

34487, VII C. 9.

1N=030007692

Svetišče Matere Božje
na
Trsatu.

Obsega:

zgodovino božje poti,
Marijino življenje,
navadne molitve.

Z dovoljenjem
duhovne oblasti.
Sestavil in izdal
P. Hrisogon Majar

O.S.F. 1890

Prava podoba čudodelne
Matere Božje na Trsatu.

Uvod.

Dandanašnji je taka navada, da praznuje vsaka družba neka leta, odkar obstoji in deluje, ter se veselo spominja svojega preteklega življenja. Takisto dela človek s svojimi 25 in 50letnicami; s 100letnicami pa že ne; te so redko sajene. Tudi časniki, spomeniki, slovstveni zavodi, stavbe kažejo svetu, koliko let so prebili. Cerkvam in velikim dogodbam mérimo dobo s stoletji. Čim večje je število stoletnih zarez na rovašu vekov, tim znamenitiša je svečanost, ki veljá dotični stvari. Pomnimo še, koliko je bilo navdušenege vriska in šumnih slovesnosti, ko je Kranjska slavila 1883 svojo 600letno dobo svoje žalostne in vesele usode pod vlado kraljev in cesarjev iz doma

Habsburžanov. *) Pomniti je, da je nekdanje Kranjske le še nekoliko ostalo. V današnji Kranjski je prvotno, staroslavno, obširno Krajino slovensko toliko da poznati: tako jo je potrl duh časa, in kolo zgodovine ji je odtergalo tu udo, tam kos. Taki košček je Trsat, ki ga prištevajo zdaj medleči Hrvaški, iz častitljive davnine znan po sloveči Marijini cerkvi, po glasovitih božjih potih. Trsatu je l. 1891 dne 10. maja ravno 600 let, odkar je bil od nebes blagoslòvljen, od nebeške Kraljice odlikovan. Ta dan je začetek Marijinega hrama, in 600 let je čas njegovega obstanka. To čast, to odliko, so vsi občudovali, in jo še občudujejo. Spodobno je in lepo, da se tolike milosti — milost je nekaj

---

*) Cr. Weiss, Weltgeschichte, III. 1/2. 526 tako izvaja: Habechesburc-Habichtsburg, skrčeno Habsburg; v starih listinah hrv. se najde izgovor Ašpurk. Tudi na Hrvaškem je terg Jastrebarska, skrčeno Jaska.

dobrega, nezasluženega — da se tolikega daru božjega pobožno spominjamo, duhovno veselimo. Vsaki čas je prihajalo mnogo božjepotnikov na ta kraj, dobro vedočih, čemu in po kaj. Še zdaj prihaja vsako leto iz vseh slovenskih dežel dosti romarjev simkaj, da se poklonijo nebeški Gospej in Božji Materi priporočé. Godi se to ali posamično, ali v družbah, ali v cerkvenih vrstah. Cerkevni službeniki so prav takrat vsi zajeti z duhovskimi opravki; v toliki množici in stiski pa priprosti božjepotnik malokaj opazi in vidi, in če tudi, ne ve stvári pomena, vzroka. Zato in za to priložnost ti hočem zadevnosti Marijinega svetišča na Trsatu na drobno razstaviti, drobneje kakor nahajaš sicer opisano, da veš, kako se je ta hiša božja začenjala, postajala, povzdignila. V teku obravnave boš izvedel kaj o Nazaretu; saj si že slišal o tem mestu. Tam

je bila Izveličarjeva Mati; tam je prebivala sveta Družina. Dalje izveš, kako se je Marijina hišica preselila iz Svete dežele, in da se je po 3 letih in 7 mesecih zopet odselila, kje stoji zdaj, kako so ljudje romali prvič na Trsat, potlej v Loreto; da je papež poslal čudodelno podobo Matere Božje, ki jo je slikal s. evangelist Luka, da je hrvaški podkralj ali ban zidal cerkev in samostan, zakaj je cerkveno službo in poslopje izročil duhovnom iz reda s. Frančiška in ne drugim. Slišal boš o nesrečah, o kronanju Matere Božje. Dalje izveš kako so se za to svetišče zanimali papeži in cesarji, ter mu pravice varovali, o Marijinem zakladu, pa o božjepotnih obhodih na Trsat, o odpustkih, obljubnih darovih, čudežnih dogodkih, o pospeševalcih, posebno o staroslavni rodovini Frankopanov. Tako bota dva dela: s prvim boš zadovoljeval bogoljubni radoved-

vednosti, drugi te bo podpiral v pobožnosti. Tako dobiš spominik na Marijino svetišče na Trsatu.

1. Zakaj zanima Trsat Slovenca.

To nam pové dežela Kranjska, nje zgodovina,*) izlasti ona iz turških bojev, ko je bila branišče krščanstva in cesarstva. One dobe je bila Kranjska mogočna in slavna, ker je bila bogata in obširna. Svoje dni je imela Kranjska pač širje meje. Raztezala se je daleč v Istro (Tinjan, Belaj pri Čepiškem jezeru, Beršec, Pičan, Boljun, Kringa, Lindar, Lupoglav, Pazen, Moščenice, Kastev) na Primorsko (Reka s Trsatom, Karlobag, Senj). Bihač zdaj v Bosni, je spadal 52 let pod Kranjsko, kateri ga je utelesila kraljica Ana I. 1540, in branili so ga slovenski sinovi. Pa tudi velik del Hrvaške je zavzemala

---

*) Valvazor, knj. XI.

Kranjska, od Varaždina (Rošlina) čez Karlovec na Senj do morja. Kako to! Hudobni in divji sosed Turek ni dal nikdar miru. Po svoji stari prirojeni navadi je ropal, požigal, moril, mlado v sožnjost odganjal. Zato je bilo treba mejo stražiti; a ta je bila dolga, od Jadranskega morja do Ogerske, podeljena na te dele: hrvaško, primorsko, slavonsko (windische Grentze), barsko, z glavnimi sedeži v Rošlinu in Karlovcu. Ti pomejni kraji so takorekoč nakvašeni in poplavljeni s krvjo slovenskih junakov, pomešano z ono turških zverjakov. Vrhovni zapovedniki v Karlovcu so bili glavarji Kranjske, in tudi po drugih stražarnah, med ktere sta padala tudi Reka in Trsat, so bili skoro sami kranjski plemenitaši.

Troške nositi sta pomagali Koroška in Štajarska, ali glavno breme je zadevalo Kranjsko. Do l. 1597 je sama plačala 7 $\frac{1}{2}$ milijona gld. v zlatu, brez samega živeža in moštva.

Kranjska je plačevala te-le posadke in stražarne: Bihač, Karlovec, Otok, Ponor, Novi, Delnice, Šumberk, Senj, Otočac, Brinje, Ledenice, Reko, Trsat; za poslednjo stražarno še o Valvazorjevem času. Tudi Reka s Trsatom je bila utelesena Kranjski. Pa ker je delala pri malih dohodkih še sitnosti, so jo stanovi Kranjske opustili; a dasiravno je še ponovno prosila za združenje, doseči ga vendar ni mogla.*)

---

*) Tako Valvazor knj. XII. zv. 3. str. 104, kjer popisuje tudi slovečo božjo pot. Pisatelj iz 17. stoletja Glavinić (Czvit, 84) pa jo hvali „Reka s. Vida... od starine slavno mesto, glavni kraj Liburnije, z morjem in kopnim obogačeno, s sladkimi vodami okroženo, s trdimi zidovi opasano, s cerkvami in samostani različnimi okrašeno, s krepostnimi duhovni poslavljeno, s katoliško vero pokrepljeno, z bogaboječim ljudstvom nastanjeno, z vsakim obiljem nasičeno, s trgovinami obiskovano, od potnikov razglašeno, vladarjem avstrijskim podložno.“

Za vse te velikanske žrtve v krvi in blagu ima Kranjska le bridki spomin in krvavo slavo, ki ji nič ne koristi. Vse njene stražarne, v katerih je videla mreti toliko sinov, je ne zanimajo. En kraj je, ki ji je ostal stalno v spominu ne zato, ker se je vselej dobro držal, ker je krvavel za vero, dom, cesarja, — za stražarno Trsat se danes nihče dosti ne meni — to je Marijino svetišče v bližini trsatskega gradišča. Pozabiti moremo milijone denarje, potoke prelite krvi, grozne nesreče; a tega kraja, kjer je stalo borno poslopjiče iz Palestine, slavenski narod na jugu pozabiti ni mogel. Simkaj prihajata Hrvat in Slovenec, obadva po svoji pravici. Tu si podajata roko, zedinjata se v goreči molitvi in prošnji, zatrjujoča zvestobo Kraljici nebeški. Obadva, trpina, iščeta pomoči pred Kraljico mučenikov, v dušnih skrbah, v telesnih potrebah, in ne zastonj.

2. Domovina s. hiše — Nazaret — opis.

S. evangelije nam pripoveduje, da je s. Devica imela svoj dom v Nazaretu v Galileji. Tu je stanovala z Jožefom, preden je šla na popis v Betlehem; tu so prebivali vsi trije, ko so se vernili iz Egipta.

V vsi stari zavezi se nikjer ne govori o *Nazaretu*; tudi največji judovski zgodovinar ga ne omenja, menda zato ne, ker je bilo mesto neznatno, borno, gorsko, prezirano, zaničevano. Prvi ga imenuje s. evangelist Luka, ko pripoveduje, da je bil angel Gabriel poslan k devici, Mariji po imenu, in ta je bila v Nazaretu. Kar še vemo iz evangelija o Nazaretu, ne priporoča ga odveč. Ko so pravili Filipu, poznejšemu apostolu, da so našli Mesija, obljubljenega in prerokovanega, in da je ta Mesija iz Nazareta,

zavzél se je Filip in čudé se vprašal: „Kaj pravite? iz Nazareta? ali more iz Nazareta kaj dobrega priti?“ Nazarečani res niso bili dobri; bili so nekaj imoviti, pa tudi surovi in brezvérci. Sredi med seboj so imeli s. Družino, samega Mesija, božjega Sina. Četudi se jim je dozdevalo, da je družina Jožefova veliko drugačna od njihovih, malo so se zanjo menili, saj ni bila „dobre hiše“, a siromak napuhnjenemu premožnjaku tako nič ne veljá! Vedeli so, da je „Jožefov sin“ v primeri z njihovimi ko noč in dan; njihovi sami nepokorneži, Jezus pa zgolj podložnost, tako da mu jo s. evangelist posebno naglašá. Ko je jel učiti v domači shodnici, vseh oči so strmele vanj, vseh ušesa so napeto poslušala njegove besede, misleči, kje se je neki učil, da tako govori, ko učeni. To so napuhnjenci še prenašali. Ko je pa Kristus dejal, da je duh Gospodov nad njim, da

je on Mesija, maziljeni, poslani od Boga, da ubogim evangelije oznanjuje, in da prerok Izaija prav o njem govori, takrat so kar jeze kipeli. Zahtevali so zdaj, naj dela tudi doma čudeže, kakor jih drugodi. A ker Gospod tega ni hotel, pograbijo ga, vlečejo ga vun iz mesta, tirajo ga na strmino, da bi ga pahnili v prepad in tako pogubili. (Luk. 4). Taki so bili Kristusovi domačini in zemljaki. Bili so izmed tistih, ki so pričakovali mogočnega vladarja z mnogimi vojaki, ki bo pristudene Rimljane pregnal, judovsko deželo tujega jarma rešil, širno judovsko kraljestvo ustanovil, judovski narod povečal in poslavljal in povzdignil, da mu bodo pokorna še druga ljudstva. Zdaj pride pa ubogega tesaraja Jožefa sin, in pravi da je on tisti Mesija, pa je sam siromak, in ž njim hodi le nekaj siromakov. Zakaj so se tako razjarili? Ker so bili ošabni. Zakaj Kristus ni storil čudeža?

Evangelist Matej (13. 58) pravi: zavoljo njih nevere. Napuh in nevera, nevera in napuh sta dvojčka bila in bota. Iz tega sklepamo, da so bili Nazarečani nekam imoviti, imovitost in ž njo združena prevzetnost pa ne poslušá rada besede Božje. Zato je rekel Izveličar: Ubogim se evangelije oznanjuje; o imovitih je dejal; Blagor ubogim v duhu; o bogatih pa se je izrazil, da jim bo trdo za nebesa. *)

---

*) Same besede se glasé: Ložej pride kamela skozi, šivankino uho, kakor bogatin v nebesa. Tega izreka ni jemati po besedi, ker bi bili bogati naravnost izločeni in obsojeni, česar Bog ni hotel reči. Poskušali so z razlagami, da bi dobili pravi pomen. V nedavnem času pa so izvedeli, da na Vzhodu vodijo velikanska vrata na tržišča (bazar), ki se ob sejmovih na stežaj odpirajo, da morejo trgovci na kamelah — te so velike in na široko nato-vorjene — skozi prijahati. Za ljudi in manjšo živad pa so v veliko krajih še druga vrata,

Kristusovi rodovinci so se ohranili v teh krajih še čez sto lét. Ko je cesar Domicijan preganjal kristjane, živela sta še dva potomka Judina, brata*) Gospodova v Nazareščini. Takrat je govoril ves svet, da pride veliki kralj, kterega bo vse slušalo. Se vé, tega niso bili veseli drugi vladarji. Krivoverci ovadijo ta dva Kristusova sorodovince, češ, da bi utegnila onadva nahuditi rimljanskemu cesarstvu, saj sta v rodu z Mesijem, Jezusom, kraljem judovskim.***) Res, prime ju brž neki ce-

---

oža in niža, katerim vzhodniki pravijo šivankino uho. Skozi to odprtino se zelo obložena žival ne more preriti, ali vsaj silno težko. — *) S. Janez (1. 46) imenuje Juda brata Kristusovega — po navadi judovski: Judomje bil „brat“ (sestra) tudi vnuk (vnučinja) in vsaki bližnji sorodnik, kakor tudi mi pravimo dobremu znancu ali prijatelju „stric“, ali „teta“ dobri ženici. — **) Eusebius, Hist. ec. III. 15. 26.

sarski človek Jokat po imenu, in žene ju v Rim pred cesarja. Domicijan vidi po njihovih žuljavih rokah in ogorelih obrazih, da sta priprosta oratarja, da toraj ne hlepita po cesarstvu, pa ju izpusti. Posestva sta imela v vrednosti za 9.000 denarjev, t. j. 1500 forintov. Isto se je zgodilo tudi ob času cesarja Trajana še z zadnjimi Davidovci. Kaj sledí iz tega? Ker je imovina pri Judih prehajala na člene v enem ter istem rodu, to je belodano, kje da je stala Marijina hiša. *)

Iz Nazareta so bili doma trije apostoli: Jakob mlajši, Juda Tadej, Simon Gorečnik, sinovi Kleofovi, a ta Kleofa ali Klopá je bil brat s. Jožefu. **) Njih mati, Marija Kleofova, je stala z drugimi ženami pod križem Gospodovim; ona je tudi šla

---

*) Prim. Dr. Sepp: Jerusalem u. d. hl. Land. II. 104. 1887. — **) Euseb. Hist. III. 10.

s Salomo in Magdaleno h grobu Kristusovemu. Imela je četrtega sina Jožefa, pa ta je bil še premlad, da bi bil kaj pomenil. — Nazaret je domačinski kraj milosti polne device in med ženami blagoslovljene Matere Božje Marije, je rojstni kraj treh apostolov, je smrtni kraj s. Jožefa. Gotovo je, da je s. Jožef v Nazaretu pustil telo, ali čudno je, da se mu nikjer ne spominja počivališče.

Nazaret se je imenoval popredi *Medina abiad*, t. j. Belo mesto*), po rabinskem izročilu tudi *Iz-laban behar*, Belo mesto na (tik) hribu. Nazaret se izvaja iz *nezer*, klica, mladica, sv. Jeronim prevaja *nezer s cvetom, cvetico**)*

---

*) Quaresm. II. 818. — **) „Pojdemo v Nazaret, da vidmo, kar ime pové, cvetico Galileje.“ (Pismo Marcella). *Ibimus ad Nazareth et juxta interpretationem nominis ejus videbimus Florem Galilaeae.*

nazar je tudi izločiti, venčati. Vsaki pomen nam ugaja. Mesto samo, dandanes En-Nasra (namestu El-Nasra), je takorekoč izločeno od drugih. Gospod se je izločil iz sveta, ker je tukaj živel 30 let tako prikrito in skromno, pripravljajoč se na veliko delo odrešenja, za učitelja vsemu svetu. Nazaret je mesto cvetu, cvetice Galilejske, ker tu je v ponižnosti in skritosti klila naj lepša cvetica, ki je kdaj cvetela na zemlji, Marija. Je mesto mladice, ki je rasla in poganjala in vzrasla, da se ji še zdaj čudijo narodi in se zbirajo okolu nje.

Nazaret stoji na hribu, ali bolje, hiše so mu naslonjene na hrib, 300'—350' visoko nad planoto Ezdrelonsko, da se vzdiguje stopato, in vendar je v velikem kotlu, ker ga obkrožujejo gore, 400'—500' visoke, a nad morjem je 1030', po Linču 821', po Šubertu 861'. Hiše

so bele, tla svetlo-rumenkasta, v solnčnem žaru pa je te belote lesket tolik, da vid jemlje in oči bolé. Na vso srečo je okolica obsajena s trtami, ki so nekoč dajale vino za daritve v templu. Rastó tudi granati, oljike, prav veliko kaktov. Vse to drevje in zelenje ublažuje veliko beloto, in oko potnikovo rado počiva na teh sadežih.

Današnji dan ima En-Nasra čez 3000 prebivalcev, med njimi čez 1000 katoličanov, ostali so greki in turki. Ima frančiškanski in greški samostan, džamijo, sprejmišče, (han, hospic) za potnike, deško in dekliško šolo, bolnišnico. Potniki opazujejo, da ženske v Nazareščini niso tako nečedne in odurne kakor po drugih krajih Palestine. Te prednosti se tudi zavedajo, in pravijo: to je — od device Marije.*) Po takem je njen vzgled neizmerno uplival na okoli-

---

*) Mislin : D. hl. O. III. 442.

čane, da se jim poznajo sledovi še 2000 let. Isto potrjuje Linč *): Ženske so najsnažniše v vedenju, kolikor smo jih videli v Siriji.

Do Konstantina so bili v Nazaretu sami Judje, ker niso trpeli ne kristjanov, ne krščanskih poslopij. Vrlega cesarja Konstantina pobožna mati, sveta cesarica Helena, zidala je nad Marijino hišo velikansko in prelepo cerkev. O s. Jeronima času je bil Nazaret borna vasica z dvema cerkvama: Marijinega oznanjenja in Kristusovega odgojenja**). Arkulf (670) omenja tudi dveh cerkvá: one nad studencem, angela Gabriela, oznanjenja — po izročilu je angel našel Marijo pri

---

*) Bericht ü. d. Expedition d. Ver. St. 290. — **) Est Nazaret, ubi Christus egit, viculus in Galilaea, habetque ecclesiam in loco, quo angelus ad beatam Mariam evangelizatus intravit, sed et aliam, ubi Dominus est et nutritus. (De locis Hebr.).

studencu — in one nad Marijino hišo, kjer je bil Kristus odgojen, če smemo tako govoriti. V 8. stoletju so morali kristjani cerkev, nad Marijino hišo postavljeno, odkupiti, če niso hoteli, da jim jo neverniki poderó. V 10. stoletju se je Nazaret predal Zimisku, zmagovalcu, a ta je pustil cerkev nepoškodovano, ker je tam devica Marija prejela angelovo oznanjenje. V začetku 12. stoletja so jo Saraceni porušili. Tankred, znan iz križarskih vojská, je cerkev iznovič postavil, in Nazaret povzdignil v nadškofijski sedež. Saladinov sin, Afdal, prihrumi v deželo z vojsko 1. maja 1187. Krščanski vojščaki se zberó pri Medždil-u, kraj uro od Nazareta. V Nazaret je bilo pribeglo veliko prebivalstva z dežele. Boj se je končal nesrečno za kristjane. Dva meseca za tem je bila sopet bitva pri Hatinu. Ker je bila pogubna za kristjane, prideró čete Sa-

ladinove v Nazaret, pomoré kristjane, Marijino cerkev razdenejo. Potem postavijo kristjani sopet cerkev. L. 1263 pridivjá okrutni sultan Bibars-ben-Dokdar v deželo, prežene kristjane iz Nazareta, in podere cerkev do tál. L. 1271 pride kerdelo križarjev pod vodstvom angleškega princa Edvarda Dolgonogega. Ko vidijo gnusobo moslimsko v Nazaretu, „mestu Gospodovem“, mestu Marije Device, pomoré vse muhamedovce. Dolgo je bilo mesto v razvalinah, o cerkvi ni govoriti. Ludolf pripoveduje (l. 1336), da so Saraceni izpremenili Marijino cerkev v derišče, kamor so metali pocepano živad. L. 1449 so našli božjopotniki od Nazareta par kočur, dva kristjana, enega mašnika, nad podrtinami Marijine cerkve pa preuborno kapelico. Faher ed-Din je dovolil (l. 1620) oo. frančiškanom, da so mogli zidati novo cerkev, a ta še tretjino Helenine ni zavzemala. V teku 600

let je 7000 ljudi prestalo vsakovrstne muke in grozovito smrt, da se obvaruje mesto in kraj učlovečenja Gospodovega. Do l. 1750 kristjani v Nazaretu niso imeli mirú od strani zagrizenih turčinov.

Ker so bile cerkve tolikrat porhte in zidane, moralo se je napraviti veliko posipín v teku stoletji. Abu Naser je hotel postaviti novo hišo, pa je moral kopati 30' globoko, da je zadel na skalo. Tudi kristjani so bili prisiljeni napraviti stopnice, če so hoteli priti dolu do svetišča, ki je toraj pod zemljo. Mora se tedaj ločiti gornja cerkev od kapele oznanjenja, ktera je bila pod zemljo in je še zmeraj svetišče na tem mestu, če tudi je bila Marijina hišica od angelov prenesena.

Zgornja cerkev je bila nedavno zdaljšana in na novo vravnana, pa za naš namen je pred vsim znamenita kapela ali prostor oznanjenja

pod zemljo in o tem naj povem kaj več.

V kraj hišice Marije Device tedaj se gre po 17 marmornih stopnicah pod glavno cerkvijo v zémľjo. V kapelici so 3 altarji, v sredi altar Marijinega oznanjenja, ob desni, ss. Joahima in Ane, ob levi s. angela Gabriela. Za velikim altarjem je sopet postavljen altarček, ter so 4 altarji, na katerih se lahko mašuje.

Na altarčku zadej je lepa podoba s. Družine, ki jo je menda podarila pred kaj časom presvitla cesarska rodovina. Pod velikim altarjem na tléh je na marmorni ploči napis: „Verbum caro hic factum est: Beseda se je tukaj učlovečila.“

Na tem kraju tedaj je prebivala preblažena Devica Marija z Jezusom in s. Jožefom. Kažejo pa v Nazaretu še druge kraje, n. pr. kjer je tesaril s. Jožef, kam je mladi Jezus po vode hodil itd. Ni pa treba vsega

z merilom v roci meriti, da bi se o prostorih prepričal vse na čevlje in palce; tega ni moč zaradi stotineltnih dogodov in prekucij, ki so se tu vršile. Ko je hodil slavni preiskovalec Mrtvega morja, ameriškanski Linč*), po Jeruzalemu, in mu je razkolni anglikanski duhovnik govoril, da se ne vé prav, če je Kristus prav čisto na tem kraju umrl, odgovoril mu je vrli mož: „Svoje dvojbe obdržite zase; res ne bo vse do pike tako, vemo pa, da je naš Izveličar umrl ne daleč od todi, če ne prav tukaj-le!“ Ta poštenjak osramotuje celo marisiktere predrzne katoliške učenjake.**)

Res je, da Cerkev te dogodbe ni djala med verske resnice, dogme; vendar pa tudi ni brez vzroka djala v brevir dnevnic „Translationis

---

*) Bericht ü. d. Exped. der Verein. Staaten 257. — **) Kakor Dr. Sepp-a, ki zgodbo s. hiše porogljivo meša med bajke in druge povedke. (Jerusalem, 1863, s. 81 sq.)

Alma e Domus B. M. V.,“ to je: Prenesenje častitljive hiše presv. Marije D., ki je postavljena na 10. dan decembra.

Pristaviti smem tukaj, da tudi muhamedani priznavajo Marijino devištvo, Jezusovo brezmadežno spočetje, ter hodijo molit na kraj, kjer je stala Marijina hišica.*) Katoličanke, arabkinje pošiljajo pasove več milj daleč, ovijat jih okoli stebra na mestu Marijine hišice. Od tod zaupajo pomoči pri svojih materinih pritežnostih. Za altarjem angela Gabriela namreč sta vštric dva stebra, katerih prvi (bližej vel. altarja) zaznamenuje mesto, kjer je Marija stala, drugi pa mesto, kjer je stal angel Gabriel pri oznanjevanju.**)

Okolu altarja oznjanenja goré svetilke.

---

*) Losana: Terra S. 96. — Falbenhaubt. Peregrinus 280. — **) Agreda: Mistica Ciudad de Dios, p. II. l. IV. c. 24. — Ista, p. III. l. VIII. c. 1.

Ob desni strani zraven altarja so vrata, da se gre za altar in dalje v votlino. Ta prostor je utegnil služiti za živinčeta, ali za kar si bodi. Od tod so izbita vrata tudi v samostan, ki je precej zraven cerkve. Obok nad hišico je narejen, nad drugo votlino dalje v zemljo pa je natorna skala.

Na vzhodu so ljudje radi prebivali v votlinah, izdolbinah, duplinah; tacih je najti še zdaj po Palestini. Na Karmelu jih je na stotine, koder so živeli puščavniki. S. Antonin je našel l. 600 v Engadu 10.000 tacih prebivalcev. Še dan danes se nahajajo v Palestini taki, ki prebivajo po votlinah.*)

3. Svetost Marijine hiše, — skrivnosti.

Marijina hiša je sveta zavolj skrivnosti, ki so se v nji godile.

*) Mislin : Die heil. Orte III. 563—81.)

Hiša, sicer majhina, priprosta, brez posvetnega blišča in oprave; ali draga pred obličjem Božjim, izmed tisočerih odbrana, poslavljenjena z neštevilnimi čudeži Božje vsemogočnosti. Hiša ta je hiša cvetja, ker v nji je niknila cvetica brez trnja, Marija; v nji je vzrasel najlepši poljski cvet lilij dolinskih, Jezus. O hišica, kdo bi te ne zavidal, ki sloviš po vsem svetu! o kateri govoré vsi narodi, da v nji je bil spočet sam Bog! V nji so prebivali očetje in pravični stare zaveze, očaki in preroki*). S. Joahim in s. Ana, prebivajoča sicer v Judeji, preselila sta se vanjo, da sta se odtegnila vojnemu hrumu, ter sta živela v nji do konca življenja. V nji **) je spočela s. Ana, po 20-

---

*) Niceph. Cal. 1. 10. Hist. eccl. —

**) Po misli družih je bila Marija Devica brezmadežna spočeta v Jeruzalemu, rojena pa bolj gotovo v Nazaretu.

letni nerodovitnosti, po 20letni goreči molitvi, kakor je angel napovedal, in rodila brezmadežno devico in mater Božjo, Marijo, t. j. morsko zvezdo ali gospo. Spodobilo se je, da se je za največi čudež pot pripravljala s čudeži, da se Devičini stariši z molitvami vredne storé sprejeti tolikisad.*) Tukaj je srečna žena s. Ana 3 leta vzgajala preblazeno Marijico, in 3letno peljeta v tempel in jo darujeta, kakor sta bila obljubila, da bi rasla v hiši božji, da bi jo napolnjeval s. Duh, da bi postala prebivališče vseh čednosti. Tukaj sta življenje sklenila ss. Joahim in Ana. Ko je bila Marija 11 let preživela v templu, vrnila se je v to hišo s s. Jožefom, svojim ženinom. S. Evodij, za s. Petrom prvi škof Antijohijski, pravi, da je ta hiša videla Božje poslanstvo,

---

*) S. Jan. Dam. or. 1. de nativ. B. V.

štiri mesece odkar je prišla iz Jeruzalema:

Verbum caro factum est, Beseda je meso postala, t. j. Bog se je učlovečil. Rek neizmerne važnosti... Še se ozriva zdaj na takristjanu preprijetni kraj.*) — Domačih opravkov je dosti; to vé vsaka mati, vsaka gospodinja; zméraj ima polne roke dela, če se ji hoče. Enako Mati Božja gotovo ni postajala. Ni se bala nobenega truda. Kakor čebela ne miruje, kadeer je lepo vreme in sije prijazno solnce, tako je bila tudi Marija pridna v vseh ročnih delih. Sama je rekla, da je „dekla.“ V delih svojih pa ni pozabila nebeških reči. Vedno je premišljevala svojega Gospoda v podobi otroka, dečka, mladeniča, ki ga je imela vedno blizu sebe.

Bila je najraji sama z domačimi, ker v družbi se veliko govori,

---

*) Faber, Betlehem, 276 sq.

gostobesednost pa ni brez greha. Če je bilo treba govoriti, govorila je, da so se vzpodbujali, ki so jo poslušali. Kaj pa da; saj je bila „sedež modrosti.“ Hvalila pa se ni nikoli; še pokrivala je nebeške darove. Kako nebeške pogovore je imela pač z Jezusom, ki je ljubil svojo Mater, kakor še noben otrok na svetu ne! Enaka sta si bila v mislih in besedah, željah in dejanjih. Pri Materi je nahajal Jezus največ tolažbe, takoisto je bila Marija blažena pri Jezusu. Včasih je še preveč mislila na svoje materine pravice, n. pr. takrat, ko ga je našla v templu. Gospod pa ji je z odgovorom dal razumeti, kaj je njegov namen. Z nekam resno besedo pa je podučil kristjane, da v službi božji se ne smejo dati ovirati od nikogar, tudi od staršev ne.

Kako neizmerno je Sin Božji ljubil svojo stvar, Marijo, vidimo iz dogodbe v Kani. Jezus je Mariji

prošnjo zavrnil, ker še ni bil čase čudežev delati očitno, ljudem kazati s Boga. Marija pa, tolikanj vajena nje-gove pokornosti, njegove ljubezni, je dejala strežajem: bode pomagal, bo; to dobro vém; le storite, kar poreče. To nam kaže, da je bilo življenje s. Družine polno čudežev, da jih je bila Marija takorekoč vajena. Kako ne? Obleko svojega života je imel nji zahvaliti; da ni bil umorjen, s. Jožefu.

Poznal je njene težave, njeno trpljenje, trud in siromaštvo svojega rednika. Videl je njene čednosti in milosti. Poznal jo je, najlepšo stvar na zemlji in na nebu, od vekomaj izvoljeno. Kako bi mogel neizpolniti ji najmanjše želje? Obadva sta, recimo vsi trije so — tudi s. Jožefu je bilo razodeto, kaj čaka njegovega Jezusa — vsa s. Družina je bila v tihem veselju in — tihem trpljenju. Njih življenje je bilo trpljenje v miru.

Ktera hiša je videla toliko čudovitosti, ko hiša s. Družine? katerih je bilo toliko, da jih še angeli šteti ne morejo, in to skozi 18 let!

Stopimo bliže, oglejmo si Marijino hišo *), v kateri človeško telo zakriva Božjo slavo, kakor mrkli oblak solnce; v kateri je Bog imel mater kakor mi, bil meso in kri kakor mi, bil hranjen kakor mi, bil majhin in je rastel kakor mi; v kateri je Bog dobil podobo, ki jo je dal človeku. V tem stanovališču ni nesporazumljenja, ni praznega marnevanja, ni navsprotja, ni navskrižja: tihota je, mir in samota. Marija prede, šiva, père, snaži, opravlja domača opravila. Jezus stoji pri nji, zamaknjen gleda golobiče, vedóč, da v teh podobi pride nadenj s. Duh. Marija občuduje Sina Jezusa, pa ga moli, a sama ne vé, kako se to godi.

---

*) Faber: Betlehem, 432.

Tam je delavnica Jožefova. Deske so naslonjene na zid. Okolu so kosovi lesa, škodlje, orodja, polomljene reči. Tesar kaže Jezusu, kako naj prijema za delo, za orodje; z žuljavo roko prijema ročico otrokovo; vodi otroka Jezusa, ob enem ga moli — stvarnika svojega. Ko dete izpodraste, hodi z vrčem po vode. Vsaki ga pogleda, vsaki pozdravlja tega tihega, mirnega dečka. Vsaki se čuti osrečenega, oblaženega, oveseljenega, povzdignjenega ob pogledu in pozdravu tega krotkega in milega mladenčka. Matere z vodo na glavi postajajo, pogledujejo za Jezusom. Primerjajoče ga s svojimi, milujejo sebe, zavidajo Marijo, in nazadnje se zjokajo, češ: ta reva Marija, nič nima, in vendar se drži, kakor bi imela vsega v obilnosti; ta siromak, Jožef, giblje in tolče in vrta in bôde in seka od jutra do mraka — in to dan na dan, in vendar nikomur ne potoži. Čemu neki? ki imata tako zlatega

otroka! Vse ga ima rado: kamor stopi, prepir mine; jeza gine, kamor zre; vse je drugo, kjer je on. Nazarečani, sicer robati in osorni, pri njem se upohlevnijo. Da, zdaj jim je mil, ker otrok, potlej neprijeten, ker bo razkazoval, kaj je resnica. Vseh srca so njegova. Nazarečani ga venčajo z ljubeznijo in zvestobo; pozneje pa, ko jim bo povedal, da to morajo, takrat ga bodo venčali s sovraštvom: Vse to že zdaj vé, otrok ko je. Videl je grehe ljudi, njih nehvaležnost, svoje trpljenje, trpljenje svoje Matere zavoljo njega. Zato je tudi jasno, da nikjer ne nahajamo, ne v s. pismu ne v ustnem izročilu, da bi se bil kedaj nasmehljaj. Telo mu je bilo močno, nežno, tako tudi duša, da je vse huje čutil kakor drugi. Naravne postave, ktere sam vstvaril, te so ga trle po redu letnih časov z mrazom in vročino, z vetrovi in deževjem. Ko se je bil Jožef postaral, ni mogel več orodja sukati, in tako

je na Jezusa prehajala skrb za očeta in mater. Česar se človek rad spominja, mladosti, ta je bila njemu polna bridkosti. Vemo, da si ves čas življenja ni privoščil nobenega veselja, da mu je bilo življenje vedno trpljenje. *)

V hišici Marije Device se je zgodila največa skrivnost, ktere ne more nihče dorazumeti, pred katero celo

*) To detinstvo Jezusovo, duhovito opisuje *Faber, Betlehem* (323 sq.) — Ne manj duhovito in pobožno premišljeno pa je skrivnosti Jezusovega detinstva naslikal Fr. Serafin Šen l. 1640 v letni obednici samostanski na Trsatu. Bila je podoba pozneje prevlečena, kakor še druge, ali na škodo jasnote. Kader je solnčni dan, more se marisikaj razvideti. Srednji prizor predočuje, kako je s. Družina pred jedjo: Kristus, deček, drži desnico blagoslavljaje; gotovo se zahvaljuje Očetu nebeškemu za darí. Nad njim je videti Oče in s. Duh. Marija, njemu na desni, nekoliko priklonjena, je bolj zamišljena, kakor bi kaj prevdarjala, kakor bi svoje misli sklepala z njegovimi. Jožef, s senco smehljava na ustnih, gleda za-

angeli trepetajo: Bog se je učlovečil. Tu se je pokazalo, kako je Bog ljubil svet. Tukaj je govorila z angelom, poslancem božjim, ponižna in prečista Devica. V tej hiši se je imeli izvršiti neizmerno važni dogodek, ker njene besede je tako rekoč čakala S. Trojica, njene privolitve 4000letni rod človeški. Pomišljevala je že, če ne more mati postati, da ne bi ostala devica. Tu ji Gabriel

dovoljno Gospoda, nekam radoveden, kaj bo povedal. Na pogrjnjeni okrogli mizi je priprosto kosilce: kruh, sad, grozd, voda. Goloba iščeta zrnja po tléh. Na desnem koncu slike je kuhinja s pečjo, kakor je po jutrovih krajih navadno. Angela pripravljata ogenj. V ozadju je omara, na polici nekaj posode. V drugem predelu, kakor kaže vmesni zid, blezo Marijina soba, kjer nahajamo klečalnik, na njem svečo in dvoje knjig, znamenje, da kraljica prerokov noč in dan premišljuje voljo Božjo, po njih zapisano v knjige. V kotu visi umivalo. Spredaj sta dva angelca. Zraven stojé trije večji angeli, ki sočutno in zaskrbljeno gledajo s. Družino. Levi kraj podobe je delavnica Jožefova, kar kaže mizarsko in te-

pomislike odpravi, ves strah odžene. Kar se še ni dogodilo nikomur, nobenemu svetniku, nobenemu angelu, tudi ne takó božjemu Sinu, ko je molil na Oljiski gori, to se je zgodilo nji, Devici milosti polni: Angel Gospodov ji je v hišo prinesel pozdrav iz nebes, pozdrav trojednega Boga, znamenje, da je šlo za nekaj velikanskega, pa res velikanskega, ker za izveličanje sveta se je

---

sarsko orodje v ozadju. Okoli štirivoglate mize stoji petero angelov. Srednji briše krožčike, in nanje devajo razna mučila, kakor so: trnjeva krona, žebli, konopi, meč, trst, železna rokavica, kocke, sreberniki, goba, tri posode mazila. Na tleh je košara. Iz nje angelca jemljeta spominike trpljenja Gospodovega Eden podaja Pilatov napis. Iz napol odkrite košare se vidijo klešče. Na tleh so koli in prazna mošnjica. Desno v orodju Jožetove delavnice na steni ste Mojzesovi tabli, kar pomeni, da le taki delavec bo zadovoljen na zemlji, če tudi siromak in trpin, a srečen o smrti, ki živi po Božjih postavah. — Vidimo, da slika je polna nebeških skrivnosti, prevzvišenega pomena. Kajpada, spo-

ravnalo; Bog jo je takorekoč prašal, če hoče sodelovati pri odreševanju sveta. Zato jo blagruje Elizabeta: Blažena ti, ki si verijela. V svoji hiši je postavila Marija mejnik, ki deli stari čas od novega, poganstvo od krščanstva, prekletstvo od blagoslova, kraljestvo satanovo od kraljestva Božjega, smrt od življenja, pekel od nebes. Kako ne bi bila te hiše posvetila ona, kateri je veleval Bog sam povedati, da je vseh milosti polna, da je najsrečnejša med vsemi ženami na zemlji, da je ž njo stvarnik neba in zemlje, ki je s svetostjo svojo presegala vse očake, vse preroke, vse mučenike, vse svetnike, vse angele, vse nad-angele, kerube in serafe.

---

soben moraš biti, da jo znaš umevati. Kedor nima tega ključa, njemu pač da „anahronizem“ in „prisiljenost“, kakor se je to res zgodilo nekemu gosp. prof. (Izvjescé kralj. vel. gim. n. Rieci 1885. s. 14). Carn. homo non percipitea, quae sunt spiritus.

Semkaj je poslal Gospod angela, ki naj reče Jožefu: naj se ne bojí vzeti Marije za ženo, zakaj kar bo z nje rojeno, je od svetega Duha; rodila pa bo Sina, in on ga naj imenuje Jezusa.

Ko se je vse tako zgodilo, in ko se je sveta Družina vračala iz Egipta, je šla sopot v Nazaret in ondu je prebivala. Mariji so bili na skrbi domači opravki. Jožef je delal pridno, da se je domogel pičlega zaslužka, Jezus pa je pomagal zdaj Mariji; ko je bil stareji, pa tudi Jožefu, pri katerem se je učil tesarskega rokodelstva. Kako ne bi bilo posvečeno to poslopje, v katerem je Izveličar prebil 30 lét, oblečen z umrljivim telesom, opravljal priprosta dela, premišljeval in pripravljal se na svoj krvavi poklic, kjer je bil pokoren Mariji in Jožefu on, kterege slušajo vse nebeške moči. Nad obojim je

strmeti, občudovati je oboje: da Bog posluša ženo, je ponižnost brez primera; in da žena Bogu zapoveduje, je visokost brez enake, pravi s. Bernard*). V podobo hlapčevo takorekoč potisnjen, s telesom človeškim, rekel bi, zvezan, rasel je naš Gospod kakor drugi otroci, sedeval in spal, delal in jedel, prezebal in stradal, kakor drugi otroci, dasiravno je bil takisto Bog v jasliah na slami, vsevedni, vsemogočni, kakor je zdaj v nebesih. Ko je bil Jožef oči zatisnil, ko je bil izročil dušo v roke svojega Sina, — da je ta sveti očak preminil, preden je Kristus učiti začel, je gotovo, ker ga pogrešamo na ženitnini v Kani, kedaj pa, to se določiti ne dá, — moral je Gospod z delom svojih rok živiti sebe in svojo mater. V tej hiši se je shajal s svojimi učenci

---

*) Hom. 1. sup. Missus.

in apostoli, in prijazno se je družil, kakor pravijo nekteri, s svojim predhodnikom Janezom Krstnikom. Ko je bilo dolžno pismo človeškega rodú na križu poplačano, ko je bil šel Gospod na Oljiski gori, kjer je prestal smrtne težave, v veličastvo svojega Očeta — tako trdijo zanesljivi pisatelji iz častitljive starodavnosti — pre naredili so apostoli to hišico v hramič božji, postavili altar, nanj dejali znamenje odrešenja*), sv. Peter sam jo je posvetil**), in on (prvak apostolov prvi v nji opravljal nekrvavo daritev — v spomin Gospodov. Tu je bila Marija vsaki dan pri s. maši. Tu so apostoli vernim delili s. obhajilo. Ko se je bila Mati Božja preselila z Janezom,

---

*) Metaphrast. cit. Anonym. — To je videti še dandanašnji v Loreti.

**) Martorelli: Teatro (s. casa): Quemadmodum ss. apostoli consecrarunt hanc sanctissimam domum etc. I. 7.

preljubljenim učencem Kristusovim, v Jeruzalem, je rada še zahajala v Nazaret, pogledat svoj prvi dom*), ki je bil priča njenega veselja pa tudi bridkosti. Apostoli in učenci Gospodovi so se najprvo tu sešli na posvetovanje**). Tukaj jih je nebeška Učiteljica podučevala v božjih skrivnostih in tajnostih, katerih niso dobro ali vedeli ali slabo razumeli. Semkaj so prihajali, tudi mnogi prvi kristjani da bi videli obličje Device in matere Božje Marije, da bi jo slišali kaj govori***). Ni se čuditi. V evan-

---

*) Canisius, l. 2. . . . placebat Nazareth civitatula prior et diuturnior sedes Emmanuelis.

***) Rupert, Ildefons, Sofronij. — Amadeus in Apokalyps. c. 8: Apostoli ad Dei Genitricem saepe saepius veniebant, et ab ea de ignotis et dubiis docebantur; in dubiis certi reddebantur, in certis firmiores et solidiores.

***) Neki pisatelj „Incert“ pravi: . . . magnus est in civitate Nazareth populorum concursus, reginam coeli videre cupientium.

geliju večkrat beremo na primer Marija pa je vse to v sercu ohranila in premišljevala — kar so pastirji pripovedovali, kar je Simeon govoril; in dalje nahajamo v istem evangeliju, kako se Gospod ukvarja s počasnimi, nespretnimi, nedorazumivimi apostoli, da jih je nekoč celo vprašal: Ali me hočete tudi vi zapustiti? O Mariji ni znano, da bi bilo kedaj navstalo „nesporazumljenje“ med njo in Sinom. Kako pač? saj je bilo njeno srce njegovo srce, njegovo telo, njeno meso, in kedo pozna sina bolje ko mati? Odrešenik je rekel na križu: Janez, glej, tvoja mati, ne samo Janezova, tudi od vseh apostolov, a Janezova posebej zato, ker je on edini ostal pod križem, vsi drugi apostoli so bili pobegli. Zato pa je po posebnem navdajanju s. Duha napisal tudi še posebej lubeznivo evangelije, kakor nobeden drugi ne. Kaj je naloga materi? Kaj je bilo

rečeno Mariji glede apostolov? Kakor ima mati otroke svoje vzgajati in podučevati, ono isto opravilo je imela tudi Marija z apostoli. Ta ponavljavna šola je bila večinoma v Nazaretu. Tam je lahko rekla: Vidite, tukaj je sedel, tukaj je stal Kristus, ko je rekel, ko je delal to in to. Da je tako bilo, je očitno, ker apostoli niso bili v s e m u priče, kar so nam popisali, n. pr. dogodbe o rojstvu Kristusovem, itd. Pozneje homo videli, kateri evangelist je najpazljiviše poslušal mater Gospodovo.

---

4. Romanje v sveto deželo.

Prestaro izročilo pripoveduje, da je bila Marijina hiša v veliki časti pri vseh, ki so verovali, da se je v nji Bog ponižal do hlapca, in je ko Sin človekov v nji prebival.

Precej prvi kristjani so vreli od vseh krajev v Nazaret, da vidijo in počasté poslopje, posvečeno z življenjem najsvetejše Družine. Ko so rimski cesarji nehali preganjati kristjane, dajali so se na pot ne le priprosti verniki, tudi plemenitaši, knezi, vladarji in drugi sveti možje so romali v svete kraje. Prvo imenujemo pobožno cesarico H e l e n o *), ki je počastila mesta, ktera je Sin Božji posvetil s svojo pričujočnostjo, s svojim poniževanjem in odrešilnim delovanjem. Prišla je tudi v Nazaret. Ko je našla tamkaj hišo, v kateri je angel pozdravil Marijo, postavila je na tistem kraju lepi tempel**), in na pročelje mu dejala napis: T o j e

---

*) Spondan: Annal. ad a. Ch. 1291.

**) Niceph. .... S. Helena ... pervenit Nazareth, et salutationis angelicae domo reperta, Dei genetricis super illud peramoenum templum excitavit, omni deinceps tempore mira christiani populi eo quotidie ventitantis devotione celebratum.

kraj, na katerem je bil položen uklad človeškega izveličanja*). Meseca avgusta l. 385 napoti se v Palestino največi s. cerkve učitelj, tedanjega časa čudoviti veleum, s. Jeronim, ko je bil vredil s. pismo in se odločil Rim zapustiti. Jeseni istega leta gre za njim sveta udova Pavla, najbogatiša in najplemenitiša**) Rimljanka, učenka s. Jeronima, mati siromakov, ktere spokornosti, potrpežljivosti, stovitnosti imenovani cerkveni oče prehvaliti ne more***). Seboj je vzela svojo tretjo hčer Evstohijo, ki jo Cerkev svéto časti. Pobožna mati, kakor je navadno, je imela tudi

---

*) Ib. Haec est ara, in qua primo jactum est humanae salutis fundamentum.

**) Rodoslovje ji pletó nekteri po moški strani od Agamemnona, po materini od Scipijonov in Grahov. (Pascon. Triumph. 11.)

— ***) Si ... omnes artus humana voce resonarent, nihil dignum sanctae et venerabilis Paulae virtutibus dicerem. (S. Hier. Ep. ad Evst. 8.)

sveto hčer. Obiskali so vse svete kraje, katerih spomin je drag vsakemu kristjanu. Pavla je zidala 4 samostane: enega za moške, tri za ženske, v katerih se je gojilo bogoljubno življenje. Pavla je umrla l. 404; njeno truplo so nosili prvi škofje Palestine, ter jo pokopali v Betlehemu, blizu jasli Gospodovih. S. Jeronim je videl še dve veliki cerkvi v Nazaretu: eno nad mestom, kjer je angel Devico pozdravil, drugo nad mestom, kjer je bil Kristus vzrejevan, zato jo imenuje vzrednico Gospodovo*). Častni Beda piše, da so sveta mesta v oblasti Saracenov (okolu l. 700), da pa vendar pobožnih potnikov iz vseh krajev Evrope tjakaje roma, in da obiskujejo tudi cerkev Marijinega pozdravljenja**). Potopis s. Vili-

---

*) Nazarethi (domum) nutriculam Domini. — **) Habet Nazareth ecclesiam in loco, quo angelus ad beatam Virginem evangeli-

balda, škofa Hrastoviškega (Eichstädt), pripoveduje (l. 755), da so šli ti romarji v molitvi na kraj, kjer je angel pozdravil Devico, in da morajo kristjani cerkev reševati z denarjem in darili, ker jim je Saraceni otevajo*). Odkar so imeli neverniki v rokah svete kraje, bilo je romarjem silno težavno in nevarno hoditi v sveto deželo, ker mohamedani niso radi gledali „krščanskih pesov“, kakor so nas psovali. V 10. stoletju se napravi v Palestino 50 Normanov, dobro obo-roženih; pa ker niso bili voljni prenašati zaničevanja krivovercev, udarili so po njih, pa se vrnili. V tem času je bil ustanovljen red vitezev s. Katarine z gore Sinajske, ki si je dal nalogo, da varuje božjopotnike in romarje svetodeželske.

---

zaturus intravit; sed et aliam, ubi Dominus est nutritus. (De locisp.) — *) Thesaur. Monument. H. Canis. 11.

Na koncu rečenega stoletja so Palestino vzeli Turki, ki so bili grozovitiši od prejšnjih Saracenov. Glas o njihovih krivicah in nasilstvih je prišel v Evropo, ter osupnil in pretresel vse kristjane tako, da so se zbirali na vojsko soper krvoloke nevernike: to so bile križarske vojske, navdušeno začete, ali mlačno končane. Bogomir Lotrinški, vrhovni velitelj vojske francoske, je pobožno obiskal sveti kraj Marijin v Nazaretu (ok. l. 1100) in ga bogato olepšal z dragocenimi darili*). Največe češčenje je hiši Božji izkazoval slavni in hrabri kraljevič normanski, Tankred, tako s sijajnimi darovi kakor s častmi.**)

---

*) Paulus Aemilius l. 4. — **) Tancredus, genere Normanus, is cujus egregia virtus sacro bello enituerat, Galilaeae praepositus, Nazarenam ecclesiam ingentibus donis coluit, et eam deinde non magis opulentia quam loci sanctitas metropolim fecit. (Vilh. archiep. Tyr. l. 5).

Jakob Vitrijak, kardinal in patrijarh jeruzalemski, pravi v popisu svete dežele, da je večkrat s. mašo opravljajal v hiši, v kateri je bila pozdravljena Mati Božja *). To je moralo biti pred sredo 13. stoletja, ker je ta dostojanstvenik umrl l. 1244. Grški duhovnik Janez Phoka, obiskavši Nazaret l. 1185, pravi med drugim: „Jožefova hiša“ je bila pozneje prav lepa cerkev. Na levi strani altarja ima jamo. Stopiš li nekaj stopnic dolu, vidiš staro hišo Jožefovo, v kateri je angel Devici veselje oznanil **).

Leta (1213) 1219 potuje v Sveto deželo s. Frančišek Asiški,

*) Jak. Vitr. Descript. Terrae sanctae.

***) Per os in speluncam ingressus, paucos admodum gradus descendis, tum antiquam illam Josephi aedem oculis lustras, in qua regressae a fonte Virgini archangelus fausta annuntiavit. (Bollandistae. May. t. II.)

ustanovitelj treh redov, čudež po-
nižnosti, bogovernosti, ubožnosti,
— nekaj, da si poviša čustva po-
božnosti, nekaj, da poskusi gorečnost
tudi v teh krajih, namreč izpreobra-
čati grešnike in nevernike, in če
treba tudi kri preliti za nauk kri-
žanega Gospoda. Ni se bal vladarja
Saracenov, ki je zapovedal zlatak
plačati onemu, ki prinese kristja-
novo glavo. Postavijo ga pred gla-
varja; Frančišek pa govori tako ne-
ustrašeno o Bogu, enem in trojnem,
da je knez rad poslušal, in še spod-
bujal ga je, naj le govori, ker ga to
kratkočasi*). Mož Božji izprevidi, da
so vse besede in vsi nauki pri tem
ljudstvu zastonj, vrnil se je v
zemlje krščanske. Bog ga je pri-
hranil za večje stvari: poveličevati
Boga ne z mučenstvom mesa, ampak
z žrtvo duha, t. j. da na telesu in

---

*) Več o tem je najti pri s. Bona-
venturi in Vadingu l. 1219.

na duhu kaže podobo Križanega. Preden je Fran. otresel prah nevernih tal — pripoveduje Toma Celan in stari redovni letopis — je obhodil svete kraje v Jeruzalemu, Betlehemu, svojega Odrešenika zadnje počivališče. Naposled je prišel tudi v Nazaret, da počasti hišo, v kateri se je učlovečila Beseda nebeškega Očeta, kjer je večni Bog postal časni, neumrljivi pa smrtni. Tu je sveti očak pokleknil na kolena, in s preobilnimi solzami ljubezni in ginjenja jel je močiti presrečna tla, po katerih sta hodila Jezus in Marija. — V 13. stoletju so morale krščanske vojske zapuščati s. zemljo, ker so bile izgrešile prvotni namen. S. Frančišek je slutil in vedel, da „kristjani“ ss. krajev ne bodo mogli obdržati, tudi jih ne spodobno in častno varovati. Pri odhodu je zapustil 12 svojih tovarišev, prav toliko siromakov, brez orožja in denarja, ki naj stražijo svetinje krščanske vere.

Tako je ustanovil kraljestvo, močnejše od Bogomirovega. To so bili križarji, kakor jih je Bog obudil, a ne kakor jih je pošiljala grešna vest in bojevitost in častiželjni napuh iz Evrope. Ob smrti svoji je izvedel sveti Asižan veselo novico, da so se mu učenci naselili, in to stalno, na dveh krajih: v Ptolemajidi in Jeruzalemu. Ali divjota nevercev, ki so posebni ljubljenci vladarja tãme, pripravljala jim je grozne trenutke smrtnega strahú in krvavega krsta.

Hvarezmovci prideró l. 1244 v Jeruzalem. Kristjani so bežali v cerkev božjega groba: menihi, redovnice, otroci, ženske, stari, onemogli in bolni. Sovražniki so posekali vse. Isto grozodelstvo se je zgodilo v Ptolemajidi l. 1291. Predstoječega leta je padlo krščansko kraljestvo v Palestini, vse škofije, vsi samostani. Zdelo se je, kakor da se imajo vse krščanske sledi, vsi sveti spomini na Sinú Božjega

izbrisati korenito, oprati s krščansko krvjo. No, Bog dopušča hudo, da nastane kaj boljšega. Hudobnost človeška ne more preprečiti Božjih namér, in če grozovitež ubije oznanevavca besede Božje, nje same ne more ubiti: prelita kri razglasuje njegove resnice še z večo močjo. Na izpraznjena mesta pomorjenih sinov s. Frančiška stopali so drugi, da predobivajo sveto zemljo, da branijo svete kraje, da varujejo svetinje — ne z mečem in smodnikom, pač pa z orožjem molitve in pokore in s ceno svojega življenja. To pričajo leta 1368, 1537, 1547. Od l. 1768 do l. 1856 je 449 mašnikov iz reda s. Frančiška dalo življenje za brambo ss. mést.

V času s. Frančiška je bil ustanovljen red templarjev ali tempelskih vitezev in red s. Janeza Jeruzalemskega. Zavezavali so se udje z oblubo, da bodo svetodeželske božjopotnike varovali,

branili, vzprejemali. Njih delovanje je bilo tako uspešno, njih hrabrost in ljubezen tolika, da so mogli verni potniki brez skrbi obiskavati svetišča v Jeruzalemu, Betlehemu, Nazaretu*). Ob koncu križarskih vojská roma l. 1245 (1252) tudi s. Ludovik, kralj francoski, v Nazaret, sveto hišo Marijino počastit. Ko zagleda hišo preblažene Device, skoči s konja, poklekne in pobožno počastí sveto hišo in presveto Devico. Nato hodi peš dalje. Bil je dan pred praznikom Marijinega oznanjenja. Ta dan se je kralj oblekel v raševino in postil se ob kruhu in vodi. Na sam praznik je bil kralj obhajan; ves ginjen je pretil obilno solzá, in opravljala se je služba božja tako sijajno, da take Nazaret še ni

---

*) Paul. Aem. l. 5.

videl, odkar se je beseda utelesila.

Neprestane vojske med Gelfi in Gibelini na Talijanskem, vedni prepiri med kraljem angleškim in francoskim in aragonskim, splošne zmešnjave so bile krive, da so kristjani v némar puščali sveto deželo, nazadnje jo čisto pozabili. Ob koncu 13. stoletja je zgrudila se vsa pod kruti jarem nevernikov. Svetišča obiskavati je bilo romarjem naravnost prepovedano, čisto nemogoče. Ker je Nazaret v sredini s. zemlje, bilo je to svetišče najbolj daleč, in v največi nevarnosti oskrunjeno biti. Bog, kterega vsa dela so čudeži, in kteremu ni nič nemogočega, prestavil je na skrivnostni in čudoviti način sveto hišo svoje preljubljene hčere in neomadežane Materne svojega Sina na spodobniši kraj, kar se je zgodilo v letu Gospodovem 1291.

5. Pomiselki zastran s. hiše — zavrjnjeni.

V rimskem časoslovu nahajamo, da je Bog prestavil telo s. Katarine, device in mučenice, na goro Sinaj, gotovo zato, da bi ga odtegnil ne-
spoštovanju, kakor sploh dopušča, da se trupla posebnih bogoljubov protivijo zakonom trohnobe. Ni li primerno namenom Božjim, da je bilo odmaknjeno stanovanje, v katerem je prebivala devica vseh devic, mučenica vseh mučenikov, kraljica vseh svetnikov? da je bila prestavljena s. hiša z mesta, ktero so zasedli sledniki ostudne vere, Turčini! Ta preselitev je vsa po Božji svetosti in po človeški pameti.

Mnogo jih je, ki so pisali o Nazaretu in o s. hiši, in pisali mnogo-
verstno: nedoločno, površno, premalo razsodno. Ta nejasnota je da-

jala nekterim priložnost trditi, da Marijine hiše ni bilo že pred letom 1291. Do 4. stoletja, pravijo, ni bilo v Nazaretu kristjanov, toraj tudi ne Marijine hiše. To pa nič ne veljá. Ni namreč dokazano, da prav nobenega ni bilo. Izraz: ni bilo kristjanov, pomeni, da jih je bilo perišče, neznatno število, ki ni vredno ga spominjati. — Temu nasproti imamo prastaro, pa tudi zanesljivo izročilo, ktero trdi, da so apostoli po vnebohodu Gospodovem, premišljevaje kolika čuda so se godila v tej hiši, sklenili, slovesno jo posvetiti, skrivnosti Božje v nji obhajati, t. j. da bi imeli tedanji kristjani kam „v cerkev hoditi.“ Jasno je, da prvi kristjani gotovo niso opuščali tolikega svetišča. Bogoljubni potniki so ga obiskovali tje v dobo s. Helene.*). Pogani se niso dosti menili takrat za taka romanja, ker so bili te misli, da so

---

*) Gretser: De ss. peregrinationibus.

kristjani verska ločina judovska. Zato je imela krščanska cerkev mir po vsi Judeji, Galileji in Samariji, širila se je, napredovala v pobožnosti in strahu Božjem kakor priča s. evang. Luka*). Ker pogani judov niso nadlegovali — saj so bili brez templa, brez kralja, brez dežele — puščali so tudi kristjanom njih življenje in pota, posebno, ker so bili v vsakem oziru najboljši državljani.

Helenina velekrasna cerkev, pravijo, sezidana nad Marijino hišo, je bila večkrat podrta, po takem tudi s. hiša. Tudi to ne drži. Ono podrtje je umevati ko večje ali manje poškodovanje, v katerem se je s. hiša lahko ohranila. Dajmo pa, da je bila cerkev res vsa razdejana, kakor n. pr. hiša na pogorišču z golimi zidovi, so pa ostale vendar razvaline, ki so jo pokrivalo, takorekoč pokopale, in na teh podrtinah so po-

*) Djanja ap. 9.

stavljali druge cerkve: iz tega je očitno, da je bila s. hiša in Jožefov stan veliko niže, in to svetišče je še dandanes pod zemljo. Zmagonos piše že o s. Heleni: ko je našla... Ta izraz predpostavlja, da je bilo že takrat treba s. hiše iskati, ker je bila bržčas s podrtinami zasuta, ali pa prikrivana, da je neverniki ne oskrunijo. Da so pa neverniki res radi oskrunjali svete kraje, pripoveduje zgodovina. Razdejanja si ne smemo tako misliti, kakor bi bili sovražniki zidove zdrobili v prah, ki ga veter odnese: cerkev je dosti podrta, če nima stropa ali stene.

Nekaj podobnega imamo iz 19. stoletja. Sloveča cerkev sv. Pavla blizu Rima, ki je stala 14 stoletji, je pogorela l. 1823. Gotovo je več trpela od one v Nazaretu, in vendar je bil ostal veliki altar nepoškodovan, dasiravno je bil prav on v največi nevarnosti, ko se je strop nad njim porušil. — Porcijunkula,

znana kapelica s. Frančiška, stoji v veliki cerkvi Marije Angelske v Asizu. L. 1832 jo je razdejal potres: podrl se je strop glavne in stranske ladje, kapelica pa je ostala cela. — Kaj takega je moglo biti tudi v Nazaretu. — Stvar ostaje bitno ista, če tudi onim pritegnemo, ki menijo: s. hiša je bila. Ne vemo do zarez, kolika je bila hiša Jožefova. V tem primeru bi bila s. hišica, ki se zdaj časti v Loreti, le del poslopja, v katerem je stanovala s. Družina, ali celo le del Marijine hiše, kakor mislita učeni bolandist Papebroh in papež Benedikt XIV. Zato piše učeni potnik: Ostali del te hiše je bil prenesen v Loreto, in ta del natanko odgovarja meram temeljev puščenih v Nazaretu.

Čvrst dokaz za to, da je s. hiša bila še do konca 13. stoletja v Nazaretu, imamo v tem, da so božjopotniki to neprestano verjeli, in v tej veri tudi romali. Ta

romanja, izlasti ob času križarskih vojská, morala so biti velikanska; vsaki pobožni kristjan namreč je želel iti v s. deželo. Ljudje so morali pač vedeti, je li Marijina hiša še v Nazaretu ali ni. Če ni bila, ali so bili vsi ti božjopotniki res tako lahkoverni, da bi bili trdili, da so videli, kar niso videli? Kako to, da ga ni bilo, ki bi bil pravil, da je izginila?

Kako bi bili mogli romarji na trume v Nazaret suti, ko bi bilo znano, da Marijine hiše ni v njem že 500 let? Je li mogoče, da bi se mogla tolika zmota, recimo, slepenje tako dolgo gojiti in ploditi, pa da bi tega nihče ne opazil?

Kako razširjeno je bilo na zapadu prepričanje, da je bila Marijina hiša v 13. stoletju še v Nazaretu, kaže ta okolnost, da v 14. st. govori o nji s. Vincencij Fererski, kakor bi bila še vedno v Palestini.*)

*) Seveda, motil se je, a te zmote so bila kriva 1) občila, ki niso bila kakor

6. Zakaj se je prestavila s. hiša iz Nazareta.

13. stoletje *) se nam kaže v niračni svetlobi. Kamor pogledaš, neprijetni prizori: neznačajnost, sebičnost, strankarstvo, sovraštvo, razpori, poboji, vojske, vse v orožju, ker nihče nikomur ne zaupa. Angleška se je trgala s Francosko, bojevala s Škotsko, in v Angleški sami so se prebivalci krvavo potolkli (1264). Španska se je borila z Mavri: Ferdinand III je hotel deželo očistiti moslimske nesnage. Tudi sin njegov Alfonz X jim ni dal mirú, ter jih premagal pri Alkali, ali spet je prišlo moslimov iz Afrike, ki so

---

dandanašnji: parobrodi, železnice, brzojavi; 2) duh časa, ki je dajal verskim stvarém postransko važnost; 3) državnopravne razmere, v kterih so se stranke borile za moč in prevlast in toraj se preselitev s. hiše M. ni mogla tako hitro razvedeti.

*) Weiss: Weltgesch. III. 1.

kristjane premagali. Španci in Francozi so se bili na morju pri Malti. Karol Anžuvski pride z vojsko s Francoske v Rim; grozno gospodari po Italiji, izlasti po Siciliji. Nemškega vladarja, 20letnega mladeniča Konradina, v vojski premaga, ujame, po krivem obglavi. Francozi se pristudijo; l. 1282 so jih Sicilijanci klali kakor živino, kjerkoli so jih dobili. Nemški cesar Manfred je imel na Talijanskem celo Saracene iz Afrike v službi proti papežu in cerkvi. Po Talijanskem se je vzdigalo mesto proti mestu, proti papežu, proti cesarju; Ezelin, je divjal po ter ga imenuje: „sina pogube, krvo-loka, gnjusobo ljudi, ki je raztrgal vse vezí človeške družbe in uničil postave evangeljske prostosti“; in gornji Italiji. Pomoril je 50.000 ljudi. Papež je napovedal vojsko proti njemu, in ta trinog, ko je bil premagan, je dejal: „nimam se kesati nobenega greha.“ Na Nemškem je

vladaril Friderik II, sebičnik, hinavec. Podiral je mir, kjer je mogel. Kazal se močnega — nad slabimi. V „Avstriji“ ni bilo pravega vladarja. Najbogatiši, najmogočnejši, najplemenitiši knez tistega časa je bil kralj Otokar. To so mu zavidali. Najprej se mora pograbit z Ogersko. Bela IV pripelje 140.000 bojevnikov*), Otokar 100.000; 18.000 mrtvecev je ostalo na bojišču, a 14.000 jih je utonilo; zmagal je Čeh (1260), pa je imel še dvakrat opraviti z Ogersko (1271 in 1273); ali ko se pomeri na Moravskem polju z Rudolfom, pade junak (1278). Več ko polovica Evrope je bilo zapleteno v to vojsko, in lahko se je reklo: vojska vseh soper vse. Zdaj pritisnete še lakota in bolezen, ter pomorite l. 1280 okolu 600,000 ljudi.

---

*) Poljakov, Srbov, Rusov, Hrvatov, Bulgarov, Slovencev, Grekov, Romunov, Turkov, Mongolov.

V takih zmešnjavah, kdo je mislil na s. deželo, da bi ji pomagal? V Egiptu je vladal mogočni sultan, Bibars ben Dokdar, Mameluk, premeten vojskovodja ali tudi velik grozovitnež.

L. 1261 naskoči več mést Sirije, l. 1265 podere krščanska svetišča v Betlehemu, Nazaretu, na Taboru, l. 2166 premaga Cezarejo, Jafo, Antijohijo, v Safedn obglavi 600 prebivalcev, in 2 frančiškana da živa razkožiti. V Armeniji pobije 200.000 ljudi, in zasožni jih 100.000. L. 1277 si je zaval s strupom, ki ga je bil drugemu pripravil. Naslednik mu je bil Kelavun, ki je bil pridobil Tripolje. Dne 18. maja 1291 pridrví 200.000 divjega sovražnika na Ptolemajido. Krščanskih oborožencev je bilo le 12.000. Zadnjikrat se blišči orožje za svete kraje; toda — kristjani izgubé zadnji kos svete zemlje.

Ne prašajmo po uzrokih; očitni so dosti. Kristjani niso bili več

vredni svojega imena; v marisičem so bili celó zaničljiviši od nevernikov. Ptolemajdci so bili tako malo pridni, da je rekel papežev poslanec: „Bog jih mora tako kazniti, da bo mesto oprano s krvjó prebivalcev, in da pride stanovat drugo ljudstvo.“ V Nazaretu je bil škof*), ki se je dal Muhamedanom podkupiti in jim pomagal kristjane mrčvariti, kar je bilo toliko huje, ker jih je poznal; in lepo cerkev je podrl. Večni stvarnik pa ni dopustil, da bi bila s. hiša, v kateri se je rodila nebu in zemlji predragocena stvar, „prijetna kakor zarija, lepa kakor mesec, svetla kakor solnce“,

---

*) Falbenhaubt: Peregrinus, 280: . . . Episcopus . . . fidem deseruit, factus Mahometanus, tiaram in dulibantum mutavit nequissimus — pač res! — et Catholicos crudeliter martyrizavit ipso in templo, augustissimumque templum destruxit. — Preobilna mera pregreh je s. hišo Marijino pregnala iz s. Dežele.

da bi bilo to poslopjice ostalo v lasti zanikarnih kristjanov, ali da bi jo oskrunjeval grdi neverec. Dokler je bilo v Palestini katoliške vere, dokler so kristjani s. hišo spoštovali — dotlej je stala. Ko so jo pa zanemarjali domači in tuji, pokazal je Bog očitno svojo voljo: z vero je izginila tudi hiša Marijina.

7. Kedaj se je preselila s. hiša.

V teh viharnih časih je bil na krščanskem svetu kotiček, ki je užival mir, kolikor je to mogoče na zemlji. Gospod je Bog mirú, zato je izvolil ta kraj, na katerem naj s. hiša, rekel bi, počije, in ga posvečuje. Šteli so 1291 po Mesijevem rojstvu. Na s. Petra stolu je sedél Nikolaj IV, iz reda s. Frančiška, na Vzhodu je cesaril Poleolog, v Avstriji je vladal Rudolf I. iz hiše Jastrebarcev, na Ogrskem je kraljeval Ladislav III. Bilo je 10.

maja, v soboto, v osmini Gospodovega vnebohoda, o tihem zraku, o vedrem nebu, o krotkem morju — ko moč Božja s temeljev dvigne sveto Marijino hišo v Palestini, ter jo postavi okolu polnoči na Ravnico, na hribu Trsatu, streljaj od gradú, vrhu Reke*), blizu obali Jadranskega morja, na zemljišču knezev Frankopanov, blizu dolinice — pri ondotnih dolac imenovani, ki je vdovi Agati služila za vrt, in to službo opravlja sedaj obzidani Dolac še danes. Ko prebivalci ustanijo, ter se razhajajo po vsakdanjih opravkih, zagledajo Trsat v veliki

---

*) Reki, Rečini vodi so nekdam rekli Tarsia, a Reki mestu s. Vid, ali Reka s. Vida, Flumen s. Viti, Fiume. Voda ima bojda to posebnost da pomeni vedrino, kader se skali. (Glavinić: Manus Ch. 377. — Po istem pisatelju se je pa tudi mesto samoimenovalo Tarsia: Jest Rika s. Vida, ka u prošasne vike Tarsia zvaše se. (Glav. Czvit, 48).

svetlobi. Ostrmeli se povprašujejo, kaj bi pomenjala ta nenavadna svetlost, pa rekó — kakor pred tisoč leti pastirji v Betlehemu — Pojdimo in poglejmo! Pozabivši opravkov hité krdeloma od vseh strani na svetišče. Pa odkodi bi bila ta stavbica? kedo jo je semkaj postavil? Sè strahom unidejo. Notri opazijo kamenit oltar, lesen križ, podobo Matere Božje s Sinkom v naročaju, in koj izpoznajo, da poslopjiče je sveto, in da je rabilo v svete stvari, pokleknejo, s strahom in z veseljem hvalijo Boga in njegovo Mater. Povsodi pripovedujejo, kaj so videli. Njih glas se raznese po vaséh, po mestih, po vsi okolici, po vsi deželi. Čim dalje več je prihajalo ljudstva, to pobožnega, to radovednega, da bi videli čudo, sveto poslopje, o katerem se je toliko govorilo. Kteri so bili prišli z bogoljubnim namenom, prejemali so res nenavadne milosti in nebeške da-

rove: bolni zdravje, žalostni oveseljenje, z grehi obteženi izpreobrnjenje.

8. Kam se je preselila s. hiša — in zakaj?

Ta srečni kraj, to oblagodarjeno mesto je bil hrib Trsatski. Takrat je bilo še dosti ravnice drugodi, pripravniših krajev za tako poslopje. Pa višava ima že nekaj posebnega na sebi, nekaj mikavnega, nekaj višega. Lezrčini je dobro na tléh, letečina se ziblje v zraku. Težak riže pod zemljo, zvezdoznaneč občuduje velikanske svetove na višavah. V višavah je nekaj božjega, nekaj svetoznamenitega. Na gori Ararat je bila obstala Noetova barka, ki je rešila 8 duš vsega človeštva iz vesoljnega potopa. Pravičnemu Lotu je bilo veleevano, naj se reši na goro. Na gori Horeb se je prikazal Gospod Mojzesu, kjer je

videl goreči grm. Na gori Sinaju je govoril Gospod z Mojzesom in dal mu je 10 zapovedi. — Takisto vidimo glavniše dogodke iz Jezusovega življenja na hribih ali gorah. Na Oljsko goro je hodil molit, tam se je jokal nad trdovratnim Jeruzalemom, na gori je ponižan umrl, pa tudi na gori častljivo v nebesa šel. Na gori Sion je postavil s. Rešnje telo, poslal apostolom s. Duha, na gori je učil očenaš, 8 blagrov, izvolil apostole. — Tudi Devica in Mati Marija si je najraje izbirala visoke kraje ko sedeže, na katerih je odpirala zaklade nebeških milosti. Ko je slišala angelov pozdrav in spočela od s. Duha, hitela je v gore, da pozdravi teto Elizabeto, in še pred rojstvom posveti njega, ki je bil odmenjen za predhodnika. Na hribu Eskvilinu je padel v 4. stoletju sneg, ko gospoduje največa vročina, 5. avgusta, na kraj, ki ga je pokazala Mati

Božja nekima zakonskima, da sta ji zidala cerkev (ecclesia Mariae Majoris, ad Nives). Tudi na hribu Kapitolskem je presloveča Marijina cerkev v Nebeškem Altarju (eccl. s. Mariae in Ara Coeli), tako imenovana zavrlojo tistega altarja, ki ga je bil nekđaj cesar Avgust dal postaviti: Neznane mu Bogu. Sredi tega oltarja je podoba Božje porodnice, tudi od s. Luka, ktera sloví po brezštevilnih čudežih. Na hribu Gvardija pri Bolonji časté prastaro in lepo podobo Matere Božje. Da je brezbožniki in neverniki ne ogrde, prenesel jo je neki sveti puščavnik iz templá s. Modrosti v Carigradu v Talijansko. Od tega časa obilno pomaga nesrečnikom. — Tudi avstrijske dežele niso brez milosti polnih Marijinih krajev na hribih. Znano je Marijino Celje na Štajarskem, znana Sveta Gora na Goriškem, slavna božja pota na Krajinskem. V najnovejšem času so

na glasu Lurdi na Francoskem. Še mnogo je hribov po svetu, posvečenih z Marijino prikaznijo Trsaški hrib pa je doletela največa čast, da je na njegovi zemlji 3 leta in 7 mesecev stala ona hiša, v kateri se je učlovečila Beseda izveličanja.

Da je s. hiša Marijina res stala najpopredi na hribu Trsaškem in dotični kraj na njem posvetila, pričajo vsi pisatelji, ki to stvar korenito obravnavajo, pričajo odloke papežev, pisma apostolska, spomini na Trsatu, Trsačani sami, romanja Hrvatov na Talijansko, njih goreče molitve in prošnje, da bi se vrnila njih hiša. O tem pozneje.

Trsaški hrib je okolu 135 metrov nad morjem. Z juga je strman, na severu strmovit, na zapadu stoji kakor pečina vzdolž Rečine, posebno odkar ga streljajo, da dobivajo prostora za nova poslopja, ker Sušak hitro napreduje. Najzložniši pot je od vzhoda, po katerem se

more tudi z vozmi. Razun utrudnega pota po stopnicah je še nekaj potičev in stezâ. Ta strmost in nepristopnost ga je priporočala, da so nad osornim klancem Rečine postavili trdnjavico, ki je branila Reško in Sušaško ravnico. Še pred 200 leti je bil hrib lepo zaraščen z drevjem, imel je polja in travnike, štel do 60 ognjišč v lesenih hišah. Danes je to drugače. Les so posekali za brodove. Dež je izpiral zemljo, veter jo je odnašal, hrib je kazal kamenita rebra, veter je postajal močnejši, zmajaval in podiral je prebivališča, in tako vidimo zdaj same zidane hiše. Od burje, dobro je to, da obnebje čisti. Svoje dni je bilo najti na hribu tudi zdravilnih zeli. — Na tem hribu je počival s. Frančišek Asiški, in spečemu je bilo razodeto — že več let popredi — da bo simkaje prišla s. hiša Marijina*).

*) Glavinić: Manus Christi, p. 349.
— Isti: Origine, 8.

Danes ne vidiš vojakov, pač pa pobožnih romarjev; ne slišiš pokanja topov, a zato odmeva sveta pesem in glas zvonov. Namestu bojnega velevanja vzdigajo se zdaj proti nebu vroči vzdihljaji mornarjev in drugih trpinov.

Naposled se nam vriva vprašanje, kako je to, da ravno ta hrib Trsaški je bil poslavljen s prihodom s. hiše Marijine in ne drugi? Neki pobožen redovnik*) iz 17. stol. pravi: zato, da se more videti z morja in s kopnega in sicer, naj jo po morju brodeči in po kopnem hodeči — njo, ki je morska zemeljska kraljica — na pomoč kličejo in potrebne milosti dobivajo.

To je res. Kolikor je človeku dovoljeno umevati Božje naredbe, pokazali bi na ta razlog. Noben narod pred zapriseženim sovražnikom s. vere Sina Marijinega ni

---

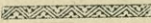
*) Glavinić: Czvit, 85.

imel toliko trpeti na imetju, na časti, na življenju, ko slovenski in hrvaški. Brez natezanja vseh dušnih in telesnih moči slovenskega naroda sploh — mislimo na Dunaju Sobjeskega, kjer je 30.000 krščanskih vojakov razpršilo 7krat več divjega Turka — lesketal bi se polmesec tja do Rajne. Ni li morda hotela Mati Božja Slovencu in Hrvatcu, stoletnima mučenikoma za vero Božjo, pokazati svojo naklonjenost, izkazati prav posebno milost, očitno razodeti, naj imajo le zaupanje vanjo? Kdo bi mogel to naravnost zanikati?

9. Kako je bila s. hiša prenesena.

„Pri Bogu ni nič nemogočega“, rekel je nadangel Gabriel Devici v Nazaretu. Božji poti niso naši, misli njegove ne naše, sklepi njegovi so neizvedljivi — ljudem slabega in

Angeli v službi volje
Božje.

omračenega uma. Bog, ki je prirodi ustvaril zakone, ali jih ne more premeniti, kakor more slikar napraviti sliko, kakoršno hoče? Ko bi hoteli vse vedeti in razumeti, kar Bog dela, imeti bi morali um kakor največi angeli, kakor Bog. To pa ni, ker smo grešne stvari. Zato moramo takim verjeti, ki vedó, kakor veruje otrok starišem. Ta je sveta Cerkev, opirajoča se na s. pismo. Bog je stvaril vesoljni svet, on je toraj vesoljnega sveta vladar in kralj. Tega pa ne dela sam, ampak po služabnikih. Zato si je ustvaril angelov devetero vrsta, služečih in vesoljstvo upravljajočih duhov. Tako je Bog razodel, tako pravi s. Cerkev. Ni jih poklical iz nič, kakor bi vladati ne mogel ali ne hotel; imeti jih je hotel, da se razodeva njegova vse-mogočnost, njegova lepota, njegova veličanstvenost. Hočemo li angele dokazovati? Bilo bi in preveč. Dober kristjan veruje, brezverec pa nalašč

miži pred lučjo resnice, ker je v srcu hudoben. Skoro na vsaki strani si pisma govori sveti Duh o angelih, Ko sta Adam in Eva poslušala hudobnega angela, postala sta velika nesrečneža; morala sta bežati iz raja, in postavil je Bog angela pred vrata, da jima z mečem brani uhod. Angela sta prišla po pravičnega Lota, da ga rešita iz hudobnega mesta. Pobožni očak Jakobe je videl spé, kako hodijo angeli z neba na zemljo, noseči milosti in dobrote od Boga, pred Boga pa molitve in prošnje od ljudi. Na zapoved Božjo je angel pomoril vse prvence Egipčanom, ker Izraelcev niso izpustili. Mladeniče, v peči, je varoval angel. Angel je zaklenil gobce zverim, da je Daniel v jami med 7. levi, ostal nepoškodovan. Habakuka preroka je angel prestavil iz Judeje v Babilon. Nadangel Gabriel je razodel Zahariju čudo, ktero bo storil Bog z njegovo ženo, isti angel ga je

kaznil z némostjo, ker ni hotel verjeti., in isti je oznanil tudi Mariji, da bo nadnaravno spočela in rodila. Angel je pastirjem povedal, da je rojen Mesija sveta. Pri jaslih najdejo pastirji trume angelov, pojočih slavo Bogu in mir ljudem želečih. Angel se prikaže Jožefu naj beži z Detetom, in isti naj se vrne. Jezusu, dopostivšemu se v puščavi, stregli so angeli. Na Oljiški gori je angel tolažil Gospoda. Magdalena je videla v grobu dva angela. Angel je rešil apostole, zaprte v ječo. — Vse to vemo iz s. pisma; še več pa vemo iz življenja svetnikov in svetnic božjih. Res ni vse verska resnica, vendar pa dobri kristjan verno jemlje, kar veruje katoliška Cerkev, ktero vodi sveti Duh. Vsakdanja izkušnja uči, da čutimo uplivanje in delovanje nevidnih duhov, dobrih in hudobnih. Morda si rekel že sam po minuli nevarnosti: „Sam angel varih me je rešil!“

Po mnenju in učenju bogoslovcev in cerkvenih očetov ima svojega angela vsako kraljestvo, vsaki narod, vsaka cerkev, vsaki človek, dežele in stvari, po svoji imenitnosti in svetosti višega ali manjšega. Ali niso toraj angeli pazili na ono stanovališče, v katerem je živel kraljica angelov, v katerem je prebival stvarnik angelov, njih Bog? — Kaj premore angel? Najmanjši več v trenutku, ko ves svet v tisočletjih. Odprimo sveto knjigo, v kateri se hrani beseda Božja. Tu stoji, da je angel pobil 185.000 mož vojske kralja Senaheriba. Kdo more trditi, da je bilo angelom nemogoče s. stanišče Marijino s podloga vzdigniti in drugam je prenesti? Ker so angeli, ker imajo skrbeti za red v stvarstvu, ker imajo izpolnjevati voljo Božjo vsaki hip, ker je prenos s. hiše po modrosti Božji, po vrednosti in svetosti s. hiše, po dosegu človeškega razuma: po takem verujemo, da so angeli prenesli s.

Marijino stanovanje. V človeških očéh je ta prenos res čudo, ker je redek in nenavaden slučaj, v Božjih očéh pa ne, ker je vsako dejanje vsemo-gočnosti njegov čudež. Vsaka trava, vsaka bilka, vsako drevo je svet ču-dežev, in vendar se za nje ne me-nimo, ker so pogosti, vsakdanji; a zato ne prestanejo biti, kar so: de-janja volje Božje, izlivi njegove mi-losti. Um današnjega sveta je v prst tako zarit, srce njegovo tako prezemljeno, da stvarnika ne vidi, videti noče, njegove dobrote ne čuti, čutiti noče. To je pa tudi vzrok, da se dá z roko prijeti, zakaj prirodi Bog včasih rodno moč vzkrati, da člove-štvo pogreša narave sadov, da na-stanejo takoimenovane uime in nad-loge, izlasti lakota, in kar je ž njo v zvezi. To se vé, da tega ne prizna-vajo nektere strokovno učene glave, češ, priroda snuje po večnih svojih zakonih. A kader kmetič toži: zemlja ne rodi, takrat je konec njih uče-

nega strokovnjaštva. Pomagajo si z izgovori, ali to je, kakor bi vtikal drveno kolo v mogočni železni stroj. — Sklepamo: Marijina s. hiša je bila prenesena vsled volje Božje, na čudoviti način, po angelih.

10. Kakošna je bila s. hiša.

Marijina hiša se je očitno razločevala od drugih prebivališč, v teh krajih navadnih. Podobna je bila cerkvi ali kapeli. To poslopjiče je bilo dolgo 32 čevljev, široko 13', visoko 18'. Videti je bilo, da ima nekaj starinskega, častitljivega ter da ne more biti stavba iz novejše dobe. Stene so bile skoro komolec debele. Imelo je to poslopjiče ena vrata in eno okno: vrata na sever, okno na zapad. Iz strehe je molel majhin zvonik, a v njem bil nekaki zvonček. Gradivo hiše je bilo rudeč-

kasto kamenje*), ometano, pokrito s slikovinami, navadnimi na Vzhodu. Ni imela nikakega poda, tudi nobenih vkladov stala je prosto na zemlji. Leseni strop je bil modro pobarvan, posejan z zlatimi zvezdami. Ob stenah so bili nekaki loki ali čelešniki, menda za posodo. Vratam nasproti, prav pri steni, je stal kameniti altar, ves priprost, z zavesami in prtovi spodobno pokrit. Predvesa mu je bila v prečudno raznih barvah hijacinte. Nad altarjem je se vzdigal križ leseni, visok pet pedi in toliko širok. Na vrhu je

---

*) Nekaj časa so menili, da je grajena iz opeke, in po oni zmoti so ponarejene „lavretanske kapelice.“ Pozneje so se prepričali, da ni opeka, ampak kamen, peščenjak, rudečkasti apnenec. Pred več ko sto leti je pisal učeni Paskon (*Triumphus*, 1735. p. 167): *Haec sacratissima domus non ex muro lateritio, ut aliqui autumant, sed plane lapideo, absque singulari artis industria, constructa cernebatur.*

imel nadpis: J. N. R. J. *) Na tem križu je bila naslikana podoba križanega Izveličarja po prastarem izročilu od s. Luka evangelista **). Zdolu je stala žalostna Mati na eni strani, na drugi pa ljubljeni učenec s. Janez. Pod njima je bila deščica ped široka, tri dolga, in na nji je bilo zapisano nadangela Gabriela iz nebes Mariji prineseno pozdravljenje. Na desni altarja je stal cedrov kip, skoro dva komolca visok, predstavljajoč devico Marijo, ki dete Jezusa z eno roko obsega, z drugo pa vzdržuje — po izročilu častitljive starodavnosti delo s. Luka. Kip Je-

---

*) Jesus Nazarenus Rex Judaeorum, t. j. Jezus Nazarejski, kralj judovski. — **) Na tej sliki se vidi, da ima Gospod vsak nogo posebej pribito. Tako menita tudi Gregorij Turonski in Evsebij. To bo najbrž pravo, saj je bil s. Luka zvesti tovariš Marijin, njen pisar, ki je mogel to najbolje vedeti. Mogoče je, da način križanja ni bil vselej in pri vsakem enak.

zusa, dve pedi visok, ima desno roko vzdignjeno kakor za blagoslov, v levici pa drži zlato oblo, znamenujočo svet in oblast in moč. Mati in Sin sta v belih oblačilih, obema je glavo objemala pozlačena krona. Za altarem so opazili nizko ognjišče, kjer je ponižna Gospa pripravljala borne jedi. Na levi pečice je stala omarica silno priprosta, kamor je presveta Devica spravljala s. pismo, in kjer so apostoli hranili s. Rešnje telo. Vsa s. hiša je bila okrašena z raznobarvenimi slikarijami.

Taka je bila ta hiša, ki so jo našli in videli Trsačani 10. maja 1291 zjutraj. Vedeli so, da to ni navadna hiša; prepričani so bili, da je sveto poslopje, katero je služilo v božjo službo in molitev. A kdo jim bo raztolmačil, od kodi je ta sveta stavbica? Iskali so, da najdejo morda pisanje, ki bi povedalo, čigava je in kaj pomeni. Ničesar niso mogli najti, in toraj tudi izvedeli niso,

kaj je s to hišo. S svetim strahom in največim spoštovanjem so hodili vanjo molit. Hitro se raznese glas, da se godé čudovite reči. Vsaki dan je sulo več ljudstva gledat in občudovat s. hišo, v nji pomoči iskat v raznoterih potrebah življenja; saj vemo, da ima vsaki Adamov otrok svoj „križ“, in če ga nima od Boga, poišče in na pravi si ga sam, ta pa je dostikrat silno hud in težak.

11. Izvé se, da s. hiša je Marijina.

Ljudje, kakor smo videli, na vprašanja: kaj in od kodi je ta templič? niso mogli odgovoriti, kar je čisto naravno. Zato je pa Mati Božja sama odkrila to stvar in pojasnila . . . Kako? Ko je Jezus sleprojenemu dal pogled, prašali so apostoli Gospoda, kedo je kriv slepote: ali stariši, ali on sam? Izveličar pa je odgovoril, da ta slepota ni zavoljo greha, da jo je Bog dopustil,

naj se ob priložnosti pokaže njegova moč. Nekaj takega, ali vsaj podobnega je bilo tudi tukaj.

Grajske kapele s. Jurija na Trsatu oskrbnik je bil takrat neki Aleksander pl. Juraj, po domačiji Modrušan, mož življenja brez pége, vrli duhovnik, goreč častilec in služabnik device in matere Marije, ki je slovel celo s svetostjo. Že tri dolga leta je bil bolan. Vodenica, ki je navadno neozdravljiva, držala ga je v postelji. Vdan v voljo Božjo je gledal, kako je vse obsežnišega telesa; čutil je, kako mu srce tone. Kar pridejo domači, ki mu pripovedujejo o hišici, ki se je postavila na „ravnico“ poleg „dolca“, da je tam vse polno ljudi, da se tudi čudeži godé. Izpoznal je, da mora biti kaj nadnaravnega, božjega. Obudé se mu silne želje, da bi sam videl to čudovito, sveto hišo. Ali kaj, ko se premakniti ne more brez nevarnosti življenja? V takih

vzdihljajih in željah zadremlje. Zdi se mu, da se mu soba napolnjuje z bleščečo svetlobo. In res, prikaže se mu preblazena devica in mati Marija v prebelem oblačilu, v družbi neštevilnih angelov. Smrtno bolnemu služabniku svojemu ona tako govori:

Zaupaj, sin moj. Klical si me, tukaj sem. Prinašam ti pojasnila in pomoči. Vedi: hiša, ki je ondan prišla v naše kraje, je prav tista, v kateri sem bila rojena, vzgojena, od nadangela Gabriela pozdravljena, v kateri sem spočela od s. Duha, v kateri se je včlovečila Beseda večnega Očeta. Ko sem bila v nebo vzeta, posvetili so jo apostoli in opravljali v nji svete skrivnosti. Bog te hotel, da je šla iz Galileje. To pričaj ji, in v znamenje tega ozdravi*).

Aleksander, ko se zjutraj prebudi, opazi, da je soba polna prijetne dišave. Premišljuje, kaj mu

---

*) Pasconi: Triumphus Coronatae 19.

je bilo rečeno in razodeto. Giblje se, vstaja, stopa, hodi. Vidi, da je bolezen izginila; skoro sam sebi ne verijame, da je ozdravljen. Ves ginen in prehvaležen pade na kolena. V vročih solzah zahvaljuje milostivi Materi nebeški za nepričakovano dobroto ljubega zdravja. Nato se napravi, da gre počastit še Marijino s. hišo. Ko ljudje zagledajo svojega župnika čvrsto hodečega, popolno ozdravelega, začudijo se prav zelo, zakaj vsaki je vedel, da gospod duhovni je v postelji, in vsaki dan so pričakovali, kedaj naznani zvon, da je blagi mož izdihnil. Župnik raztolmači obilno zbranemu ljudstvu — kakor večinoma že vemo — da je ta hiša Marijina.

Vidimo tu, kako se je Bog poslužil Aleksandrove neozdravljive bolezni, da s čudovitim načinom izpriča, da to je sveto prebivališče Matere njegovega Sina.

Zdaj je vse govorilo le o Marijini hiši. Glas o nji se je raznašal zmeraj dalje, kakor se širijo krogi na vodi, če vanjo kamen vržeš. Kako bi ne? Večkrat so videli, da hišico po noči obseva žarovita svetloba.

Vsaki je čutil, da se v s. hiši moč Božja deli. Taka nadnaravna znamenja so delala, da so ljudje v krdelih vreli na Trsat, in da se je verne množice vse trlo okolu s. p. s. Marijina hiša je bila zares zaklad božjih milosti in darov. Koder človek prebiva, povsodi vidimo Adamovo doto, veliko revo. Kedo pa ne želi, da bi se iznebil tega bremena, ali vsaj olajšal ta delež Evin? Ali se bomo čudili, če nahajamo okolu svetega Marijinega čudovišča najraznoteriše zemljane? Gledal si jih tu iz Hrvaške, Istre, Slovenije, Dalmacije, Bosne, Srbske, Bolgarije, in še od drugih daljnih krajev.

Siromaki dobivajo pomoč
v raznih nadlogah. ☒

12. Kaj stori Frankopan.

Frankopan Nikolaj je bil tistega časa ban hrvaški, t. j. hrvaški podkralj. Bil je srčen mož; znamenit ko hraber vojak in dober kristjan. Posedoval je kneževine: Senj, Krk, Modruš. Tudi na Trsat je segala njegova pravica. Frankopan poslušate glasove o Marijini s. hiši in o čudovitih dogodbah, ki se godé na njegovem zemljišču. Ker je vsaki dan več govorjenja, napoti se na Trsat, da z lastnimi očmi vidi, kaj je na teh besedah. Trsačani mu gredó naproti. Veseli mu pripovedujejo o s. hiši in o milostih, ki jih deli Božja Mati. Ko sam vidi nenavadno poslopje, ko se sam čudi od bližnje smrti vstalemu duhovniku Aleksandru, in ko mu ta natanko pové, kaj je bilo ž njim in kaj je s s. poslopjem: ban vesel to verujame. Z največim spoštovanjem stopi knez v blaženo hišo, ponižno poklekne,

ter hvali Boga in devico Marijo, da je njemu naklonil toliki nebeški zaklad.

Bogoljubni knez je precej ukazal to-le: 1) S. hišo je dal s koli in deskami opasati na okolu in od zgoraj, da ne bi ji nahujevali zrakovi: in da ne bi je ponesnaževale čede v bližini na paši. 2) Najostrejšje je zapovedal, to domačinom to ptujcem, da se nihče ne predrzni le najmanjše stvarice odnesti od s. hiše. Da bi mogel na to bolje paziti, preložil je svojo stolnico z Modruša na Trsat. 3) Da bi nihče potomkov ne dvojil o prihodu s. hiše z Nazareta na Trsat, naumil je poslanstvo odpraviti v Galilejo, v Nazaret, naj se na licu mesta samo prepriča, je li res ni tam več Marijine hiše. Odbere tri čestite plemenitaše*), kterim pridruži tudi župnika Ale-

---

*) Bili so: baron Žiga Oršič, Gregorič, in še neki tretji.

ksandra. Ti čveteri so imeli preiskovati: a) ali je res izginila Marijina s. hiša, in da nihče ne vé, kam, b) ali so ukladi ostali, in ali se vidijo; c) ali se ujemajo po širokosti in dolgosti z onimi na Trsatu; d) ali se zidajo v Palestini hiše, kakoršna je ona na Trsatu. Ko so s troški preskrbljeni, zaplovijo v Sirijo. Srečno dospevši na odločni kraj, vprašajo Nazarečane, kje da je Marijina hiša. Solznih oči jim odgovarjajo ti, da je s. hiša Marijina pred nekaj časom izginila, in da nihče ne vé, kam. Poslanci pregledajo temelje, izmerijo dolžino in širino, zapametijo kamenje, štejejo čas. Ko se vrnejo domov, poročajo knezu kaj so videli in slišali, namreč: da se vse okolnosti gledé s. hiše popolnoma zlagajo, in to je vse neizmerno oveselilo. Vse to so dejali v popis, a popis s prisego potrdili. 4) Frankopan je dal napraviti tega potopisa več prepisov, in zapovedal, da se

hranijo v pisarnah njegovih gradov, poznejšim na znanje in potrjenje. 5) Ko se je bila s. hiša s Trsata preselila, postavil je na vidnih sledovih, na tistem mestu, kapelo pol manjšo od s. hiše, z oltarjem, zvonikom, zvoncem, ter jo posvetil presveti Devici. 6) Da bi spomina na toliki čudež, na čudoviti prihod s. hiše, zob časa ne izgrizel, dal je število dne in leta v marmor vsekati, v stene vklesati. 7) Gospodu je naredil obljubo, da bo njegovi deviški Materi sezidal velekrasen hram. Pa ker ga je prehitela smrt, oporočil je obljubo svojemu sinu Martinu.

13. S. hiša se drugič odseli.

Prihod s. hiše in njeno obstanje na ravnici Trsaškega hriba — to je bil dar nebeški. Dobro ljudstvo se ga je neizmerno veselilo. Toda veselje to ni dolgo trpelo.

V kratkem so se morali prepričati, da za velikim veseljem more nastopiti še večja žalost. — Spet je bila sobota, spet vreme tiho, morje mirno, spet v prvem jutru, dne 10. decembra 1294, kar dvignejo nebeške moči posvečeno poslopje v zrak in je nesó čez morje, proti italijanski obali, v cerkveno državo, tri dni preden se je s. Celestin odpovedal papeževi časti in s. Stol zasedel Bonifacij VIII. Mudila se je s. hiša pri Slavenih 3 leta, 7 mesecev, 4 dni. Kakor so pastirji, bdeči pri čedah, na planoti betlehemski, prvi izvedeli, o rojstvu Gospodovem, tako so bili tudi pastirji, ki so v zraku zagledali žarovito svetlobo, slišali prelepi sklad glasov, videli, kako angeli nesejo s. hišo. Strmé so popadali na kolena, čakaje, kaj bo s prikaznijo. V tem se spusti s. hiša na na prostor sredi gozda, miljo od morske brežine, 4 m. od Rekanata. Drevesa so se ji priklanjala v po-

zdrav in ostala ukrivljena. Marijino hišo Nazareško so imenovali odslej Loreško, bodisi, ker je bilo v bližini mnogo lovorovja bodisi, ker je bil gozd lastina bogate gospe Laurete

Ali kedo opiše grozno strmenje, neizmerno žalost, silno obupnost Trsačanov in okoličnega ljudstva, ko tisto jutro opazijo, da med njimi ni več nebeškega zaklada? Niso si bili svesti, da bi se bili v čem pregrešili, da bi si bili nezadovoljnost Matere Božje naklonili, da bi se bili tolikega darú nevredne storili. Plaho so se ozirali, če bi s. hišo drugje zagledali. Povpraševali so potnike; toda nihče jim ne more dati povoljnega odgovora. Krvavečega srca ne vedó, kaj bi počeli. Redko kedaj je bilo tako globoke žalosti, tako obilno prelitih solz, ko takrat. Umevno; kako ne bi bil do mozga pretresen narod, ki je toliko trpel za nauk Marijinega Sina!

Cez 3 leta in 7 mesece preseli se
s. hiša na Talijansko, posvetivši
kraj in zapustivši sledi ra Trsatu.

Znamenita*) „Ravnica“ je bila prazna! — Ali ne! polna je bila ljudi, ki so žalovali okolu sledu, ki ga je bila pustila sveta hiša. In ta žalost se ni dala potolažiti cela stoletja. „Prešlo je vže 300 let“, piše neki pisatelj leta 1596, „kar je odšla sveta hiša s Trsata, in še vedno traja žalost med ljudstvom, kakor da mu je obžalovati vedno novo izgubo.“

Tudi tukaj, v Loretu, je Marija kmalu na znanje dala, da je to njena hišca. Ali pobožnost ljudstva, ki se je začelo zbirati okolu nje, so jako motili razbojniki. Zato je dala božja previdnost sopet prenesti sveto hišo ne daleč od tam na bližnji grič. Ta je bil dveh bratov, ki jima je pa nevošljivost in skopost kvarila srce. Hiša torej tudi

---

*) Ker pohaja čas, prisiljen sem nadaljevanje uzeti — kolikor mogoče — iz „Cvetja“, l. VI.

na njiju zemlji ni ostala dolgo; preselila se je na drugi bližnji kraj, kjer stoji še današnji — v prekrasni, veliki cerkvi,

Pobožni Sloveni na Trsatu in daleč okrog so naposled izvedeli, kje stoji sveta hiša; in ni jih zadržalo široko morje, da ne bi bili šli do nje potrtega srca, ter z milim jokom prosili Marijo Devico, naj jim vrne dragoceni zaklad. In to pobožno romanje se ni godilo le prvi čas po bridki izgubi; ponavljalo se je v obilih množicah mnoga stoletja. Tako poroča v 16. stoletju P. Rafael Riera, S. J. eden prvih učencev svetega Ignacija:

„Videl sem, kako so dohajale vsako leto le-sem obile množice Slovenov iz Reke in okolice, prepe-ljavših se čez morje. Tukaj so pred altarjem popadali na kolena, ter z obilnimi solzami prosili Marijo, naj se vrne, in soped tja postavi svojo hišo, kamor je bila najprej prišla.

Akoravno sem bil mnogo let priča enakim prizorom, vendar me je še posebno genilo, kar se je dogodilo pri neki priložnosti. Leta 1559 je prišlo obilno število Dalmatincev, okolu 300 do 400 sè ženami in otroki, v Loret. Prižgali so si voščene sveče, ter začeli moliti pred velikimi cerkvenimi vratmi. Duhovniki, ki so jih spremljali, so jih postavili v red, in nato so vsi popadali na kolena, ter se tako vlekli v cerkev jokaje in stokaje, vedno ponavljaje v svojem jeziku besede: „*Vrni se, vrni se k nam, o Marija!*“ Ko so se približali sveti hiši, ter videli vrata odprta, so še bolj na glas začeli vzdihovati, še bolj bridko stokati; ali nobeden si ni upal vstopiti. Po kolenih so se plazili okolu svete hiše, ter le še glasneje ponavljali ravno tiste besede, kakor bi bili ob pamet. Jaz sem takrat ravno izpovedoval v cerkvi. Ker nisem vedel, kaj je tisti hrup, ter

sem imel vsmiljenje z ljudmi, ki so tako žalovali, približam se jim ter vprašam po latinski duhovnika, ki jih je spremljal, kaj je vzrok njih žalosti. Z globokim vzdihom mi odgovori: „*O dober vzrok imajo zato*“ in izgovorivši ponovi še glasneje tisto znamenito klicanje in spremljevalci njegovi za njim. Akoravno mi je bil tedaj neznan pomen njih besed, vendar sem začel razumevati vzrok njihove žalosti. Pravim jim toraj krotko, naj vmirijo svoje žalostne občutke, ter z udanostjo pričakujejo tolažbe z nebes. Stari duhovnik pa se obrne proti meni ter pravi: „*Pustite jih jokati, oče! Njih zdihovanje le preopravičeno. Kar je zdaj vaše, to je bilo nekdanj naše.*“ Tako mi je razložil pomen gori omenjenih besed. Jaz nato nisem vedel, kaj bi storil. Od ene strani nisem vedel, kaj bi storil. Nisem mogel obsojevati njihove žalosti, čutil sem celo dolžnost sočutje imeti ž njimi;

od druge strani pa se nisem mogel vjemati z njihovimi prošnjami. Da bi napravil red, prosim jih z nekoliko dostojanstvom, naj molče, ter jih skušam prepričati o njih nemodri prošnji. Bal pa sem se v resnici, da bi Bog njihove prošnje ne vslišal, ter nam ne vzel tako velikega milostnega daru.“ —

Gorečnost pobožnega slovenskega ljudstva je segala tako daleč, da so se nekteri celo naselili blizu Loreta, zapustivši popolnoma svojo domovino. Kuga, ki je divjala tam od leta 1464 do 1496, jih je mnogo pomorila in marsikteri je zapustil svoje premoženje svetišču. S temi pripomočki so napravili dve bolnišnici, v katerih je bolnikom stregla „bratovščina Slovenov in Ilirjev“. V 16. stoletju pa je napravil papež Gregor XIII. v Loretu „ilirski ali dalmatinski zavod“, kjer se je moglo odgojevati po 30 mladeničev južnoslovenskega naroda. To je storil iz

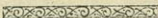
ljubezni do tega tako vernega ljudstva, ki je želelo nekoliko duhovnikov imeti odgojenih v obližju tolikanj češčenega svetišča.

Še proti koncu 17. stoletja so se nahajali tamkajše mlajši nekdanjih slavenskih naseljencev. Ravno tega stoletja so tudi iz domovine še obilo romali v Loret. „Videl sem jih“, pravi neki pisatelj tistega časa, „in ta pogled me je globoko pretresel. Silno me je ginilo, ko so z razprostrtimi rokami kakor proseči vzdihovali: „*Vrni se k nam, o najlepša gospa! o Marija!*“

14. Čudežna podoba Matere Božje, nova cerkev in samostan.

Kakor je žalovalo pobožno ljudstvo po sveti hiši Marijini, ta žalost vendar ni pogasila spoštovanja tudi do tistega mesta, kamor so bili častitljivo svetišče iz Nazareta najprej prenesli božji angeli.

Bolni, slepi, hromi, ranjeni,
nadložni, itd. dobivajo
zdravje.

Trsat toraj ni izgubil sve svoje znamenitosti z odhodom svete hiše. Marija je hotela pač tudi tukaj ko dobra mati deliti milosti svojega Sinu.*)

Novo znamenitost pa je dala Trsatu čudežna podoba ki jo je poslal papež Urban V. leta 1367. Tega leta se je namreč vračal iz francoskega mesta Avinjona v Rim, ter

---

*) Pobožni knez Nikolaj Frankopan je dal na posvečenem mestu sezidati majhino kapelo, z namenom, brž ko mu bode mogoče, veliko cerkev postaviti namestu nje. Ali služiti je moral cesarja zunaj domovine, in prerana smrt mu ni dala časa, da izvrši svoj bogoljubni namen.

Dal je pa napraviti neke kamene z napisom: „*Vene la casa della Beate Vergine Maria da Nazareth à Tersato l' anno 1291 alti 10 di Maggio e si partì alli 10 di Dicembre 1294.*“ t. j. Hiša blažene device Marije je prišla iz Nazareta na Trsat 10. velikega travna leta 1291 ter je odšla 10. grudna 1294.“ En tak kamen je vzdian v eni kapelici pri sredi stopnjic, ki drže na Trsat.

je mejpotoma obiskal tudi Loret. Ravno tisti čas je neki prišla iz Istre in Primorja množica pobožnih romarjev, ki so po navadi jokali, in milo prosili Marijo, naj jim vrne svojo sveto hišo. To je v srce segalo papežu, ki je hotel po mogočnosti potolažiti ljudstvo, ter povzdigniti imenitnost Trsaškega svetišča. Poslal je toraj na Trsat, za kar so ga tudi grofi Frankopani prosili, staro čudodelno podobo Matere Božje, ki jo je ljudska pripovedka pripisovala svetemu evangelistu Luku. Podoba je malana z barvami z limom pripravljenimi na cedrovo desko, nekaj čez 2 palca debelo, 24 palcev dolgo in 18 palcev visoko. Na sredi je v veči meri doprsna podoba Matere Božje, dete Jezusa doječe. Pri glavi Marijini stoje okrajšano po grško zapisane besede *Mati Božja*, nad glavo Jezusovo ravno tako imeni: *Jezus Kristus*. Na vsaki strani te glavne

Sveti Luka,

zdravnik, evangelist, slikar.

podobe sta po dve v manjši meri ena na vrhu druge; na levem voglu vzgoraj Marijino oznanjenje, na desnem Kristus na križu z Marijo in Janezom pod križem, zdolaj na levem voglu sv. Jernej z dvema drugima svetnikoma, na desnem sveti Pavel tudi z dvema drugima.

Slika je brez dvojbe bizantinsko (carigrajsko) delo in iz prvih stoletji, najbrž s. Luka, o katerem je gotovo, da je bil zdravnik, slikarja ga pa imenuje mnogi cerkveni oče.*) Vsakedo bo rad pritrdil, da je slika dragocena in častitljiva, ker je že v Rimu veljala za čudežno, ter se ko tako pokazala tudi na Trsatu.

Stala je toraj skoraj poldrugi sto let le prvotna mala kapela, obo-

---

*) Misel, da je sveti Luka slikal podobo Matere Božje, potrjuje še to, ker on mej vsemi štirimi evangelisti največ in najbolj živo pripoveduje o Mariji.

gačena od leta 1367 s čudežno podobno Marijino. Božjo službo je opravljal v njej domači duhovnik, ki so mu ob posebnih priložnostih pomagali redovniki in svetovni duhovniki od raznih krajev. Ali že davno se je pač čutila potreba, da bi se na tako imenitnem in obiskovanem kraju postavila večja hiša božja, in dobili duhovniki, ki bi stanovitno v njej opravljali božjo službo in svete zakramente delili vernim romarjem. To je dovršil grof Martin Frankopan, vredni sin in naslednik grofa Nikolaja, z dovoljenjem, ki mu ga je dal papež Nikolaj V. v Rimu 12. malega srpana 1853.

Cerkev, ki jo je bogoljubni grof sezidal, sicer ni bila tako velika, kakor je današnja. Imela je samo eno ladjo, ne tako dolgo, kakor je sedanja glavna ladja. Vendar je bila preskrbljena sè vsemi rečmi, ki so redovni cerkvi potrebne. Nad vratmi

je bil kor; zvonik je bil le zid s tremi okni za tri majhine zvonove, kakor se še semtertja vidi pri starih cerkvah. Tudi samostan je bil mnogo manjši od sedanjega, ali obdaril ga je bil pobožni grof z nekolikim posestvom, da bi mogli prebivavci brez velikih skrbij za časne potrebe služiti Bogu, ter moliti zanj, za njegovo ženo in vse njegove prednike. V ustanovnem pismu od 7. malega travna 1431 so meje obširno določene, in sè srdom in prekletstvom božjim zagroženo tistim, ki bi hoteli kaj vzeti cerkvi in samostanu od vsega tega, kar zapušča Bogu in Materi Božji za večne čase.

V samostan je poklical grof manjše brate reda s. Frančiška vikarije Bosne. V tistih časih se je namreč ime frančiškansko posebno svetilo v katoliški cerkvi; živeli so znameniti svetniki, s. *Bernardin Senski*, ki je z gorečnostjo širil češčenje sladkega imena Jezusovega,

s. *Janez Kapistran* ki je premagal Turke pri Belem gradu, s. *Jakop Ilirèc*, ki je prehodil ko apostolski misijonar tudi mnoge slovenske zemlje, zlasti Bosno in Hercegovino. Ti in taki možje so prebudili katoliški svet k novemu življenju, pa tudi svojemu redu so pridobili novo ljubezen in spoštovanje med vernim ljudstvom. Tudi grof Frankopan je bil redu s. Frančiška posebno vdan, kakor sam pravi v svojem vsta- novnem pismu.*)

15. Požar in novo zidanje sa- mostana.

Mirno so prebivali sinovi Fran- čiška v priprostem samostanu, in opravljali v svetišču svoje dol- žnosti. Skrbeli so za čast Jezu-

---

*) Tako se je toraj izpolnilo prerokovanje svetega očeta, katero smo omenili, da bodo namreč enkrat njegovi sinovi prebivali na Trsatu. •

Frankopan zidal cerkev in samostan;
oboje izročā papež oo. francis-
kanom v varstvo in skrb.

sovo in njegove prečiste Matere, kakor tudi za izveličanje bližnjega. V tem njih svetem opravilu dohiti jih velika nesreča. Leta 1629 petega marca upepeli jim strašen požar cel samostan. Kakor pa ni mnogokrat nesreče brez kakošne sreče, ali česa, kar bi nesrečne v žalosti tolažilo, — tako se je zgodilo tudi pri tem požaru. Uničen je bil samostan in dragocena knjižnica, v kateri so bili mej obilnimi knjigami tudi mnogi rokopisi in teh mnogi iz Bosne. Ali kakor da bi bila mogočna kraljica nebeška požrešnemu požaru zapovedala: „Do tukaj in ne dalje“, — ustavi se plamen kakor po čudežu pred sveto kapelico in čudežno podobo, in popusti nepoškodovano, tudi zakristijo, kjer so bile shranjene cerkvene stvari, ustanovni listi grofa Martina Frankopana, in drugi listi papežev in cesarjev. — Žalibog da je pa izgorel popis popotovanja Aleksandra Giorgievića in

tovarišev v s. deželo, ktero je spisal Giorgiević sam.

Mej drugimi celo rodovno okrajno zadevajočimi spisi pogoreli so tudi tako imenovani *Medvedski spominiki**) V treh urah je spremenil požrešni ogenj samostan v pepel in razvaline, zraven katerih je ostala nepoškodovana cerkev, hiša božja, prvo zavetje ubogim pogorelcem.

V tej veliki potrebi pošlje dobri Sin preblage Matere onesrečnim redovnikom primerno pomoč, ter obudi in omehča krščanska srca, da so se smilila ubogih redovnikov. Iz pogorišča vzrastel je kmalu nov samostan, primerniši kakor stari, ki je bil začel postajati že tesan.

Kakor mora pa imeti vsako zidanje svojega spretnega voditelja,

---

*) To ime izhaja od „Medved-града“, ki stoji blizu Zagreba na hribu „Medvedica“. Ta grad je bil sedež Ivana Korvina, vojvoda

tako si je pridobil pri tem zidanju zasluge *P. Mihael Humar*, z Goriškega. Po mnogih redovnih častnih službah, — bil je tudi generalni definitor v Rimu, — je bil naposled imenovan za škofa kristopolitanskega v Macedoniji, in postal je ko tak pomočni škof ljubljanskega škofa. Leta 1641 bil je prošt ljubljanski, leta 1650 pa prošt novomeški in poslanec kranjskih stanov. Umrli je l. 1655.

Samostan se je s časom vedno zvečaval. Da ni bilo vse naenkrat zidano, to se zapazi pri prvem pogledu poslopja, kjer se kažejo pri-

---

Slavonskega, naravnega sinu Matija Korvina ali kralja Matjaža. Dandanes razpada ta negdaj trdni grad. Tukaj so se hranili tri leta spisi bosansko-hrvaške okrajine, kakor tudi cerkveni in samostanski listi Trsaški. Vse dražje reči so se tjakaj prenesle zavoljo vojske z Benečani leta 1500. Drugi dan vinotoka imenovanega leta zasedli so res sovražniki Reko in Trsat.

zidavanja. Današnji samostan je mnogo obširniši kakor stari, ki je izprva obsegal samo prvi štirivoglati oddelek, kakor ga vidiš pri vstopu v samostan. Na sredi tega oddelka je dvorišče z vodnjakom, ki je vsakemu pristopno, in okolu tega pod oboki hodnik, kjer o poletnem času množice romarjev prenočujejo. V enem kotu je stara kapelica s. Frančiška.

Za zlepšanje samostana pripomogel je že ob času P. Mihaela Humarja in pozneje slikar *Serafin Sen*, ki je umrl v Ljubljani leta 1693. Napravil je v samostanski obednici lepo izumljeno podobo večerje „Svete Družine“; pod imenovanimi oboki naslikal je bil življenje Matere božje, ki se je pa, žalibog! vmekniti moralo v novejšem času popolnoma drugim slikam iz življenja Marijinega. Tudi v cerkvi je naslikal nekaj podob. Starim slikam iz Marijinega življenja je bil napravil

P. Pavel Jančić, Karlovčan, primerne napise, katerih tudi ni več. Ta redovnik je postal slednjič škof Pičanski v Istri. Umrli je v Ljubljani v frančiškanskem samostanu leta 1667.

V zgodovini Trsaškega samostana, kakor tudi cele frančiškanske okrajine ostane neizbrisljivo ime *P. Frančiška Glaviniča*. Življenje njegovo popisal je njegov pravnuk Sebastijan Glavinič, škof Senjski. Rodovina njegova je iz Glamoča v Bosni, pa se je bila preselila v Kanfanar v Istri, kjer je bil tudi P. Frančišek Glavinič rojen. Stopil je v frančiškanski red in je našel v okrajini komaj 30 redovnikov, ob svoji smrti jih je pa zapustil nad 140. Bil je marljiv in zveden mož; kot provincijal je popotoval tudi na Špansko na generalni kapitel. Papež Gregor XV imenoval ga je za *apostolskega pridigarja*. Tudi na cesarskem dvoru je bil čislán. Cesar

Ferdinand III. ga je hotel imenovati za škofa v Senju, kateri časti se je pa ponižni redovnik odpovedal. Govoril je P. Glavinič več jezikov, latinski, hrvaški, laški in nemški, v prvih treh jezikih je tudi knjige pisal. Spomina vredno je, da je že on spisal Hrvatom življenje svetnikom. Ta mož je tudi našel v Gradcu glagoljske in cirilske črke, ktere so bili protestanti tjakaj zanesli, da bi bili svoje knjige tiskali, a vlada jim jih je vzela. P. Glavinič jih je dobil v dar od cesarja, ter jih dal pripeljati na Reko z namenom, tiskati tukaj glagoljske misale, kakoršni so se v tej škofiji rabili. Pa tiskarna je prišla potem v Rim. Umrl je P. Glavinič na Trsatu leta 1650. On je dal pri svetišču marisikaj popraviti in spisal je tudi „Trsaško zgodovino“, ki je bila leta 1648 tiskana v Vidimu.

16. Zvečanje kapelice in cerkve.

Do leta 1614 je ostala kapelica v tisti velikosti, kakor jo je bil dal napraviti grof Nikolaj po odhodu svete hiše. K tej kapelici je bil prizidal grof Martin Frankopan imenovano cerkev, ktera je vedno le tesnejša postajala glede na številne množice romarjev, ki so prihajale. Mora se pa opomniti, da akoravno ni bila še kapelica tako velika, kakor jo sveta hiša v Loretu, je ostal vendar še vedno zaznamovan prostor, kamor so jo bili angeli postavili. Približal se je zaželeni čas, da se je vse tisto sveto mesto pokrilo, in to se je dogodilo leta 1614 pod vodstvom marljivega in zaslužnega P. Fr. Glaviniča. Ta kapelica stoji še dandanes ravno na tistem mestu, kjer je stala sveta hiša in ima tudi nje dolgost in širokost. Za altarjem je napravljeno tudi neko ognjišče slično kakor

v Loretu. Ali imenovanega leta ni se moglo še vse oznotraj dokončati; to se je zgodilo še le leta 1641. — Za altarjem ravno nad imenovanim ogniščecem v zidu je postavljen neki kip Matere božje, ki je bil prinesen leta 1583 iz Sluvinja v Granici, od koder so morali redovniki bežati zavoljo Turkov.

Lepo iz marmorja izdelan altar, kateri dandanes v kapelici stoji, dal je postaviti leta 1691 *Janez Uzolini*, zagrebški dostojanstvenik. V sredi altarja stoji čudodelna podoba Matere božje, ktera pa ni vedno odkrita. Sprednja slika, ki se vidi navadno, je le zagrinjalo prave slike, ki se vsaki dan pri eni ali dveh svetih mašah odpre in po vsakem blagoslovu.

Kapelico deli od druge cerkve umetno izdelana železna pregraja, s pozlačenim cesarskim orlom v sredi. Postaviti jo je dal Martin Brajković, bivši škof Zagrebški. Nad

ograjo ozunaj je velika slika označenja prečiste Device Marije ob enem s prenosom svete hiše, kar je pa bolj temno naslikano. Ta podoba je dar barona Ignacija Androha in njegove žene rojene grofice Windischgrätz. V kapelici na stenah in na stropu so pa dandanes slika prihoda in odhoda svete hiše kakor tudi dve sliki predstavljajoči poslanje čudodelne podobe Matere božje na Trsat in njeno slavno kronanje v preteklem stoletju.

Iz svetišča držijo mala vrata v dvojno zakristijo, ktera stoji na listni strani kapelice. Prvi prostor je starejši od drugega. Ta drugi del zakristije dal je prizidati P. Glavinič takrat ko je kapelico vravnaval. Vredno je opomniti, da ko so delavci kopali za podlago te zakristije, so našli majhin zvon, kateri je dolgo časa visel v malem zvoničku nad kapelico, ter vabil ljudi k službi božji. Konec preteklega

stoletja zamenil ga je drugi. Ne ve se, kako je ta zvonček tjakaj prišel; pobožni ljudje so mislili da je bil napravljen ta čas, ko je sveta hiša na Trsatu bivala.

Tako kakor kapelica dobila je tudi k njej prizidana cerkev polagoma drugo lice. Cerkev, ki jo je grof Martin Frankopan sezidal, začela je postajati pretesna, tako da so morali o večih shodih redovniki izunaj na prostem pridigati. Potrebno je torej bilo cerkev razširiti in zdaljšati. Ali kedo bo pomagal?

Marija ni pozabila milostnega mesta, in obudila je v plemenitih srcih gorečnost do svojega svetišča. Že v prvi polovici šestnajstega stoletja prizidal je stari cerkvi, na evangeljski strani, Peter Krušič kapelo svetega Petra. To je tisti, ki je poslal eno izmed imenovanih dveh sveč. On je bil gospod Lupoglavski v Istri in poveljnik trdnjavo Klis

v Dalmaciji. V nekem boju s Turki priporoči se Mariji trsaški, in res tudi srečno zmaga. Prišel je osebno na Trsat se zahvaliti, in naročiti zidanje imenovane kapele. Žalibog da pa v drugem boju s Turki, pri mestu Kroja, ni bil tako srečen. Tukaj je ta krščanski vojščak kri prelil. Turki so mu glavo odsekali. Za sto zlatih kupila je njegova sestra mrtvo truplo od krvoločnih Turkov, ter je dala zakopati v imenovani stranski kapeli svetega Petra leta 1537.

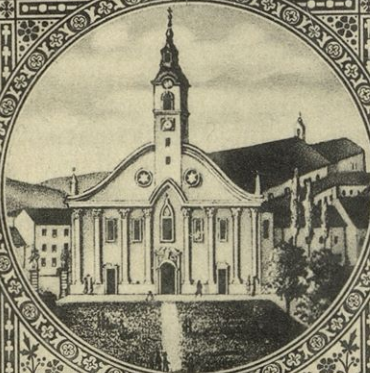
Leta 1624 dal je prizidati baron Štefan Ruvere še mali prostor, kjer je še dandanes njegova rakev, pri altarju svete Ane.

Glavno dozidanje in zvečanje cerkve pa se je začelo leta 1644. Na god svetega Jerneja blagoslovil je prvi kamen škof sam v pričujočnosti mnogih dostojanstvenikov. Podpiratelj tega je bil sopet en grof Frankopan, namreč Nikolaj VIII,

ban hrvaški. Tudi on je bil mož prave pobožnosti in lepega značaja. Cesar Ferdinand III. sam ga je znal ceniti. Leta 1647 poklical ga je v Požonj na Ogrsko k nekemu važnemu posvetovanju. Tam se ga loti nadležna bolezen; da bi ozdravil, gre na Dunaj, ali Bog je drugači odločil, moral se je preseliti s tega sveta v boljši; 24. aprila je mirno v Gospodu zaspal. — Zapustil je tudi neko ustanovo za odgojevanje nekoliko hrvaških mladeničev v jezuitskem kolegiju v Zagrebu. Za svoj pogreb in za uboge je odločil 17000 goldinarjev. Pokopan je bil začasno na Dunaju, pozneje so ga pa prepeljali na Trsat, kjer še danes počiva v kapelici na strani grofa Martina.

Cerkev se je izdaljšala nekoliko in razširila, tako da je iz imenovane kapelice s Petra in s. Ane nastala nova ladja. Sčasoma je dobila cerkev današnjo podobo; tudi poznej se je

Sedanji izgled Marijine
cerkve.

namreč še kaj prizidavalo in popravljalo. Zvonik je dobil sedanjo podobo v novejših časih. Tudi kapelica s. Antona Padovanskega, ki je v dnu druge ladje naprej od altarja s. Petra, je bila zidana za izdaljšanjem druge cerkve, namreč leta 1691. Dal jo je prizidati Frančišek Frankulin, poglavar Grobniški.

Vsled tega prizidavanja se niso mogla tudi tla v cerkvi vrvnati. Grede od glavnih vrat naprej mora se na dveh krajih stopiti za stopnjico više; tako se mora prestopiti tudi v drugi ladji. Uzroki so morebiti zidane rakve, ki so že v stari cerkvi stale.

17. Sedanja cerkev.

Sedanja cerkev ima naslednjo podobo. Zunanje lice kaže, kakor bi bila cerkev s tremi ladjami, v resnici ste pa samo dve. Vidijo se sicer trojna vrata; leva in srednja

držijo v cerkev, desna pa v samostan. Nad srednjimi in večimi vrati se lepo vzdiguje proti nebu zvonik s svojimi peterimi zvonovi; največji mej njimi je tudi baje največji v škofiji. Ako so obojna cerkvena vrata odprta, zapaziš stoje na levih vratih stransko ladjo z altarji s. Frančiška, s. Ane, s. Petra, ki stoje po vrsti ob zidu, v dnu pa je kapelica s. Antona z lepim altarjem. Nad vratmi od zadaj ima tudi ta ladja svoj kor. Med eno in drugo cerkveno ladjo so močni zidani stebri, na katerih sloni cerkven obok, ki pa ni previsok.

Stopivši v cerkev skozi srednja ali glavna vrata si v glavni ladji, v kateri zapaziš razne altarje. Najbliže vrat, ali že izpod kora stoji altar s. Nikolaja. Že preden so cerkev izdaljšali, je stal tukaj oltar temu svetniku — mornarskemu patronu — posvečen, ali prenovljen je bil že dvakrat; delo je

iz lesa. Nekoliko dalje stoji temu enak altar s. Janeza Nepomučana; postavljen je bil leta 1726. Med njima dvema altarjema ima cerkev še ena stranska na samostanski zdolanji hodnik, skoro nad vratmi pa stoji pridižnica, s ktere se navadno ob nedeljah in praznikih vernim beseda božja oznanjuje.

V dnu te glavne ladje sta še dva lepo iz marmorja izdelana altarja, s. Katarine in s. Mihaela. Stojita pa gledaje proti cerkvenim vratam, na vsaki strani imenovane železne pregraje, ki deli to glavno ladjo od svete kapelice ali svetišča. Oba sta postavljena bila že v prvih časih cerkve; enega so postavili Frankopani, drugega namreč altar s. Mihaela pa redovniki, sinovi s. Frančiška, ki je tega mogočnega angela posebno častil. Seve da današnja altarja sta popolnoma druga, le ime jima je ostalo. Potrebno je bilo popraviti jih, našla

sta se tudi res v preteklem stoletju dobrotnik in dobrotnica, ki sta za lepoto cerkve skrbela. Oba altarja sta enako in lepo iz marmorja izdelana. Altar s. Mihaela je dal na novo postaviti Sebastijan Glavinič, škof Senjski, unuk P. Glaviniča leta 1701. Altar s. Katarine je dala pa napraviti udova gospa Ana Soriana, rojena Petreković, Hrvatica, leta 1694.

Ta podoba glavne cerkve se pokaže pobožnemu romarju že pri vstopu skozi velika vrata. Pod korom in zvonikom, ki je ravno nad vratmi, vidi se vse polno pomorskih podob, ktere so v zahvalo za srečno rešitev pobožni mornarji prinesli v dar Materi božji Trsaški — „Morski Zvezdi“. Kteremu obiskovalcu tega znamenitega svetišča ne bo prešnil srca neki sveti strah, ko stopi skozi mala vrata železne pregraje iz veče cerkve v pravo svetišče, na posvečena tla! Ah, kako sveti čuti se

obujajo v srcu vernega kristjana, in ne more si kaj, da ne pade na kolena, ter moli tukaj v tabernaklu bivajočega živega Boga, „Besedo, ki je meso postala in mej nami prebivala“ in sicer v sveti Hišici v Nazaretu, ktera je tudi na teh tleh stala in jih posvetila! In kedar se pred daritvijo svete maše ali pa po blagoslovu sveta podoba odpre, tedaj se ne more mnogokrat vzdržati pobožno ljudstvo srčnega vzdiha. To čudodelno podobo obhodi vsako leto obilno število ljudi in prav mnogo po kolenih. Priča obilnega obhojevanja je izdrsani tlak.

V Trsaški cerkvi jih je bila več pokopanih in še dandanes se vidijo ploče po cerkvi, mnoge že izdrsane. Pokopališče je bilo pa nekdanj pred cerkvijo. Ali redovnike so še pred kakimi petindvajsetimi leti pokopavali v posebni rakvi pod kapelico svetega Antona. Mej že imenovanimi pokojnimi sta še dva škofa.

Vredno je pa opomniti še en nena-
vaden grob v cerkvi in neki čuden
dogodljaj, ki je ž njim v zvezi.

Leta 1584, 7. ali 8. septembra,
šel je gvardijan samostanski, P. Janez
Ferlanič, z bratom klerikom Jurijem
Kiriničem, po opravku dolu na Reko.
Tedaj ni bilo še mosta čez Rečino,
treba je bilo rabiti čoln. K nesreči
odnese nagla voda čoln proti morju
in valovi so ga preobrnili. Kar jih
je bilo v čolnu, potonili so vsi razen
imenovanega brata Kirinića, ki se
je rešil s plavanjem. Ko se je bilo
drugi dan morje poleglo, iskali so
utopljenca. In glej čudo! Dvanajst
korakov od obrežja najdejo na dnu
klečečega samostanskega gvardijana,
se ve da mrtvega; ali držal se je
kakor da bi molil, roke je imel po-
vzdignjene kakor pri molitvi in
obrnjen je bil proti trsaškemu sve-
tišču. Gotovo je bilo čudno tako
najdenje, ali po smrti več let do-
godilo se je še nekaj posebnega ž

njim. Utopljenca so pokopali najprej tjakaj kakor druge brate. Čez več let našli so ga pa v grobu celega. To se je zdelo bratom zelo pomenljivo in prenesli so truplo pobožnega redovnika (ker sporočilo pravi, da je lepo živel) na drugo pripravniše mesto. Tedaj ni bila cerkev še prenovljena. Pripravili so mu grob v zidu pod pridižnico, ki je bila tedaj blizu altarja svete Katarine; tam so bila tudi stranska vrata stare cerkve, ki se še dandanes poznajo od zunaj. Toraj na strani v zidi pri altarju svete Katarine, nekoliko više od tal počivajo še dandanes ostanki pobožnega redovnika.

18. Slovesno kronanje Marijine podobe leta 1715.

Ko je prišla ponižna devica Marija iz svoje revne hišice v Nazaret obiskat svojo teto Elizabeto, pri-

vreli so ji pri njenem pozdravu sladki čuti iz srca, in polna Duha božjega je vskliknila: „Moja duša povelečuje Gospoda! . . .“ Ozrl se je na nizkost svoje dekle; zakaj glej, od sihmal me bodo srečno imenovali vsi narodi. In njegovo vsmiljenje jim je od roda do roda, kateri se njega boje“. (Luk. 1. 46.) Resnično je bilo tvoje prerokovanje, o slavna Devica, ker v vsih jezicih sveta pozdravljajo te z angelom narodi, in ti jim tudi od Vsegamogočnega povsodi milosti prosiš. Ali vendar so nekteri kraji, nektere podobe na svetu, kjer si radodarniša! Eden tih krajev je tudi Trsat s tvojo slavno podobo.

Glas o tej čudodelni Marijini podobi na Trsatu pride tudi v Verono na Laškem, ter vzbudi pozornost tamkajšnjega pobožnega škofa Janeza Fr. Barbadika. Želja se mu obudi, da bi obiskal slavno svetišče; odpravi se na pot in leta 1709,

23. marca priroma srečno na Trsat. S polnim zaupanjem in ljubeznijo opravi tukaj svojo pobožnost. Pri tej priliki opozori odlični častivec Marije, (slednjič kardinal in škof Padovanski), redovnike na kronanje slavne slike; obljubi tudi sam se za to v Rimu potegovati. Se ve da se je ta nasvet z veseljem sprejel.

Leta 1631 je napravil pobožni častivec Marije, grof Aleksander Sforca neko posebno vstanovo za pomnoženje Marijine slave. Pobožnost njegova je bila iznajdljiva; nam um mu pride, da bi se stare, slavne in čudodelne podobe Marijine kronale. Krona je znamenje največe oblasti, časti in slave. Ako se kronajo posvetni vladarji, da se na taki način razločujejo od drugih žlahtnikov in mogočnežev, zakaj bi se ne dalo to znamenje tudi znamenitijim podobam Marijinim? — Krona, znamenje mogočnosti in slave, naj toraj lepša te čudodelne

slike mogočne Kraljice. Tako si misli pobožni grof Milanski, in zato napravi bogato vstanovitev, ktere dohodki naj bi se obračali za napravo lepih kron takim podobam. Oskrbništvo te zapuščine je bilo izročeno vatikanskemu kapitolu, ki je imel tudi nalogo preiskovati, ali so dotične podobe res starodavne in, kar je še več, čudodelne.

Pobožni škof Veronski je zvesto izpolnil svojo obljubo. Kakor hitro se je v Verono vrnil, sporočil je stvar v Rim svojemu zastopniku, kateri je stopil v dogovor z vatičanskim kapitolom in prosil za kronanje. Ko so se kanoniki prepričali o čudežih, starodavnosti in češčanju podobe, dali so hitro napraviti dve zlati kroni, eno za Marijo, drugo za Jezusčeka, kter so jih poslali škofu, ki je bil kmalu potem premeščen v Brešjo. On je bil tudi pooblaščen da kronanje izvrši. Radostno sprejme pobožni škof to slavno nalogo in

ne straši se dolgega pota, — saj gre za Marijino čast! Željno ga pričakujejo redovniki, — pa žalibog — zastonj.

Tedaj je razsajala po nekterih deželah kuga. Zavoljo tega je beneška republika zaprla svoje meje. Tako je bila škofu pot zavrta. Kronanje moralo se je toraj odložiti. Ali bolezen ni hotela odjenjati. Rad bi bil pobožni škof sam Marijo kronal, ali treba je bilo čakati. V svoji gorečnosti je pa želel, da bi Marija ne ostala dolgo brez kraljevega znamenja; zatoraj izroči svoje pooblastilo škofu Senjsko-Modruškemu. Ta slavno nalogo radovoljno sprejme. Odloči se dan kronanja, 8. dan septembra, v praznik rojstva Marije Device. Napravijo se tiskana povabila, ki se razpošljejo po širnem svetu. Na cesarski dvor nesli so jih redovniki sami. Slovesnost je bila pripravna veliko pozornost vzbuditi daleč okolu; bilo je to prvo kro-

nanje zunaj Italije. Dve leti pozneje 1717 ste bile kronane še dve čudadelni podobi Marije, svetogorska pri Gorici in čenstohovska na Poljskem.

Vse je bilo videti v redu in pobožno krščansko ljudstvo je čakalo željno ginljivega trenutka. Ali glej, nova žalostna iznenada! 27. avgusta zvečer prispe iz Senja poslanec s žalostnim sporočilom, da je škof hudo obolel, in da se nikakor ne vdeležiti kronanja. Kaj zdaj storiti, ko je že vse odločeno, dan kronanja blizu in povabila razposlana? K sreči je bil izprosil škof Janez Fr. Barbadik v Rimu še neko drugo pooblastilo, ako bi bil slučajno tudi Senjski škof zadržan.

V takem slučaju je bil pooblaščen samostanski predstojnik, da se sme obrniti do enega ali drugega škofa. Nemudoma odide eden odličniših očetov iz samostana v Novomesto na Dolenjsko, k tamošnjemu proštu in posvečenemu škofu

Juriju Marotiju, učenemu zagovorniku Trsaškega svetišča, in poznejšemu škofu Pičanskemu v Istri. Marljivi pastir sprejme rad ponudbo, ter se nemudoma odpravi na pot. Zlate krone čakale so že v samostanu.

Priprave za slovesno kronanje zunaj cerkve in znotraj so bile velike. Slovesnost je imela trajati tri dni; za ta čas je bil dovoljen tudi popolni odpustek.

Daleč je segala olepšava. Od srede mosta čez Rečino, gori po hribu okolu stopnjic in do cerkvenih vrat je bilo postavljenih obilo olepšanih smrek. Zdolaj pri začetku stopnjic je stal lep zelen slavolok s primernim napisom, kakoršnih se sploh ni manjkalo tudi od zunaj in znotraj cerkve, ki je bila vsa z lavorikami prepletena. — Pred cerkvenimi vrati je stal drugi umetno izdelani in veliki slavolok, okolu 30 črevljev visok in 24 širok. Na

vrhu je bil naslikan Bog Oče kronajoč svojega edinorojenega Sinu, in s. Duh kronajoč svojo nevesto, Kraljico nebeško. Stale so na slavo-
loku više in niže, tudi podobe štirih evangelistov, štirih prerokov, štirih znamenitiših kraljev iz Marijinega rodu. Na vsaki strani ste bile tudi podobi papežev Urbana V., kateri je podobo na Trsat poslal, in Klemena XI., ki je dovolil cerkveno praznovati deseti dan maja, kakor obletnico prihoda s. hišice na Trsat. V sredini je stala naslikana podoba Matere Božje trsaške z napisom popolnega odpustka.

Notranja olepšava cerkve je bila tudi lepa, posebno je kapelica na se pozornost obračala, ker se je od začetka mislilo tam kronanje izvršiti. Razne slike so tam visele in drugi nakit. Na altarju so odstranili okrogli vrh tabernakla, da je bilo zadosti prostora za krasni umetni tron z malim nebom, na

kterega so postavili čudodelno podobo. Da bi se starodavna podoba ne poškodovala, deli so pred njo lepo srebrno mrežico. Ta varnost je bila previdna, ker je bilo treba podobo s tronom okolu nositi in gneča je bila velika.

Poklican je bil spreten zlatar, da je napravil na podobi potrebne luknjice, da so se mogle krone lepo pripeti. S svetim strahom dotikal se je zlatar čudodelne podobe.

To poslednje se je godilo dan pred slovesnostmi. Naj bode opomnjeno tudi, da je za to slavnost došla vojaška godba iz Karlovca, z dovoljenjem dotičnega poveljnika.

Približal se je dan slavnosti in verno ljudstvo je začelo skupaj vreti. Vsaj prvi dan jih je bilo okolu 30.000; branile so nasprotne naredbe in zapreke zavoljo kuge obilniši prihod po morju in po suhem. Ali ako se sklepa iz svetih obhajil, ki so jih verni vse tri dni slovesnosti

opravili, vdeležilo se jih je v vsem času mnogo več slovesnosti. V vsih treh dneh sodi se, da je bilo več kakor 60.000 ljudi pričujočih. Samo v samostanu jih je bilo te tri dni okolu 36.000 obhajanih, premnogo je bilo obhajanih in izpovedanih zdolaj v mestu in zunaj mesta. Na Reki je bilo tedaj več samostanov kakor zdaj; bili so oo. kapucini, ki so še ostali, jezuiti in avguštinci, ki so izpovedovali.

Trsačani in Rečani pripravljali so se s vso navdušenostjo za to redko slovesnost. Štacune so zaprli in oblekli so praznična oblačila. Ker je bilo znano, da dojde obilo naroda, skrbelo se je tudi za potrebni živež in prenočišče.

Praznovanje se je začelo že 7. septembra zvečer s slovesnimi večernicami, ki jih je imel opat in cesarski župnik Pavel Žvenk; za temi je bila slovenska pridiga —

bilo je pričujočih obilno Kranjcev — in potem litanije.

Drugi dan o polupetih v jutro je bila zopet slovenska pridiga; pridigal je neki domač frančiškan, za njim pa neki oče jezuit po hrvaško. Ta dan se je imelo vršiti kronanje, in sicer, kakor se je mislilo, v kapelici. Ali bila je neznanska gneča, vse je želelo videti slovesni čin, pa cerkev je bila premajhina za toliko naroda. Zavaljo dolžnosti se je tudi obhajalo in maševalo zunaj cerkve. Zadnji trenotek se odločijo tudi slovesno kronanje izvršiti zunaj na prostem.

Bliža se slovesni trenotek. Ob osmih stopi škof z duhovništvom v svetišče, mej temi sta bila na škofovi strani dva opata v škofovski obleki, imenovani opat Žvenk in Pazinski prošt iz Istre, opat Janez Fattori. Mislili so tam kronanje opraviti, ali glej! Kapelica je bila sicer zaprta, vendar so našli ne-

kteri vhod po samostanu. Odločijo se podobo kronati zunaj pod slavolokom pred cerkvenimi vrati.

Vzdignili so krasni tron s čudodelno podobo štirje duhovni v levitovski obleki, zadeli so ga na rame in štirje mladeniči se jim pomagali z lepo izdelanimi podpiralnicami. Naprej so šli redovniki in duhovščina, za njimi čudodelna podoba. Potem je stopal škof z dvema opatoma, vsi trije v škofovski obleki. Za škofom je šel samostanski gvardijan P. Peter Francetić, Rečan, kateri je nosil iz Rima poslano zlate krone s tankim belim pregrinjalom pogrnjene. Za njim so šle odlične osebe obojega spola in potem ljudstvo. Procesija se je pomikala po zdolanjem odprtem delu samostana na prostor pred cerkvijo ali staro pokopališče in naprej pred slavolok, pod kterega so postavili nosivci tron s podobo na pripravljeno podlago.

Na pokopališču je bilo vse polno ljudstva, dvanajst vojakov pripravljalo je pot procesiji. Tudi na strehe bližnjih hiš so zlezli ljudje, da bi videli kronati Tisto, ki jim je toliko milosti podelila. Ko so prinesli slavno podobo na prosto, pade vse ljudstvo na kolena, solze veselja igrajo jim v očeh, in glasni vzdih prikipijo iz ginjenih src.

Nosivci odlože podobo na odločenem kraju, potem škof kleče nekoliko odmoli in drugi za njim. P. gvardijan potegne raz zlatih kron belo tenčico ter jih izroči škofu. Ljudstvu se napove, da naj bo mirno in tiho. Prečitajo se slavnost zadevajoča pisma.

Škof zapoje potem „Veni Creator Spiritus“, „Pridi sveti Duh“. Na to so sledile neke molitve. Ko odmoli, vzame krone v roke ter jih postavi Mariji in Detetu na glavo, pričujoči zlatar jih pa lepo pritrdi.

To je bil trenutek, ki je srca prešinjalo, tedaj so bile oči pobožnega ljudstva še posebno v podobo vprte in solze srčnega nebeškega veselja močile so lica. Vse popada na kolena in globoki vzdih prikipi iz radostno ginjenih src, ko škof s kronano podobo klečeče ljudstvo blagoslovi. Dovoljeno je bilo potem duhovnim in odličnišim osebam podobo poljubiti, ali le skozi srebrno mrežo, katero so sopet pred njo postavili.

Ko je to dokončano, zapoje škof „Te Deum laudamus“, „Tebe Boga hvalimo“. Potem odpoje nekatere molitve za papeža, za cerkev, za cesarja, za družino grofa Sforce, za ustanovitelja samostana, za samostansko družino in druge. Ali komaj je samega sebe slišal, toliko je bilo šumenje in radostno vzdihovanje. Narod ni mogel držati zaprto v srcu, kar je čutil, prikipelo je v radostnih vzdihih na dan.

Slovesno kronanje

8 sept 1715.

Težko da bi bila komu žalost toliko solz v oči privabila, kolikor jih je tukaj veselje. Mej tem so grmeli možnarji, in donelo je tudi obilno zvonjenje po cerkvah na Trsatu iz zdolaj v mestu.

Vršil se je potem obhod s podobo po samostanskem svetu. Naprej je šel križ z dvema zastavama Trsaške farne cerkve s. Juríja. Za temi je šlo deset župnij s svojimi znamenji, ki jih je bilo okolu 80, tem je sledila nova samostanska zastava s podobo kronane Matere Božje Trsaške. Za njo je stopalo obilno duhovnikov, v koretih in s svečami, okolu 200 jih je bilo, zadnji mej njimi je šel nadduhovnik Jeronim Gena, župnik Trsaški in generalni vikar Modruški, kot cerkveni dostojanstvenik v posebni obleki, pri pripravah za kronanje zaslužen mož. Za njim je šel škof z dvema opatoma in duhovniki, kateri so jim stregli. Potem je sledila podoba,

pred katero je trosilo 12 mladeničev cvetlice. Kedo bi mogel popisati ta slavni obhod in kedo povedati, kaj je verno ljudstvo čutilo pri pogledu Tiste, od ktere je toliko milosti dobivalo! Popadali so na kolena in z milimi glasovi jo prosili, da naj jim ostane še „Mati vsmiljena“. Duhovščina je mej tem pela Marijino pesem: „Zdrava morska zvezda“. Vrstilo se je petje z godbo in bobnelo streljanje z možnarji. Ko se je vrnil obhod v cerkev, so postavili podobo s tronom na altar in tedaj so odešle tuje fare. Sledila je na to škofova slovesna sveta maša, pri kateri je svirala godba. Mej mašo je bila laška pridiga. Topiči so tudi pri sveti maši bobneli in oglašali daleč okolu imenitno slovesnost, ki je trajala do polu dveh popoldne. — Poznej, ob štirih, je imel opat Pavel Žvenk slovesne večernice in litanije. Godba in strel so se sopet glasili. Sledila je potem hrvaška

pridiga, s katero se je končala slovesnost *prvega dne*.

Drugi dan se je vršila glavna slavnost zdolaj v mestu Reki. V jutro ob petih je bila na Trsatu hrvaška pridiga; tej je imela slediti italijanska, ali zavoljo gneče jo je bilo treba opustiti. Okolu sedmih se je začela slovesna maša opata Žvenka, mej katero so možnarji grmeli. Po dokončani maši se je vredil obhod proti Reki. — Ko prinesejo čudodelno podobo na tronu na prosto, zagrmijo sopet topiči. Vse se je trlo, vse je hotelo videti še enkrat in večkrat Kronano, tekli so ljudje po hribu dolu ne glede na kamenje in trnje, 50 vojakov je moralo pripravljati procesiji pot.

Zdolaj so čakali Rečani, magistrat, plemenitaši in ljudstvo, prihod kronane podobe. Ko se jim približa, popadajo vsi na kolena, ne glede kam bi poklenili. Ko prestopi podoba čez sredino mosta, tedaj

zagrmijo na mestnih zidovih kanoni, in v loki odmevajo možnarji. Kolikor je bilo v mestu zvonov, zvonili so vsi. Hiše so bile vse prazne, kedor je le mogel, vdeležil se je slovesnosti; vendar se pri tem nobena nesreča ni prigodila. Od samega veselja so mnogi še obedo pustili. Vse mesto je bilo v najlepšem blišču; povsodi so bili videti slavoloki in krasni napisi; hišni gospodarji in drugi so razvesili po oknih lepa pogrinjala; kamor se je oko ozrlo, povsodi je videlo radost in slavljenje.

Procesiji pridružijo se zdaj Rečani. Naprej gre neki poseben križ, na katerem je bila tudi podoba novokronane z napisi. Za križem so šli najpred Trsaški redovniki, za njimi pa Reško duhovništvo, potem godba, za njo škof s svojim spremstvom, in potem kronana podoba, pred katero je potresalo 20 belo oblečenih mladeničev lepodišeče cve-

tlice. Obdajalo je to spremstvo 24 mestnih svetovavcev v svoji službeni obleki s svečami. Potem je šlo plemstvo in za njim obilni narod. Gorelo je neizmerno sveč, prižgal si jo je vsaki, kedor jo je le mogel dobiti.

V tem redu se je pomikala procesija proti kapiteljski cerkvi.

V cerkvi so odložili podobo na velikem altarju. Na to se je začela slovesna maša škofova; mej mašo je bila lepa pridiga, ki jo je imel neki oče kapucin. Slovesnost v cerkvi je trajala do dveh popoludne. Strel in godba jo je obilo poveljevala.

Po službi božji ni bilo mogoče hitro vrniti se, ker je bila prevelika vročina. Ljudstvu se naznani, da naj se zbere sopet ob štirih. — Redovnike in zunanjo duhovščino so pogostili ta dan zelo ljubeznivo Reški meščani in plemstvo. — V cerkvi so gorele mej tem pri po-

dobi velike voščene sveče, in vedno je bil kateri duhovni in obilno naroda pričujoč.

Ob štirih se zbere sopet verno ljudstvo, in vredi se procesija. Škof zapoje zahvalno pesem „Te Deum“, „Tebe Boga hvalimo“, duhovniki vzdignejo slavno podobo, in procesija se pomika proti znameniti cerkvi s. Vida, kjer je bil tedaj samostan očetov jezuitov. Tam je bila neka kratka ali lepa pridiga. Od tam je šla procesija proti mestnim vratam, naprej proti mostu in na Trsat. Ko stopijo z mestnih tal, blagoslovi škof s čudodelno podobo mesto in morje. Potem zagrme sopet kanoni in možnarji. Procesija se pomiče naprej po hribu navzgor; hrib je bil razsvitljen od tal do vrha. Ko dospe sprevod na prestor pred cerkvijo, razdeli se duhovščina, plemstvo in ljudstvo, da napravijo pot škofu in nosivcem slavne podobe. Mej tem sopet strel. Kraljico nebeško po-

stavijo na svoje mesto na altarju. Sledile so potem litanije. Slednjič blagoslovi škof še enkrat pobožno ljudstvo, duhovstvo in verne meščane, ter gre potem ž njimi v mesto. Tako se je sklenila slavnost drugega dne, 9. septembra.

Zadnji dan tridnevnic je bila o polu petih v jutro hrvaška pridiga; govornik je imel obilo poslušavcev. Ob sedmih je bila druga hrvaška pridiga. Slovesno mašo je pel ta dan Janez Fattori, opat in prošt Pazinski, v škofovski obleki. Mej mašo je bila laška pridiga. Slovesnost je tudi ta dan poveličevalo streljanje z možnarji. Začelo je pa že mej mašo deževati, in močilo je do večera. Vsa slavnost se je končala s slovesnimi večernicami in litanijami; za temi je bila še ena hrvaška pridiga. Po pridigi zapoje škof zahvalno pesem „Te Deum“. Zdaj zapoje še enkrat vsi Trsaški in mestni zvonovi, in ponovljeno

streljanje naznanja konec imenitne slavnosti.

Po zahvalni pesmi odpoje škof še neke molitve, potem stopi z mitro na glavi in škofovsko palico v rokah na altar in s solznim očesom blagoslovi razhajajoči se verni narod. Štirje redovniki so postavili potem kronano podobo s trona sopet na svoje mesto, kjer jo še dandanes vsak romar lahko vidi, s tistimi kronami, ki so ji bile pripete pri tej veliki slavnosti leta 1715., osmega septembra. Na osmino kronanja je pel s. mašo provincijal očetov avguštincev. S tem so bile dovršene vse slavnosti.

19. Čudeži in vslišane molitve.

Od tistega časa, ko so angeli sveto hišico na Trsat prinesli, pa do današnjega dne, roma *) pobožno

*) Kakor pišeta Dr. M. Rozmanič, župnik in kanonik Bakerski (28. avg. 1709) in

ljudstvo z velikim zaupanjem tjakaj in Marija ne preneha iskazovati se „Mater milosti“. To nam pričajo obilni čudeži in vslišane molitve. K tem, ki so bili že omenjeni v tem spisu, dodati jih hočemo še nekoliko. Vseh pa, kakor nam jih zgodovina sporoča, ni nam mogoče zapisati.

škof Senjsko-Modruški grof Adam Ratkaj (ter papežu Klemenu XI., maja 12, l. 1715) v začetku 18. stoletja, da prihaja romarjev na Trsat iz Avstrijske, Ogerske, Nemške, Talijanske, Slovenske, Dalmacije, Bosne, Istre itd. toliko na leto, da jih biva okolu sto tisoč izpovedanih in obhajanih (zdaj 10 do 16.000).

Obhodi iz bližine pa so bili ti ti: 1) Veliki petek iz Lovrane in Reke. 2) Velikonočni ponedeljek iz Veprinca. 3) Binkoštni praznik iz Boljuna, Paza, Vranje, Lupoglave. 4) Binkoštni ponedeljek iz Grobnika. 5) V binkoštnih praznikih iz Lovrane. 6) Isti čas vsako drugo leto iz Slavine. 7) O s. Trojici vsako drugo leto iz Vrema; 8) V praznik ss. Vita in Modesta (15. jun.) iz Kastva. 9) O s. Janezu K. (23. jun.) iz Hrušice. 10. Isti čas

1) Leta 1599 razsajala je v Reki strašna kuga; smrt je zahtevala dan za dnevom svoje žrtve. Ljudje so bili zelo potrti in žalostni. V tej veliki bridkosti zatečejo se k Materi Božji Trsaški. In glej! Hitro

---

vsako drugo leto iz Brezovice. 11) Dan 2. avgusta (porcijunkula) neštete množice od vseh krajev. 12) Dan 5. avgusta iz Reke. 13) Isti dan iz Grobnika. 14) Dan s. Roka (16. avgusta) iz Bakra in njegove okolice. 15) Dan 7. septembra (na rojstvo Gospeno) iz Trnovega, Jelšan, Košane. 16) Iz Loža. 17) Šolska mladina iz Reke ob začetku in koncu nauk. — Tako je bilo še pred dobrimi sto letmi. Kako je gorečnost ohlajala kažejo pa današnji pičli obhodi. Ti so: 1) Binkoštni praznik iz Jelenja, Grobnika, Cernika. 2) Dan 2. julija iz Kastva. 3) Dan 5. avgusta preč. kapitol iz Reke. 4) Prvo nedeljo avgusta kakor pod 1). 5) Na Rokovo iz Drage, obeh Kostren (s. Barbare in Lucije), Kukuljanova, s. Jožefa. 6) Dne 24. avg. bratovščina iz Reke. — Vsled pomanjšane pobožnosti se vendar ne vidi, da bi se bilo blagostanje povečalo; sploh tožijo, da je zmeraj slabše, ker iščejo „božjega kraljestva“ še le nazadnje.

Ko je razsajala kuga v Reki,
prikaže se križ nad
cerkvijo, in smrt se
ustavi l. 1600.

so bili vslišani njih vzdih. Nad svetiščem prikaže se na nebu svetel križ, ki se začne pomikati proti mestu, nad katerim postoji okolu pol ure. Od tega časa prenehala je bolezen naenkrat, in Rečani so šli veselo s procesijo na Trsat zahvalit se Kraljici nebeški. V ta spomin pridejo po obljudi vsako leto na praznik Marije Snežice, 5. avgusta, s procesijo na Trsat. Mašnik položi na altar šest sveč rekoč: „Obljubili smo, milost smo dobili, obljudo ponavljamo“. V zahvalo imajo tudi slovesno peto mašo.

2) Leta 1601 taborilo je mnogo Turkov na bližnjem Grobniškem polju; namenili so opleniti cerkev Matere Božje. Ali vstal je strašan vihar z dežjem, kakor da bi ga bile čeznatorne moči izlivale. Turki pobegnejo vsi preplašeni, vrhu tega pa še Hrvatje za njimi udarijo, ter jih mnogo pobijejo in polovijo. Zahvalili so se potem Mariji za to milost.

3) Družina grofa Erdödi-ja, o katerem smo povedali, da je daroval za ozdravljenje svojega sinu svetišču srebrni kip Matere Božje, — zadočila je še neko drugo posebno milost. Neki drugi sin tega grofa je bil slep. Sè zaupanjem se zateče k Materi Božji Trsaški, in vslišan je bil. Na začudenje vsim okolu stoječim je izpregledal. V zahvalo daroval je cerkvi lepi kelih, samostanu pa obilno milostinjo.

4) L. 1661, 15. avgusta ozdravel je naglo iz smrtne boleznì Andrej Bernard iz Gornjega grada. Ker se je priporočil Materi Božji Trsaški, zadel je to milost. Prišel se je tudi sam zahvalit in prinesel je obljubljeno podobo.

5) Leta 1673, 12. julija napadle so štiri dobro oborožene ladje iz Alžira dve ladji „maljteških vitezev“ — katerih eno je vodil Rečan Matija Frakassa. Ali kaj hočejo dve ladji proti štirim, ki so jih obda-

Ko Turki v te kraje priro-
pajo, pa cerkev ugledajo,
hitro pobegnejo.

jale. V tej sili se spomni Frakassa Marije Trsaške; loti se boja in srečno zmaga. To dogodbo je dal narisati in prinesel je podobo na Trsat leta 1674.

6) Lahko se reče, da je pokazala Marija tudi v sledečem slučaju svoje vsmiljenje. Neki katoličan izneveril se je in postal Turek; ko taki je živel tudi v turškem zakonu. Milost božja mu je vendar um razsvetila. Sè ženo in otroki pobegne in pride v te kraje. Želel je svojo zmoto popraviti in oprati se svojih grehov. In z Marijino pomočjo je to tudi storil. Leta 1680, 2. avgusta na porcijunkulo, spraval se je sè sveto cerkvijo, in se je očitno odpovedal Mohamedovi zmoti. Potem se je lepo izpovedal in obhajal. Žena in otroci pa so bili slovesno krščeni; potem pa sta se oba po cerkvenem obredu poročila pred altarjem Materne Božje — v pričo obilo duhovnikov, žlahtnikov in drugega ljudstva.

7) Leta 1692, 22. maja, ozdravela je s pomočjo Matere Božje Trsaške neka gospa iz Ljubljane. Trpela je neprenehoma bolečine v glavi, ki so ji pa ta dan prestale. V zahvalo je poslala kito svojih las na Trsat.

8) Ravno tistega leta je dal postaviti Janez Uzolin v kapelici nov altar. Za ta čas, ko so ga postavljali, treba je bilo čudodelno podobo kam prenesti. Redovniki so so sklenili shraniti jo dostojno za toliko časa v zakristiji; odločili so se, prenesti jo slovesno s procesijo tjakaj. Ljudstva je bilo mnogo pričujočega. Redovniki stopijo v kapelico in hočejo podobo sneti; ali na noben način se ne da podoba zgeniti; čim bolj so si prizadevali dobiti jo, tim trdniše je stala pri-peta. Ker pa ponižni Devici dopada molitev ponižnih, vslišala je tudi ona prošnjo nekega ponižnega patra, kateri jo je kleče pred altarjem milo

prosil, da naj izvoli preseliti se za nekaj časa drugam, dokler ji ne pripravijo slavnjšega mesta. Ko je kratko molitev opravil, vzdigne ta pobožni redovnik brez zapreke s. podobo z altarja. Mej prenašanjem obdajal jo je majhin ali svetal oblačič; shrambo pa v zakristiji, kamor so imeli podobo postaviti, napolnila je čudna svitloba.

Ko je bil altar postavljen, sklenili so s. podobo še slavnjše prenesti sopet na altar. Iz tega namena povabi samostanski predstojnik Nikolaja Salon-a, titularnega škofa Makarskega, infuliranaga opata in župnika Trnovskega, da bi on slavnost vodil. Prišlo je mnogo ljudstva, ki se je uvrstilo v obhod sè svojimi 75 znamenji in križi. Opat se poda v svoji škofovski obleki v zakristijo, štirje menihi pa v levitovski obleki čakajo z lepim tronom, da bodo s. sliko slovesno prenesli. Zakristan odpre shrambo in glej; svetal oblačič

se spet od podobe vzdigne, in razsvetli vso zakristijo, in tudi srca vernih, da vsi na kolena popadajo in Marijo ponižno počastijo. Podobo postavijo varno na tron, ter jo ne-sejo v procesiji iz cerkve ven na prosto. Procesija je šla po pokopališču in naprej okolu samostanskega vrta. Mej tem se je zvonilo in topiči so pokali. Maljteške ladje na morju pa so streljale s topovi. Opat je štirikrat blagoslovil svet s podobo. Ko se vrne procesija v cerkev, vzdigne se od svete podobe oblačič zlate barve proti nebu in počasi izgine. Odpeli so potem „Te Deum“ (Tebe Boga hvalimo), ter postavili s. sliko na odločeno jej mesto. Leta 1693, 27. januarja poslal je pa Nikolaj Salon na Trsat Materi Božji svojo škofovsko kapo, palico in prsni križ v zahvalo za več milosti, ki jih je po Mariji prejel. —

9) Leta 1694 ozdravela je na prošnjo Marije Trsaške neka žena

iz Ljubljane. Bila je že na kraju groba, 8. septembra jo je pa Marija rešila iz nevarnosti.

10) Ravno tega leta popotoval je neki gospod iz Ljubljane sè svojo gospo. Po nesreči pade raz konja in vsakedo bi bil mislil, da se mora poškodovati; ali mož se hitro obrne do Marije Trsaške, in ni se mu prigodilo prav nič žalega, popotoval je mirno naprej.

11) Leto poznej zadobila je žlahtna ljubljanska družina Fierenpheil po pomoči Matere Božje Trsaške ozdravljenje svoje edine novorojene hčerke.

12) Leta 1700 šel je brat Fabijan Bizijak iz Trsaškega samostana na vinsko biro v Cerkvenco, dolu proti Senju. Ko se vrača po morju z nabranim vinom, nastane hud vihar; morje se hudo peni, ter preobrne ladjo in vse, ki so bili v njej. V tej sili zatečejo se k Devici Trsaški. Brat Fabijan je bil že na

dnu morja; ali glej čudo, spet pride na vrh, in držečega se za sod vina vržejo ga valovili na Reško obrežje; ž njim so se rešili tudi vsi, ki so bili v ladji, do enega.

13) Leta 1703, 23. novembra zadobila sta spet dva Ljubljčanana veliko milost, ker sta se priporočila Devici Mariji Trsaški. Eden je bil slep ter je ispregledal, drugega je pa Marija rešila iz smrtne bolezn.

14) Leta 1709 je neki mož iz Liča na Hrvaškem naenkrat mutast postal. Zdravniške pomoči mu niso nič koristile. Načelnik soseske svetuje ženi, da naj bi se zatekli k čaznatorni pomoči. Revež priroma na Trsat, milosti iskat. Komaj stopi v cerkev, že čuti, da mu je nekaj bolje; ko pa v kapelico pred altar stopi, odveže se mu jezik popolnoma, tako da so se vsi čudili. Pobožno opravi sveto izpoved, ter se vrne ves radosten domov.

15) Tudi pri Novem mestu pokazala je Marija svojo mogočnost. P. Pavlin Rutar, sporočil je sledeče na Trsat: „Naznanjam, da se je 14. tega meseca (t. j. decembra 1721) preobrnil čoln s tremi osebami na izstopivši Krki pri Strugi. Čoln se se je potopil, in one so bile poldrugi četrt ure večinoma pod vodo. Kakor hitro je pa neka pobožna oseba na pomoč poklicala kronano *Mater milosti* na Trsatu, prišle so vse tri žive in nepoškodovane na suho. Tega čudeža bil sem očevidna priča jaz Pavlin Rutar, vikar in pridigar reda Manjših bratov okrajine s. Križa, hrvaško-kranjske.“

16) Neka dolga in huda bolezen je trpinčila Frpnčiška Domines-a, Goričana. Pomoči je iskal pri Materi Božji Trsaški, in dobil jo je tudi. Napravil je neko obljubo, ktero je potem izpolnil in na Trsat prišel 6. septembra 1724.

17) Čudno je tudi to ozdravljenje. Andrej Orešič s Kranjskega,

bil je pet let slep. Priporoči se Materi Božji na Trsatu in obljubi tudi tjakaj romati. Kraljica nebeška ga vsliši, in podari mu dragi zaklad vida. Hvaležno se ji pride zahvaliti 9. maja 1726.

18) Ravno to leto dogodil se je drugi čudež, ki ga je vredno opomniti. Neka Ipavka, Helena Mahorčič, bila je od rojstva šepava, da so jo morali pestovati do 35. leta. V tej žalosti zateče se k Materi Božji Trsaški in obljubi tjakaj romati 17. maja 1726 prinesejo jo domači na Trsat. Ko pridejo do vznožja hriba glej čudo! vzdignila se je nekoliko že sama. Ko je pa potem v cerkev stopila, ozdravela je naenkrat popolnoma, in hitela pred altar goreče zahvaliti se *Materi milosti*.

19) Leta 1727 dobil je posebno milost od naše Matere Božje tudi Peter Uzolin iz Škednja pri Trstu. Razsajala je 7. avgusta huda nevihta; strele so strašno po zraku

švigale; tri se zaženejo o petih popoldne se strašno silo v grad, ki je bil pod Uzolinovim varstvom. Zadele so ravno v kuhinjo, kjer je bil ravno on sè svojim sinčekom. V tej strašni nevarnosti priporoči se naglo Materi Božji na Trsat, Zruši se mnogo kamenja skupaj. ali po Marijini milosti ostaneta on in sinček nepoškodovana. V zahvalo prišel je 15. avgusta sè svojo ženo bosonog in peš na Trsat, prinesel je obljubljeno podobo in lepo svečo ter se *Materi milosti* lepo zahvalil.

20) Od 1. novembra 1728 do 21. julija prihodnjega leta ležala je od smrtne bolezni trpinčena Agata Premrl iz Vrhpolja pri Ipavi. Videti je bilo, kako se ji vsaki dan smrt bliža; moči so jo vedno bolj zapuščale in telo je otrpnilo. V teh okoliščinah obišče jo neki neki sosjed ter ji reče: „Zakaj se ne poslužiš tega znamenitega leka, ter na pomoč pokličeš nebeško Devico Tr-

saško; ki je obilna v svoji radodarnosti?" Bolnica poslušala pazljivo te besede, dobro jih premisli, ter obljubi romati na Trsat. Potem reče domačim: „Na Trsat pojdem k Mariji, mojemu veselju.“ Oh, v grob, v grob te bomo kmalu nesli; nikar na Trsat ne misli“. „Da, pojdem“, odgovori ona, „in zdrava bom tjakaj prišla“. Marija je to njeno zaupanje z veliko milostjo poplačala. Bolnica vstane, in v dveh dnevih je bila že na Trsatu; 23. julija se je že na tem mestu Kraljici nebeški goreče zahvalila.

21) Leta 1724 trpel je strašne bolečine na kamenu P. Leonard Marija s Krka, provincijal frančiškanov dalmatinskih. V tej preveliki stiski obljubi obiskati *Mater milosti* na Trsatu, ako ozdravi. In glej čudo! nemudoma vstane zdrav. 8 junija prišel je resnično na Trsat.

22) Leta 1733 obolel je na smrt sinček barona Jurija Vajkarda,

vojaškega poveljnika na Moravskem. Pobožni oče se priporoči naši milostni Materi in s. Frančišku Serafinskemu. Obljubi tudi napraviti otroku frančiškansko obleko in romati na Trsat. Komaj so tako obleko postavili na posteljo, je otrok ozdravel v veliko veselje starišev, ki so se prišli Mariji zahvalit 21. maja 1734.

23) Mogočnost Matere Božje Trsaške občutil je tudi Napolitanec Emanuel Tughi. V svojih velikih stiskah priporočil se je *Materi milosti*; obljubil je tudi svetišče obiskati, ako bode vslišan. Marija je njegove prošnje vslišala, ter mu milost iskazala.

24) Leta 1738 ležal je v bolnišnici „Vsmiljenih bratov“ na Dunaju Anton Kastelec, duhovnik. Bil je na smrt bolan in brez upanja, da ozdravi. Ali on si poišče veččega zdravnika. Priporoči se kronani Kraljici, in ona mu je podelila po-

polnoma zdravje. Hvaležno je priromal potem na Trsat počastiti „Mater milosti.“

* * *

To je le malo število milosti, ki jih je Trsaška Kraljica podelila; zgodovina nam jih sporoča še mnogo več. Hoteli smo pri tej zbirki ozirjemati bolj na znamenitost posameznih čudežev in na to, ako so se tudi mej Slovenci godili. — Zgodovina nam sporoča, da so čutili zlasti mornarji potrebo klicati Trsaško „Morsko zvezdo“ na pomoč, in mnogokrat jih je tudi rešila. Podobe pod korom v cerkvi nam pričajo, da tudi v novejših časih ni jenjala Marija tim vbožcem milosti deliti. Še te dni prinesel je neki mornar Mariji v dar svečo, tako veliko, kakor je sam; moral jo je dati navlašč za to napraviti. Dobil je milost od Marije. Tudi druge stvari iz novejših časov nam pri-

čajo, da vedno še na Trsatu živi studenec milosti.

20. Odpustki, ki se morejo dobiti na Trsatu.

Kakor sploh svetišča, tako ima tudi Trsat neke dneve, ko si morejo romarji več milosti in dobrot pridobiti. Namestniki Kristusovi v Rimu potegovali so se za to slavno svetišče in branili so njegove pravice, in ob enem podelili tudi več odpustkov.

Leta 1455 podelil je papež Kalist III. vsim kristijanom, ki se ispovejo, obhajajo in potem Trsaško cerkev obišejo, odpustek 7 let in sedemkrat štiridesetdanske odpustke in sicer na sledeče dneve: vse nedelje celega leta, na praznik rojstva Kristusovega in njegovega ustajenja, na binkošti, na praznik posvečenja cerkve, na dneve posvečene Materi Božji in apostolom.

Inocencij XII. podelil je popolnoma odpustek enkrat v letu vsakemu, ki se ispove, obhaja in Trsaško svetišče obiše kterikoli dan. V Rimu 24. januarja 1692 *).

Klemen XI. dovolil je obhajati 10. maja, kot dan prihoda s. hiše, Trsatu in

*) Ta odp. se obnavlja na 7 let; zadnjič 21. nov. 1889. Leon XIII.

celi škofiji Senjsko-Modruški, kakor tudi celi frančiškanski okrajini s. križa, leta 1709. Ker je pa želel še bolj znamenitost tega dneva povzdigniti, in Trsaško svetišče povišati, dovolil je leta 1717 popolnoma odpustek vsem kristijanom, ki se ispovejo, obhajajo in svetišče obišejo, ter tamkaj molijo za povišanje s. cerkve, za uničenje krivoverstva in edinost kristijanskih vladarjev.

Pobožni kristijan pa lahko dobi na Trsatu še mnogo več odpustkov, kakor te, ki smo jih tukaj našli. Trsaško svetišče izročeno je namreč redovnikom s. Frančiška in po frančiškanskih cerkvah se more dobiti večkrat popolnoma odpustek. Tretjorednik more dobiti odpustke rimskih postaj. Molitve, ki so v Rimu naložene, da se zadobe postajni odpustki, so mnoge in dosti zamudne. Udje III. reda pa se morejo udeležiti vseh teh duhovnih milosti in pravic, ne da bi jim bilo treba hoditi v Rim, ako le cerkev obišejo, v kateri je III. red, in tamkaj po navadi molijo za potrebe s. cerkve, vsaj 5 oče našev. Ti dnevi in odpustki so

1) 1. in 6. januarja (novega leta in ss. treh kraljev dan), tako isto tri predpepelnične nedelje (imenovane po latinski septuagesima, seksagesima, kvinkvagesima) — odp. 30 let in 30 kvadragen (t. j. odpuščenje časnih kaznih, ki bi se mogle dostati s cerkveno pokoro 30 let in toliko 40 danskih postov.)

2) Pepelnično sredo in 4. nedeljo v postu — 15 let in 15 štiridesetnic.

3) Cvetno ali oljično nedeljo — 25 let in 25 štiridesetnic.

4) Veliki četrtek — popolni odpustek (po izpovedi in s. obhajilu.)

5) Veliki petek in veliko soboto — 30 let in 30 štiridesetnic.

6) Druge dni 40 danskega posta, ob praznikih in delavnikih, kakor tudi kvaterne dni tega posta — 10 let in 10 štiridesetnic.

7) Veliko nedeljo — popolni odpustek (po izpovedi in s. obhajilu.)

8) Vse dni velikonočne osmine z belo nedeljo vred, na s. Marka dan, in 3 dni obhodov v križnem tednu — 30 let in 30 štiridesetnic.

9) Vnebohod Gospodov — popolni odpustek (po izpovedi in s. obhajilu.)

10) V soboto pred binkoštni — 10 let in 10 štiridesetnic.

11) Binkoštno nedeljo in dalje do sobote skozi celi teden — 30 let in 30 štiridesetnic.

12) Kvaterno sredo in petek in soboto meseca septembra (kimavca), kakor tudi 1., 2., in 4. nedeljo v adventu — 10 let in 10 štiridesetnic. 3. nedeljo pa — 15 let in 15 štiridesetnic.

13) Kvaterno sredo, petek, soboto v adventu — 10 let in 10 štiridesetnic.

14) 24. decembra (grudna) t. j. sveti večer božično noč pri polnočni maši, in pri drugi s. maši božični dan v jutro — 15 let in 15 štiridesetnic.

15) Na božični dan pri zadnji veliki maši, in nedelje — popolni odpustek (po izpovedi in s. obhajilu).

16) Na dan s. Štefana, s. Janeza evangelista, in nedolžnih otročičev dan — odpustek 30 let in 30 štiridesetnic.

Vrhu vseh teh obilnih odpustkov so podelili papež Leon XII. (28. febr. 1827) odpustek 40 let in 40 kvadragen vsem vernim — (ne le III. rednikom) — kolikorkrat v 40 danskem postu skesano obiščejo cerkev, v kateri je postaja — t. j. III. red — in popolni odpustek po izpovedi in obhajilu, ako tisto obiskovanje skozi tri dni vsaj po enkrat na dan opravijo.

Kaderkoli moliš pred sedmimi altarji*) za mir in edinost krščanskih vladarjev, iztrebljenje krivoverstva, povišanje s. cerkve, dobiš vse one odpustke, ki so podeljeni cerkvi s. Petra v Rimu, kakor če bi sam obiskal odločenih 7 alt. v nji. (Privilegium 7 altarium basilicae s. Petri in Vaticano). (26. nov. 1889. Leon XIII).

*) Ti so: s. Mihael, s. Anton, s. Peter, s. Ana, s. Frančišek — na drugi strani: s. Katarina, s. Nikolaj. (Menjata se s. Nikolaj in s. Nepomuk.)

Marija ni toraj zastonj pripeljala na svoj kraj sinove svetega Frančiška, ker je vedela, da bodo namestniki Kristusovi skrbeli za obilne odpustke po njih cerkvah.

21. Nekteri obljubni darovi.

1) Pod korom nahajajo se — ali bolje so se — obročki, oviti s pavolo, prepleteni s trakovi, znaki ladji, porinjenih v morje, in ob enem priporočila v Marijino varstvo.

2) Po cerkvenih stebrovih in zidovih vidiš mnogo podob, še dosti lepo narisanih in slikanih, ki kažejo grozne prizore na morju, in kako so se rešili brodarji, obljubivši se k Materi Božji na Trsat.

3) Na stopovih altarja v kapelici najdeš dvoje pločatih svečnikov, obljubni dar cesarja Leopolda I.; eden ima utisnjeno podobo cesarjevo, eden podobo njegovega sina Jožefa I.

4) Na čelu kapeličnega altarja opazuješ srebrno pozlačeno krono, obljubni dar vrlih Senjanov. Leta 1615 so se ti pripravljali, da udarijo na Turka. Vedoči pa, da se delo posreči, kjer je Božja pomoč, obrnili so se na Mater božjo. Ojunačeni stopajo na bojišče. Zakličavši Marijo, napadejo nevernika, in vsega razbijejo.

5) Na desni in levi v koticih kapele pri mreži stojite ogromni sveči, z nadpisom: ex

voto (po obljudi), dar hrabrega vojaka Periševića (in zapovednika Kružiča. Zgodba je ta. Leta 1527 so Turki oblegali trdnjavo Klis v Dalmaciji. Bakota, turški Golijat, se je norčeval s kristjani, ter jih klical, naj pokažejo, če so za kaj. Med krščanskimi vojaki je bil Miha Perišević, tudi hrust, vendar se ni zanašal na svojo moč. Ta se odloči pomeriti se Turkom, obljudivši Materi Božji na Trsat voščeno svečo svoje velikosti, če iz boja pride živ in zdrav. S takim zaupanjem odušen zagrabi predrznega Turka, podere na tla, odseka glavo, in tako trdnjavo oslobodi nevernih sovražnikov. Izvršujoč vesel obljudo prinese voščenco 6' visoko in 3" debelo. Druga je bržčas od poveljnika.

6) V sakristiji pri vratih visi lepi križ iz svetega lesa (ebanine). Drag. Jaklič, delovodja v lojdovi livarni v Trstu, pisal je dne 26. aprila 1866 tako: Po opravkih sem bil v Reki. Nenadoma jamejo sina mojega oči boleti, in zelo se je bilo bati, da mi otrok oslepi. V ti stiski se obrnem na Boga, pa grem na Trsat pomolit. V cerkvi ugledam mnoga obljudila, znamenja dobljenih milosti. Zdaj obljudim tudi jaz, da s svojo roko napravim križ, če mi sin ozdravi. To se je zgodilo, in zdaj hitim obljudo izpolnit».

7) Največa svetilka pred altarjem je dar Senjskega kanonika Andreja Pilepiča v zahvalo zadobljenega zdravja. — Gosp. Spiro

Kleškovič iz Trsta je poklonil drugo, ker mu je sin ozdravel.

8) Cesar Karol V. je daroval majhen cesarski orel iz zlata, prekrasno olepšani z biseri. Kaj takega ne more darovati kedor-sibodi.

9) Cesar Leopold I. je poslal zastav, uzetih Turku pri Budimu l. 1693.

10) Slavna cesarica Marija Terezija je poslala svetišču mašni plašč z dalmatikama, njeno delo, zeleni baršun, s srebrnim vezivom prepleteno. Iz samostanskih zapisnikov vidimo, da je bila cesarska hiša zelo naklonjena svetišču Trsaškemu. Ona se je tudi zelo potegovala za Martina Frankopana zapuščino, ktero so si lastili malovestni ljudje.

11) V istem altarju je relikvijarij $2\frac{1}{2}$ ' dolg, $2\frac{3}{4}$ ' širok, v podobi moštrance, ki ima 36 koščic, raznih svetnikov z nadpisi v bosenski cirilici. — Dar knjeginje Barbare Despotovice znak zahvale in priporoče, l. 1517.

12) Na enem stebru je podobica v velikem okviru. Znamenita je, ker ni izgorela, dasi je bila dolgo v živem pepelu, le malo je ožgana. Je iz požara frančiškanskega samostana v Klancu 1714.

13) Grof Porcija (s soprogo roj. Auer-sperg) je darovala Trsaški cerkvi (1636) relikvijarij z nekimi koščicami enega nedolžnih otrok, umorjenega po Herodu. Ta se

daje poljubljati vernim na god nedolžnih otročičev.

Še drugih obljubil — podobe rok in nog, prsi, itd. — poobešenih okolu Matere Božje, moreš sam videti.

Med temi so še trije kelihi, umetalno izdelani, kakor jih danes ne napravljajo.

22. Kapele Marijine cerkve Trsaške.

1. Najznameniša je *Loreška*, imenovana *svetišče*.

2. Kjer je altar s. Petra, s. Ane, bile sta nekdanj kapeli, kterima zidovje je odstranila potreba časa.

3. Kapela s. Antona. Postavil jo Franklin, poglavar Grobnika, l. 1691, ker ga je ta prijatelj Božji rešil strašnih skrbi.

4. V kotu na hodniku je kapelica s. Frančiška. Napravil jo M. Rakamarič 1647. Tu se shajajo tretjoredniki.

5. Na hribu zunaj je kapelica s. Nikolaja iz rezanega kamena iz l. 1531. P. Kružič je veliko brodaril po morju, ker je bil vrhovni zapovednik trdnjave Klis v Dalmaciji proti Turkom. Ž njo se je priporočal s. Nikolaju, ščitniku brodnikov.

6. Drugo podobo je postavil Tržačan, Karel Wassermann, l. 1628, ker je bil veliki častilec Matere Božje.

7. Tretjo niže je sezidal Nikolaj Frankopan 1294, prec ko je izginila s. hiša. Spomin tega dogajaja usekan je v kamen na drugi strani.

8. Četrto na obronku je vzdignil Gabriel Ajheljburk, c. k. zapovednik v Brinju, plemenitaš Kranjske, Koroške, Štajarske, dobri otrok Marijin, l. 1725.

9. Čisto na vznožju je bila peta. Na levi in desni je izdolbina, v nji podoba. Na čelu zunaj je Mati Božja z Detetom v naročju s podpisom: *Consolatrix afflictorum — tolažnica žalostnih.*

Na hrib vodi 414 kamenitih stopnjic, katerih malokdo sešteje. Pobožni romarji grede raje molijo.

10. Na vzhodnji strani je kapela s. Lovrenca iz l. 1478. Na večje praznike je v nji služba Božja. Na s. Lovrenca se dobiva popolni odpustek.

11. V obližju te je stala še druga, posvečena s. Luki, a že l. 1614 so bile zgolj podrtine. Njene rušine je rabil Glavinič, ko je povečeval svetišče.

* * *

Na Trsatu sta še dve hiši božji: župna cerhev s. Jurja in kapelica v gradu. Na mestu današ-

njega s. Jurja je stala popredi mnogo manjša cerkev, in pred njo še manjša. Prvo so postavili Frankopani. Celih šest sto let se nič ne ve o župnikih T. Še le na koncu 12. stol. (1180) se imenuje Vazmina ko župnik T. Za njim sledi znani Aleksander, v kterega času se je zgodil prenos s. hiše na Trsat*). Za njim je presledek 2½ stoletja; v 16. stol. pa se začenja nepretrgana vrsta župnikov T. Leta 1660 je cerkev dozidal ž. Antonič 1247 librami zlata; l. 1657 razširil pokopališče. Danes je na njega mestu župni vrt, a Trsačani se pokopavajo na samostansko zemljo. Potres l. 1750 je cerkvi zelo nahudil. Podružnica ji je kapelica s. Križa v Podvežici, zid. 1676. — Kapelica v

*) V župni matici stoji zapisano tako: *Letta 1291 Biasse Plovan Tersatski Pop Alexander d' Giorgio, ovi Plovan bisse tada, kad sveta kuchia od Nazareta na Trsat prenesena bi.*

Grad Trsat.

Mornarji se rešujejo iz
morskih nevarnosti.

Molitvenik

obsegajoč

vse navadne pobožnosti

na čast

device in matere božje

MARIJE.

Pozdravljena, Marija! Milosti si polna.

Luka, 1.

Blagoslovljena si med vsemi ženami. Bog ti je ime tako povečal, da bo tvoja hvala vedno med ljudmi, katerikoli se bodo spominjali Gospodove moči.

Jud. 13, 23.

Če hočeš deležen biti Marijine priprošnje, posnemaj njen vzgled.

S. Bernard.

Kaj je molitev drugega, kakor če se duša vzdiguje s pozemeljskega k nebeškemu, če išče onega kar je zgoraj, če hrepeni po onem kar še ne vidimo.

S. Avgustin.

Stanovitni bodite, kader molite, in bdite, kader hvalo dajete.

Kološanom, 4, 2.

Če molimo sami zase, sili nas potreba, za druge, pa ljubezen — in Bogu je prijetniša ona molitev, ki mu jo pošiljamo ne iz potrebe, ampak iz ljubezni.

S. Gregor.

Predgovor.

(Moreš ga brati tudi sicer ob Marijinih praznikih).

Res pravo je in spodobi se, da Mater Gospodovo bogoljubno in vedno častiš. Tako govori s. *Bernard*: „Premislite dobro, s koliko pobožnostjo imamo častiti Marijo po volji tistega, ki je vanjo položil obilost vsega dobrega. Če imamo v sebi kaj upanja, kaj milosti, kaj blagra, moramo spoznati, da prihaja od nje, ki vzhaja v preobilosti veselja. Zares je ona rajski vrt, v kateri božji veter ni le dihnil, ampak vsega presapil, tako da se njegove blage dišave, to je: darovi milosti, povsodi razprostirajo in razlivajo. Odstrani solnce, ki razsvečuje svet, kje najdeš svet-

lobo dneva? Odmekni Marijo, to svetlo morsko zvezdo, in kaj ostaja, če ne mrak, smrtna senca, gosta tema? Častimo toraj Marijo iz vseh moči svojega srca, sè vsemi čuti svoje duše, ker je taka volja onega, ki je sklenil, da nam bo dajal vse po Mariji. — Morda se bojiš hoditi k Očetu? Glej, dal ti je srednika, Jezusa. Ali hočeš imeti tudi pri njem priprošnika? Le k Mariji se zateci. Ne dvoji, da bi ne bila vslišana, saj je mogočna. Gotovo bo Sin vslišal Mater, Oče pa Sinu. Ljubi moji! ta je lestva grešnikom, na njo se največ zanašam, od nje vse upam; kako bi ji mogel Sin odreči, ali pa on ne vslišan biti? Ne eno, ne drugo. *Marija, milost si našla pred Bogom*, dejal je angel. O velike sreče!

Vselej bo našla milost, in milost je, ktere potrebujemo. Kaj bi tudi mogli drugega želeti? Če milosti iščemo, iščimo je po Mariji, zakaj česar ona išče, najde; nikdar za-

stonj ne prosi. — Vsi rodovi te blagrujejo, o božja porodnica, o gospa sveta, o kraljica nebes, ki si vsem narodom porodila življenje in čast. V tebi imajo angeli veselje, pravični milost, grešni odpuščanje vekoma. Po pravici gledajo na te oči vseh stvari, ker je dobrotna roka Vsemogočnega v tebi in po tebi vzpostavila in popravila, kar koli je bila vstvarila. — O ti smrtni človek, kedor češ bodi, ki vidiš, da tukaj dolu ne hodiš po trdnih tleh, da te na vožnji tega življenja vihar in val preganjata, ne obračaj očesa od presvetle zvezde Marije. Kader se pripravljajo viharji izkušnjav, kader ti prete ostrice bridkosti, glej na zvezdo, kliči Marijo! Kader te vzdigajo šumeči valovi napuha, častizeljnosti, razjarjenosti, zavidnosti, poglej gori, na zvezdo, kliči Marijo. Kader jeza, lakomnost, mesenost pljuska v čolnič tvojega srca, pogleduj na Marijo. Če te straši ostud-

nost tvojih grehov, če te meša nemirnost vesti, če te plaši grozna sodba, če te požira brezno žalosti in obupnosti, misli na Marijo. V nevarnostih, v stiskah, v negotovostih kliči Marijo. In da boš deležen njene priprošnje, ne odstopaj nikoli od njenega lepega življenja. Ne boš zašel, če hodiš za njo; ne boš obupal, če prosiš njo; ne boš grešil, če vedno misliš na njo; ne boš greznil, če te ona drži. V njenem varstvu hodiš brez strahu; v njenem vodstvu se ne utrudiš, in gotovo boš dosegel blaženi namen, ki ga želiš. — Molči naj o tvojem vsmiljenju, o sveta Devica, ki se je v svojih potrebah na te obračal, pa vslišan ne bil. Mi, bore tvoji služabniki, se veselimo tebe zavoljo tvojih čednosti; sebe pa se veselimo zavoljo tvojega vsmiljenja. Preslavljamo tvojo devičnost in ponižnost; vsmiljenje tvoje pa nas slajše preveva; vsmiljenje objemamo z večo ljubeznijo;

večkrat mislimo nanj, večkrat ga kličemo; zakaj vsmiljenje je storilo, da se ves svet prenavlja; vsmiljenje je doseglo izveličanje vseh. Na ta studenec naj hiti naša žejna duša; v to bogato vsmiljenje se goreče zatekajmo v svoji revni. Oblagordarjena Devica! pokaži svojo dobroto in miloto s tem, da svetu oznaniš milost, ki si jo našla. Zadobi s sveto prošnjo svojo dolžnim odpuščenje, bolnim ozdravljenje, malosrčnim osrčenje, stiskanim tolaženje, v nevarnostih živočim pomoč in rešenje.

— Preblažena Devica je kraljeva pot, po kateri je k nam prišel Odrešenik. Toraj ker vemo pot, hočemo si prizadevati, da bomo po njem hodili k onemu, kateri je po njem prišel k nam dolu. Skrbeti hočemo, da bomo po tem potu milost dosegli pri njem, ki je po tem potu prišel v našo revo. — Poljublajmo, preljubi, sledove Marijinih stopinj, in padajmo pred njene blažene noge.

Držati se je hočemo, in ne je puščati od nas, dokler nas blagoslovi, kajti je mogočna. Res, Marija je postavljena, da sreduje med Kristusom in cerkvijo. — Jezusa Kristusa ljubezen je ona izvoljena strelica, ki Mariji duše ni le ranila, ampak vso prebola: tako da v deviškem srcu ni bilo ničesar brez ljubezni, tako da je ljubila iz vsega srca, iz vse duše, iz vseh moči.“

O sladko srce Marijino bodi mi rešenje.

(300 dni odp. vsakrat. Ob mesecu popolni).

Neomadežano srce Marijino,
prosi za nas! (100 dni vsakrat).

O Marija, brez madeža spočeta,
prosi za nas, ki k tebi pribežimo.
(100 dni vsakrat).

O gospa moja, o mati moja,
spomni se, da sem tvoj. Varuj me,
brani me, kakor svojo last in posest.
(40 dni odp. vsakrat).

Jutranja pobožnost.

Moli, kolikor ti je mogoče; čim več, tim bolje; a nikdar ne vstajaj brez misli na Boga. Molitev je tudi delo, božje delo, delo najlepše in najboljše. Za vse dobiš časa, za jesti in piti in spati, za Boga ti pa časa zmanjkuje? Za Boga, ki ti bodi oče in mati, brat in sestra, prijatelj, dobrotnik, plačnik? Vse imaš od njega, njemu tudi vse daruj in posvečuj. Telo ne živi brez hrane, duša tudi omedli brez svojega živeža, brez molitve. Izgubljen je dan, ki ni Bogu dan. Ni treba, da se držiš prav teh molitev; to je le poduk in navod; le sam še kaj pristavi in bolje opravi. Z ljudmi veš toliko govoriti; stoječ pa pred svojim Očetom nebeškim boš nem? Da bo tvoj opravek Bogu prijetniši, izročaj ga po Marijinih rokah, in da bo zaslužniši, veži ga s zasluženjem Kristusovim.

I.

*V imenu Boga † Očeta in † Sina
in † svetega Duha. Amen.*

(Vsakrat 50 dni odp. — 100 če z blagoslov-
ljeno vodo.)

Angelj Gospodov je oz . . .

Verujem v Boga Očeta . . .

„Moj Bog in moje vse!“

(Vsakrat 50 dni odp.)

Tvoja očetovska roka me je varovala nocoj. Dušno in telesno nesrečo je odganjala od mene. Zahvaljujem se ti iz vsega srca. Ti, ki vladaš celi svet, tudi mene, revne stvari ne pozabiš. Iz nič si me vstvaril, po svoji podobi naredil, za otroka vzel, naj te ljubim ko svojega Očeta. Ti si me neskončno ljubil še preden sem te poznal. Tudi jaz te hočem ljubiti iz vse svoje duše. Gledati hočem na tvoje zapovedi, ki mi kažejo pravo pot, do tebe, v nebesa. Ko jutranji dar ti prinašam svoje srce, vse misli in želje. Karkoli bom delal, storjeno bodi v tvojo čast, v odpuščanje mojih grehov. Tudi hočem voljno prenašati vsako trpljenje iz ljubezni do Jezusa in Marije, in v tolažbo dušam v vicah. Trdno sklepam, da

vedoma ne bom grešil. Vem pa, da bodo ostali moji sklepi brez sadu, če jim ti ne daš rodu. Zato te prosim, daj mi ti moči, da dobro spoznam, in kar je tebi prijetno storim. Malomaren sem v dobrem: ti me izpodbujaj; slab sem: ti me okrep-ljuj; nagibljem na hudo: ti me vračaj od greha; bojevati se moram s tolikimi sovražniki: ti mi na strani stoj, da ne omorem in ne padem. Tega te prosim zase, pa tudi za vse ljudi, ker si ti naš Oče, mi vsi tvoji otroci, bratje in sestre med seboj. Daj nam, kar nam je v dušni in telesni prid. Nikogar nisi vstvaril, da bi ga pogubil; zatoraj, o Gospod, bodi nam milostiv. Odpuščaj nam grehe zavoljo jagnjeta, ki jih od-jemlje. — Presveta devica in mati božja Marija! ti nikogar ne zapustiš, ki se zateče v tvoje varstvo. Zato te kličem: prosi tudi ti zame svo-jega božjega Sina, da bom ovarovan vsega hudega in pogubljenja. Izprosi

nam ponižnosti in ljubezni, krotkosti in miru, in vseh onih čednosti, ktere so tebe vzviševale, da tudi mi pridemo v tvojo nebeško družbo. Sveti Jožef, moj sveti patron, in vsi svetniki, posebno vi, ki ste današnji dan zapustili solzno zemljo, ki ste živel v mojem stanu, zdaj pa se v nebesih veselite božjega plačila: prosite za nas, da bomo vedno boljši otroci božji. Angel moj, ki si mi dan od Boga, varuj me vselej in povsodi, in vodi me tako, da srečno pridem v veličastvo, v katerem prebiva: Jezus, Marija in Jožef.

Jezus, Marija, Jožef! vam podarjam svoje srce in svojo dušo.

(100 dni odp. vsakrat).

II.

Moj večni Bog! V najponižniši molitvi poklekujem pred tvojo neskončno veličastvo, in ti darujem

vse svoje misli, besede in djanja tega dne, ter delam namen, vse delati in početi iz ljubezni do tebe, v tvojo čast, v izpolnjenje tvoje Božje volje, v tvojo službo, v tvojo hvalo in slavo, v svoje razsvetljenje v skrivnostih naše svete vere, v dosego večnega izveličanja, in v zaupanje v tvoje usmiljenje, da bi zadostil tvoji Božji pravici za toliko velicnih grehov, potolažil uboge duše v vicah in milost resničnega ispreobrnjenja zadobil vsem grešnikom. Da kratko rečem: Napravljam namen, vse svoje dela opravljati v edinosti s tistimi najčistejšimi nameni, ktere sta imela Jezus in Marija v življenju, in jih imajo vsi svetniki v nebesih, in vsi pravični na zemlji. Ta svoj namen bi hotel podpisati s svojo krvjo, in ga ponoviti vsaki trenotek, kolikor jih je v večnosti. Sprejmi, o moj Bog, milostno ta dobri namen, in dodeli mi svoj sveti blagoslov in izdatno milost, da ves čas svojga

življenja nobenega smrtnega greha več ne storim, izlasti ta dan ne, ko želim in nameravam, vseh odpustkov se vdeležiti, ktere morem dobiti. Želim tudi vse svete maše slišati, ktere se bodo danes darovale po vsem svetu, in jih vse v prid obrniti ubogim dušam v vicah, da bi bile rešene svojih muk. Amen.

100 dni odp. enkrat na dan; popolnoma odp. enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se moli cel mesec vsaki dan. Pij IX. 6. kim. 1867.

Presveta Marija, prečista devica, preblažena mati, izvoljena hči nebeškega Očeta, in svetega Duha preslavna nevesta! tudi danes se ti vsega izročam: tvoj pokorni hočem biti, ostani tudi ti meni ljuba mati. Tebi posvečujem svoje telo in svojo dušo, in vse moje dejanje in nehanje. Zatekam se v tvojo materino dobroto. Prosim te, govori zame pri svojem ljubem Sinu, da ostanem v njegovi milosti, da mi ne bodo ško-

dovale zalezbe hudobnega duha. Hočem te imeti za vzgled, kako mi je živeti, da bo moje življenje prijetno v božjih očeh. Vzemi me v svoje varstvo, o premila mati vseh vernih, da me izkušnjavec ne premaga. Glej, o Marija, tvoj služabnik sem, ali vsaj hočem biti, ne zame-tuj me izpred svojega obličja. Ne dovoli, da bi odstopil od tvojega Jezusa in svojega božjega Odreš-nika, da s teboj obstojim pod nje-govim svetim križem do konca svo-jega življenja. Tako bom sveto mislil, sveto želel, sveto govoril, sveto de-lal in sveto umrl, ter se kedaj bla-žen veselil in užival lepoto presvete Trojice, ki je tebe, o Marija in moja mati, povzdignila nad vse angele in svetnike.

O Oče, o Sin, o sveti Duh! O presveta Trojica! O Jezus! O Marija! Vi blaženi angeli, in vsi svetniki nebeški! Zadobite mi te-le milosti, za ktere prosim po predragi krvi

Jezusa Kristusa: da vselej voljo Božjo izpolnujem, da zmerom z Bogom zedinjen ostanem, da le na Boga mislim, da le Boga ljubim, da vse zavoljo Boga storim, da le časti Božje iščem, da se le zavoljo Boga posvetim, da svojo nevrednost prav spoznam, da čedalje bolj voljo Božjo spoznavam, da . . . (izreci tu kako posebno prošnjo). O presveta Devica Marija! daruj ti večnemu Očetu predrago kri Jezusa Kristusa za mojo dušo, za duše pravičnih v vicah, za potrebe svete Cerkve, za ispreobrnjenje grešnikov in za ves svet.

Čast bodi Očetu . . . (trikrat) v čast predrage krvi Jezusove; Češčena si Marija . . . v čast žalostne Matere Božje; Gospod, daj jim večni mir . . . za duše v vicah; in nekoliko na papežev namen.

300 dni odp. enkrat na dan; popolnoma odp. enkrat zadnje tri dni meseca z navadnimi pogoji, ako se moli cel mesec vsaki dan. Leon XII. 3. sušca 1827.

Češčena bodi, kraljica, mati milosti, življenje, sladkost in upanje naše, bodi češčena! K tebi vpijemo zapuščeni Evini otroci, k tebi zdihujemo žalostni in objokani v tej solzni dolini. Oh, obrni tedaj, naša pomočnica, svoje milostljive oči v nas. in pokaži nam po tem revnem življenju Jezusa, blaženi sad svojega telesa, o milostljiva, o dobrotljiva, o sladka devica Marija!

V. Naj te hvalim, o posvečena Devica! — Od. Daj mi moč soper sovražnike svoje!

V. Češčen bodi Bog v svojih svetnikih! — Od. Amen.

(100 dni odp.)

III.

Molitve svetega Alfonza.

Pokrižaj se ter reci:

Presveta Trojica! edini Bog v treh osebah, trdno verujem, da si tukaj pričujoč. [Molim te v največi

ponižnosti, in kolikor morem vdano častim tvoje Božje veličanstvo.

Zahvaljujem se ti, predobrotljivi Bog, za vse milosti, ktere sem kedaj od tebe prejel. Tvoja dobrota me je ohranila do današnjega dne, in zatoraj ga tudi hočem preživeti v tvoji sveti službi. Vse moje misli besede in dela naj bodo samo tebi darovane. Blagoslovi jih, o sveti Bog, da bodo samo tebi posvečene, in na tvojo veči čast storjene.

Premili Jezus, ti Božji vzgled popolnosti, po katerem naj hrepeni moja duša, s tvojo milostjo si čem prizadevati, da bi ti bil v vsem podoben: da bi bil tako pohleven in ponižen in čist, tako goreč in potrpežljiv, tako mil in prijazen, kakor si bil ti. Izlasti pa se čem resno ogibati greha, ki sem ga tolikrat storil, in kterega iz srca obžalujem.

Tebi, o Bog, je znana moja slabost, in kako malo premorem brez

tvoje milosti; zatoraj mi ne odreci, o Bog, svoje milosti. Daj mi toliko moči, da se varujem vsega zlega, katero mi prepoveduješ; da pa storim vse dobro, katero mi zapoveduješ; daj mi potrpežljivo nositi križ, kterega mi bo danes poslala tvoja vsmiljena previdnost.

Preblaga Devica, Mati Jezusova, in moja mogočna priprošnjica! priporočam se v tvoje materino varstvo, ter se zaupljivo izročam v tvojo milost. O predobrotna Mati, bodi mi zavetje v vseh zadevah, bodi mi tolažba v vseh sopernostih, bodi mi besednica pri tvojem blaženem Sinu, danes in pa vsaki dan mojega življenja, izlasti pa ob moji smrtni uri.

Sveti angel varih, ljubeznivi moj vodnik, zadobi mi to milost, da vse storim, kakor me boš navdajal: vodi me tako, da s pota Božjih zapovedi ne zaidem.

Varujte me tudi vi, moji častiti patroni, in prosite zame, da svojemu Bogu tako služim tu na zemlji, kakor ste mu vi služili, in da ga naposled tudi z vami vred v nebesih na vse večne čase hvalim in častim. Amen.

Očenaš, češčenamarija, vera.

Vzdihljaji in molitve čez dan,

(z odpustki).

V Bogu se gibljemo in smo; božji bodi toraj tudi vsaki hip našega življenja. Nekaj vzdihljajev navadi se iz glave; čez dan naj se ti dviga iz srca, kakor se iskra utrinja iz ognja. Imaš jih na izbero. V delu, morda v težkem, res ne moreš mnogo moliti; pač pa moreš iskrico, besedico, dve, tri izgovoriti v misli na Boga, poslati jo ko strelico (puščico) v božje srce. S tem pokažeš, da vedno moliš, kakor Bog želi, t. j. da vedno misliš na Boga, kakor on zapoveduje. Po tem potu so se kristijani posvečevali. Delaj tudi ti tako — posebno kader si v zadregi s časom — pa boš videl, da brez koristi ne boš.

Kader pa utegneš, beri in premišljuj o Marijinem življenju, o Kristusovem trpljenju, o poglavitnih resnicah. Tega ne opuščaj ob nedeljah in praznikih.

1. „V imenu Boga † Očeta. in † Sina in s. † Duha. Amen“.

(50 dni odp. kolikorkrat se skesano prekrižaš, Pij IX. 28. jul. 1868).

2. „*Svet, svet, svet si, o Gospod, Bog vojnih trum! Zemlja je polna tvoje slave; čast bodi Očetu, čast bodi Sinu, čast svetemu Duhu“.

(100 dni odp. enkrat na dan. Vsako nedeljo, praznik s. Trojice in vso nje osmino, je ta odp. moči trikrat dobiti. Klem. XIV., 26. jun. 1770).

3. „*Zgodi se, hvaljena in čiščena bodi na vekomaj najpravičnejša, najvišja in najljubezniviša volja Božja“.

(100 dni odp. na dan. Pij VII., 29. maj. 1818.)

4. „Večni Oče, darujem ti predrago kri Jezusa Kristusa v zadoščenje svojih grehov in za potrebe s. cerkve“.

(100 dni odp. Pij VII., 29. mar. 1817).

5. „Večni Oče, darujem ti predrago kri, trpljenje in smrt Jezusa Kristusa, bolečine preblažene device Marije in s. Jožefa: v zadoščenje za naše grehe, v tolažbo vernim dušam v vicah, za potrebe naše s. matere cerkve, in za spreobrnjenje grešnikov“.

(100 dni odp. vsakrat. Pij IX., 1860).

6. Vsemogočnost Očeta, podpiraj mojo krhkost, in reši me iz globočine moje reve. — Modrost Sina, ravnaj vse moje misli, besede, in dejanja. — Ljubezen svetega Duha, bodi začetek vsem delom moje duše, da bodo vselej po Božjem dopadajenju.

(200 dni odp. enkrat na dan. Leon XIII. 13. marca 1890).

7. „*Hvala in zahvala bodi brez konca najsvetejšemu in Božjemu zakramentu“.

(100 dni odp. na dan; pa tudi še med povzdigovanjem in blagoslovom s s. rešnim telesom. Pij VII., 30. jun. 1818).

8. „Moj Jezus, usmiljeuje!“

(100 dni odp. vsakrat. Pij IX. 1856).

9. „Jezus. moj Bog, ljubim te
čez vse“.

(50 dni odp. vselej. Pij IX. 1854).

10. „Hvaljen bodi Jezus Kristus
— na vekomaj. Amen“.

(100 dni odp. za vsak pozdrav. Bened.
XIII., 12. jan. 1728).

11. „Jezus“ . „Marija“.

(25 dni odp. za pobožno izgovarjanje.
Sist. V.)

12. „Presladki Jezus, ne bodi
mi sodnik, ampak izveličar“.

(50 dni odp. vsakrat. Pij IX., 11. avg.
1651).

13. „Jezus. ki si krotak in iz
srca ponižen, stori moje srce enako
tvojemu“.

(300 dni odp. Pij IX., 25. jan. 1868).

14. „*O moj ljubeznivi Jezus!
Da ti iskažem svojo hvaležnost, in
da ti zadostujem za mnogotero svojo

nezvestobo, ti darujem jaz J. J. svoje srce, ter se ti vsega posvetim; sklenem tudi s tvojo milostjo, te nikoli več ne razžaliti“.

(100 dni odp. enkrat na dan in pa pred podobo Jezus. s. srca. Pij VII., 26. sept. 1817.)

15. „O Božje usmiljenje, v pre-
svetem srcu Jezusovem včlovečeno,
varuj svet, ter pridi čez nas“.

(100 dni odp. vsakrat. Pij IX., 10. dec. 1866).

16 „Spoznano, hvaljeno, češčeno,
ljubljeno, slavljeno in poveličevano
bodi vselej in povsodi Božje srce
Jezusovo, in najčistejše srce Marijino.
Amen“.

(60 dni odp. enkrat na dan. Pij VII.,
18. avg. 1807).

17. „Hvaljeno bodi sveto in brez-
madežno spočetje preblažene device
Marije“.

(100 dni vsakrat. Pij VI., 21. nov. 1793.)

18. Blagoslovljeno bodi sveto in
brezmadežno in prečisto spočetje pre-

blažene device in matere božje Marije.

(300 dni vsakrat).

19. O Marija, brez madeža spočeta! prosi za nas, ki k tebi pribеžimo.

(100 dni odp. vsakrat).

20. „V spočetju, o devica Marija, si bila brezmadežna; prosi za nas Očeta, čigar Sina Jezusa si od s. Duha spočetega rodila“.

(100 dni odp. vsakrat Pij VI., 21. nov. 1793.)

21. „*Sladko srce Marijino, bodi mi rešenje“.

(390 dni odp. vsakrat. Pij IX., 30. sept. 1852.)

22. Neomadežano srce Marijino, prosi za nas.

(100 dni odp. vsakrat).

23. „O moja gospa, o moja mati! pomni, da sem tvoj(-a). Varuj me,

brani me, brani me kakor svojo lastnino in posestvo“.

(40 dni odp. vsakrat. Pij IX.)

24. „Jezus. Marija. Jožef. vam darujem svoje srce in svojo dušo. — Jezus, Marija. Jožef, pomagajte mi v zadnjem boji. — Jezus, Marija, Jožef. z vami naj se loči moja duša v miru“.

(300 dni odp. vsakrat — 100 dni odp. za vsacega posebej. Pij VII., 28. apr. 1807.)

25. Sveti Jožef, prijatelj presvetega srca, prosi za nas.

(100 dni odp. enkrat na dan).

26. „*Angel Božji, ki si moj varih: razsvetluj, varuj, vladaj me in vodi, ki sem ti po višji ljubezni izroččen“.

(100 dni vsakrat. Pij VII., 15. maja 1821.)

27. „*O najdobrotniši, duše ljubeči Jezus, prosim te in rotim te pri smrtni bridkosti tvojega presvetega srca, in po bolečinah tvoje prečiste Matere: operi v svoji krvi vse greš-

nike sveta, ki zdaj umirajo, in ki bodejo danes umrli. O srce Jezusovo, smrtno bridkost trpeče, usmili se umirajočih“.

(100 dni odp. vsakrat. Za popolni odp. v mesecu je treba jo moliti vsaj trikrat na dan o raznem času. Pij IX., 2. febr. 1850.)

28. Duša Kristusova, posveti me! Telo Kristusovo, odreši me! Kri Kristuvova, napoji me! Voda strani Kristusove, operi me! Trpljenje Kristusovo, potrdi me! O dobri Jezus, usliši me! V svoje rane skrij me! Od tebe ločiti se ne pusti me! Pred hudim sovražnikom brani me! V smrtni uri kliči me! In k tebi priti pusti me! Da s svetniki tvojimi hvalim te na vekov veke vse. Amen.

(300 dni odpustka vsakikrat).

Opazka. Da se ti odp. zadobijo, treba je, da se molijo pobožno in skesano. — Kedor opravlja molitvice, ki imajo zvezdico (*) pred sabo, vsaki dan, celi mesec, zadobi enkrat v mesecu, katerikoli dan, popolni odpustek, če gre k ispovedi, k s. obhajilu, cerkev obišče, ter ondu pomoli po namenu papeževem.

Blagoslov.

Večni Oče! Darujemo ti dragoceno kri tvojega Sina Jezusa Kristusa, katero je s toliko ljubeznijo in tolikimi bolečinami za nas prelil iz rane svoje desnice; vsled njenega zasluženja prosimo tvoje božje veličanstvo: podeli nam svoj sveti blagoslov, da bomo z njim vseh sovražnikov ovarovani in vsega hudega rešeni, kader rečemo: Blagoslov vse-mogočnega Boga: Očeta, in Sina in Svetega Duha pridi na nas, ter ostani zmeraj pri nas. Amen.

(Vsakrat 100 dni odp. Leon XII. 1823).

Sklepnica.

(Leon X. je dodelil vsem, ki sledečo molitev kleče opravijo na koncu ktere koli pobožnosti, odpustek, ki izbriše vse pomanjkljivosti v pobožnosti storjene.)

Presveti in neločljivi Trojici, križanega Gospoda našega Jezusa Kristusa človeštvu, preblazene in pre-

slavne in vedno device Marije rodovitni neomadežnosti, in vseh svetnikov skupnosti: bodi večna hvala, čast, moč in slava od vsake stvari, nam pa odpuščenje vseh grehov neskončne vekov veke. Amen.

Blaženo telo Marije device, ki je nosilo Sinu večnega Očeta. In blažene prsi, ki so dojile Kristusa Gospoda.

Oče naš . . . Češčena . . .

Tjeden

premišljevanja in molitve.

I. V nedeljo. — O namenu
človekovem.

1. Bog ti je dal, da si. Vstvaril te je po svoji podobi, brez tvojega zasluženja. Posinovil te je v s. krstu. Ljubil te je ko predobri Oče, zato

imaš tudi ti njega ljubiti. Na svetu si zato, da Bogu služiš. Nisi se rodil, da preširjaš, da se razmetavaš, da ješ in piješ, hodiš in spiš kakor živina; ne, ampak rodil si se, da ljubiš Boga, svojega stvarnika, t. j. da se vzveličaš. Karkoli je na svetu stvari, vse je stvaril Bog, vstvaril pa jih je za človeka, vstvaril zato, da služijo človeku, da mu pomagajo do njegovega namena, t. j. vzveličanja. — O nesrečni jaz, ki sem doslej skrbel za vse! Mislil sem na to, gledal na ono, staral se za vse drugo, le svoj namen sem zane-marjal. Moj Bog, prosim te pri ljubezni Jezusovi, daj mi milost, da jamem novo živeti: sveto, ponižno, po tvoji volji.

2. Pomisli, kako te bo grizlo na smrtno uro, če si nisi prizadeval, da bi služil Bogu. Kako silno te bo peklo na koncu življenja, ko boš čutil, da ti od bogastva in časti in naslade drugega ne ostaja, ko

grenak spomin, perišče prahu. Kako grozno ti bo hudo, da si za ničemurnosti in praznosti in malenkosti gubil milost, zapravljal dušo, pa da ne moreš popraviti, kar si hudega storil, in da nimaš časa kreniti na pravi pot. Moj Bog! koliko bo žalosti in zdvojnosti! Takrat boš videl, kaj je vreden čas, ali prepozno. Takrat bi ga rad kupil s krvjo, ali zastonj. Grozni dnevi čakajo onega, ki ni služil Bogu, ki ni ljubil Boga.

3. Premisli, kako zanemarjaš svoj namen. Ti premišljuješ, kako bi nagraabil in nagrmadil blaga; misliš, kako bi se veselil, kako igral, kako se zabaval. Na Boga pa ne misliš; ta je zadnji. Ne misliš, kako bi mu služil, kako bi sebe vzveličal. Večni tvoj odmen ti je kakor breme, prav nadležna misel. O koliko kristjanov se gosti, poje, igra, in — pada v pekel. Krščanska duša! čemu se toliko trudiš za pogubljenje? za prebivališče v peklu?

Španski kralj, Filip III. je dejal nazadnje: Koliko sreče ko bi bil v puščavi služil Bogu, ne pa kraljeval na prestolu! To so resnični vzdihljaji, ali kaj pomagajo — nazadnje? Obupanje le še množe. Uči se iz tuje škode, kako ti je skrbeti, da se vzveličaš, da ob smrti ne boš zastonj tožil. Vedi: karkoli delaš, govoriš, misliš, če ni za Boga, da je vse zastonj, da je vse izgubljeno. Čas je, da misliš na pokoro. Kaj boš? Boš li čakal, da se srečaš sè smrtjo? Ali boš delal pokoro, ko boš stal na pragu večnosti? ko se ti bo odpiralo žrelo peklenško? ko ne bo več časa popravljati? — Moj Bog, odpusti mi! Ljubim te nad vse. Kesam se iz vsega srca, da sem te žalil. Prečista devica Marija, Mati moja, upanje moje, prosi zame Sina Jezusa.

Sad 1. Večkrat se bom spominjal Boga in njegovih neizmernih darov, in zahvaljeval se mu bom iz

vsega srca za vse, kar mi je podelil. — Sad 2. Čas bom obračal bolje, in vsako delo bom namenil na čast in slavo božjo.

K Mariji za odpusčenje grehov.

Glej, o Mati Božja! pred teboj kleči veliki grešnik, kateri je k tebi pribežal, in v tebe zaupa. Nisem sicer vreden, da bi se na me ozrla; pa vem, da srčno želiš grešnikom pomagati, kjer je tvoj Sin ravno zato umrl, da bi grešnike izveličal. O Mati usmiljenja, poglej mojo revščino, in usmili se me! Slišim, kako te vse kličejo *pribežališče grešnikov, upanje obupujočih, pomoč zapuščenih*: bodi tedaj tudi meni pribežališče, upanje in pomoč! Ti me moreš izveličati s svojo priprošnjo. Priteci mi na pomoč zavoljo ljubezni do Jezusa Kristusa! Podaj roko revežu, ki je padel, in se ti priporočuje. Vem, da te veseli grešnikom poma-

gati; pomagaj toraj tudi meni zdaj, ko mi pomagati moreš. S svojimi grehi sem izgubil milost Božjo in dušo svojo. Ali zdaj se izročujem v tvoje roke. Povej mi, kaj mi je storiti. On me pošilja k tebi, da mi pomagaj. On hoče, da naj se k tvojemu usmiljenju zatečem, da bi mi k izveličanju pomagale ne le njegove zasluge, temuč tudi tvoje prošnje. K tebi tedaj pribežim; prosim za me Jezusa! Na meni pokaži, kake dobrote izkazuješ tistim, kateri v tebe zaupajo! Tako upam! Amen.

*Češčena si Marija . . . trikrat v za-
doščenje za zaničevanja, ki se godé Mariji.*

300 dni odpustka enkrat vsako nedeljo; popolnoma odpustek zadnjo nedeljo meseca z navadnimi pogoji brez obiskanja cerkve, ako se moli celi mesec vsako nedeljo. Pij VII. 21. rožn. 1808.

Za duše v vicah.

Gospod, vsegamogočni Bog! Po predragi krvi, ktero je tvoj Božji

Sin pretil na Oljiski gori, te prosim, reši duše, ki trpijo v vicaah, izlasti tisto, ktera je med vsemi najbolj zapuščena, in pelji jo v svoje veličastvo, da te ondu hvali vekomaj. Amen.

Oče naš . . . Češčena . . .

100 dni odpustka enkrat vsako nedeljo.
Leon XII. 18. listop. 1826.

Pesem (psalm) 129.

Iz globočine vpijem k tebi, o
Gospod, usliši moj glas!

Naj poslušajo tvoja ušesa glas
moje prošnje:

Gospod če boš na grehe gledal;
o Gospod! kdo bo ostal?

Toda pri tebi je odpuščenje, in
zavoljo tvoje postave čakam na
tebe, o Gospod.

Moja duša se zanaša na nje-
govo besedo, moja duša v Gospoda
zaupa.

Od jutranjega čuvanja do noči naj Izrael v Gospoda zaupa!

Ker pri Gospodu je usmiljenje, in pri njem obilno odrešenje.

In on bo Izrael rešil vseh njegovih hudobij.

Gospod, daj jim večni mir in pokoj!

In večna luč naj jim sveti!

Naj v miru počivajo! Amen.

II. V. ponedeljek. — Vrednost našega namena.

1. Pomisli, človek, koliko je ležeče na tem, da dosežeš svoj večni namen. Na tem je ležeče neizmerno veliko, vse. Ako dosežeš svoj namen, t. j. ako se vzveličaš, boš vekoma srečen, vžival boš v duši in v telesu vsaktero dobroto. Ako pa svojega namena ne dosežeš, boš vekoma nesrečen, trpel boš na duši in na telesu vsaktero bolečino. To je naj-

imenitniše opravilo, prvo izmed vseh, edino koristno, edino potrebno, namreč: služiti Bogu, vzveličati svojo dušo. Ne govori: zdaj čem uživati, zdaj se čem razveseljevati; ko se postaram, ko ne bom več za svet, nekaj časa pred smrtjo, takrat se bom obrnil k Bogu, takrat se bom z njim izpoprijaznil; saj nisem toliki grešnik, upam da se bom vzveličal. Tako upanje je prazno, ker ga nimaš nikjer zagotovljenega; in tako upanje je goljufivo, ker jih je že veliko vrglo v pekel. Tam dolu jih je mnogo, ki so tako govorili, kakor ti zdaj: pa so se pogubili, ne vzveličali. Zdaj jim ni pomoči. Tudi oni niso hoteli, da bi se pogubili, ne vzveličali. Zdaj jim ni pomoči. Tudi oni niso hoteli da bi se pogubili, in vendar so se. Bog preklinja tistega, ki greši na upanje. To in to bom še grešil, praviš, pottlej se bom izpovedal, pa bo dobro. Mogoče, da bo dobro, ako ti Bog

da časa. Kedo ti je porok, da ne boš umrl pred grehom, ali v grehu, ali za grehom? Z grehom izgubiš milost božjo. Kaj si, kaj češ brez milosti božje? Če nisi otrok božji, čigavi si? Če ne živiš in ne delaš? za Boga, za koga živiš in delaš? Kje najdeš milost? Praviš: pri Bogu. Res je; pri Bogu je milost in vsmiljenje, toda le onim, ki se ga boje — razžaliti, ki se drže njegovih zapovedi, ne pa onim, ki ne prašajo, kaj Bog hoče, kaj on zapoveduje. Kader milosti poidejo, kader je greha dosti, takrat Bog več ne odpušča, takrat kazni sè smrtjo, ali pa pušča grešniku, da tovari greh na greh, in ta kazen je še hujša. Tudi ti si dosti grešil; ali morda ne še? čas je, da se ustaviš, da nehaš, da se res obrneš k Bogu. Dosti dolgo si Boga žalil, pa tudi dosti dolgo te je Bog prenašal. Gre za tvojo dušo, za tvojo večnost. Koliko jih je odstopilo od sveta. pobeglo v puščave,

umeknilo se v brloge, da bi se vzveličali. Jaz, sirota, imam pa toliko greha, tako razdeto srce, tako obremenjeno dušo. Moj Bog in moj ljubi Oče nebeški! nagni me, da te bom ljubil, kakor je volja tvoja!

2. To opravilo, delo vzveličanja, reševanje duše, je najbolj zanemarjano. Misli se na vse, le na to opravilo ne. Časa ima človek za vse. le za Boga ne. Človek ima polne roke dela, polno glavo skrbi: za otroke, za posle, za gospodarstvo, za gosposko, za kupčijo. Ali te bo pred Bogom izgovarjalo pognojeno polje? pokošeni travnik? Če se trudiš in vpiraš za premoženje, kaj se ne boš za svoje vzveličanje? Svoje časno gospodarstvo imaš tolikanj v čisliš, svoje dušno pa preziraš? Toliko se brigaš za druge in tuje reči, za svoje in domače pa tako malo?

3. Reci si: Imam eno dušo, samo eno; če jo izgubim, izgubil

sem vse; in če za svojo dušo dobim celi svet, izgubil sem tudi vse, ker čemu mi bo svet? svet me ne more vzveličati, svet ne more v nebesa! Ko bi prebral vse knjige sveta, ko bi vedel vse znanosti, dušo pa izgubil, kaj bi mi to koristilo? Ko bi prebral vse knjige sveta, ko bi vedel vse znanosti, dušo pa izgubil, kaj bi mi to koristilo? Ko bi nakopičil blaga sè vsega sveta, ko bi obogatil sinove in hčere, da bi bili čaščeni ko kralji in kraljice, izgubil pa dušo, kaka hvala mi bo za to pri Bogu? Kaj je drugim koristila vsa čast, vsa mogočnost, vsa nasladnost? Ali si kralj ali siromak, ali si učenjak ali delavec, na tem ni nič ležeče; ležeče je na tem, kako živiš po zapovedih božjih; vse je na tem ležeče, kako skrbiš za svojo dušo, ali delaš za svojo srečo ali nesrečo. — Moj Bog! izpoznavam in sramujem se, da sem doslej tako zanikarno živel, da sem se od tebe odaljeval,

pozabljal na svojo dušo. Oče nebeški! voljan sem vse izgubiti, da le tebe dobim. Blažena devica Marija, upanje moje, pomagaj mi ti sè svojo priprošnjo!

Sad 1. Gledal bom, da čim predi vredim svoj dušni stan, da odpravim vse madeže. — Sad 2. Za naprej si bom prizadeval, da bom bogoljubniše živel.

K Mariji za s. stanovitnost.

O sveta devica Marija, kraljica nebeška! Dolgo časa sem bil soženj hudobnega duha, odsihdob pa hočem biti tvoj zvesti služabnik. Zato se ti darujem, in želim te častiti in ti služiti ves čas svojega življenja. Sprejmi me tedaj v svojo službo, in ne zavrzi me, akoravno drugega ne zaslužim. O Mati moja! v tebe stavim vse svoje zaupanje. Častim in hvalim Boga, da mi je po svoji milosti dal tako zaupanje do tebe. Res je, da sem grdo v grehe zabredel; pa za-

upam, da sem zavoljo zasluženja Jezusa Kristusa in na tvojo priprošnjo že zadobil odpuščenje. Ali to me ne potolaži še popolnoma. Ena misel, o Mati moja, me še vznemiruje, namreč ta, da sopeset lahko zapravim milost Božjo. Nevarnost je še zmerom velika, sovražniki ne spijo, nove izkušnje me bodo napadale. Brani me toraj, o gospa moja, pomagaj mi ob času peklenškega zalezovanja, in ne dovoli, da bi vnovič grešil in vnovič žalil tvojega Božjega Sina. Nikdar več naj ne izgubim svoje duše, nebes in Boga! To milost želim, te milosti te prosim; ti mi jo izprosi! Tako upam! Amen.

Češčena si Marija . . . trikrat v za-
doščenje za zaničevanja, ki se godé Mariji.

300 dni odp. enkrat vsaki pnedeljek;
popolnoma odp. zadnji ponedeljek meseca z
navadnimi pogoji brez obiskanja cerkve, ako
se moli cel mesec vsaki ponedeljek. Pij VII.
21. rožn. 1808.

Za duše v vicah.

Gospod, vsegamogočni Bog! Po predragi krvi, katero je tvoj Božji Sin Jezus prelil pri grozovitnem bičanju, prosim te, reši duše, ki trpijo v vicah, izlasti tisto, katero ima že skoraj iti v tvoje veličastvo, da kmalu prične tebe hvaliti in slaviti vekomaj. Amen.

Oče naš . . . Češčena si Marija . . .
(Pesem psalem 129) kakor na str. 211.

100 dni odp. enkrat vsaki ponedeljek.
Leon XII. 16. listop. 1826.

III. V torek. — O smrtnem grehu.

1. Vstvarjen si za Boga, da njega ljubiš; ti pa odpadaš od njega, ti služiš hudobi; sovražnik si božji, prijatelj hudobi. Veš, da z grehom žališ Boga in vendar grešiš. Kedor greši, upira se Bogu, vzdiga roke soper njega, in bije njegovo pre-

sveto srce. Grešnik pravi: Vem da si ti gospod, ali jaz te nečem poslušati; vem, kaj zapoveduješ, a jaz nečem poslušati. Tako misli, tako govori, tako dela človek, kader išče — soper voljo božjo — svojo korist, svojo nasladnost. Moj Bog! vsmili se me, ki sem te tolikrat razžalil, tebe neizmerno dobroto. Studim vse grehe, kesam se jih, in žal mi je, da sem žalil tvojo ljubezen.

2. Preden si grešil, govoril ti je Bog tako: Moj ljubi sin, pomisli, da sem ti oče, tvoj stvarnik, da sem tvoj Bog. Pomisli, da sem te odkupil iz sožnosti, da sem te odrešil sè svojo krvjo, da si moj, toraj božji, in zato ti prepovedujem greh, zato ti branim milost izgubiti. Pogledaj moje roke in noge, pogledaj vse moje razranjeno telo, vse to sem trpel zavoljo greha, ali mi hočeš trpljenje še ponavljati, ali še ni dosti bolečin? Resnično je, o moj Bog! grešil sem,

velikrat sem grešil, pogosto sem žalil hudo tvoje presveto božje srce. Naj bi bil umrl, preden sem te razžalil! Nečem več tako delati. Daj mi stanovitnost, daj mi sveto ljubezen.

3. Kader se nabira greh, Bog grešnika zapušča, kader pa je mera grehov polna, takrat ga zapusti, udari, kazni: in grešnik umrje, in se pogubi, in tako je nesrečen za večne čase. Nakladali so greh na greh, odlašali od dne do dne, a v tem jih je dosegla smrt. izgubili so dušo in Boga. Glej, da se tebi kaj takega ne pripeti. Gospod je res potrpežljiv in počakan, ali on tudi ne pušča, da bi se ti z njegovo dobroto le norčeval. Zahvali Boga, da je čakal tvoje pokore doslej. Odloči se nevtegoma za boljše življenje. O moj Bog! dosti sem te žalil. Čas, ki mi ostaja, ves ta čas bom obračal v to, da te ljubim, da te prosim odpuščanja. Ljuba devica in mati Marija, pomagaj mi!

Sad 1. Večkrat bom sam sebe vzpodbujal na kesanje rekoč: Moj Jezus, vsmiljenje! Gospod bodi milostiv, meni grešniku! Žal mi je, da sem grešil, odpusti mi.

Sad 2. Preiskovati hočem srce, kje bi bilo kaj nevrednega, kar bi me odvrčalo od Boga, in vse tisto izruvati in vún pometati.

K Mariji za srečno smrt.

Presveta devica Marija, mati dobrote in usmiljenja! Strah in groza me obhaja, če se spomnim svojih grehov in pomislim, da bo treba enkrat umreti. O moja pre-mila Mati! v Kristusovo kri in v tvojo priprošnjo stavim vse svoje zaupanje. O tolažnica žalostnih! nikar me tedaj ne zapusti, nikar mi tedaj v veliki žasti ne odreci svoje tolažbe! Če me že zdaj teži in straši spomin storjenih grehov, negotovost odpuščenja, nevarnost v greh se po-

vrniti in ostrost pravice Božje: oh kaj bo še le takrat? O gospa moja! izprosi mi še pred mojo zadnjo uro veliko žalost nad mojimi grehi, resnično poboljšanje in stanovitno zvestobo do Boga v življenju, kar mi ga še ostane. Kader pa pride moja poslednja ura, o Marija, moje upanje! takrat, o takrat pomagaj mi v hudih bridkostih, ki me bodo obhajale: Pokrepčaj me, da ne obupam zavoljo svojih grehov, ktere mi bode hudič stavil pred oči. Izprosi mi milost, da te bom takrat neprenehoma na pomoč klical, in s tvojim presladkim imenom in z imenom tvojega presvetega Sina na jeziku izdihnil svojo dušo. To milost si izkala že mnogim svojih častivcev; to milost prosim in upam tudi jaz. Amen.

Češčena si Marija . . . trikrat v za-
doščenje za zaničevanja, ki se godé Mariji.

300 dni odpustka enkrat vsaki torek; popolnoma odpustek zadnji torek meseca z navadnimi pogoji brez obiskanja cerkve, ako se moli cel mesec vsaki torek. Pij VII. 21. rožn. 1808.

Za duše v vicah.

Gospod, vsegamogočni Bog! Po predragi krvi, katero je tvoj Božji Sin Jezus pretil pri grozovitnem kronanju, prosim te, reši duše, ki trpijo v vicah, izlasti tisto, ktera bi imela zadnja priti iz tistih muk, da ne bode toliko časa zadržana, tebe v tvojem veličastvu hvaliti in slaviti vekomaj. Amen.

Oče naš ... Češčena si Marija ...
Pesem (psalem str. 211).

100 dni odpustka enkrat vsaki torek.
Leon XII, 18. listop. 1826.

IV. V sredo. — O smrti.

1. Gotovo je, da boš enkrat umrl. Ta smrtna sodba je že izre-

čena, in se vrši vsaki dan. Kaj te bo iztrgalo iz tega sveta? Srčna hiba, počena žila, kaplja na možgane, zavretje krvi, pretiska, rana, vnetje pluč, povodenj, požar, potres, strela? Kolikrat se izgodi, da zvečer ležejo zdravi, zjutraj pa jih najdejo mrtve. Ali se ne more kaj takega dogoditi tudi tebi? Koliko jih je bilo, ki so nagloma umrli, ki na to še mislili niso, in vendar so morali pustiti dušo. Kje so zdaj, če so bili v grehu? Tudi tebi se bo zmračilo; ali počasu ali hitro ali nagloma, Bog te opominja, zdaj se pripravljaj, vedno bodi pripravljen. Preljubi moj Jezus! varuj me, in odpusti mi.

2. Pomisli, kako boš ležal na smrtni postelji, kako se bodo jokali domači. Glava ti bo otežčala, oči se ti pomotile, jezik posušil, prsi dušile, kri zastajala, srce krčilo v zadnjih pojemajih. Zapuščal boš vse, ubog in takorekoč gol pojdeš v grob. V grobu ležeč boš razpadal,

polastili se te bodo črvi, ostalo bo nekaj oglojenih kosti, to boš ves ti. Odpri grob, pa gledi, kaj je ostalo od onega bogataša, od onega skopuha, od onega prevzetnjaka! Vidiš, tako svet končuje. Če tudi si bil zmeraj slep, na smrtno uro boš vendar dobro videl, kaj si storil od mladosti pa do zdaj. Zdaj ti hudoba greh izgovarja, olepšuje, pokriva, da bi ti laže in rajše grešil, češ, to znanje ni nevarno, to prijateljstvo ni pogubno, to veselje ni grešno, ta šala ni nespodobna, to so človeške slabosti, to so malenkosti, to ni nič: ob smrtnem času pa ti bo hudoba odkrival težino greha, in pri svetlobi večnosti boš videl, kako hudo si žalil Boga. Zdaj popravljaljaj, kolikor moreš, dokler je čas, kar si zakrivil, *potlej* ne bo mogoče.

3. Pomisli, da smrtni je čas, seveda silno kratki čas, od kterega visi neznanska večnost. Kader človek pojema, stopa pred dvojno večnost.

Kader izdihne, tedaj mu je duša izveličana ali pogubljena. Od zadnjega tega izdiha toraj odvisi velikanska večnost, večnost izveličana, večnost pogubljena, veselje ali trpljenje, sreča ali beda. Če se takrat izveličaš, nikdar več ne boš žalosten, reven, odganjan, preziran, zaničevan, ampak vekomaj boš zadovoljen in vesel, t. j. srečen. Če se pa takrat pogubiš, nikdar več ne boš vesel in zadovoljen; tvoj delež bo večna žalost in reva in muka. Zatoraj — kam hočeš? v nebesa ali v pekel? med angele božje ali med zavržene hudobe? Tu ni dosti pomišljati, tu se je treha hitro odločiti, zakaj leta in meseci in tjedni in dnevi in ure hitro minevajo. Takrat se boš kesal, da si grešil, ker se boš plašil kazni Božje, toda ta kes ni za nič, ker ne prihaja iz ljubezni božje. O moj Gospod! glej, zdaj se obračam k tebi. Nečem čakati smrti, o Jezus. Zdaj te ljubim, zdaj te objemam.

Pred teboj hočem živeti in umreti. O prečista devica Marija! daj mi, da umrjem pod tvojo obrambo; da pred tvojimi očmi bogoljubno živim in nazadnje srečno umrjem.

Sad 1. Studiti hočem ničemurnosti tega sveta in svojega telesa, ker so vir greha. -- Sad 2. V vsaki izkušnji porečem samemu sebi: Pomisli, da boš umrl.

K Materi Božji za njeno varstvo.

Presveta Marija, mati Božja! Kolikokrat sem s svojimi grehi že zaslužil pekel, in morda bi bil precej po prvem grehu pogubljen, ko bi ne bila ti, o moja dobrotljiva Mati, zadrževala Božje pravice, premagala mojega trdovratnega srca, in navdajala me z zaupanjem do tebe! V koliko grehov bi bil morda že padel v mnogih nevarnostih, ki me obdajajo, ko bi me ti, preljubezniva Mati, ne bila obvarovala z mi-

lostmi, ki si mi jih izprosila! Ali, kraljica moja, kaj mi bo vse tvoje usmiljenje, kaj mi bodo vse dodeljene milosti pomagale, če bom nazadnje vendar pogubljen? Če te poprej nisem ljubil, ljubim te pa zdaj za Bogom čez vse. Nikar tedaj ne dovoli, da bi se vnovič odvrnil od tebe in od svojega Boga, kateri mi je vsled tvojega posredovanja izkazal toliko usmiljenja. Ne daj vendar, da bi prišel v pekel, kjer bi te vekomaj moral sovražiti. Ali bi ti ne bilo težko, če bi se pogubil eden tvojih služabnikov, kateri te ljubi? O Marija, kaj porečeš? Bom li pogubljen? Gotovo bom pogubljen, če tebe zapustim. Ali kako bi te mogel zapustiti? Kako bi mogel pozabiti ljubezen, ktero si mi izkazovala? Ne, pogubil se ne bo, kdor se ti stanovitno priporočuje in k tebi se zateka. O Mati! nikar me ne zapusti, sicer sem pogubljen. Daj, da vselej sopet k tebi pribežim.

O upanje moje! obvaruj me pekla in pred vsem greha, kateri edini me more pahniti v pekel. Amen.

Češčena si Marija . . . trikrat v za-
doščenje za zaničevanja, ki se gode Mariji.

300 dni odpustka enkrat vsako sredo; popolnoma odpustek zadnjo sredo meseca z navadnimi pogoji brez obiskanja cerkve, ako se moli cel mesec vsako sredo. Pij VII. 21. rožn. 1808.

Za duše v vicah.

Gospod, vsegamogočni Bog! Po predragi krvi, katero je tvoj božji Sin prelil na cestah jeruzalemskega mesta, ko je težki križ nesel na svojih ramah; prosim te, reši duše, ki trpijo v vicah, izlasti tisto, ktera ima največ zaslug pred teboj, da te bo na tisti stopinji veličastva, ki jo čaka, na ves glas poveličevala ve-
komaj. Amen.

Oče naš . . . Češčena si Marija . . .

100 dni odpustka enkrat vsako sredo.
Leon XII. 18. listop. 1826.

(Pesem psalem 129) kakor na str. 211.

V. Četrtek. — O sodbi.

Kader duša popusti telo, stopi na sodišče, pred sodnika. Sodnik je sam Bog, vseмогоčni, pravični, ostri, ki si ga ti grdil in žalil. Tožniki so hudobe, namreč tvoji grehi; s te odsodbe ni sklicevanja na drugo; in kazen je pekel. Tu nimaš tovarišev, da bi te zagovarjali; nimaš rojakov, da bi ti pomagali; nimaš prijateljev, da bi te podpirali: sam si, in pa Bog. Ker boš videl, da si velik obtoženec, še odgovoriti ne boš mogel, kakor zdaj tolikrat odgovarjaš, in celo po krivem. Z merili božje pravice bodo merjene tvoje misli, tvoje želje, tvoje besede, tvoja dejanja. Ako te sodnik dobi, da si kriv, izgubljen si. O moj Jezus, o moj sodnik, odpusti mi, preden me sodiš.

2. Božja pravica bo sodila vsa ljudstva v dolini Jozafat, da z dušo in s telesom prejmo zasluženo plačilo. Ako ponesrečiš, nesrečno bo

telo, telo pa bo klelo dušo. Duša in telo sta zdaj edina, složna, rado-
voljna za greh; po smrti, po sodbi
pa bo nehala ta edinost: duša in
telo se bota napadala, kakor naj-
hujša sovražnika. Ako posrečiš, to
ti bo srečno in blaženo obodvoje,
duša in telo. Vse na svetu bo pre-
nehalo, celi svet bo prešel, ostala
bo le večnost: srečna in nesrečna;
izpremenili se bodo vsi ljudje, vsi
narodi, in ostali bodo pravični in
grešni, ostala bota le dva kraja:
nebo in pekel.

3. Premišljuj večno obsodbo.
Kristus Jezus, sodnik, se bo obrnil
k obsojenim, pa govoril: Prišel je
moj čas. Dolgo sem prizanašal, nič
ni pomagalo. Zdaj je čas povračila
vašim delam, čas pravice, čas jeze,
čas maščevanja. Odstopite od mene,
poberite se. Ljubili ste greh, pa do-
bite plačilo za greh; služili ste sa-
tanu, pojdite ž njim v večni ogenj;
delali ste za pogubljenje, pa bodite

pogubljeni, bodite prekleti na večne čase. Izvoljenim pa poreče Jezus Kristus: Sim, k meni pristopite, ljubi moji bratje, otroci mojega Očeta. Pojdite v nebeško kraljestvo. Pripravljeno je. Ne nosite več križa za menoj, za menoj hitite po krono izveličanja, po venec slave. Pridite in posedujte vse moje bogastvo, vse moje veličanstvo. Pustite tujino, pustite svet in njegova bremena in njegove bridkosti, ter stopite v hišo vašega Očeta. Tam je vaša prava domovina: tam je večni mir, večni počitek, večno veselje. — Ljubi moj Jezus, tudi jaz upam, da bom v številu izvoljenih. Ljubim te nad vse. Mati Jezusova, sveta Marija, prečista devica, prosi zame, da bom mogel biti tudi jaz s teboj.

Sad 1. Zmeraj hočem tako delati in živeti, kakor bi mi bilo precej umreti. — Sad 2. Prizadevati si hočem za dela duhovnega in teles-

nega usmiljenja, katerim je Kristus obljubil večno plačilo.

K Mariji za izveličanje.

O nebeška kraljica, ki si povzdignjena nad angelske vrste, in kraljuješ zraven veličastva Božjega! Pozdravljam te revni grešnik iz solzne doline, in te prosim, ozri se milostno name. O Marija! poglej, koliko je nevarnosti za mojo dušo, in koliko bo še takih do konca mojega življenja, v katerih bi lahko nebesa izgubil in Boga. O gospa moja! v tebe za Bogom največ zaupam. Ljubim te in močno želim, kmalu te gledati in hvaliti v nebesih. Kedaj, o Marija, pride dan, da bom pri tebi večno izveličan? Kedaj bom smel poljubiti tvojo roko, ktera mi je dodelila že toliko milosti? Res je, o Mati moja! da sem bil v svojem življenju zelo nehvaležen do tebe; ali če pridem v nebesa, ljubil

te bom vekomaj častil in hvalil, ter tako popravil svojo nehvaležnost. Hvalim Boga, da mi je dal tako zaupanje v kri Jezusa Kristusa in v tvojo mogočno prošnjo. Toliko tvojih pravih častivcev je zaupalo v tebe, in nobeden ni bil ogoljufan; tedaj tudi jaz ne bom. O Marija! prosi svojega sina Jezusa, kakor ga tudi jaz zavoljo zaslug njegovega trpljenja prosim, da naj to moje upanje potrdi, in čedalje bolj povikša. Amen.

Češčena si Marija . . . trikrat v zadoščenje za zaničevanje, ki se gode Mariji.

300 dni odpustka enkrat vsaki četrtek; popolnoma odpustek zadnji četrtek meseca z navadnimi pogoji brez obiskanja cerkve, ako se moli cel mesec vsaki četrtek. Pij VII. 21. rožn. 1808.

Za duše v vicah.

Gospod, vsegamogočni Bog! Po predragem telesu in po predragi krvi tvojega Božjega Sina Jezusa,

katere je zvečer pred svojim trpljenjem svojim učencem dal v jed in pijačo, in vsej cerkvi zapustil kot vedno daritev, svojim vernim pa kot oživljajočo hrano, prosim te, reši duše, ki trpijo v vicah, izlasti tisto, ktera je imela največo pobožnost do te skrivnosti ljubezni Božje, da po njej v tvojem veličastvu hvali tebe s tvojim Sinom in s svetim Duhom vekomaj. Amen.

Oče naš . . . Češčena si Marija . . .
psalm 129 in nekoliko na papežev namen.

100 dni odpustka enkrat vsak četrtek.
Leon XII. 18. listop. 1826.

(Pesem psalem 129) kakor na str. 211.

VI. V petek. — O peklu.

Premišluj, da je pekel žalostna ječa polna ognja. V tem ognju stoje kakor utonjeni vsi pogubljeni, ker jim je morje ognja na vseh straneh: ogenj nad njimi, ogenj pod njimi, na levi, na desni, ogenj znotraj in

zunaj. Vsi čuti trpe, vsa čutila so v bolečini. Oči slepe, ker gledajo temo in dim in grde podobe zavrženih ljudi in angelov. Ušesa gluše joka in kletvine. Nos vonja kužni sopar smrdljivih teles. V želodcu razgraja strašna žeja in lakota, a nikjer ni kaplje vode, mrve kruha. Ti nesrečni jetniki, ali pomilovanja ne vredni, ti mučeniki za greh in zavoljo greha, so žejni in lačni, spraznjeni od ognja, končavani sè vsako muko, nasičeni sè vsako bolečino, tarnajo in togujejo, žalujejo in jokajo, upijejo in tulijo, kriče in rjove, kolnejo in zdvajajo, brez začetka in svršetka, in nihče jih ne tolaži in jih ne bo. O brezdno peklensko, kako strašno si! Kaj pa ti praviš, ki to bereš? Ti ne moreš iztrpeti iskre, skočivše ti na roko, v ognjeni tonvi pa boš moral trpeti, večno, zapuščen od vsakega.

2. Pomisli, da bodo trpele vse moči. Pamet bo mučila grižnja, t. j.

razjedal črv, da je tolikanj izgubil z nekterimi strupenimi nasladami. Moj Bog, kako grozno bo prepričan, kaj je zapravil, čez tisoč in tisoč let! Spominjal se bo časa, ki mu ga je Bog dal, da popravi, kar je hudega storil; spominjal se bo dobrih vzgledov svojih tovarišev, lepih sklepov začetih ali ne izvršenih. Vselej bo izprevidel, da ni pomoči, zmeraj pa vedel, da je završel neizmerno lepi raj. O moj Bog, o moj preljubi Jezus! usmili se me in odpusti mi.

3. Grešnik, kako je to, da tako malo maraš izgubiti raj? Ali se boš rajše potlej kesal, ko boš videl blažene, kako se vesele v nebesih? ko boš zapoden kakor stekli pes od Božjega lica, od Marije device, od angelov in svetnikov? Ali boš rajše kričal v groznem trpljenju: O raj veselja, kako lepi si, a ne zame?! Zdaj delaj pokoro, dokler je čas; zdaj bodi razumen za svojo korist.

Zdaj se izpreobrni, zdaj ljubi Boga, toda resnično. Prosi svojega odrešenika Jezusa in njegovo sveto mater Marijo, naj ti bota milostiva.

Sad 1. Nadomestiti hočem s kako pokoro one muke, ktere sem zaslužill v peklu. — Sad 2. Kader me kaj bridkega zadene, reči si hočem: Zaslužil si pekel, pa vsaj to malo zdaj potrpi.

K Mariji za ljubezen do Jezusa.

O Marija! Ti si najžlahtniša, najčistejša, najlepša in najsvetejša med vsemi stvarmi. O da bi te vsi spoznali, gospa moja! o da bi te tako ljubili, kakor zaslužiš! Ta misel me tolaži, da je toliko izveličanih v nebesih in toliko pravičnih na zemlji, kateri tvojo dobrotu in lepoto vedó ceniti in ljubiti. Čez vse pa se veselim, da Bog sam tebe veliko bolj ljubi, kakor vsi ljudje in angeli skupaj. O moja preljubezniva kraljica!

tudi jaz revni grešnik te ljubim; pa premalo te ljubim, želim te še bolj in gorečnije ljubiti. Oh izprosi mi to ljubezen! Saj tebe ljubiti je znamenje izvoljenja in milost, katero Bog deli tistim, ki bodo dosegli večno življenje. Spoznam tudi, o Mati moja! da je moja velika dolžnost, tudi tvojega Sina ljubiti, ki je vreden neskončne ljubezni. In ker nič drugega ne želiš, kakor le to, da bi ga vsi ljudje ljubili; izprosi mi milost, da ga čez vse ljubim. Ti pri Bogu vse dosežeš, karkoli ga prosiš; izprosi mi toraj to milost! Ne prosim te posvetnega blaga, ne časti, ne bogastva; prosim le to, kar tudi tvoje srce najbolj želi, namreč da čez vse ljubim svojega Boga. Je-li mogoče, da bi ne podpirala te moje prošnje, ktera ti je tako zelo všeč? Gotovo ne. O že hitiš mi pomagat in že prosiš pri Bogu zame. Prosi, le prosi, o Marija! ne jenjaj zame prositi, dokler me ne vidiš v ne-

beškem raju, kjer bom svojega Boga in tebe svojo ljubeznivo Mater vžival in ljubil vekomaj. Amen.

Češčena si Marija . . . trikrat v zadosčenje za zaničevanje, ki se gode Mariji.

300 dni odpustka enkrat vsaki petek; popolnoma odpustek zadnji petek meseca z navadnimi pogoji brez obiskanja cerkve, ako se moli cel mesec vsaki petek. Pij VII. 21. rožnika 1808.

Za duše v vicah.

Gospod, vsegamogočni Bog! Po predragi krvi, katero je ta dan na s. križu prelil tvoj Božji Sin izlasti iz svojih presvetih rok in nog, prosim te, reši duše, ki trpijo v vicah, izlasti tisto, za katero sem najbolj dolžan moliti, da ne bom jaz kriv, če je precej ne vsprejmeš v svoje veličastvo, da bi te tamkej poveličevala vekomaj. Amen.

Oče naš . . . Češčena si Marija . . .
(Pesem psalem 129) kakor na str. 111.

100 dni odpustka enkrat vsaki petek.
Leon XII, 18. listopada 1826.

VI. V soboto. — Večna muka.

Obsrčuj, da muka ali trpljenje v peklu je večno, t. j. začelo se pač bo, toda končalo nikdar, trpelo bo večno. Preteklo bo sto let, tisoč, milijon, ali trpljenje bo, kakor bi se bilo šele dobro začelo. Ko bi angel pogublencu naznanil, da bo rešen iz pekla, pa črez toliko milijonov let, kolikor je kapljic vode, kolikor je listja na drevju, kolikor je peska v morju in na zemlji, kaj ne, ti bi se prestrašil, ali pogubljenec bi se neizmerno razveselil. Ali tega ni. Pa da bi mogel pogubljeni vsaj upati, da bi mogel sam sebe slepiti, češ, enkrat bo že konec, morda se me Bog vendarle usmili. Pa tudi tega ni, ker vsaki pogubljeni dobro ve, da muka njegova je večna; to če reči: tega ognja, te bridkosti, te žalosti, tega krika, tega smradu, vseh teh muk ne bo konec, in jih ne bo. Ta strašni Ne, ki ga je Bog

izgovoril, je hujši ko vse trpljenje v peklu. Človek božji, ki to veruješ, kako moreš grešiti? v grehu živeti?

2. Prijatelj moj, bodi oprezen! Pod nogami ti gori strašna peč; pal boš vanjo, ako radovoljno grešiš, in če si notri, vun ne prideš, ostaneš notri. Gotovo si že večkrat zaslužil pekel, in če zdaj nisi zavržen, komu se imaš zahvaliti? Zatoraj pa tudi obžaluj grehe, in ne žali več Boga, od kterega prejemaš le dobrote. Beri duhovno knjižico, misli na blaženo devico Marijo. Tako delaj, kader boš v izkušnjavah, in ubežal boš večnemu trpljenju. Popustiti moramo očeta in mater, hišo in dom, ženo in otroke, tudi svoje življenje, kader Bog zapoveduje, to je: rajše vse trpeti, kakor storiti težki greh, kakor dušo zapraviti, kakor nakopati si večno trpljenje. Kaj je časnost proti večnosti? Še toliko ne, kar en pesek proti zlatu in biserju. Kaj so naslade sveta proti

večnemu kesanju? Kar je živež črvadi proti večnemu veselju. Ali zdaj veš, čemu so hodili puščavniki v brloge? čemu so se pokorili? Zato, ker so vedeli, kaj je večnost, koliko je večno plačilo, a koliko večno trpljenje. In ti? kaj delaš? Živiš kakor neumna živalica, ki ne pozna ne svojega konca, ne svojega stvarnika, in ki se za nič ne meni, kader je sita. Ti poznaš svoj konec, ti poznaš Boga, tudi nisi brez uma, zatoraj je treba, da skrbiš tudi za večnost, več za večnost kakor za časnost. To se pravi: k Bogu se obračati, svojo dušo izveličevati, ljubiti sebe, ljubiti Boga. Tako hočem res delati, o moj Bog, da odidem večni kazni. Marija, prečista devica, ljuba moja mati, pomagaj mi.

Sad 1. Pogosto se hočem spominjati resnice: Vse mineva in mine, le večnost ne mineva in ne mine. — Sad 2. Kader se mi bo zdelo težko, da kaj dobrega storim, pomisliti

hočem: kaj je ves trud proti nebeškemu plačilu?

K Mariji za njeno milost.

O Marija, presveta mati moja! Spoznam milosti, ktere si mi ti izprosila, pa tudi nehvaležnost, ktero sem ti jaz izkazoval. Akoravno nehvaležnež ne zaslužim nobenih dobrot, vendar ne obupam nad tvojim usmiljenjem. O moja velika besednica, usmili se me! Ti razdeluješ milosti, ktere nam je Bog odmenil; zato te je storil tako mogočno, tako usmiljeno, da nam pomagaj. V tvoje roke izročujem svojo dušo. Želim biti v številu tvojih posebnih služabnikov; nikar me ne pahni od sebe. Saj ravno grešnikov iščeš, da bi jim pomagala, nikar tedaj ne zapusti mene, ubogega grešnika, ki k tebi pribežim. Govori zame, saj tvoj Sin ti ne odreče nobene prošnje. Sprejmi me v svoje varstvo!

To je zadosti; zakaj če me ti varuješ, se nič ne bojim, ne svojih grehov, ker upam, da mi pri Bogu zadobiš odpuščanje; ne peklenških pošasti, ker ti si močnejša kakor vse peklenške moči; tudi Jezusa, svojega sodnika, se ne bojim, ker po tvoji prošnji se bo dal potolažiti. Brani me toraj, o Mati moja! in izprosi mi odpuščanje mojih grehov, ljubezen do Jezusa, sveto stanovitnost, srečno smrt in naposled nebeško izveličanje! Res je, da nisem vreden teh milosti, če boš pa ti zame pri Gospodu prosila, jih bom gotovo prejel. Prosi tedaj Jezusa zame, o Marija, moja kraljica! v tebe zaupam, se tolažim, z njim hočem živeti, z njim tudi umreti. Amen.

Češčena si Marija . . . trikrat v zadostenje za zaničevanja, ki se gode Mariji.
Naposled Lavretanske litanije.

300 dni odpustka enkrat vsako soboto;
 popolnoma odpustek zadnjo soboto meseca^z

navadnimi pogoji brez obiskanja cerkve, ako se moli cel mesec vsako soboto. Pij VII. 21. rožn. 1808.

Za duše v vicah.

Gospod, vsegamogočni Bog! Po predragi krvi, ktera je tekla iz strani tvojega Božjega Sina vpričo in v največo žalost njegove presvete Matere, prosim te, reši duše, ki trpijo v vicah, izlasti tisto, ktera je najbolj častila to veliko gospo in kraljico, da bo mogla kmalo v tvojem veličastvu tebe v Mariji in Marijo v tebi hvaliti in poveličevati vekomaj. Amen.

Oče naš . . . Češčena si Marija . . .
psalm 129. in nekoliko na papežev namen.

100 dni odpustka enkrat vsako soboto.
Leon XII. 18. listop. 1826.

Pobožnost svete maše.

S. maša je tista daritev, kakor jo je Kristus opravil na križu, le da krvi ne preлива, vrednost pa ima kakor prva, t. j. neizmerno. Prizadevaj si, da boš pogostoma — če mogoče: vsaki dan — zajemal iz tega studenca, ki ti ga je odprl tvoj Odrešenik. Dolžan si 1) Boga častiti, 2) prositi ga odpuščanja, 3) zahvaljevati se mu za dobrote, 4) prositi ga milosti. V nobeni pobožnosti pa tega storiti ne moreš, kakor je treba. Tvoja molitev se v s. maši izpreminja v zlato in biserje; ona dobiva neizrečeno moč, ker je pokropljena in pomočena s krvjo nedolžnega jagnjeta. Kristus je, ki se v s. maši daruje Očetu; tvoja zemljena molitev se staplja in meša z neizmernim zasluženjem Kristusu, da so tvoje besede pred Bogom sila prijetne. To je kar gotovo, če tega sam ne zavreš — z

nepobožnim vedenjem. Tudi, če ne moreš k s. maši, tudi sicer sklepaj vse svoje molitve s zasluženjem nekrvnih daritev po vsem svetu. Misli, kakor bi stal z devico Marijo res pod križem svojega trpečega Izveličarja. Govori in čuti naj tvoje srce več ko usta; znaj govoriti s svojimi besedami, ne s izposojenimi, sicer se ti bodo zdele marisiktere molitve prekratke in premedle, izlasti če jih brez premiselka odbereš. Črka ostane mrtva, če je tvoje srce ne oživi. Če pa nisi izurjen v takem premišljevanju, tedaj ti bo knjižica dobra vodnica. Mnogi želi v kratkem veliko izmoliti; tudi ni slabo, in Bog ne bo pregledal njegove dobre volje. Nekterim je celo priporočati, naj iz knjige bero, da se jim misli preveč ne razhajajo. Nikakor pa ne pozabi, ljuba duša, da si v hiši božji, v hiši molitve, če hočeš imeti sadu od svoje pobožnosti.

I. Sveta maša.

(Ob praznikih Matere božje).

Začetek.

Češčena bodi, sveta Mati božja Kralja si rodila, ki vlada nebo in zemljo vekomaj. Kdo te more prehvaliti, o prečista in predobrotljiva Gospa? Ni časti med angeli in očaki, med preroki in apostoli, med mučeniki in spoznovavci in devicami, ki bi bila, kakor je tvoja. Vse presegaš, o milostljiva Gospa nebeška, ker si Mati samega Boga. Zato te častim bolj ko vse angele in svetnike. Čast bodi Očetu in Sinu in svetemu Duhu.

O kraljica devic, Marija, moja preljuba Mati, prosim te pri ljubezni, pri krvi in smrti tvojega Sina, vsprejmi me za svojega otroka, in da nikdar ne odstopim od ljubezni do tvojega Sina ne z mislimi, ne z besedami, ne z djanji. Izprosi mi,

da bom pokoren svojim višim, ljubeznjiv in dobrotljiv do vseh, da bom ponižen in potrpežljiv v vseh stiskah in bridkostih. Izprosi mi tudi dar stanovitnosti v dobrem in izveličansko zadnjo uro.

„Gospod, vsegamogočni Bog! Pred tebe poklekнем, da bi v imenu vseh stvari potolažil in počastil tvoje Božje veličastvo. Pa kako mi bo to mogoče, ko sem sam ubog grešnik? In vendar mogoče mi je, in hočem to storiti. Vem namreč, da se veseliš, ker te imenujemo Očeta usmiljenja. Iz ljubezni do nas si dal svojega edinorojenega Sina, kateri se je na svetem križu za nas daroval, in se še vedno daruje na naših altarjih. K tebi tedaj pridem, grešnik sicer, pa skesan grešnik, ubog sicer, pa bogat v Kristusu Jezusu, ter ti v zvezi s plamtečo ljubeznijo angeljev in svetnikov in s čutili brezmadežnega srca preblazene Device, v imenu vseh stvari

darujem vse svete maše, ki se zdaj darujejo, z vsemi svetimi daritvami, ktere so bile že opravljene in se bodo še opravljale do konca sveta. Želim tudi vsaki trenutek tega dneva in vsega svojega življenja to darovanje ponoviti v namen, da bi tvojemu Božjemu veličastvu vredno čast in slavo iskazal, tvojo nevoljo potolažil in tvoji pravici za naše mnoge in velike grehe zadostil; da bi se ti za tvoje dobrote primerno zahvalil, in tvoje usmiljenje isprosil za-se, za vse grešnike, za vse verne kristjane žive in mrtve, za vso Cerkev, posebno za njenega vidnega poglavarja, svetega Očeta v Rimu, in slednjič tudi za vse nesrečne razkolnike, krivoverce in nevernike, da bi se ispreobrnili in zveličali. Amen.“

Odpustek le enkrat na dan, ako se moli precej zjutraj; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako

se moli vsako jutro cel mesec, med sveto mašo pa vsak dan: «Večni Oče . . .» (stran 235.) Pij IX. 11. mal. travn. 1860.

List.

Veličastna kakor uzhajoča zora, lepa kakor mesec, izbrana kakor solnce, pa tudi strahotna kakor vojska, si ti, o Marija, pravi sveti Duh. Bog te je olepšal s vsemi milostmi in čednostmi, ter te storil mogočno pomočnico ubogim Evinim otrokom, pa tudi strahovavko hudobnih. Kader bom stiskan in izkuševan, kam naj se zatečem, ako ne k tebi, ki si moja besednica in Mati mojega Odrešenika. Ti veš, kako sem ubog, kako slab, ti vidiš moje rane in mojo revo. Ti si Mati usmiljenja, ti mi boš toraj pomagala; celila mi boš rane, odganjala boš od mene slabost in uboščino, ter me boš bogatila z blagodari svojega Sina.

K evangeliju.

Prosimo te, o Mati preusmiljena, ne glej, koliko je naših grehov, glej le na veliko usmiljenje, ter nam pri svojem Sinu izprosi odpuščanje naših hudobij. Kako bomo obstali, kader nas pride sodit, ako ga ti ne boš preprosila, naj nam bo usmiljeni sodnik? — Ker si tolikanj dobrotljiva, o nebeška kraljica in mogočna gospa, prosimo te tudi, stori, da bomo tudi mi deležni veličastva, kterega se ti veseliš. Tudi mi bi bili radi v tvoji izveličanski družbi, ter Boga hvalili in molili. Prijetno ti je, kader se k tebi zatekamo s prošnjo, da nam milostljivo odpuščanje zadobi pri Jezusu Kristusu, svojem Sinu.

Vera,

(če se moli).

Darovanje.

Večni Oče, sveti vsemogočni Bog, tudi jaz ti z mašnikom združen

darujem darova, ki se bota izpremenila v tvoje sveto rešno telo in tvojo sveto rešno kri. Darujem ti ja, tebi pravemu živemu Bogu, in te ponižno prosim, dodeli mi po priprošnji deviške matere Marije odpuščanje grehov, mir, in večno srečo.

Po rokah presvete matere Marije, ti darujem, o Bog, tudi samega sebe, s vsemi mislimi, željami in djanji. Ne pripusti, da bi v moje srce prišel sovražnik mojega izveščanja.

Podaritev Materi Božji.

(Besede s. Alojzija). (200 dni odp, enkrat na dan. — (Leon XIII. 15. marca 1890.)

O gospa moja, sveta Marija! Priporočam se v tvojo blaženo brambo, v tvoje posebno varstvo, v naročaj tvojega usmiljenja: danes in vsaki dan in na mojo smrtno uro. Priporočam ti svoje telo in svojo dušo. Vse svoje upanje in svojo tolažbo, svoje življenje in

konec svojega življenja tebi izročam, naj tvoja presveta priprošnja in tvoje zasluženje ravna in vodi vsa moja dela po tvoji volji, in po volji tvojega Sina. Amen.

Predglasje.

Združen z vsemi svetniki in nebeškimi duhovi, kličem ponižno: Svet, svet, svet Gospod Bog nebeških trum. Nebo in zemlja sta polna tvoje slave. Hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem.

„Bodi češčena prevzvišena kraljica miru, presveta Mati Božja! Po presvetem srcu Jezusa, svojega Sina, kralja miru, stori, da se utolaži njegova jeza in da on vlada nad nami v miru. Spomni se, o predobrotljiva Devica Marija! da nikoli še ni bilo slišati, da bi bil zapuščen, kdor se je priporočal tvoji priprošnji. S takim zaupanjem navdan pridem k tebi. Nikar, o Mati Besede, ne

zavrzi mojih besed, temuč poslušaj milostno in usliši, o milostiva, o dobrotljiva, o sladka devica Marija!“

300 dni odpustka vsakikrat; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se moli cel mesec vsaki dan. Pij IX. 23. kim. 1846.

Tihe molitve.

V prečistem telesu Marijinem, o Jezus, si greha očistil Janeza Krstnika, pre naredil si ga v posodo svetega Duha, ter vso hišo Elizabetino z blagodari napolnil; tako grehov očisti tudi mene, ter me posveti in blagoslovi po Marijini priprošnji, da te bom enkrat gledal od obličja do obličja, ktere ga te tukaj na altarju resnično pričujočega verujem. O Jezus, potrdi mi vero, pomnoži mi upanje, užgi mi ljubezen!

Vsemogočni Bog, preusmiljeni Oče nebeški! Prosimo te po Jezusu tvojem Sinu in Gospodu našem, naj ti dopadata darova in blagoslovi

dara, ki ti ja darujemo za tvojo sveto katoliško cerkev, ki jo v miru ohrani, obvaruj, zedinjaj, in po vsem svetu vladaj, za svojega služabnika svetega Očeta I, za našega škofa I, za našega cesarja I, za vse pravoverne kristjane in za naše ločene brate.

(Zdaj se spominjaj onih živih, ktere želiš Bogu priporočiti.)

Spomni se tudi, in usmili se, o Gospod, svojih služabnikov in služabnic — in vseh pričujočih, kterih vero in pobožnost poznaš, za ktere ti darujemo, ali kateri ti ta dar prinašajo za se in za svoje, v izveličanje svojih duš, za vse dušne in telesne potrebe.

Ker smo po tvoji milosti! o Bog, zvezani z vsemi tvojimi svetniki po Jezusu, tvojem Sinu, in ker smo ž njimi v občestvu, obhajamo tudi mi spoštljivo njih spomin, izlasti preslavne device Marije, božje porodnice in Gospoda našega Jezusa Kri-

stusa, tvojih svetih apostolov in mučenikov, in vseh svetnikov. Daj nam, zavoljo njih zasluženja in prošnja, v vseh naših potrebah, svojo mogočno pomoč, po Kristusu Gospodu našem. Amen.

Prosimo te toraj, o Gospod, vsprejmi milostno ta dar našega služabništva, in vseh, ki so tvoji. Ravnaj naše dni v tvojem miru, in dodeli, da bomo rešeni večnega pogubljenja in postavljeni v število izvoljenih tvojih, po Kristusu Gospodu našem. Amen.

O Bog in Oče! usliši naše ponižne prošnje; blagoslovi ta dar, da bo tebe vreden in tebi prijeten, da bo ž njega meso in kri tvojega preljubega Sina, našega Gospoda Jezusa Kristusa. Amen.

Povzdigovanje.

Bodi češčen in hvaljen pravi živi Bog v podobi kruha. *Moj Jezus,*

usmiljenje.* — Presladki Jezus, ne bodi mi sodnik, ampak Izveličar.¹ — Češčen in hvaljen bodi vsaki čas presveti in božji zakrament.²

Bodi češčen in hvaljen pravi živi Bog v podobi vina. — Večni Oče, darujem ti predrago kri Jezusa Kristusa v zadoščenje svojih grehov in za potrebe svete cerkve.³ — Jezus moj, ljubim te čez vse.⁴ — Češčen in hvaljen bodi vsaki čas presveti in božji zakrament.⁵

Po povzdigovanju.

Neskončno usmiljeni Bog ponižno te prosim, usmili se grešnikov, ohrani pravične, varuj nedolžne, ter bodi milostljiv ubogim dušam v vicah.

* 200 dni odp. vsakrat.

¹ 50 dni odp. vsakrat.

² 100 dni odp. med vsako mašo, ako tudi pri drugem pouzdigovanju tako uzdihneš.

³ 100 dni odp. vsakrat.

⁴ 50 dni odp. vsakrat.

⁵ 100 dni odp. vsakrat.

Darujemo ti veliki Bog, sveti kruh večnega življenja in sveti kelih večnega izveličanja. Pogledj dopadljivo na ta presveti dar, ter napolni mene in vse, ki so res ali pa v duhu tu pričujoči, s svojim božjim blagoslovom in s svojo posvečujočo milostjo.

Usmili se tudi svojih služabnikov in služabnic, ki so se ločili z znamenjem vere, ter počivajo v miru. — Prosimo te, o Gospod, daj njim in vsem, ki v Kristusu počivajo, da pridejo v kraj hladila, in luči in pokoja. Daj njim in nam vsem udeleževati se zasluženja tvojih svetnikov in priti v družbo tvojih izvoljenih, po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Oče naš.

Vsemogočni Bog! S svetim naukom tvojega Sina podučeni in ž njegovim telesom izpodbujeni,

upamo si ponižno reči: Oče naš . . .

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta. — Usmili se nas.

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta. — Usmili se nas.

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta. — Daj nam mir.

Usmiljeni Jezus, ki si rekel na križu: Oče odpusti jim, odpusti tudi meni vse grehe, in daj mi miroljubno srce, da zavoljo tebe vsem odpustim.

Obhajilo.

Predobrotljivi Izveličar, kako neizmerna je tvoja ljubezen do nas! Ljubil si nas ti najprej umrl si za nas, za sovražnike svoje, in zdaj se nam sebe samega v dušno jed daješ, da bi vekomaj živeli.

Vidno se sklepaš z nami, da bi se zmeraj spominjali tvoje božje ljubezni, in da bi v trpljenju ne pešali, in v izkušnjavah ne omagali,

ker vidimo, da si v nas in pri nas, ter nam hudobnega duha zmagovati pomagaš. Ako tudi zdaj ne morem pristopiti k sveti mizi božji, te vendar prosim skesanega in potrtega srca: naj se tudi jaz udeležim milosti, ki jih deliš v tem presvetem zakramentu. Pridi k meni, pridi v moje srce, o božji moj Izveličar, in očisti ga vseh madežev greha, da ti bo vredno prebivališče. Naudajaj me zmeraj s svetimi mislimi, da bom živel tebi dopadljivo življenje. Osreči me tudi, o moj Jezus, da v svoji smrti prejmem popotnico tvojega presvetega telesa. Umirajoč naj občutim obljubo: Kdor je moje meso in pije moje kri, ostane v meni in jaz v njem, in jaz ga bom obudil poslednji dan v večno življenje.

Pridi tudi v moje srce, moj preljubi Odrešenik. Želim, da bi bil zmeraj s tabo združen, posebno pa na zadnjo uro, ko me bo vse zapustilo. O Marija, kraljica nebes in

zemlje, priporoči me svojemu Sinu in stori, da bom angeljski kruh vselej vredno užival, ter imel poroštvo večnega življenja.

Gospod nisem vreden, da greš pod mojo streho, reci le, z besedo bo ozdravljena moja duša (trikrat),

Po zavživanju.

Napolni me, o Jezus, da bom tvoje zapovedi vselej veselo izpolnjeval. Tvoje presveto rešno telo naj me olepša z vsemi čednostmi, naj me utrjuje v vsem dobrem, ter me varuje vsega hudega. Ponižno te prosim, o Gospod, naj me razsvetljuje milost svetega Duha, ter me napolnjuje z ljubeznijo do vseh trpečih.

Zadnje molitve.

Hvala bodi Sinu, ki se je za daroval. Hvala mu bodi za vse, kar je storil v naše izveličanje.

Jezus, naš brat, se ni ustrašil nobenega truda, nobenega dela, nobenega ponižanja, nobene težave, nobenega trpljenja, kader je bilo treba, da nam pomaga, in nas grešnike reši. Tudi najbritkejše bolečine, in celo najsramotošča smrt ga ni odvrčala, da bi nam ne izkazal svoje ljubezni.

Delal si, o Jezus, kakor je bila volja Božja. Učil si ljudi, boljšal jih, tolažil jih, oproščeval jih zmot in strasti in pogubljenja. Kazal si jim pot, ki pelje k Bogu, in sejal si seme čednosti, resnice izveličanja. To ti je bilo najljubše opravilo na zemlji. Zato si živel ubog in ponižan in preganjan, ter si umrl na križu. Zatoraj bodi vekomaj češčen in hvaljen, Jezus, odrešenik sveta.

Blagoslov.

Blagoslovi, o Bog, mene in moje.
Blagoslovi moje delo. Blagoslovi

nas, svoje otroke na duši in telesu. Poln zaupanja v pomoč grem, kamor me kliče tvoja volja. Vse moje dejanje in nehanje naj se godi po volji božji. Spomin na trpljenje in smrt mojega Izveličarja naj me varuje greha, naj me potrjuje v dobrem, da ne izgrešim poti večnega izveličanja.

Blagoslovi me presveta Trojica: Oče, Sin, in sveti Duh, in tvoj sveti blagoslov ostani vselej pri meni, in pri vseh, ki so moji skrbi izročeni.

Prečastitljiva, devica Marija mati mojega Odrešenika, mogočna kraljica nebeška! stopi k Jezusu namestu mene, naj mi milostno odpusti, ako nisem bil s spodobno pobožnostjo pri veliki tej skrivnosti svete maše.

Očenaš . . . češčenamarija . . . čast bodi . . . vera.

Češčena Marija . . . (trikrat).

Češčena bodi Kraljica, Mati milosti, življenje, sladkost in upanje

naše, bodi češčena! K tebi vpijemo zapuščeni Evini otroci. K tebi vzdihujemo žalostni in objokani v tej solzni dolini. Oh obrni tedaj, naša pomočnica, svoje milostive oči v nas in pokaži nam po tem revnem življenju Jezusa, blaženi sad svojega telesa. O milostiva, o dobrotljiva, o sladka devica Marija!

Vr. Prosi za nas, sveta Božja porodnica!

Rr. Da bomo vredni obljub Kristusovih!

Molimo :

O Bog, pribežališče naše in moč, ozri se milostno na ljudstvo k tebi vpijoči; in na priprošnjo častitljive in brezmadežne device Marije, Božje porodnice, ss. Jožefa. Njenega ženina, tvojih s. apostolov Petra in Pavla in vseh svetnikov, usliši milostno in dobrotno naše prošnje za ispreobrnjenje grešnikov, za prostost

in povišanje matere s. cerkve. Po Kristusu Gospodu našem. Amen.

Sveti nadangelj Mihael, brani nas v boju; proti zlobnosti in zalezovanju hudobnega duha bodi nam pomoč! — Ukroti naj ga Bog! ponižno za to prosimo. In ti, prvak nebeške vojne, satana in druge hudobne duhove, ki hodijo po svetu v pogubo duš, z močjo Božjo v peklenško brezdnost pahni! Amen.

Leon XIII. 300 dni odpustka,

II. Sveta maša.

(v čast brezmadežnega spočetja.)

Vzdihljaji k Mariji brez madeža spočeti.

Češčeno bodi sveto in brezmadežno spočetje presvete Device Marije!

100 dni odpustka vsakokrat. Pij VI. 21. listp. 1793.

V svojem spočetju, o devica Marija, si brezmadežna bila. Prosi

za nas Očeta, čegar Sina Jezusa, od svetega Duha spočetega, si rodila.

100 dni odpustka vsakokrat. Pij VI. 21. listop. 1793.

O Marija! ki si brez madeža na svet prišla; oh, prosi mi od Boga, da brez greha pojdem iz sveta.

100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX 27. sušca 1863.

Priprava.

Blagoslovi me Bog † Oče, ki me je vstvaril; blagoslovi me Bog † Sin, ki me je odrešil; blagoslovi me Bog † s. Duh, ki me je posvetil. V presladkem imenu Jezusovem in po moči s. Duha naj bom varovan vsega hudega.

„Jezus, Marija, Jožef, vam darujem svoje srce in svojo dušo! Jezus, Marija, Jožef, pomagajte mi v smrtnem boju! Jezus, Marija, Jožef, z vami naj se v miru loči moja duša!“

Živo verujem, da se pri s. maši ravno tisti daruje, kakor se je na Golgati na križu, v tej živi veri hočem biti pri daritvi s. maše. Daj mi, o Bog, milost, da bom pri tem prevzvišenem djanju s tako zbranim duhom in s tako gorečim srcem, kakor so bili pri prvi krvavi daritvi skesani razbojnik, spokorna Magdalena, ljubeznivi učenec Janez in brezmadežna devica Marija.

Želim biti pri tem visokosvetem opravilu, da tebe, o večno Božje veličastvo, molim in častim, hvalim za vse dobrote, da te prosim odpuščanja svojih grehov, in pa da izprosim, kar je najkoristniše meni in . . . . . (imenuj jih, katerim želiš sad te maše nakloniti). Izlasti pa prosim tebe, o presveto srce Jezusovo, da mi po nekrvavem tem daru križa dodeli to-le milost . . . . . (imenuj jo, ki jo želiš sebi ali drugim.) Da bi pa tudi brezmadežna devica Marija s svojim zasluženjem

in s svojo molitevjo zame prosila pri Jezusu, bom slišal to s. mašo nji na čast, in tako upam svoj namen bolje in gotoveje doseči.

Pristop.

(50 dni odpustka vsakrat. Pij IX. 19. maja 1854.)

„O preblažena devica Marija! Kdo ti more z vredno častjo in hvalo povrniti, da si s svojim posebnim privoljenjem pogubi namenjenemu svetu na pomoč prišla? Katero hvalo ti more dati slabost človeškega rodu, ki je našel pristop k odrešenju le po oznanjenju, ki si ga ti dobila? Sprejmi zato našo zahvalo, kakoršna koli je, in kakor malo zadostuje tvojemu zasluženju, in sprejmi naše počesčevanje, ter isprosi nam odpuščenje vseh naših dolgov. Prinašaj naše molitve v svetišče uslišanja, in prinesi nam za to izveličavno spravo. Naj bo odpuščenja, kar po tebi prinašamo,

in naj bo po tebi dosegljivo, kar po tebi zaupno dobiti želimo. Vzemi, kar ti dajemo, in daj nam, česar te prosimo, ter oslobodi nas, česar se bojimo, ker ti si edino upanje grešnikov. Po tebi upamo odpuščenja grehov; od tebe, o preblažena devica, pričakujemo plačila. Presveta Marija, pridi revežem na pomoč, vzdigaj malosrčne, tolaži jokajoče, podpiraj duhovstvo, varuj Bogu posvečeno ženstvo: daj vsem čutiti svojo pomoč, ki obhajajo tvoj sveti spomin. Kaži, da si pripravljena spolniti želje onih, ki te prosijo, in podeli nam zeleni sad naših prošnjâ. Tvoje vedno opravilo bodi, moliti za ljudstvo Božje, o preblažena devica, ki si zaslužila v svojem naročju nositi Njega, ki živi in kraljuje vekomaj. Amen.“

Darujem ti ta dar, o preusmiljeni Bog nebeški, za vse žive in mrtve. S tvojim služabnikom ti ga darujem, in ponižno prosim, da ga milostljivo

sprejmeš. Pomagaj mi, da bom prav zbranih misli pri tem najsvetejšem opravilu.

Jaz ubogi človek spoznavam z mašnikom vsemogočnemu Bogu, blaženi devici Mariji, blaženemu nadangelu Mihaelu, blaženemu Janezu krstniku, blaženima apostoloma Petru in Pavlu, in vsem svetnikom, da sem velikrat in mnogo grešil z mišljenjem, govorjenjem, dejanjem; zato prosim: moj greg, moj greh, moj preveliki greh. Toraj prosim blaženo devico Marijo, blaženega nadangela Mihaela, blaženega Janeza krstnika, blažena apostola Petra in Pavla, in vse svetnike, naj prosijo zame Gospod Boga, naj se usmili mene in vseh, za ktere sem moliti se namenil, in naj nam da svoj s. blagoslov.

K tebi, o večni Gospod in moj predobrotljivi Bog, povzdigujem svojo dušo! Tebe molim, tebe prosim, odpuščanja svojih grehov prosim, tebi

se zahvaljam za vse dobrote, tebi izročujem sebe in svoje. Hvala in češčenje bodi tebi, o nebeški Oče, tvojemu božjemu Sinu, in s. Duhu vekomaj. Amen.

Gospod Bog, Oče nebeški, usmili se nas! S. Duh, naš učenik in tolažnik, naš posvečevavec in izveličevavec, usmili se nas! Usmili se me presveta Trojica, da bom krščanski živel in naposled izveličavno umrl. Amen.

Uvod.

(Kar sveta cerkev v maši brezmadežnega spočetja posebnega ima, je semkaj privzeto in z „...“ znznamovano.

„V visoki radosti se veselim v Gospodu, in moja duša se veseli v mojem Bogu; kajti napravil me je z oblačili izveličanja, in z obleko pravičnosti me obdal, kakor nevesto, ki je olepšana s svojim krasotičjem“.
„Povzdigovati te hočem, o Gospod,

da si me sprejel, in nisi pripustil, da bi sovražniki moji ukali nad menoj“. „Čast bodi Očetu . . . . .“

Slava.

(Iz raznih svetih cerkvenih očetov.)

Čast bodi Bogu na visokem. in na zemlji mir ljudem, ki so božje volje. Hvalimo te, o Gospod! Molimo te, poveličuje te, zahvaljamo se ti, zavoljo tvoje velike časti in slave, Gpspod Bog, kralj nebeški, vsemogóčni Oče! Edinorojeni Sin, Gospod Bog,, Jezu Kriste, jagnje božje, Sin nebeškega Očeta, ki odjemlješ grehe sveta, usmili se nas! Sprejmi našo ponižno molitev, ki sediš na desnici Očeta, usmili se nas! Zakaj ti sam si svet ti sam Gospod in najviši s svojim Duhom v slavi in veličastvu Boga Očeta. Amen.

Bodi nam pozdravljena, Marija, kraljica stvarjenja, dika človeštva, luč angelov, izvoljenka izmed vseh-

stvari, brezmadežna Devica! Ti si polna milosti, ti si vsikdar z Bogom združena, ti edina si blagoslovljena med vsemi Adamovimi otroci; ti edina si hči milosti po naravi, in sveta od svoje spočetja; ti edina si bila zmeraj slobodna sožnosti hudičeve, ker tebe edino je obvarovala Božja milost madeža izvirnega greha. S tabo se radujemo počesčenja, ki si ga dobila; iz vsega srca slavimo Gospoda, čigar mogočnost je tolike reči storila nad tabo. Bodi nam pozdravljena, brezmadežna golobica, ki si v vesoljnem potopu sveta prinesla oljiko mirú. Bodi nam pozdravljen, dobro obstraženi vrt blagosti, ki se ga Bog sam veseli. Bodi nam pozdravljen, raj na tej zemlji, v katerem se je ponovila čistost in deviška nedolžnost prvih človekov. Bodi pozdravljena, roža izvoljena, ki si ljubeznivo, in lepo prirasla iz trnja popačene človeške narave, in ki s svojim blagim duhom k sebi

vlečeš vse, ki ljubijo čistost. Bodi nam pozdravljen, ti največi čudež, gospa napravljena s solncem, čigar podnožje je mesec, in čigar krona zvezde. Bodi nam pozdravljena, ti dolgo in vroče pričakovana, od vekomaj izvoljena v sklepu Božjem, da si popravila, kar je pokvarila Eva; ki si razvezala ves nesrečnega prijateljstva in ponovila sovraštvo med hudlčem in človeštvom; ki si vsem nam zadobila posvečujočo milost, in dedščino otrok božjih, in prijaznost Boga, v katerem edinem nahajamo pravo srečo tú dolu in izveličanje tam gôri.

Molitev.

„Bog, ki si hotel po brezmadežnem spočetju Device svojemu Sinu vredno prebivališče pripraviti: prosimo te, daj po njenih prošnjah tudi nam čistim grehov k tebi dospeti, kakor si jo ti zavoljo pri-

hodnje smrti svojega Sina čisto ohranil. Po taistem Jezusu Kristusu, Gospodu našem, tvojem Sinu, ki s tabo živi in kraljuje Bog vekomaj". Amen.

L i s t.

„Gospod me je imel v začetku svojih potov, preden je kaj storil od začetka. Od vekomaj sam postavljena, in od nekdanj, preden je bila zemlja. Ni bilo še breznî, in jaz sem bila že spočeta; tudi studenci vodá še niso izviral; tudi gore s svojo silno težo še niso stale; preden so bili hribi, sem se jaz rodila; ni bil še naredil zemlje, ne rek, ne tečajev zemljokroga. Ko je nebesa narejal, sem bila zraven; ko je s stanovitno postavo in z okrogom brezna ograjal; ko je zgorej utrjeval hlipišče, in tehtal studenece vodâ; ko me je postavljaj okoli morja, in vodam postavo dajal, naj bregov; ko je zemlji dno pokladal:

sem bila pri njem, in vse ž njim ravnala, in sem se veselila vsaki dan, ter sem ves čas pred njim igrala, igrala sem si na zemljokrogu, in moje veselje je bivati s človeškimi otroci. Zdaj tedaj, otroci, poslušajte me: Blagor jim, kateri ohranijo moja pota! Poslušajte nauk, in bodite modri, in nikar ga ne zametujte. Blagor človeku, kir me posluša, in bdi pri mojih vratih vsaki dan, in name streže pri podbojih mojih duri. Kdor najde mene, najde življenje, in prejme zveličanje od Gospoda“.

(Preg. 8. 22—35.)

Oče usmiljenja in Bog vse tolažbe, ki ne nehaš nas podučevati s svojimi božjimi nauki po ustih prerokov in apostolov in svojega lastnega Sina, daj nam milost, da nas bodo ti nauki zmeraj od hudega odvracevali, nas k dobremz izpodbujali, ter nas tako krepili in podpirali, da bomo tebi dopadljivo živeli, enkrat pa blaženo umrli. Amen.

Gospod, ne ravnaj z nami po naših grehah, in ne povračuj nam po naših hudobijah, ki jih iz srca obžalujemo. Ne misli na naše prestopne, temuč izkaži nam svoje usmiljenje. O kako smo ubogi in revni. Usmili se nas toraj, ti, naš Bog in Gospod! Pomagaj nam s svoje milostjo, in zavoljo svojega svetega imena nam odpusti obžavane grehe. Amen.

Gredna molitev.

„Blažena si, devica Marija, od Gospoda, previšnega Boga, pred vsemi ženami na tej zemlji. Ti si slava Jeruzalema, radost Izraela, ti si čast našega ljudstva“. „Aleluja, aleluja! Vsa lepa si, Marija, in madeža izvirnega greha ni v tebi. Aleluja!“

Evangelij.

„Tisti čas je bil angel Gabriel od Boga poslan, v mesto Galileje,

z imenom Nazaret, k devici, zaročeni z možem, ki mu je bilo ime Jožef! iz hiše Davidove: ime devici pa je bilo Marija. Angel pristopi nji, ter ji reče: Pozdravljena! milosti polna Gospod je s teboj, blažena si med ženami!“

O božji Izveličar, kolika tolažba in sreča nam je, da so nam tvoji sveti evangelisti zapisali tvoj prihod, tvoj rod, tvoje rojstvo, tvoje življenje, tvojo smrt, tvoje ustajenje, in tvoj neohod! Bodi zahvaljen sto in stokrat za toliko dobroto. Srčno rad poslušam branje teh svetih bukev, ter jih sam vesel prebiram. Dodeli mi, o božji moj izveličar, da bom vselej tudi živel po tvojih božjih naukih, ter posnemal tvoj nebeski vzgled. Tako pridem po smrti z duhom v nebesa, v dan sodbe pa pojdem z dušo in telesom v svoje nebeško domovanje. Amen.

V e r a.

(100 dni odpustka vsakrat. Pij IX. 10. januarija 1871.)

Moj Bog, verujem v tebe, verujem vse, kar si razodel, in sveta katoliška cerkev verovati zapoveduje. Verujem pred vsem, da je preblažena devica Marija v resnici Božja porodnica; verujem trdno in nedvojljivo, da je mati in devica ob enem in da je brez vsacega tudi najmanjšega greha. Ravno tako trdno in nedvojljivo verujem, da je bila Marija v prvem hipu svojega spočetja s posebno milostjo in odličnostjo vsegamočnega Boga gledé zasluženja Jezusa Kristusa, Odrešenika človeškega rodu, obvarovana vsacega madeža izvirnega greha. Trdno in neomahljivo verujem tudi da rimski papež, kader govori s stola, t. j. kader opravlja svojo službo, ko pastir in učenik vseh kristjanov, in kader v moči svoje najviše in apostolske oblasti verske

ali nravske resnice določuje, ki jih vsa cerkev sprejmi, da je po Božji v Petru mu obljubljeni pomoči nezmotljiv, in da je Božji Odrešenik hotel svojo cerkev prevideti z nezmotljivostjo v določbah vere in nravnosti; in da so take določbe rimskega papeža same po sebi, in ne po določevanju cerkve, nespremenljive. Vse to verujem, ker tvoja sveta cerkev, steber in podlaga resnice, ki se nikdar ni zmotila, in se zmotiti ne more, to verovati vleva.

Darovanje.

„Pozdravljena si, Marija, milosti polna; Gospod je s teboj; blažena si med ženami. Aleluja!“ Nebeški Oče! Kako se tvoj Božji Sin po svojem včlovečenju, za nas daroval, in kakor ti mašnik pri altarju daruje kruh vino: tako ti darujem tudi jaz samega sebe v zastavo svojega odkritosrčnega

kesanja zavoljo vseh svojih storjenih grehov v znamenje svoje od-tosrčne hvaležnosti za tolikret mi že dodeljeno odpuščenje, in za vse milosti in dari, ki sem jih doslej vedé in nevedé od te prejel (a). Da ti pa ta dar, ki je sam na sebi brez vrednosti, ti ga prinašam v edinosti z darom Jezusa Kristusa in z mašnikovem, in sieer po rokah brezmadežne Device. Tako prineseni da bo, kakor trdno upam, dopadljivo sprejet pred Božjim obličjem.

Vsemogočni, sveti, večni Bog, predobrotljivi Oče neheški! sprejmi svoja dara, kruh in vino, ktera ti po mašnikovih rokah darujem, v najglobočem čaščenju, in ktera se imata izpremeniti v Jezusa meso in kri.

Sprejmi ta presveti dar v dokaz mojega spoštovanja, s katerim te ko stvarnika nebes in zemlje, Gospoda vseh vojenstev, edinega Boga, čigar moči in slave sta polna zemlja in

nebo, ponižno častim in molim. — Naj se ti dopada ko spravni dar, ki ga za me prinaša Jezus tvoj edinorojeni Sin, v odpuščanje mojih grehov, ter da milost in usmiljenje pri tebi zadobim. — Sprejmi ga ko dar moje hvaležnosti za vse dobrote, s katerimi si me od mladega blagoslovljal na duši in na telesu. Usliši me, ker zaupljivo kličem: moj Gospod in moj Oče! — Tudi zanaprej me ne zapusti. Bodi mi varih in vodnik v tolikerih nevarnostih, ki preté mojemu dušnemu in telesnemu blagru. Moči mi daj, da iz srca odpravljam nagnenja in želje in strasti, ki so zoper tvojo sveto voljo, in da bom s čistimi mislimi in svetimi dejanji tebi zmeraj dopadljiv, in da bom vreden božjega sada tega svetega daru, po Jezusu Kristusu, Gospodu in Izveličarju našem, Amen.

Tiha molitev.

„Sprejmi, Gospod, zveličavni dar, ki ti ga darujemo v slovesnost Marijinega brezmadežnega spočetja, blažene Device, in dodeli, da bomo na njeno priprošnjo tako oproščeni vsega greha, kakor spoznavamo, da je bila po tvoji prestrežni milosti prosta vsacega madeža. Po Gospodu našem, Jezusu Kristusu, Sinu tvojem, ki živi in kraljuje v edinosti svetega Duha, Bog vekomaj. Amen.“

Predglasje.

(Iz različnih svetih cerkvenih učenikov.)

Hvala bodi večnemu Očetu, ki ni dopustil, da bi bila ti Marija, otrok greha in jeze, temuč je v hipu tvojega spočetja čez te razlil milost otroštva. Hvala bodi večnemu Sinu, ki te je mater si izvolil, da bi iz tebe rojen človek odrešil ljudi; ki te je zatorej najpopolniše odrešil, ker te je obvaroval sožnosti, in

tebi edini dodelil, še pred spočetjem veseliti se izveličavnega odrešenja, ktereга srednica si imela postati. Hvala bodi svetemu Duhu, ki te je odbral v svojo nevesto in v svoje svetišče, in ki ni dopustil, da bi te bil poprej sovražnik v posesti imeli ki te koj v začetku z najobilnišimi blagri milosti napolnil, in vsaki madež izvirnega greha od tebe odvrnil. Zavoljo te odličnosti, po kateri si čistejša od angelov, te prosimo, brezmadežna Devica, usliš; našo molitev, ki te nič drugoga ne prosimo, kakor da naj bi dopadali tvojim prečistim očem. Zavoljo tiste milosti, ki je tebe, nebeškega Očeta prvorojeno hčer, obvarovala sožnosti greha in hudiča, nam pomagaj, da ohranimo milost, po kateri smo otroci Božji, in ne pusti dogoditi se, da bi se kdaj s svojim življenjem nevedne kazali takega Očeta. Po tisti vselej neoskrunjeni čistosti, po kateri si bila tolikanj vredna postati

Božjemu Sinu mati; stori nas svetega in čistega srca, da naš Gospod Jezus Kristus, kader pride k nam v s. zakramentu, v naši duši vselej najde prebivališče, ki je njega vredno. Zavoljo preobilnih milosti, s katerimi ti je sveti Duh v tvojem spočetju dal ono lepoto, ki se je spdobila njegovi nevesti, ne dopuščaj, da bi s hudobnimi mislimi in nerednimi nagnjenji s. Duha kdaj v nas žalostili. O prečastitljiva Devica, čez vse čista mati našega Boga, uči nas, s čistim in bogoljubnim življenjem tvojemu Sinu dopadati; in kakor tnkaj na zemlji tvojo brezmadežno čistost po slabih naših močéh častimo, tako nam daj kdaj v nebesih gledanja tvoje lepote vekomaj se veseliti. Amen.

Čast in hvala se prepeva trikrat svetemu večnemu Bogu Očetu. Trikrat sveto naj se poje tebi, Sin božji! Svet, svet, svet naj doni s. Duhu, zdaj in na vse vekomaj. O

Bog, sprejmi to mojo hvalnico, in naj se ti tako dopade, kakor hvalna pesem tvojih angelov in vseh izvoljenih duhov v nebesih.

Milostljivo poslušaj, preusmiljeni Oče nebeški, naše molitve, k jih opravljamo za vesoljno tvojo cerkev, za vse človeštvo.

Razsvetluj nje prednike in vse dušne pastirje. Napolnuj jih z duhom Jezusa Kristusa, da bodo izročeno si čedo vodili pa poti večnega izveličanja.

Blagoslovi našega vladarja; previdi ga z modrostjo, človekoljubjem, potrebno močjo, in podpiraj ga v vseh njegovih delih. Povrni, o Bog, mojim ljubim starišem, prijateljem, kar si mi dobrega storili. Prosim te tudi za svoje sovražnike. Bodi nam vsem milostljiv in usmiljen. Vsi svetniki in prijatelji božji, ki se svetite že v nebesih, prosite tudi za nas, uboge reve na zemlji. Dajte nam, da bomo rasli v čednostih,

da bomo s vsako sveto mašo vam podobniši, da tudi mi dospemo kdaj k vam, v nebeško domovino, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Pred povzdigovanjem.

(Tri leta odpustka vsaki dan. Pij IX. 9 aprila 1860.)

Večni Oče, prinašam ti dar, ki ti ga je tvoj ljubljeni Sin, Jezus Kristus, sam seboj na križu daroval in ga ta hip na tem altarju ponavlja. Darujem ti ga v imenu vseh stvari ob enem z vsemi mašami, ki so se že odslužile, in ki se bodo zanaprej po celem svetu opravljale; da te molim, in da ti iskažem vso čast, ki se tebi spodobi, da ti dam dolžno zahvalo za brezštevilne dobrote, ki si nam jih iskazal, da potolažim tvoj srd nad našimi velikimi in mnogimi grehi, in da ti zanje vredno zadostujem, in da

tvoje usmiljenje priključem nadse,
nad cerkev, nad celi svet, in nad
češčene duše v vicah.

Povzdigovanje.

Gospod Jezus Kristus, ki si
pod podobo kruha resnično pričujoč:
pred teboj klečim na kolenih in te
molim. Odpusti, o božji Izveličar,
meni in vsem, za ktere si na križu
daroval svoje presveto telo, vse
naše grehe, in spravi nas spet s
svojim večnim Očetom.

Gospod Jezus Kristus, očisti
naše duše s svojo presveto krvjo.
Pelji nas vse, ki si nas na križu
odrešil s svojo presveto krvjo, v
večno kraljestvo. Jezus, tebi živim,
tebi mrjem; tvoj naj bom živ ali
mrtev. Tvoja rešna kri naj me
omije vseh madežev greha. Tvoja
kri naj mi bo v izveličanje, ne v
pogubljenje.

Najbolje storiš, če zdaj z Izveličarjem
govoriš v kratkih močnih vzdihljajih, ki so

vsi z odpustki obdarovani, in katerih se iz glave nauči, da jih boš izgovarjal še drugokrat in prav pogostoma.)

1. Moj Jezus, usmiljenje! (100 dni odpustkov vsakrat.)
2. S. Srce Jezusovo, bodi ljubljeno povsodi. (100 dni odpustkov vsaki dan.)
3. Jezus, moj Bog, ljubim te čez vse. (50 dni odpustkov vsakrat.)
4. Presladki Jezus, ne bodi mi sodnik, temuč Izveličar! (50 dni odpustkov vsakrat.)
5. Sladko Srce Jezusovo, daj da te ljubim zmeraj bolj. (300 dni odpust. vsakrat.)
6. Češčeno in hvaljeno bodi vedno presveto rešnje Telo. (300 dni odpust. vsaki dan.)
7. O Jezus, krotak in iz srca ponižen, daj da bo moje srce podobno tvojemu. (300 dni odpust. vsak dan.)
8. Gôdi, se hvaljena in vekomaj poveličevana, bodi najpravičniša, najviša, in naljubezniviša volja Božja v vseh rečeh. (100 odpust. vsaki dan.)
9. Večni Oče! darujem ti predrago kri Jezusa Kristusa v zadoščenje svojih grehov in za potrebe svete

cerkve. (100 dni odpust. vsakrat.) 10. Svet, svet, svet, Gospod vojnih trum; vsa zemlja jo polna tvoje slave. Čast bodi Očetu, čast Sinu, čast s. Duhu. (100 dni odpust. vsaki dan.) 11. Hvaljeno, moljeno, in s čuti hvaležnosti bodi ljubljeno vsikdar Srce Jezusovo v presv. altarskem zakramentu po vseh tabernaklih sveta do konca vekov. (100 odpust. vsaki dan.) 12. Da bi ti bil hvaležen, in popravil svojo nezvestobo, darujem jaz . . . . tebi, preljubeznivi moj Jezus, svoje srce; darujem se ti popolnoma vsega, ter sklenem s tvojo pomočjo nič več ne grešiti. (100 dni odpust. vsak dan.)

Po ispremenjenju.

(300 dni odpustka vsakrat. Pij IX. 17. jun. 1854).

1. Večni Oče, darujem ti predrago kri Jezusa Kristusa, v edinstnosti s presveto in brezmadežno Devico in v njenem imenu v edi-

nosti in imenu vseh izveličanih v nebesih in vseh izvoljenih na zemlji, v zahvalo za vse milosti in prednosti, s katerimi si jo ko svojo najpokornišo hčer, izlasti v njenem brezmadežnem spočetju obogatil.

Darujem ti to drago kri tudi v ispreobrnjenje revnih grešnikov, v razširjanje, in poveličevanje svete cerkve, v ohranjenje in blagostanje svetega očeta papeža in po njegovem namenu.

Čast bodi Očetu . . .

2. Večna, učlovečena Beseda, darujem ti tvojo predrage kri v edinstvi presvete in brezmadežne Device in v njenem imenu, v edinosti in imenu vseh izveličanih v nebesih, in vseh izvoljenih na zemlji, v zahvalo za vse milosti in prednosti, s katerimi si jo ti ko svojo preljubljeno mater, izlasti v njenem brezmadežnem spočetju obogatila.

Darujem itd. (glej zgoraj.)

3. Večni, sveti Duh, darujem ti predrago kri Jezusa Kristusa v edinstvi s presveto brezmadežno Devico, in v njenem imenu, v edinosti in imenu vseh izveličanih v nebesih in vseh izvoljenih na zemlji v zahvalo za vse milosti in prednosti, s katerimi si jo ko svojo preverno nevesto, izlasti v njenem brezmadežnem spočetju obogatil.

Darujem itd. (glej spredaj.)

Presveta, brezmadežna devica in mati božja Marija! po tvoji ljubezni do Boga, in po tvoji hvaležnosti do njega zavoljo tolikih milosti in prednosti, s katerimi te je obogatil, in izlasti za prav edino prednost tvojega brezmadežnega spočetja in po neskončnem zasluženju Jezusa Kristusa, tvojega Božjega Sina, našega Gospoda, te prosimo in rotimo: zadobi nam popolno in stanovitno pobožnost do tebe, in trdno zaupanje, da bomo po tvoji mogočni priprošnji

dosegli vse milosti, katerih prosimo; zagotovljeni pa, da jih bomo odslej dobivali od tvoje neizmerne dobrote, te slavimo s srcem polnim veselja in hvaležnosti, ter ponavljamo oni pozdrav, s katerim te je pozdravil veliki angel Gabriel: *Češčena si Marija . . .*

Pomagaj nam, da bomo zmeraj bolj in bolj hrepeneli po dobrem, da bomo tako vredni večnega plačila.

O da bi mogli presveto voljo tvojo v vsem tako izpolnjevati, kakor jo izpolnjujejo blaženi duhovi v nebesih! Daj nam, o preljubi naš Oče, kar nam je treba na duši in telesu. Odpusti nam naše dolge, odpusti tudi vsem, ki so te razžalili. Varuj nas in vodi nas tako, da nikoli nič ne storimo, česar bi se morali sramovati pred teboj, pred svojim vsevednim Očetom. Varuj nas greha, največega hudega. Amen.

Vsemogočni, večni Bog, usliši mojo molitev zavoljo Jezusa, po katerem upamo vse doseči, kar si nam obljubil! zato molimo v njegovem imenu: *Oče naš . . .*

O božji Izveličar! Z očitnim a skesanim grešnikom se trkam na prsa. Studim svoje grehe. Ničesar bolj goreče ne prosim, kakor milosti in odpuščanja. Gospod bodi milostiv meni ukogemu grešniku!

Jagnje božje, ki odjemplješ grehe sveta, — zanesi nam, o Gospod.

Jagnje božje, ki odjemplješ grehe sveta, — usliši nas, o Gospod.

Jagnje božje, ki odjemplješ grehe sveta, — usmili se nas, o Gospod.

O Gospod Jezus, daj nam mir, zdaj in vselej, mir božji nam daj, ki ga svet ne more dati.

Gospod nisem vreden,

da greš pod mojo streho, reci le besedo in bo ozdravljena moja duša

(trikrat). — Predobrotljivi moj Gospod, vsemogočni moj Bog, nisem vreden, da me obiščeš, le reci, ena sama beseda me bo ozdravila, očistila, ukrepila, uboljšala mojo dušo: to je tudi, česar te gregoreče prosim.

Obhajilo.

Rad bi, o moj preljubi Jezus, v sveti hostiji te prejel, kakor je to zdaj dovoljeno mašniku pri altarju, in kakor so smeli tvoji učenci storiti pri zadnji večerji. Ker pa v tem hipu te sreče ne morem imeti, poglej saj na mojo dobro voljo, in poplačaj mojo vero, moje upanje, mojo ljubezen, moje hrepenjenje s tem, da saj po duhovno prideš v moje kesanja polno srce, ter v njem taiste milosti pustiš, kakor bi te bil resnično v svetem zakramentu prejel.

Nisem vreden, tudi pripravljen ne, o Jezus, da bi te danes v svoje

srce prejel. Vendar pridi po duhovno v moje srce, ter očisti mojo dušo vseh grehov, vseh napak, vseh pregreškov, vseh neurejenih strasti. Iz srca se kesam vseh svojih grehov, ter jih obžalujem. Razsvetli mi pamet, da vse dobro spoznam, cenim, storim. Priganjaj mi srce in voljo, da te čez vse ljubim, da iz ljubezni do tebe vse težkote potrpežljivo prenašam, da se s takim bogoljubnim življenjem vredno pripravim za sveto obhajilo. Dodeli mi to milost, da te vselej vredno prejmem, izlasti pa na svojo zadnjo uro. Amen.

V djanju duhovnega s. obhajila se večkrat vadi, izlasti pri s. maši, ker je zelo koristno.

Po s. obhajilu.

(40 dni odpust. vsaki dan. Pij VII. 21. apr. 1818.)

Oče usmiljenja, vir vsega dobrega, prosim te, ponižno po pre-

svetem in najpopolniše te ljubečem srcu Jezusovem, tvojega ljubega Sina, Gospoda našega in Odrešenika, ki ti je vsikdar tolikanj dopadljivo, udostoji mi podeliti milost žive vere, trdnega upanja, in goreče ljubezni do tebe in do mojega bližnjega, in pa milost pravega kesanja nad vsemi mojimi grehi s trdnim sklepom, zanaprej te nikdar več ne razžaliti: da bi mnogel zmeraj po tvoji božji dopadljivosti živeti, tvojo presveto voljo močnodušno in radovoljno v vseh rečeh izpolnovati, in v tvoji ljubezni do konca stanoviten ostati. Amen.

Preblažena devica Marija, mati mojega Gospoda in Odrešenika, k tebi kličem, tebe prosim, stori po svojem usmiljenju, da se v vseh nevarnostih in potrebah svoje duše k tebi zatekam, tebe prosim, in si tebe na pomoč kličem.

Molitve.

„Veličastno je bilo o tebi govorjeno, o Marija, ker je vsemogočni velike reči storil nad teboj“.

„Sveti zakramenti, ki smo jih prejeli, Gospod, naj v nas zacelijo rane onega dolga, kterega si sveto brezmadežno spočetje blažene Device na posebni način obvaroval. Po Gospodu našem Jezusu Kristusu, Sinu tvojem, tvojem, ki živi in kraljuje v edinosti svetega Duh, Bog vekomaj. Amen“.

Blagoslov.

(40 dni odpust. vsakrat. Leon XII. 9. julija 1828.)

Prosimo te, Gospod, razveži po svoji neskončni dobroti vezi naših grehov, in na prošnjo preblažene vselej deviške Božje porodnice Marije, kakor tudi svetih apostolov Petra in Pavla in vseh svetnikov, obvaruj nas, svoje služabnike, naše kraje in naša stanovanja v vsi sve-

tosti; vse naše sorodnike, prijatelje in znance očisti grehov pa s čednostmi povelečuj, dodeli nam zdravje in mir, odganjaj od nas vidne in nevidne sovražnike, kroti poželjivost mesa, ohrani zdravo vreme, dodeli ljubezen prijateljem in sovražnikom, brani svoje mesto, ohrani našega najvišega pastirja papeža . . ., vse duhovske prednike, vse vladarje in vse krščansko ljudstvo pa varuj vse nesreče. Tvoj blagoslov bodi vselej nad nami, vsem rajnim vernim pa dodeli večni mir in pokoj. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Cerkvena molitev.

(Glej stran 277.)

Vsemogočni Bog, premilostni Oče nebeški, naj ti bo prijeten ta prijeten ta presveti dar, ki smo ti ga z mašnikom darovali v spomin trpljenja Jezusovega in njegove prebitke smrti. Dodeli nam, o predo-

brotljivi Bog, da nas ta presveti dar s teboj spravi in pomiri, in nam grehe izbriše. Usmili se tudi ubogih duš, ki v vicaah trpe. Naj jim zaleže ta dar presvete maše v hladilo in tolažilo. Jezusa predraga kri naj jim pogasi strašno žejo in zmanjša njih trpljenje. O Gospod, uzemi jih iz časnega trpljenja v večni mir nebeški, da te z vsemi svetniki vekomaj hvalijo in časte. Trpljenje in zasluženje Kristusa Jezusa, tvojega ljubega Sina, naj jih očisti vseh madežev, in sprejmi jih milostno v nebeško veselje. Amen.

Iz polnega srca se ti zahvalujem, o Bog, da sem mogel biti pri tej daritvi svete maše, ker vem, da razen sv. obhajila nimamo več sreč na zomlji. Ravno tako se ti zahvalujem, za mnoge in velike milosti, ki si mi jih pri tej sveti maši dodelil, zlasti kakor sem te v začetku s. maše prosil. Da bi pa to mojo hvalo dopaoljiviše sprejel, jo

sklepam s hvaležnem srcem neomadežne device Marjje in njene svete matere Ane. Svojo hvaležnost da hočem zlasti s tem pokazati, pa pojdem z novo srčnostjo in z novo gorečnostjo na svoje delo, da bom izpolnjoval vse dobre sklepe in namene, med to sveto daritvijo storjene, da hočem živeti po svojih dolžnostih, dokler te vekomaj ne hvalim se vsemi svetniki. Amen.

III. Sveta maša.

(V počeščenje M. srca).

Zdihljej k Marijinemu srcu.

Sladko srce Marijino, bode moje rešenje!

(300 dni odpustka vsakikrat; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se moli cel mesec vsaki dan. Pij IX. 30. kim. 1852.)

Pripravljanje.

Bog nebeški Oče, Sin in sveti Duh! Pridem pred altar, na katerem se bo opravljala najsvetejša daritev. Pridem pa zato, ker se obhaja spomin zadnje svete večerje, spomin trpljenja in smrti našega Gospoda Jezusa.

Pobožnega in potrtega srca želim biti pri tem svetem spominu. Z mašnikom, o Bog, ti darujem to sveto mašo ko dar. Tudi jaz se ti darujem z dušo in s telesom. Ni-

česar bolj ne želim, kakor da bi ti bil prijeten ta presveti dar, da bi koristil meni in vsem, za ktere ga darujem. Usmili se tudi ubogih duš v vicah, o predobrotljivi Oče nebeški; usmili se jih po Jezusu Kristusu, našem Izveličarju in Odrešeniku, ki s teboj in s svetim Duhom živi in kraljuje Bog vekomaj. Amen.

Pred teboj klečim, o presveta mati Jezusa mojega Izveličarja, in te prosim, pridobi mi milost, da bom s ponižno molitvijo, z najgorečnejši ljubeznijo, z najobčutljivejši hvaležnostjo in z odkritosrčnim obžalovanjem svojih grehov, mogel biti pri tej visoki daritvi s. maše. S tem neomadežanim darom, o presveta Mati! želim in se namenim, presveti Trojici se zahvaliti za vse milosti, s katerimi je tvoje presveto in neomadežano srce obogatila. Tudi želim in se namenim, Boga neskončno usmiljenega po zasluženji Jezusa

Kristusa in po preljubeznivi lepoti
tvojega srca, prositi za svoje lastno
ispreobrnjenje in za ispreobrnjenje
vseh ubogih grešnikov.

„Presveto Marijino srce: brez
greha spočeto, prosi za-me, varuj
me!“ — *Češčena si Marija . . .*

Pristop.

V imenu Boga † Očeta, in †
Sina, s. † Duha. Amen.

Ti, o Bog si moja moč. Zakaj
si me zapustil, in zakaj hodim ža-
losten ko me stiska moj sovražnik?

Pošlji mi svojo luč in svojo
resnico, me vodite in pripeljete na
tvojo s. goro in v tvoje prebivališče.

Cast bodi Bogu i. t. d.

Izpovem se Bogu, vsegamogoč-
nemu, Mariji, vselej Devici, s. Mi-
haelu arhangelu, s. Janezu Krst-
niku, ss. apostoloma Petru in Pavlu
in vsem svetnikom, da sem obilno
grešil z mislimi, z besedami in z

djanjem; moj greh, moj greh, moj silni greh! Torej prosim Marijo, vselej devico, s. Mihaela arhangela, s. Janeza Krstnika, ss. apostola Petra in Pavla in vse svetnike, prosite za-me pri Gospodu, našem Bogu.

Moj Bog! Tukaj sem, pred tvojim božjim altarjem, da bom pri nekrvavi daritvi, ktero je krvavo opravil moj izveličar Jezus Kristus, da me je grehov očistil, da mi je zadobil milost in odpuščanje, da smem stopiti pred stol tvojega božjega usmiljenja.

Kako potolažen, kako blažen bi mogel biti pri tej sveti daritvi, ko bi se tolikrat ne bil pregrešil in omadežal z grehom, ki ga je Kristus od mene vzel. Ponižno in skesano spoznam svoj dolg, svoj greh, svoje veliko zadolženje. Toda še večje, neskončno je tvoje usmiljenje, moj Bog in moj Oče! Otroški zaupam v to tvoje preveliko usmiljenje, moj

Bog in moj Oče! Otroški zaupam v to tvoje preveliko usmiljenje, ter kličem skesanega in potrtega srca: Gospod, bodi milostljiv meni grešniku! O moj Bog, zavoľjo Jezusa me očisti vseh grehov! Uzbudi v meni pobožne misli, da bom z vredno pobožnostjo pri tej božji daritvi, in da se udeležim nje izveličanskega sadu po Jezusu Kristusu, Gospodu in Izveličarju našem. Amen.

Usmili se nas, vsegamogočni Bog, in pripelji nas po odpušnju naših grehov v večno življenje. Amen.

Molitev.

O Gospod! prosimo te, odvzemi od nas naše grehe, da bomo vredni s čistim srcem stopiti v najsvetejše svetišče. Amen.

Prosimo te, o Gospod! po zasluženju tvojih svetnikov, katerih svetinje se na tem altarju hranijo,

in vseh svetnikov, odpusti nam milostljivo vse naše grehe. Amen.

O zaupanja polno srce Marijino, izprosi mojemu srcu trdno neomahljivo zaupanje, tako zaupanje, da se bom v vseh dušnih in telesnih nevarnostih vrgel v Božje naročje; da se kakor dete oprijemam roke nebeškega Očeta; da miren in potolažen potujem skozi bridkosti življenja. Izprosi mi zaupanje v molitvi, da bom vselej to prejel, kar mi je pridno; in da bom vselej Gospodu prepustil, kdaj in kako da me hoče uslišati.

Gospod, usmili se nas! Kriste, usmili se nas! Gospod usmili se nas!

Slava.

Čast Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji, ki so svete volje. Hvalimo te, častimo te, molimo te, povišujemo te; zahvalimo se ti za voljo tvojega velicega usmiljenja.

Bog, nebeški kralj! Bog vsegamo-
 gočni Oče! Gospod, edinorojeni sin,
 Jezus Kristus! Gospod Bog, jagnje
 božje, Sin Očeta! Ki odjemlješ grehe
 sveta, usmili se nas! Ki odjemlješ
 grehe sveta, vsprejmi našo molitev!
 Ki sediš na desnici Očetovi, usmili
 se nas! Ker ti sam si svet, ti sam
 Gospod, ti sam najviši, s s. Duhom,
 v veličastvu Boga Očeta. Amen.

Molitev.

O Bog! ki si presveto srce pre-
 blažene in vselej neomadežane Ma-
 rije Device z duhovnimi darili in
 milostmi obilno napolnil, in ga po
 podobi božjega srca Sina svojega
 Jezusa Kristusa z ljubeznijo in
 usmiljenjem navdal; dodeli, ki spomin
 njenega presladkega srca obhajamo,
 da bo z zvestim posnemanjem nje-
 nih čednosti v našem srcu zazna-
 movan Jezus Kristus, kateri s teboj

in s. Duhom živi in kraljuje Bog vekomaj. Amen.

Užgi, o Gospod, z ognjem s. Duha naša srca, da ti bomo s čistim telesom služili, in z očišnim srcem dopadli. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našem, Amen.

Kako se čemo pritoževati, o Marija, nad trni življenja, ko vemo, da je tvoj Sin najostrejši trne, sebi odbral. Uči me, o presveta Mati, da zmeraj pazim nad počutki svojega telesa, zakaj le tako se morem ovarovati izkušnjav in greha.

Zveste in detinske pokorščine me uči ti, o sveta božja Mati, s svojim ljubim detetom, ki ti je bilo v vsem pokorno. Vama, Marija pa Jezus, na ljubo, se hočem danes vadi, da bom do drngih ponižen in pokoren. Pomagaj mi, da bom svojo prevzetno voljo zmeraj bolj krotil, da bo moje največe veselje, le Jezusa pri sebi in nad sabo imeti.

K berilu in evangeliju.

Iz bukev Sirahovih 24.

Jaz sem ko trta sladek in dišeč sad rodila in iz mojega cvetja je častit in obilen sad. Jaz sem mati čiste ljubezni, in strahu, in spoznanja, in s. upanja. Pri meni je vsa milost pota in resnice, pri meni vse upanje življenja in čednosti. Pristopite k meni vsi, kateri me želite in mojega sadu se nasitite. Zakaj moj duh je slajši od medu, in moj del slajši od satovja. Moj spomin je v večne rodove . . . . Kedor mene posluša, ne bo osramoten; in kateri po moje delajo, ne bodo grešili. Kteri meni oznanjujejo, bodo večno življenje imeli.

Kaderkoli bom v stiski, bom k tebi pribežal, o ljuba moja Mati. Izlasti pa se bom k tebi zatekal v vsaki stiski greha, da me s svojim Sinom spraviš in pomiriš. Prosi mi pravi strah božji, spokorno življenje,

o smrtni uri pa skesano srce, da
pojdem s zaupanjem pred svojega
sodnika.

Marija, vsa čista in brez ma-
deža, mati najsvetejšega! ne odga-
njaj me od sebe, z grehi ognušē-
nega siromaka. Navdaj me z že-
ljami svojega prečistega srca, da
svojo revo zmeraj bolj spoznavam,
da svoje grehe obžalujem, da ni-
česar na svetu bolj ne studim in
ne črtim, ničesar se bolj ne ogi-
bljem ko greha, največe nesreče.

Vera,

(ako jo mašnik moli).

Verujem, o Marija, ali podpri
mojo slabotno vero. Uči me, kako
mi je zmeraj bolj na Boga misliti,
v božji pričujočnosti živeti, voljo
njegovo premišljevati, svojim na-
gnenjem odmirati, da vsaki dan bolj
v Bogu živim, in po nič drugem ne
prašam ko le po tem, kar je nje-
gova sveta volja.

O moj Oče, ki si v nebesih! To-liko je hudega ki me obdaje, v tvoje naročje se vržem, varuj me! Pod tvojo brambo pribežim, o sveta Bogorodnica! Ne zavrzi nigdar moje molitve, izlasti kader sem v veliki sili, temuč reši me vsegdar vsake nevarnosti, o častitljiva, o blažena devica, naša gospa, naša srednica, naša priprošnica; s svojim Sinom nas spravi, svojemu Sinu nas priporoči.

Dobra moja mati, Marija, nečem da bi nate ne zaupal. V vsaki stiskičem k tebi se zateči z otroškim zaupanjem; izlasti pa še, kader pojde za izveličanje nevmerjočih duš. In s podvojenim zaupanjem naj k tebi pribežim, kader me ne bo priganjala stiska, ampak ljubezen in usmiljenje do drugih.

Darovanje.

Sprejmi, sveti Oče vsegamogočni večni Bog! ta neomadežani dar,

kteri ti daruje mašnik, tvoj služabnik, tebi pravemu živemu Bogu, za moje neštevilne grehe, zamere in zanikernosti, za vse pričujoče pa tudi za vse verne kristjane, žive in mrtve; naj bo meni in njim v izveličanje in večno življenje. Amen.

Darujemo ti, o Gospod! kelih izveličanja, in prosimo tvojo milost, naj pride s prijetnim duhom pred obličje tvojega božjega veličastva za naše in vsega sveta izveličanje. Amen.

V duhu ponižnosti in s potrjim srcem naj bomo od tebe, o Gospod! sprejeti, in naša daritev naj se tako opravlja danes pred tvojim obličjem, da tebi, o Bog! dopade.

Sprejmi, o s. Trojica! ta dar, kteri ti darujemo v spomin trpljenja, od smrti vstajenja in vnebohoda Jezusa Kristusa, Gospoda našega in v čast presvete, vselej čiste Marije Device, s. Janeza Krstnika, ss. apostolov Petra in Pavla, teh in vseh

svetnikov; da bom njim v čast, nam pa v izveličanje, in da oni za nas v nebesih prosijo, katerih spomin obhajamo na zemlji; ravno tistem Kristusu, gospodu našim. Amen.

O Bog! čigar veličastvu je pre-sveta, neomadežana Marija devica neomadežan dar darovala, užgi v naših srcih ogenj tiste ljubezni, kateri je v njenem srcu gorel, da bomo, ž njim očiščeni, vredni spoznani tebi ravno tisti dar darovati, Jezusa Kristusa, kateri s teboj živi in kraljuje, v edinosti s. Duha, Bog vekomaj. Amen.

Raztrgaj, o Gospod! vezi naših grehov, in dodeli nam vnovič, kar si nam že enkrat dodelil, ter odreši nas z odpuščanjem, ki si se bil ponižal, nas z milostjo odrešiti; da ti bomo hvalni dar s pravo radovoljnostjo in s čistim srcem darovali. Amen.

Naredi me, o Marija, tvojemu preponižnemu srcu podobnega. Ho-

čem te nasledovati v hvaležnosti do Boga in v potrpežljivosti do drugih. Isprosi mi, o Mati mila, da zmeraj za tabo hodim, in naposled k tebi pridem, kjer te bom na vekomaj slavil in poveličeval.

Predglasje.

Oh Marija, za svojo lastno čast, ki je prazen nič, sem tako občutljiv, za čast tvojega in mojega nebeškega Očeta pa tako malomaren. In vendar je gotovo, da le tedaj smem upati večne časti v nebesih, če tukaj na zemlji ne iščem svoje časti, ampak le čast in slavo tistega, kterega pokorni služabnik imam biti. Pomagaj mi ti, o ljubljena Mati, da imam čiste in prave namene v svojih mislih, besedah in delih.

Zares vredno in pravično, spodobno in izveličavno je, da tebi povsodi in vedno zahvalo dajemo, sveti Gospod! vsegamogočni Oče,

večni Bog! in da te v češčenju presvetega in neomadežanega srca Marijinega hvalimo, častimo in poveljučujemo. Ker ona je z obsenčenjem s. Duha tvojega Edinorojenega spočela in pri večni časti devištva svetu večno luč dala, našega Gospoda Jezusa Kristusa; po katerem tvoje veličastvo hvalijo angeli, molijo gospostva, se moči tresejo; kterege nebesa in nebeške moči, in izveličani serafini v združenem razveseljevanju prepevajo; s kterimi, prosimo, tudi naše glasove skleni, ker te ponižno hvalimo rekoč:

Svet, svet, svet, Gospod! Bog nebeških trum! Nebo in zemlja ste polni tvoje slave. Hosana v višavi! Češčen bodi, kteri pride v imenu gospodovem! Hosana v višavi!

Pred povzdigovanjem.

Tebe tedaj, predobrotljivi Oče! ponižno prosimo, po Jezusu Kristusu,

tvojem Sinu, gospodu našem; dodajljivo vsprejmi in blagoslovi te dari, te ponudbe, ta sveta in neomadežana darila, ktera ti darujemo, izlasti za tvojo s. katoliško cerkev, ktero milostljivo umiri, ohrani, zedini in vladaj po vesoljnem svetu, s tvojem služabnikom, našim papežem I., in našim škofom I., in našim cesarjem I., in z vsemi pravovernimi in spoznovalci katoliške in apostolske vere ob enem.

Spomni se, o Gospod! svojih služabnikov in služabnic I. I., in vseh pričujočih, katerih vera in pobožnost ti je znana, za ktere ti darujemo ta dar, za se, in za vse svoje, v rešenje svojih duš, v upanje njih izveličanja in blagra, in kateri tebi, večnemu, pravemu in živemu Bogu svoje obljube opravljajo.

Zavoljo tega te prosimo, o Gospod! vsprejmi dopadljivo ta dar naše službe in cele svoje občine, naše dneve v svojem miru vladaj,

in zapovej, da bomo večnega pogubljenja oteti, in čedi tvojih izvoljenih prišteti; po Kristusu Gospodu našem. Amen.

V svetlobi vere te pozdravljamo, o devic devica, Marija, mati Jezusa Kristusa, kraljica angelov in ljudi. Sprejmi našo pobožnost kakor blagoprijetni dar. Ogrej, kar je mrzlega in otrplega, omehčaj kar je kamenitega in trdega; kar je v temoti zaprtega, razsvetli z lučjo svoje milosti; in pokaži nam zdaj in potem življenje Jezusa svetlobo življenja, blaženi sad svojega telesa; pokaži nam ga, o dobrotljiva, o sladka devica Marija! O presrečna in vendar že trpeča mati Izveličarjeva, daj mi tvoje veselje in tvoje trpljenje sočutiti. Pomagaj mi, o sveta Mati, da v dobrotah in slastih sveta ne poginem, ampak da zatajujem in mrtvím hude svoje strasti, in da najdem večni mir.

K povzdigovanju s. rešnjega telesa.

Bodi češčen in hvaljen pravi Bog, v podobi kruha na altarcu živ pričujoč! O Jezus, bodi mi milostljiv! O Jezus bodi mi usmiljen! O predobrotljivi Jezus, odpusti mi moje grehe!

Tebe, o Mati Križanega, hočem iskati pod križem, kjer si moja Mati postala. Uči me ondu, da spoznavam bolečine in ljubezen tvojega materinega srca. Podučuj me ondu, kako imam križ ljubiti, in svoje izveličanje le v križu iskati.

K povzdigovanju s. rešnje krvi.

Bodi češčen in hvaljen pravi Bog, v podobi vina na altarcu živ pričujoč! O Jezus tebi živim! O Jezus, tebi umrjem! O Jezus, tvoj sem živ in mrtev! Daj o Jezus! da tvoja draga kri nad menoj ne bo izgubljena.

Pod križem, o žalostna Marija, te najraje obiskujemo, ker ondi si postala naša Mati, mi pa tvoji izročenci, tvoji nevredni otroci. Globoko je bilo prebodeno srce tvojega Sina, tvoja duša pa še stokrat globočje, ko si nas rodila v presilnih bolečinah. Danes ino vsegdar hočem vsem, ki mi bodo hudo delali, po Jezusovem izgledu iz srca odpustiti, izgovarjati jih in za nje moliti, moliti pa tudi za tiste, ktere sem kdaj jaz razžalil. Tako bom tvojega Sina vreden, in kri tvojega Sina ne bo nad mano izgubljena.

Po povzdigovanju.

Spomnimo se, o Gospod! visoko svetega trpljenja Kristusa, tvojega sina, našega gospoda, pa tudi njegovega od smrti vstajenja, in njegovega častitljevega vnebohoda, in darujemo tvojemu visokemu veličastvu izmed tvojih darov in na-

klonil čisti dar, sveti dar, neomadežani dar, sveti kruh večnega življenja in kelih neprenehljivega izveličanja. Na ta darila tedaj se ponižaj z usmiljenim in prijaznim obličjem pogledati, in jih sprejeti, kakor si se ponižal, sprejeti dar svojega pravičnega služabnika Abla, dar našega očaka Abrahama, in onega, ki ga je daroval tvoj veliki mašnik Melkizedek, sveti dar, neomadežano daritev.

Spomni se tudi, o Gospod! svojih služabnikov in služabnic I. I., ki so z znamenjem vere pred nami v večnost šli, in v spanju tvojega miru počivajo. Tem, o Gospod! in vsem, ki v Kristusu počivajo, dodeli milostljivo kraj hladu, luči in miru; po ravno tistem Jezusu Kristusu, gospodu našem. Amen.

Tudi nam grešnikom, svojim služabnikom, ki v tvoje obilno usmiljenje zaupamo, dodeli dobrotljivo, imeti delež in občino s tvo-

jimi ss. apostoli in mučeniki Janezom, Štefanom, Matejem, Barnabom, Ignacijem, Aleksandrom, Marcelinom, Petrom, Felicito, Perpetvo, Agato, Lucijo, Nežo, Cecilijo, Anastazijo in z vsemi tvojimi svetniki; vsprejmi nas milostljivo v njih občino, ne zavoljo našega zasluženja, ampak zavoljo svoje prizanesljivosti, po Kristusu, gospodu našem, po katerem ti, o Gospod! vse te dobre stvarjaš, posvečuješ, oživljaš, blagoslavljaš in deliš. Po njem, ž njim, in v njem je tebi, o Bog, vsega močni Oče! v edinosti s. Duha vsa čast in veličastvo od vekomaj do vekomaj. Amen.

K očenašu.

Moli Oče naš.

Reši nas, prosimo te, o Gospod! od vséga hudega, pretečenega, pričujočega in prihodnjega, in na prošnjo prečiste in vselej device Ma-

rije in vseh svetnikov nam daj mir v naše življenje, in brani nas vseh sovražnikov, da nas v zmote ne zapeljejo in od tebe ne odvrnejo. Amen.

Kako bi te mogel ljubiti, o Marija, pa ne zmeniti se za revo ubozih grešnikov, siromakov, zavoljo katerih je bilo tvoje nedolžno srce s sedmerim mečem prebodeno! Saj kličem vsaki dan k tebi, ter prosim zanje in zase, rekoč: prosi za nas grešnike! Zadobi mi zmeraj živejšo vero, zmeraj močnejšo gorečnost, da se greha ne le sam ogibljem, ampak si tudi prizadevam, od drugih ga zavračati in odganjati, in za grešnike moliti.

Jagnje božje,

ki odjemlješ grehe sveta; usmili se nas! Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta; usmili se nas! Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta; daj nam mir.

O Gospod Jezus Kristus, ki si rekel svojim apostolom: mir vam zapustim, svoj mir vam dam; nikar ne glej na moje grehe, ampak na vero svoje svete cerkve; in po svoji dobrotljivi volji jo v miru in edinstvu ohrani.

O Gospod Jezus Kristus, sin živega Boga! ki si po volji svojega Očeta s sodjanjem s. Duha po svoji smrti svet poživil, reši me s tem presvetim svojim telesom in krvjo vseh mojih grehov in vsega hudega; daj, da se vselej tvojih zapovedi držim, in ne pripusti, da bi se kedaj od tebe ločil.

Obhajilo.

Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo, in ozdravljena bo moja duša. (Trikrat).

Zdaj obudi resnično žalost nad svojimi, grehi in srčne želje, se z Jezusom skleniti, ter se po duhovno obhajaj.

Molitev.

Presveta Devica, izprosi mi potrebno milost, da se moja duša spremeni. V Jezusovem imenu te prosim, badobi mi resnično kesanja nad mojimi grehi, trdno voljo se poboljšati, in po moči zadostiti božji pravici. Stori mojo dušo tako čednostno, da ničesar ne upam in ne želim kakor le večno izveličanje. Daj, da vse pozabim, karkoli bi me ločilo od ljubezni Kristusove. O Marija stori, da ti služi moja duša, kakor je tebi dopadljivo; kraljuj nad mojim srcem in nad mojim življenjem; pomagaj mi vsegdar, izlasti pa zdaj, ko te častim. Ne daj, da bi bil kdaj nehvaležen Bogu, ki me je tolikanj ljubil, in da bi žalil njegovo božjo Mater, ktero mi je pomočnico dal. O moja mati, kolikokrat te kličem, ne mudi se mi pomagati, ampak daj mi hitro čutiti mogočno tvojo pomoč. Pomagaj tudi mojim, in celi s. cerkvi.

Ni mogoče, da bi te prosili za preveč dobrot. Moja duša je polna zaupanja, ko se na tvojo vedno pomoč zanaša.

Vsegamogočni in predobrotljivi Bog! ozri se milostljivo na naše prošnje, in otmi naša srca iskušnjavam hudih misel, da bomo po tvoji dobrotljivosti vredni, s. Duha prebivališče biti.

Milost s. Duha, o Gospod! milostljivo v naša srca vlij, da bomo mogli svoje grehe z vzdihovanjem in solzami izmivati, in da po tvoji dobroti zaželjeno odpuščanje dosežemo.

Ponižno prosimo, o Gospod! naj milost s. Duha naša srca razsvetli, in s sladkostjo popolnoma ljubezni obilno napolni, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

O srce Marijno, polno ljubezni do Boga, podeli vendar mojemu mrzlemu srcu nekaj iskric svoje ža-

reče ljubezni, da bom vselej le božjo voljo ispolnoval, iz ljubezni do Boga vse rad pretrpel, ter se vsacega greha ogibal. Po tvojem vzgledu hočem prositi pomnoženja ljubezni, pa tudi sam si hočem za to prizadeti.

Sklep.

O Jezus Kristus, Sin božji! ki si najsvetejše Device prečisto srce v svoje prebivališče izvolil, in v njem pohlevno in sladko počival, dodeli nam milost, in ponižaj se po teh obhajanih skrivnostih tvojega telesa in tvoje krvi vedno v naših srcih prebivati, ki živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti s. Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Blagoslov.

Blagoslovi nas, prosimo te, sveta Trojica: Bog † Oče, in † Sin, in

sveti † Duh, in tvoj blagoslov ostani vselej pri nas. Amen.

Po onem blagoslovu hčem hrepeneti, o blažena Devica, ki ti ga je angel naznanil, in ki nam ga je prinesel tvoj ljubi Sin: po blagoslovu milosti božje; zakaj če to zadobim in ohranim, bom lahko prenašal vsakteri križ, ki mi ga bo Gospod poslal.

Marija, sveta mati božja, ki si bila polna s. Duha, uči tudi nas, da bomo iz srca prosili pravega dobrega duha, ki nam ga tolikanj manjka; dobrega duha, da nas bo spremenil iz otrok sveta v otroke božje svetlobe, v gorečnike za čast božjo. Pomagaj mi, o Marija, da bom tudi jaz pričakoval s. Duha zbrano in potrpežljivo, da tudi mene napolni z modrostjo, bogoljubnostjo, s strahom božjim.

Cerkvena molitev.

(Glej stran 266.)

Zahvaljen bodi, o Izveličar moj! da si mi dal to s. mašo slišati, in presveto srce tvoje najčistejše Matere častiti. O da bi bil vendar to s. mašo s takim zbranim duhom, in s tisto gorečnostjo slišal, katero tolikanj sveto, tolikanj visoko opravilo tirja. Ti, o Jezus! po svoji milosti nadomesti, kar je bilo pri ti sveti daritvi pomanjkljivega, in dodeli mi, da te v prihodnjič morem vselej v duhu in resnici moliti, hvaliti in častiti. Po ti neskončni daritvi dodeli, o Jezus! na prošnjo matere Marije grešnikom ispreobrjenje; posebno pa te prosim, omeči in ispreobrni tiste, ktere sem ti pri s. maši priporočil, in za ktere sem posebno dolžan moliti; in še najbolj se ozri na tiste, kteri so v največji nevarnosti, se pogubiti. Dodeli pa tudi meni pravo pokoro in stano-

vitnost v dobrem, in da ne izgubim nikedar dobrot, ki sem jih pri tej s. maši po tvoji neskončni milosti zadobil. S tem upanjem poživljen in potolažen imam trdno voljo, vse po tvoji volji in v tvojo čast storiti, o moj dobrotljivi Bog! tvoj sveti blagoslov me spremljaj po vseh mojih potih, in tvoje prěsvete Mater izgled mi bodi vedno pred očmi.

S tabo o prežalostna vseh mater, hočemo križni pot Izveličarjev ljubiti, za Gospodom svojim sočutno in spokorno hoditi. Iz ljubezni do križ nosečega Izveličarja hočem danes pogostoma njemu darovati svoje djanje in nehanje. O da bi me vendar ljubezen do njega vsaki dan nanj spominjala, da bi ne bil podoben prisiljenemu Simonu, ampak Kristusovemu učencu, ki vsaki dan zvesto za njim hodi!

V tvoje in njeno srce izročim svojo dušo in svoje telo. Amen.

IV. Sveta maša.

v čast Matere Božje „vedne pomoči“.

Priprava.

Spomni se, o premila Devica Marija! da še nikoli ni bilo slišati, da bil zapuščen, kdor je pod tvoje varstvo pribežal, v tvojo pomoč klical tvoji priprošnji se priporočal. S tem zaupanjem navdan hitim k tebi, devic Devica, mati! k tebi pridem, pred stojim vzdihujoči grešnik. Nikar o Mati (večne) Besede ne zavrzi mojih besed, temuč poslušaj in u-sliši milostno! Amen.

300 dni odpustka vsakikrat; popolnoma pdpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se moli cel mesec vsak dan. Pij IX. 25. mal. serp. 1846.

Sveta Marija, mati Božja in Mati! Ti si najsrečnejša izmed vseh človeških otrok, ti si milosti polna nevesta, ktero pozdravlja sam Gospod, svojo izvoljeno prijateljico. Ti si ona velika kraljica nebes in zemlje,

ki je postala Mati vseh živih, ki je dala izgubljenemu človeštvu posvečevalca. Ti si ona brezmadežna nevesta s. Duha, ki presega na časti in veličastvu vse angele in svetnike božje. Ti si ona velika Mati in mogočna Devica, kateri je bil podložen in pokoren sam vsemogočni Sin Božji. Tudi jaz kličem z našo cerkvijo: „O sveta brezmadežna Devica! S katerimi slavami naj te povišujem, ne vem da si ti nosila v svojem naročju, kterega ne obsežejo nebesa“. Kdo ne bi te častil, ko te časti sam nebeški Oče! ko svojo najljubšo hčer? Kdo ne bi zaupal na te, ko se je tebi izročil sam Sin božji ko svoji materi? Kdo ne bi te ljubil, ko te je ljubil sam s. Duh ko svojo neomadežano nevesto? Da, jaz te ljubim in častim, o Božja Mati, za Bogom najbolj, in s to majhino pobožnostjo ti hočem zdaj iskazati svoje otročje spoštovanje hvaležnost, ljubezen. Milostivo

se ozri s prestola svoje slave na me, tvojega nevrednega otroka in stori, da bom pri daritvi s. maše pobožno in pazljivo, kakor bi ti storila, ako bi bila na mojem mestu. Pri tej s. maši hočem biti, 1) da bom po tebi, o Marija, troedinega Boga molil in poveličeval; 2) da se bom spravil z Očetom, ki mi je po tebi Odrešenika dal, zavoljo mojih grehov; 3) da se bom zahvalil Sinu, ki mi je v tebi dal najljubeznivišo Mater, ki je vedno pripravljena pomagati; 4) da bom prosil s. Duha, ki je vlil v moje srce otroško ljubezen do tebe, da bom v življenju zvesto posnemal tvoje vzglede, v smrti pa k tebi priti mogel; in 5) da bom izprosil tvojo pomoč vsem živim in mrtvim. Naj ti bo všeč, o dobra Mati ta moj namen in v zvezi s to presveto daritvijo tvojega Sina, daruj ga nebeškemu Očetu. Amen.

Pristop.

Vsi ljudje morajo z Davidom vzdihovati: „V grehah sem spočet, in v grehah me je rodila mati,“ samo ti o brezmadežna devica Marija se moreš veseliti in hvaliti, da nisi bila nikdar v oblasti prvega greha. Ti si imela stari kači glavo streti, in zato nisi bila nikdar sožnja te kače. Od vekomaj si bila odločena da boš kraljica angelov in ljudi; zato si bila v tisti milosti, ki te je povzdignila nad vse stvari. Vsegamogočni te je od vekomaj izbral, da bi bila svojemu Sinu v čisto prebivališče s. Duhu brezmadežna nevesta, in zato nisi bila nikdar v madežu greha. Da, jaz te slavim in častim, o Marija, kot ono najsrečnejšo izmed človeških otrok, ki si sama bila brez izvirnega greha; tebi je sam Gospod rekel: „Lepa si moja prijateljica, in madeža ni na tebi.“ Oh vzvišena kraljica in mati mo-

jega Boga! jaz ubogi grešnik bi si moral zakriti obličje, na tla pasti, obmolkniti, ko premišlujem tvojo svetost; pa kakor se ne more dober otrok vzdržati, da ne bi večkrat nežno pogledal svoje matere, in jo tako pozdravil in s sladkimi besedami ogovoril, ravno tako tudi jaz ne morem svojih oči od tebe obrniti, in zamolčati besedi otroške ljubezni. Zato naj se ti dopade zdaj ponižna prošnja nevrednega otroka, in očisti me zavolj zasluženja tvojega Sina po ti daritvi svete maše vseh madežev greha! Očisti moje oči, da bodo vredne proti k tebi gledati! Očisti moj jezik, da bo vreden s teboj govoriti! Očisti moje roke, da ne bodo nevredne se proti k tebi, o najčiščejša, povzdigovati! Očisti slednjič moje srce, da bo vredno napolnjeno biti s sladko ljubeznijo do tebe! Amen.

K listu.

Brezmadežna in sveta si prišla, o Marija, iz roke svojega stvarnika. Kakor velika je tvoja izvorna čistost, ravno tako velika je bila tvoja skrb, da bi jo nepokvarjeno ohranila, in povelečevala z vedno vajo v čednostih. Tvoja bogaboječnost in pa skrb čistost srca ne pokvariti, je bila tako velika, da si se vstrašila celo pri pogledu angela. In tvoja ljubezen do deviške čistosti je bila toliko, da bi se rajši odpovedala najvišji časti božjega materstva, kakor pa izgubiti dragi zaklad devištva. Pri vsi varnosti si bila tako boječa in varna pred narmanjšim grehom, da si ločena od sveta skoraj nepoznana in neopazovana v tihi samoti živela, in tukaj samo Bogu služila. Ne na očitni cesti, ne med šumom sveta, te ni našel angel, tudi ne pri veseli kratkočasnosti, temveč klečočo pri molitvi in premišljevanju

te je našel nebeški poslanec. — Oh, mati, kako zelo sem ti neenak! Ti si bila že v skrbeh, ko se je prikazal angel: jaz se pa večkrat še celo ne zmenim, ko sem z drugimi! Ti si bila tako boječa v samoti, in jaz se tako malo bojim greha med množico ljudi! Ti si se bala angela, jaz pa se ne bojim še zapeljivca! Ti se nisi štela varne, o Marija, pred grehom v sobici, pri molitvi, jaz pa se imam za varnega v onih najbolj nevarnih družbah! Oh, ako je celo apostol v velike grehe padel, ker je bil pri sovražnikih svojega učenika, kako se bom pa jaz slabi človek greha varoval, ako se bom družil z brezbožnimi, in prijateljstva sklepal z lahkomišljenimi otroci sveta? Da, preljuba Mati, tudi jaz, tvoj otrok, hočem se zanaprej skrbno ogibati vsakega kraja, vsakega znanstva, vsakega občevanja in vsake priložnosti, kjer bi mogel izgubiti ves svoj dušni zaklad.

Pomagaj mi in napolni moje srce s pravim božjim strahom, zakaj ta je začetek modrosti in vir moje sreče. Amen.

Pri evangeliju.

Slišim, da te slavijo, o Marija, da si najsrečnejša človeškega rodu; vidim, da te cela sveta cerkev občuduje in poveličuje. Zakaj pa? Ker si mogla živeti v bogastvu in obilnosti? Oh ne! saj si živela s svojim Sinom v največem uboštvu in potrebi. Morebiti, ker si se svetila na zemlji v slavi in časti? Ne, zakaj vse življenje si bila s svojim Sinom, nepoznana, zaničevana in sovražena. Morebiti zato, ker si imela na zemlji veliko veselja, malo pa žalosti? Tudi to ne; zakaj ti si bila Mati bolečin, tvoje življenje ni bilo kakor vedna križeva pot, in sedmeri meč bolečin ti je prebadal srce. Zakaj si vendar najsrečnejša? Da, iz ust tvojega

božjega Sina slišim odgovor: *Srečna si, ker si poslušala božjo besedo in jo v srcu ohranila.* O vodi tudi mene, o preljuba Mati, po ti poti v izveličanje. Daj, da bom vedno rad poslušal božjo besedo, in jo v srcu tako hranil, da bo v mojem življenju obilen sad donašala za nebesa! Daj, da bom posebno te božje besede poslušal in jih ohranil: *Nebeško kraljestvo silo trpi,* da ne bom padel v mlačnost in v njej živel, kakor bi bila majhina reč izveličati se! Daj, da bom posebno te le božje besede poslušal in ohranil: *Iščite najprej nebeškega kraljestva,* da ne bom preživel svoje življenje z brezkoristnimi skrbmi, na koncu pa izgubil večno nebeško kraljestvo! Amen.

Pri darovanju.

O Marija, zdaj se spominjam, kako si se ti nekdam že v nežnih otročjih letih v templu Bogu daro-

vala. Iz tega se učim, da se človek nikdar ne daruje Bogu prezgodaj: kako bi mogel tedaj še dalje čakati svojemu Bogu se darovati? Ali naj bo Bog z menoj ubogim človekom zadovoljen, ko me bo svet v svoji službi vsega porabil? Ali naj ima morebiti Najvišji še dopadajenje na mojem srcu, ko bo v grehu zarjavelo in se v satanovi službi postaralo? — Da, kdor mi noče dati rože, ko še cvete in diši, naj jo za se pridrži, ko je vela in odpala! In svojemu Bogu bi mogel dajati svoje srce, ko bi ne imelo več veselja na nobeni reči? bi mogel zadovoljiti Boga ki ima največe pravice do mojega življenja z ovenelim cvetjem mojega telesa in življenja? — Preljuba Mati! obvaruj me take prekletstva vredne predrznosti! — Jaz vidim, kako si se ti, o Marija popolno, brez delitve in brez pridržka tvojemu Bogu darovala: svoje telo z vednim devištvom, svojo dušo s po-

polno ljubeznijo; slednjič vse svoje svoje z darovanjem svojega preljubnivega Sina. In zdaj naj bi jaz, tvoj otrok, o božja Mati! Bogu daroval malenkosti? in ne vsega kar bi Gospod zahteval? Da, kako bi bil mogel biti zadovoljen z eno polovico srca ta, ki mi je poprej sam daroval vse svoje srce? Kako bi mogel biti zadovoljen z eno roko ta, ki je pustil obe svoji roki za me na križ pribiti? Kako bi mogel slednjič zadovoljen biti z nekterimi majhnimi rečmi, ki je za me nebesa in njih krasoto zapustil — ki je bil tako ubog in potreben, da še toliko ni imel, kamor bi glavo položil? — Da, jaz sem pripravljen Bogu se popolno, z vsem, kar sem in kar imam, darovati, in to resnično mišljenje zedinjam z namenom mašnikovim. Stori, o ljuba Mati! da bo vseč ta moj dar Najvišemu, in pomagaj mi, da po tvojem vzgledu ne bom nikdar več nazaj jemal

tega daru, ali z lahkomišljenim grehom preklical v djanju. Amen.

Pri povzdigovanju.

Zdaj je sopet tvoj božji Sin, o mati Marija, iz nebes dolu prišel, da se vnovič v neznatnih podobah kruha in vina svojemu nebeškemu Očetu za me daruje. O ne umljivi čudež ljubezni! Božji Sin za me grešnika umira na križu, in to ni bilo dovolj njegovi ljubezni: vsaki dan umrje tako rekoč vnovič, ko ponavlja ono veliko daritev ljubezni na oltarju nekrvavo; vsaki dan se vnovič poniža zavoljo mene, ko biva v tako malo vrednih podobah med grešniki, ki ga vedno izdajajo in žalijo. O naj čistejša in naj svetjša Devica! pomagaj mi vendar hvaležno častiti in moliti tako ljubezni polnega Boga! Oh, pomagaj mi vendar, da bom odtrgal svoje srce s ponižnostjo in s zatajevanjem

od vsake stvari, od vsake posvetne
dobrete, da bom ljubil edino tega
Boga in se njega držal! — Jezusa
Sina božjega, kteremu mora služiti
ves svet, čigar stanovanje so nebesa,
in čigar prestol so kerubini, vidim
pri njegovem rojstvu kot ubogo člo-
veško dete v hlevcu, v jaslicah, na
trdi slami ležati med živalimi; v nje-
govem življenju ga vidim pri težkem
delu v revnem stanovanju; pri nje-
govi smrti ga vidim na sramotnem
drevesu križa, in zdaj po njegovem
častitljivem vnebohodu ga gledam
vedno tu prebivajočega v neznatni
podobi kruha. Tebe pa, o Mati tega
božjega Sina in kraljico nebes in
zemlje! kakšno te vidim? — Oh
vedno v tisti nizkosti, uboštvu, za-
puščenosti in žalosti! Od ljudi od-
pravljena, si morala iskati preno-
čišča v hlevu pri živalih; na begu
pred grozovitimi ljudmi si morala
trpeti vsako potrebo in pomanjkanje;
revna in zavoljo Sina sovražena si

morala pretrpeti vsako poniževanje in žaljenje, in z največo ponižnostjo in zatajevanjem si prenašala te sopernosti, ne samo rada, temveč popolno si se odpovedala vsaki časti, in si se podvrgla celo postavi, čez katero si bila daleč vzvišena. O strmite nebesa, tako ste se ponižali naj svetejši osebi, ktere je kdaj zemlja nosila, jaz pa reven in grešen črviček bi se še rad ošabno poviševal? bi bil rad velik in se nosil? — Moj Bog in moja božja Mati se zavoljo mene rada odpovesta vsaki časti in veselju: jaz pa ne bi si hotel ničesar odtrgati in nobenega zatajevanja poznati? Celo svoje življenje nista nič imela, kar bi se počutkom dobro zdelo: jaz pa bi rad, ničesar da bi ne odrekel svojim počutkom? — Vsaki dan sta imela reve in nadloge: jaz pa nimam nikdar dosti složno! Oj kakošen razloček! Kralj in kraljica se ponižujeta, hlapec pa in dekla gledata počutkom vsako

željo izpolniti! Da, tukaj vidim pogubljeno prazno ošabnost in veselo meseno življenje! O Mati milosti! stoj mi vendar na strani, da bom rad prenašal vsako poniževanje, da se v ponižnosti učim in vadim. Ne daj, da bi kdaj pozabil besede s. Duha: *Kjer je ošabnost, tam je tudi sramota: kjer pa je ponižnost, tam je tudi modrost.* Stori s svojo mogočno priprošnjo, o preljuba Mati! da se bom vedno zatajeval, čez meseno poželenje gospodoval in tako izpolnoval apostolovo opominovanje: *Nosimo zatajevanje našega Gospoda Jezusa Kristusa na telesu, da se bo razodevalo življenje Jezusovo nad nami.* Brez zatajevanja in ponižnosti, ne morem biti ne tvoj otrok, ne dober kristjan; zakaj tvoje in tvojega Sina življenje je bilo le podoba in vedna vaja teh čednosti. Amen.

Pri obhajilu.

O Marija! Mati vedne pomoči, prosi za me, da bom vreden se zdaj z mašnikom obhajati, ako ne resnično, saj vendar po duhovno, in tako svojega preljubeznivega Izveličarja z njegovimi milostmi z živim hrepenenjem vsprejeti v svoje revno srce, da, kakor je enkrat po daritvi na križi počival v tvojem naročju in te napolnil z nepopisljivo žalostjo in tugo, tako tudi mene napolni z največo žalostjo čez moje grehe in obudi v meni svete želje! Stori, o dobrotljiva Mati! da bo tvoj božji Sin moje dobre misli, ktere zdaj imam v svojem srcu, s svojo milostjo krepil in hranil, da jih ne bodo sopet hitro izpodrinile in nerodovitne napravile zemeljske skrbi, časna opravila, posvetno raztrešenje. Odganjaj od mene, od tvojega otroka o Marija! posebno vsako neredno poželenje po zemeljskih zakladih

ali bogastvu; zakaj na tebi spoznam, da je na svetu le eno samo pravo bogastvo, namreč bogat bitiv čednosti in pobožnosti. Odstrani od mene posebno vsako hrepenenje po časti in slavi pred ljudmi, zakaj ti me učiš, da je na svetu samo ena prava čast, namreč pri Bogu biti v časti in slavi zavoljo čistega srca. Slednjič varuj me, svojega ne vrednega otroka, vsakega hrepenjenja po ničemurnem veselju in vsakega hlepenja po praznem svetnem radovanju. Zakaj pri tebi vidim, da je na zemlji le eno pravo veselje, namreč to, biti božji otrok in prijatelj. Zato, o preljuba Mati! prosi za me, tvojega otroka, danes in vedno pri prestolu nebeškega Očeta, ne časnih dobrot, ktere nam morejo ljudje ukrasti in čas oropati, ne časti in slave, ki v zraku ispuhti kakor dim, tudi ne posvetnega veselja in radovanja, ki ne more mojega srca nikdar nasititi in zado-

voljiti, temuč samo to: čisto in po-
božno srce; zakaj *blagor jim ki so*
čistega srca, ker Boga bodo gledali.

K sklepu ti še priporočim, o
mogočna Devica! vse duhovne in
posvetne predstojnike in vladarje;
ohrani jih v miru in edinosti, v
živi veri, in v svetem življenju, da
morejo pospeševati, kar pripomore
njih podložnim k izveličanji, Bogu
pa v čast. Spomni se, o pomočnica
kristijanov, vseh živih in mrtvih,
posebno pa teh I. I. — za ktere
sem dolžan moliti ali pa sem to
obljubil. Slednjič še priporočam tvo-
jemn materinemu varstvu tudi tega
mašnika, ki zdaj opravlja to presveto
daritev in tudi za me pri altarju
moli. Daj, da bo, kar bi moral biti
po svojem svetu poklicu — vreden
delivec božjih skrivnosti.

Marija „vedne pomoči“.

Glej, o mati vedne pomoči!
Pred teboj kleči ubogi grešnik, ki

je k tebi pribežal in v tebe zaupa. O mati usmiljenja, usmili se me! Vsi te imenujemo pribežališče in upanje grešnikov; bodi toraj tudi meni pribežališče in upanje! Po ljubezni Jezusa Kristusa te prosim, pomagaj mi in podaj roko padlemu siromaku, ki se tvojemu varstvu priporoča, in se za vselej tvoji službi posvečuje. Hvalim Boga in častim njegovo usmiljenje, da mi je dodelil to zaupanje v tebe, katero mi je varna zastava mojega večnega izveličanja. Ah, le prepogosto sem padel v svojem prejšnjem življenju, ker se k tebi nisem zatekal. Vem, da bom vselej zmagal, ako mi pomagaš; vem tudi da mi boš pomagala, ako te bom klical; pa bojim se, da bi tega v grešnih priložnostih ne opuščal in vsled tega se pogubil. To je tedaj tista milost, za katero te prosim, kolikor morem: da v vseh iskušnjah in peklenških napadih precej k tebi pribežim in kličem: Marija

pomagaj mi! Mati vedne pomoči ne daj, da bi še kdaj izgubil svojega Boga!

100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX.
17. vel. travna 1866.

Cerkvena molitev.

1. Blagoslovljeno bodi sveto in brezmadežno in prečisto spočetje preblazene device in matere božje Marije.

(300 dni vsakrat.)

2. O Marija, brez madeža spočeta! prosi za nas, ki k tebi pribеžimo.

(100 dni odp. vsakrat.)

3 „V spočetju, o devica Marija, si bila brezmadežna; prosi za nas Očeta, čigar Sina Jezusa si od s. Duha, spočetega rodila“.

(100 dni odp. vsakrat Pij VI., 21. nov. 1793.)

4. „*Sladko sree Marijino, bodi mi rešenje“.

(390 dni odp. vsakrat Pij IX., 30. sept. 1852.)

V. Sveta maša.

(Z besedami svetnikov.)

Priprava.

(Besede s. Fidelija Sigmarinškega.)

Iz vsega srca bodi pozdravljena, sveta devica Marija, mati božja, kraljica angelov, hiša svetosti, najčistejša vseh mater na zemlji, milo pribežališče vsem spokornim grešnikom! Kako sem vesel, kader tiho in pobožno mislim nate, ki si bila od Očeta nebeškega z besedo nadangela Gabriela po obsenčenju s. Duha izvoljena v Mater njegovemu edinorojenemu Sinu, našemu Odrešeniku in Izveličarju, ker si bila brez vsakterega madeža. Ker si bila ozališana s tolikimi čednostmi in duhovnimi prednostmi, in zvesto hodila za Izveličarjem, šla celó na Kalvarijo in pod sveti križ: zato si zdaj tudi v nebesih poveličana in preblažena in nad vse angelske

vrste vzvišena. Pa ti si, čeravno kraljica nebeška, tudi presladka Mati vernikom, in ko Mati naša besednica pri Bogu, kateri se smemo bližati sè vsemi našimi potrebami; in kateri smemo brez strahu odkrivati vso svojo revo, svoje ubožtvo, svojo slabost, svojo potrto, naše rane in trpljenje, da ti vse to poglej in ljubega Boga prosi, da nam bode milostivi pomočnik. Amen.

„Spomni se“.

(Besede s. Bernarda.)

O premila devica Marija! da še nikoli ni bilo slišati, da bi bil zapuščen, kdor je pod tvoje varstvo pribežal, v tvojo pomoč klical, tvoji priprošnji se priporočal. S tem zaupanjem navdan hitim k tebi, devic Devica, mati! k tebi pridem, pred teboj stojim vzdihujoči grešnik. Nikar o Mati (večne) Besede ne zavrzi mojih besed, temuč poslušaj in usliši milostno! Amen.

300 dni odpustka vsakikrat; popolnoma odpustek v mesecu z navadnimi pogoji, ako se moli cel mesec vsaki dan. Pij IX. 25. mal. serp. 1846.

Pristop.

(Besede s. Marije Egiptovske.)

Obračam se nate, o sveta devica Marija, mati božja, kraljica vseh vernih, ki si božjo besedo v mesu rodila! Dobro vem, kolikanj se ne spodobi, da bi moja uboga duša, z grehi omadežana in onečiščena, gledala tebe prečisto devico. Tudi vem, da se tvoja čistost po pravici obrača od moje gnusobe. Ker pa je dobri Bog, z mesom od tebe vzetim, prišel, da grešnike rešuje, zatoraj mi dovoli danes materino pomoč svoje priprošnje, ker sicer nimam, kam bi se zatekla. O kraljica nebeška, vsprejmi me v tvoje varstvo, in spravi me s svojim Sinom! O presladka devica in preslavna kraljica, ne zavrzi me, in spominjaj se mojih prošnjâ! Dodeli

mi, da pridem po tvojem posredovanju k tvojemu in mojemu Jezusu. Kličem tebe na pričo, da nečem več v greh privoliti, in s tem se ogrditi. Z milostjo svetega križevega pota se hočem odreči svetu in njegovemu poželenju, ter hoditi edino le po potu izveličanja, po katerem si sama hodila za Izveličarjem sveta, svojim Sinom, svojim Bogom in človekom. Amen.

Usmili se nas.

(Besede s. Anzelma.)

O moj Bog, usmili se me, in bodi mi milostiv! Sveta Marija, preljubezniva mati vernikov, prosi zame tudi ti, za služabnika tvojega Gospoda! O dobrotno mogočna in mogočno dobrotna Devica, iz ktere je pritekkel vir božjega usmiljenja, glej mojo bolečino; pokaži mi svojo dobrotljivost s tem, da prosiš zame pri Bogu. Amen.

*Slava.**(Besede s. Epifanija.)*

Tebi o preblazena devica Marija, ktero te občudujejo nebeški duhovi, naj se prinaša čast in počesčenje, ker ti si ona Mati, ki je napravljena s solncem slave, in na rokah nosi studenec vse svetlobe! O nekalna luč devičnosti, ki prijazno obsevaš tudi one, ki bi se sicer pogubili v mraku in temoti hudega: milo poglej name sem dolu, ki v tebe zaupam! Zakâj bi te ne povelečeval? Zakaj v tebe ne zaupal? Po tebi, o Blagoslovljena, strt je starega sovraštva zid; v revi in stoku zakopanemu svetu dan je mir nebeški, ljudje so povzdignjeni o občino Božjo, prijatelji in bratje edinorojenega Sina Božjega imenovani. Po tebi je bila umorjena smrt, kači glava strta, peklu plen uzet, stara gnusoba malištva razdejana. Po tebi smo prejeli večno luč samo,

edinorojenega Sina Božjega, ktereга si rodila ti, najčistejša vseh mater, namreč našega gospoda Jezusa Kristusa, ki bodi hvaljen na vse večne čase. Amen.

Molitev.

(Besede s. Anzelma.)

O gospod Jezus Kristus, od vekomaj edinorojeni Sin Božji, ki si se časno učlovečil v prečistem telesu preblažene device Marije! prosim te, po onem usmiljenju, po katerem se nisi bal devičinega telesa: ulij v moje srce, kako je čutila tvoja pre-sladka Mati, in kako je mislila, ko te je otroka v naročju nosila, in se vso prisrčnostjo ljubila. Oh, dovoli mi, da v sebe vsprejemem to njeno ljubezen do tebe; — ker pa zavoljo svojih velikih grehov nisem vreden vso to njeno ljubezen dorazumeti, daj mi, da je le nekaj okusim, da me bo vsaj to krepilo na potovanju življenja. Amen.

*Berivo.**(Iz preroka Izaije VII. 10—15.)*

Gospod je govoril Ahazu¹⁾ rekoč: Prosi znamenja od Gospoda, svojega Boga, ali zdolaj v globočini ali zgoraj na visočini.²⁾ In Ahaz je rekel: Ne bom prosil in ne bom izkušal Gospoda³⁾. In je rekel⁴⁾. Poslušajte hiša Davidova⁵⁾. Vam je li premalo⁶⁾, nadlegati⁷⁾, ljudi⁸⁾, da ste nadležni tudi mojemu Bogu⁹⁾? Zavaljo tega vam¹⁰⁾, bo Gospod znamenje dal¹¹⁾: Glejte, Devica²⁾ bo spočela in Sinu rodila, in ime se mu bo imenovalo Emanuel¹³⁾.

---

1) po preroku Izaiju. — 2) Storil bom čudež, kjerkoli češ, da boš verjel, kar ti pravim: Bog vas bo rešil sovražnikov, brez človeške pomoči. — 3) Ahaz kralj se zvito izgovarja, ker več upa od ljudi, od zveze s kraljem asirskim, kakor od pomoči Božje. — 4) namreč prerok Izaija — 5) ti kralj in vsi tvoji ljudje, ki omahujete — 6) sitnosti napravljali z nevernostjo — 7) nam prerokom, ki smo samó ljudje — 8) preveč se upirate a mislite, da to še ni dosti? — 9) še Boga

Evangelij.

(Po besedah evangelista Luka 1, 26—39.)

V tistem času je bil angel Gabriel¹⁾ poslan od Boga v mesto Galileje, ki mu je ime Nazaret, k devici, zaročeni možu, kateremu je bilo ime Jožef, iz hiše Davidove, in devici je bilo ime Marija. In angel je prišel k nji, in ji rekel: Pozdravljena²⁾! milosti polna³⁾, Gospod je

morate žaliti, da ne marate čudeža, izpriča? ¹⁰⁾ vašemu rodu, vašim potomkom; zdaj ni treba — ¹¹⁾ Odrešenika, t. j. vaš zarod bo do znamenja — ¹²⁾ sama brez družbe, to je čudež in znamenje — ¹³⁾ t. j. Bog z nami, z ljudmi, Bog s človekom, z mesom, po takem tista „žena“ Devica in Mati, in tisto rojenče Bog in človek. Veste, da nam Bog gotovo pošlje Mesija, prav tako gotovo nam pošlje tudi rešenje. — S temi besedami je prerok določil, kakošen bo Mesija, ali takošnega njegovi rojaki niso vsprejeli.

¹⁾ moč Božja, izmed najvišjih angelov. —

²⁾ hebr. have, lat. Ave, t. j. Zdravo! a. Pozdravljena od Boga, — ³⁾ pravični imajo milost, kolikor toliko; ti jih imaš več, več ko vsi pravični, ti si jih polna, polna milosti,

je s teboj⁴⁾, blagoslovljena si med ženami⁵⁾. Ko je pa to slišala⁶⁾, se je prestrašila nad njegovim govorjenjem⁷⁾, in je mislila, kakošno bi bilo to pozdravljenje⁸⁾. In angel ji reče: Ne boj se, Marija! ker milost si našla pri Bogu. Glej, spočela boš v svojem telesu, in rodila Sinu, in imenuj mu ime Jezus⁹⁾. Ta bo veliki in Sin Najvišega imenovan¹⁰⁾; in Gospod Bog mu bo dal sedež Davida njegovega očeta¹¹⁾, in bo

---

to je največi vrhunec: v polno posodo ne gre nič več. — ⁴⁾ ti si vsa Božja po duši in telesu: Bog pa je s tako stvarjo, — ⁵⁾ veliko je bogoljubnih žena, a ti si prva, prva devic, prva mučenic... ti si izvoljena, ti si vsem krona. — ⁶⁾ t. j. ko ga je videla, možko podobo. — ⁷⁾ toliki hvali, a sama je tako ponižno mislila o sebi. Prestrašila se je možkega in hvale, in mislila, če ni vse to nastava satanova. — ⁸⁾ premišljevala je, s čim bi bila zaslužila ta pozdrav. V ponižnosti ni dvojila o njem, tudi ne ga odklanjala. — ⁹⁾ Odrešenik, Mesija, tisti ki ga je napovedal prer. Izaija (VII. 10—15). — ¹⁰⁾ ki bo v času v mesu porojen, je Sin Božji, človek in

kraljeval v hiši Jakopovi vekomaj¹²⁾, in njegovemu kraljestvu ne bo konec¹³⁾. Marija pa je rekla angelu: Kako se bo to zgodilo, ker moža ne spoznam¹⁴⁾? In angel je odgovoril in rekel: Sveti Duh bo v te prišel, in moč Najvišega te bo obseščila¹⁵⁾; in zavoljo tega bo Sveto, ktero bo rojeno iz tebe¹⁶⁾, imenovano Sin Božji¹⁷⁾. In glej, Elizabeta tvoja teta, je tudi spočela sinu v svoji starosti, ki je imenovana nerodo-

---

Bog. Bog in človek. — ¹¹⁾ kralj bo izraelski t. j. vsega človeštva, ker so bili Izraelci predpoda vseh ljudstvi. — ¹²⁾ v duhovnem pomenu; veliki duhovnik krščanstva. — ¹³⁾ duhovno to kraljestvo med kristjani se bo izpremenilo ob koncu dni v nebeško. — ¹⁴⁾ Vem, da je to mogoče, ali kako? Bogu sem obljubila devica ostati, kako bi mogla mati biti? Raje se odrečem materstvu, četudi neizmerno vzvišenemu, da ostanem devica. — ¹⁵⁾ Spočela boš po čudežu, ne po naravnem potu, t. j. Bog bo vstvaril človeško podobo, kaker je svet iz nič. — ¹⁶⁾ iz tebe same, ne iz družbe dveh. — ¹⁷⁾ Tista človeška podoba ki se ima začeti v tvojem brezgrešnem in

vitna¹⁸⁾. Ker pri Bogu ni nemogoča nobena reč¹⁹⁾. Marija pa je rekla: Glej, dekla sem Gospodova; zgodi se mi po tvoji besedi²⁰⁾.

V e r a.

(Besede s. Vincencija Fererskega.)

O moj Izveličar Jezus Kristus! Sicer sem ubogi in revni grešnik, vendar zvesto spoznavam s srcem in z ustmi sveto katoliško vero, in vsaki nauk posebej, kakor ga ima naša častitljiva mati, edina, sveta apostolska, rimsko katoliška cerkev, kakor ga ona oznanja in ohranja. In ker nam v zadnjih hipih našega življenja tolike nevarnosti in izku-

---

svetem telesu, po volji božji, bo Sveto, bo Sin božji. — ¹⁸⁾ Kakor pri Elizabeti starost ni zaprečila spočetja, tako ga pri tebi ne bo devištvo. — ¹⁹⁾ Kar Bog reče, tako je, in zgodi se, četudi se zdi ljudem, da je nemogoče. — ²⁰⁾ Dasiravno ne razumem te skrivnosti božje, vendar se rada podvržem volji božji.

šnjave žugajo, to ponavljam in za-
trujem, o Gospod, za zdaj in za-
naprej, ko bi me izkušnjave motile
v veri, da hočem v tej sveti kato-
liški veri, v naročju svete cerkve,
svoje matere, ki nobenemu spokor-
niku vrat ne zapira, živeti in umreti,
in nikakor v nobeni greh ne privo-
liti. Amen.

Darovanje.

(Besede s. Alfonza Ligorskega.)

O moj Bog, kako dolgo si mi
prizanašal po milosti svojega Sina!
Nečem se ti več odtegovati; odslej
se ti hočem vsega darovati. Le tebe
hočem ljubiti, svetu in njegovemu
veselju pa se odpovedati. Glej, tukaj
sem! Iztegni le milo roko tvoje do-
brote, pa bom ves tvoj. O neoma-
dežano Jagnje, ktero si se krvavo
darovalo na Kalvariji, tukaj na al-
tarju pa se nekrvavo daruješ, in
življenje dalo za moje izveličanje:
očisti me po zasluženju te tvoje

visokosvete daritve v teh prevzvišenih trenotkih: odpusti mi vse moje grehe, in užgi me s svojo sveto ljubeznijo! Ljubim te iz vsega srca, ljubim te nad vse. Kaj bi mogel v nebesih in na zemlji bolj ljubiti, ko tebe samega! Ti si me ljubil od vekomaj, zato ti darujem s to visokosveto daritvijo tudi svojo ljubezen, ki naj tebe ljubi časno in večno. — Sveta Marija, mati Božja, prosi zame tudi ti, in stori s svojo uspevno priprošnjo, da bom resnično in zmeraj v službi tvojega in mojega Boga. Amen.

Tiha molitev.

(Besede s. Veronike Julijanske.)

O moj Bog, daj tvojo pomoč moji duši, da bo vsa tvoja! Pripravljena sem storiti vse, karkoli zapoveduješ. In da morem to milost dobiti, prosim tebe, o preblažena devica Marija, daruj se ti v moji osebi — s vsem trpljenjem, s vsemi

bolečinami, ki si jih prestajala pod svetim križem in ves čas bridke muke Jezusa Kristusa, s vsem svojim zasluženjem — daruj se ti Gospodu, da mu bom prijetna, ter mi nakloni svojo milost in usmiljenje. Amen.

Predglasje.

(Besede s. Methilde.)

O moj Bog, o presveta Trojica! častim te, slavim te, povišujem te zavoljo tvoje vseomogočnosti, modrosti in dobrotnosti, v kateri si prečisto devico Marijo, ki je polna milosti in blagoslovljena, sodelnico našega Izveličarja vstvaril in izvolil: tvoje vsmiljenje je po nji vse ljudi obiskalo in poživilo z blago roso tvoje milosti. Čast in molitev in hvala bodi zatoraj v imenu vsega človeštva dajana tebi, vseomogočnemu, troedinemu Bogu: Očetu, Sinu, svetem Duhu, zdaj in vekomaj.

(Besede s. Civila Aleksandrijskega.)

Tudi tebi, o sveta Marija, mati Božja, bodi čast in hvala! Ti si predragi biser te zemlje! Ti si neugasiva luč bogoljubnega življenja pred našimi očmi! Ti si krona devic! Ti si steber prave vere! Ti si vzvišeni in vidni tempel, ki je onega obsegal, kterega sicer nič obseči ne more! Ti si deviška Mati večno Blagoslovljenega, ki je prišel v imenu Gospodovem, in po katerem se padli človek povzdiguje v otroka Božjega! Zato raj bodi češčena z ljubeznijo, in moljen bodi tvoj Sin, prečisti ženin naše svete cerkve zdaj in vekomaj. Amen.

S v e t.

(Besede s. Efrema.)

Večna slava in večno češčenje bodi nebeškemu Očetu, ki je izvolil Marijo, čisto devico, za mater Odrešeniku! Večna slava in večno češčenje bodi Sinu, ki je s sveto hrabrostjo

mučenike osrčil! Večna slava in večno češčenje bodi s. Duhu, ki je mrtve poživil, da so veselo delali v vinogradu Gospodovem! Nadme pa pridi polnost vsmiljenja Božjega! Amen.

Tiha maša.

(Besede s. Gregorija.)

Reši me, o Gospod, in vse tvoje služabnike po tej visokosveti daritvi vsega hudega: ki nas teži iz preteklosti, sedanjosti, prihodnosti — in dodeli nam na priprošnjo blažene in slavne, vselej čiste device Marije, porodnice Božje, kakor tudi tvojih ss. apostolov Petra in Pavla in Andreja in vseh svetnikov: tvoj mir v naših dneh, da nas podpirane s tvojim vsmiljenjem greh ne premaga in zmota ne napade, po Jezusu Kristusu, Sinu tvojem, Gospodu našem, ki s teboj živi in kraljuje v edinosti s s. Duhom, Bog na vse vekomaj. Mir Gospodov bodi z menoj in se vsemi vekomaj.

„Brezmadežna devica Marija ! Mi, tvoji služabniki in otroci svete rimske katoliške Cerkve, ki popolnoma zaupamo v tvoje mogočno varstvo, te ponižno prosimo, nakloni svetemu Duhu na čast in slavo njegovega večnega izhoda iz Očeta in Sina vsem razkolnikom obilnost njegovih milosti, da po njegovi oživljajoči milosti razsvetljeni se vrnejo v naročje katoliške Cerkve, pod nezmotljivo vodstvo njenega najvišega pastirja in učnika, rimskega papeža. Dodeli, da, z nerazumljivimi vezmi svete vere in ljubezni resnično z nami sklenjeni, z dobrimi deli presveto Trojico z nami vred preslavjaj, in tebe o milosti polna Devica in Mati Božja Marija, častijo in hvalijo vekomaj. Amen.“

(300 dni odpustka enkrat na dan ; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se moli cel mesec vsak dan. Pij IX. 11. rožn. 1869.

(Besede s. Janeza Zlatousta.)

O Gospod! daj mi da bom v največi pobožnosti pred tvojim altarjem, ki je presvečen z duhovno slavo, ker se obhaja na njem presveta skrivnost našega odrešenja, in se presveto jagnje izveličanja nekrvavo tebi daruje za nas. Bodi v pobožnosti pozdravljen, ti prečastitljivi altar, pri katerem služijo kerubi in serafi priklonjenih glav, pobešenih obličij, molče, moleči! Bodi pobožno pozdravljen, o moj Jezus, ki se nam zdaj bližaš! Amen.

Povzdigovanje.

(Besede s. Alfonza Ligorskega.)

O moj Jezus! kateri ko Bog in človek iz ljubezni do svojih vernih tukaj stoluješ. — Saj verujem, da si v presvetem altarskem zakramentu pričujoč. Četudi si prikrit telesnim očem, te vendar spoznavam v tej presveti hostiji skozi luč svete vere

ko Gospoda nebes in zemlje, ko Odrešenika vesoljnega sveta.

O moj Jezus, verujem trdno in zaupno, da v tem kelihu več ni vino ampak v resnici tvoja presveta kri pričujoča, katero si prelil za nas na križu, da bi nas očistil vseh madežev greha. Presladki moj Odrešenik! kakor si ti edino moje izveličanje in moje upanje in moje pravo življenje, tako hočem tudi jaz z naprej nate obračati vso svojo ljubezen, vse svoje misli, vse hrepenenje in nagnenje.

Po izpremenjenju.

(Besede čast. Ludovika Granaškega.)

O moj Bog! Prosim te ponižno: vsprejmi to presveto daritev ko spravo za moje grehe, in daj, da mi bo teknila v resnično poboljšanje mojega življenja. Očisti me ž njo, povzdigni me v tvojo prijaznost, in

nadomesti milostivo, kar mi manka duhovnih prednosti in čednosti, saj dosti poznaš moje ubožtvo, ktero moreš prečudno obogatiti s zakladi svoje milosti. Zamori v meni z močjo te daritve, kar je v tvojih očeh nečistega in neprijetnega, in uravnaj me po tvoji sveti volji. Dodeli mi tudi, o Gospod, da po tej blaženi skrivnosti vedno v tebi ostanem, tebe popolnoma ljubim, in da bom s teboj vedno zedinjen na tvojo čast in slavo.

(Besede s. Bonaventura).

Sveta Marija, mati Božja, tolažnica žalostnih, pomočnica kristjanov! Ti premila Devica, ki si Mati našega Jezusa, in tudi vsem vernim dobra Mati, zatoraj tudi Mati vseh ubogih vernih duš v vicah, ki se še v težkih kaznih pokore: tudi tebe prosim, in sicer po prebogati dobroti tvojega srca: stopi pred

svojega Sina in prosi ga, naj po zasluženju te njegove presvete daritve dobe vse uboge duše, ki še trpe v ognju vic, željeno hladilo in odrešenje. Amen.

Oče naš.

(Besede s. Frančiška Asiškega).

Sopet te prosimo, oh Oče nebeški, da nam odpusti naše dolge: po tvojem neizrekljivem vsmiljenju, po moči trpljenja tvojega ljubega Sina, po zasluženju in priprošnji preblazene device Marije, in vseh tvojih izvoljenih — kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom. Če ne odpuščamo popolnoma, kakor bi imeli, stori ti, o Gospod, da bomo popolnoma: — da bomo svoje sovražnike zavoljo tebe odkritosrčno ljubili, za nje bogoljubno pri tebi prosili, nikomur hudo s hudim ne povračevali, ampak si prizadevali, vsem v tebi koristiti. Amen.

Jagnje božje.

(Besede s. Alfonza Ligorskega).

O moj Jezus, ti jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta! kako se veselim, da si tukaj pričujoč v presvetem zakramentu, da smem k tebi priti, k tebi, svojemu Bogu, Bogu neizmernega veličastva in neskončne dobrote, kterega ljubi moja duša nad vse. O da bi te ljubil s tako plamtečo ljubeznijo, kakor te je ljubila preblažena Devica in vsi svetniki!

Obhajilo.

(Besede s. Fidelija Sigmariškega).

O moj Jezus! zedini me s teboj tako prisrčno, da se od tebe ne bom nikdar več ločil. Ponavljam goreče želje svoje duše: Hočem, da bodi in ostani v tvoji dopadljivosti vse moje srce, vse svoje želje, vse moje bitje, vse moje življenje, da bom popolnoma združen s tvojo presveto voljo, da le ti v meni go-

spoduješ, in da le to želim, kar prihaja iz tvoje svete volje. Da tebi dopadem, to bodi namen svojega hrepenenja, moj blagor, moje veselje, moje izveličanje; to mi bodi najviše tudi v najhujših bridkostih: bodo naj te ali bolezní ali obrekovanje ali preganjanje ali zatiranje ali izkuševanje, ki me zadene.

(Besede s. Frančiška Saleškega).

V najstrašnejših obiskovanjih bodi mi tolažba in mir, če vem, da sem s teboj, in morem veselo zaklicati: Jezus je moj, in gospoduje v meni vekomaj. Sveto njegovo ime, pa tudi ime preslavne Matere njegove, bodi vsigdar blagoslovljeno. Jezus in Marija naj živita v meni. Svet naj umrje v meni, ker imata v meni živeti le Jezus in Marija. Amen.

Molitev.

(Besede s. Frančiška Asiškega).

O preblažena devica Marija, moja kraljica! V tvojo blagoslov-

ljeno zvestobo in v tvoje prav posebno varstvo in v naročaj tvoje dobrote priporočam danes in vsaki dan in na mojo zadnjo uro: svoje telo in svojo dušo. Tebi zaupujem in izročujem vse svoje upanje, svojo tolažbo, svoje bridkosti in bolečine, svoje življenje in svojo smrt: da bodo po tvojih priprošnjah in zaslugah vsa moja dela in opravila uravnana in storjena, kakor je volja tvojega božjega Sina. Amen.

Blagoslov.

(Besede s. Gregorija).

O Gospod, moj Bog! prosim te, dodeli mi, da ti bom zmeraj z veseljem služil, in da vsaki čas premišljujem, kako je večna in popolna blaženost, če zmeraj služim začetniku vsega dobrega. Tvoje vsmiljenje, o Gospod, me vedno prehitévaj, in dobrota tvoje milosti izpolnjuj mi že naprej vse prošnje

in želje, po Gospodu našem Jezusu Kristusu.

(Besede s. Gregorija Nazijanskega).

O preblazena mati Marija, svetloba devic, ki si mi s svojo priprošnja že veliko milosti od Boga izprosila, in me že iz velikih nadlog rešila, in me sovražnikov obvarovala: bodi mi vzgled in vodnica, da na stezi svojega potovanja vedno bogatim v nebeških čednostih; in in da vzvišeni ta namen res dosežem, bodi mi vedno dobrotna priprošnjica pri Sinu svojem Jezusu Kristusu. Amen.

Evangelije zadnje.

(Besede s. Frančiška Saleškega).

O preblazena Devica in Mati mojega Boga, kateri se zavoljo tolikanj vzvišene časti spodobi, da jo angeli in ljudje najponižniše časte: ti veš, da sem te o prvi pameti izvolil si za Mater, priprošnjico várihinjo. Spoznavam ponižno in hva-

ležno, da sem prejel veliko milosti, ki mi jih je Gospod Bog poslal, le po tvoji priprošnji. Zakaj pa tebi, o preljubljená Mati, tako zvesto ne služim kakor si mi ti rada in dobrotno pomagala? Odslej pa te hočem častiti, tebi služiti, tebe ljubiti, kolikorkoli bodo pripuščale moje slabe moči. Milostivo vsprejmi to moje spoznanje, sè katerim pričam, da sem ves tvoj. Potrđi moje prisrčno zupanje, in zadobi mi od mojega Odrešenika, svojega ljubega Sina, živo vero, trdno upanje, gorečo in veselo in zvesto ljubezen. Izprosi mi, da bom čist na duši in telesu, stanovitno ponižen, nevstrašeno potrpežljiv, ves udan v voljo Božjo. Stori tudi še, o preblažena devica Marija da bom hodil zmeraj za teboj, da se bom vadal v vseh čednostih, in tako zaslužil tvojo pomoč in tvoje varstvo ob moji zadnji uri. Amen.

Cerkvena molitev.

(Glej stran 266.)

VI. Sveta maša,

(na čast svetemu Jožefu).

Priprava.

Naj nam, prosimo, o Gospod, zasluženje ženina tvoje presvete Matere Marije pomaga, da kar naša slabost ne premore, nam bode po njegovih prošnjah podeljeno, ki živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha, Bog vekomaj. Amen.

Z živo vero sem prišel danes, o moj Bog, na ta sveti kraj, da te po Jezusu Kristusu, tvojem ljubem Sinu, molim, častim in te hvalim, da si svetega Jožefa s tolikimi milostmi oblagodaryl, ter ga tako povišal, da more deliti tolažbo in veselje vsem ljudem. — Pomagaj mi s svojo milostjo, da med mašo ne bom raztresen. S. Jožef, izprosi mi v tem svetem trenutku ono resnobo in ono gorečo ljubezen, ki je tebe navdajala na zemlji.

S ponižnim srcem stopim pred te, o prezvesti skrbnik Jezusov, sveti Jožef, ter te prosim v zadevi... tvoje milostive prošnje in podpore. Trdno udam, da pri Bogu vse premoreš, ker te je izvolil rednika svojemu Sinu Jezusu. O presrečni svetnik, ki si rešil nebeški zaklad ž njegovo materjo divjosti njegovih sovražnikov, ki si nebeško dete v potu svojega obraza živil in ga očinski varoval: vsprejmi zavoljo Jezusa tudi mene za svojega otroka, in pridi mi v tem nesrečnem stanu s priprošnjo pri Bogu na pomoč. Neizmerna dobrotljivost našega Izveličarja, ki te je na zemlji častil in spoštoval in ljubil kakor svojega očeta, ti zdaj v nebesih ne bo odrekla nobene prošnje. Veliko tisoč pobožnih duš, ki so v svojih stiskah k tebi se zatekle, so izkusile v svoje oveseljenje, kako dobrotljiv in mil in radodaren da si, kako izdatno in uspešno se za one poteguješ, ki te

na pomoč kličejo; kako mogočen si, in rad pomagaš vsem, ki so žalostni in potrtega srca. Zatoraj te ponižno prosim, zvesti skrbnik Jezusov, prečisti ženin Marijin, sveti Jožef, prosim te po tisti prisrčni ljubezni, ki si jo imel do Jezusa in Marije na zemlji, tolaži me v tem stiskanem stanju, prosi zame pri Jezusu in Mariji, in ne zapusti me. O sveti Jožef, k tebi povzdigujem svoje roke in prisrčno te prosim pomoči. O preblaženi krušni oče mojega odrešenika, prosim te, usmili se me! Amen.

Pristop.

Skesanega in potrtega srca sem pred altarjem svojega Boga, ter prosim milosti in odpuščanja svojih grehov, ki jih spoznavam devici Mariji, svetemu Jožefu, svetima apostoloma Petru in Pavlu in vsem svetnikom; vi vsi prijatelji Božji

prosite zame pri usmiljenem Bogu. — In ti, sveti Jožef, preoblagodarjeni rednik Kristusov, prosi svojega Sina, naj očisti moje srce madežev greha, naj ga posveti, ter ga napolni s svojimi milostmi. — S svetim veseljem premišljujem, o moj preljubi Odrešenik, tvojo ljubezen, sè katero si nas ljubil do konca. Trdno sklenem greha se ogibati, in vsako grešno nagnjenje po vzgledu svetega Jožefa zatirati.

Gospod, usmili se me, kakor si se usmilil Izraelcev.

Kriste, usmili se me, kakor si se usmilil desnega razbojnika.

Gospod, usmili se me, kakor si se usmilil cestninarja v templu.

Slava

Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so blage volje. Tako so peli angeli, ko se je Kristus porodil, in ko sta ga Marija in Jožef klečé po-

nižno molila. Z Marijo in Jožefom združen, in zedinjen z vsemi angeli in pobožnimi pastirji, padam tudi jaz na kolena, o Jezus, ter te molim svojega Boga, hvalim svojega Odrešenika, in prosim svojega Izveličarja. — Usmili se me in pomagaj mi, o moj Izveličar, da te morem vredno hvaliti, ker ti sam si Gospod, ti sam najviši, ti si edino moje vse, ki z Očetom in svetim Duhom živiš in kraljuješ vekomaj. Amen.

Vsemogočni večni Bog, ki si svetega Jožefa variha prečisti devici Mariji izvolil, svojemu Sinu pa rednika, dodeli, da s. Jožef tudi nas varuje, in nam sveti ves čas našega življenja, da ti bomo zvesto služili, ter se enkrat vdeležili veličanstva, ki si ga obljubil svojim zvestim. Amen.

List.

Tvoja milost, o moj Bog, me je pripeljala v tvojo sveto cerkev,

ktera edina ima nauke večnega življenja. Zahvaljam se ti in te prosim, potrjuj me v veri, da bom zmeraj tako mislil, tako hotel, tako govoril in delal, kakor sveti Jožef, da bom naposled tudi jaz deležen nebeškega veselja, kakor on.

Presveti Jožef! V tiste tvoje roke, s katerimi si se v zaroki dotikal roke preblazene svoje neveste, device Marije, in na katerih si potlej nosil dete Jezusa, izročam svojo dušo. In ker si bil gospodar hiši Jezusovi in Marijini, postavljam te gospodarja tudi jaz sebi. Ravnaj v moji hiši, da dobro umrjem, in da s taboj vekomaj živim v hiši božji. Amen.

Evangelije.

Gospod, očisti moje ustnice in moje srce, da bodo tvojo čast in slavo oznanjevale vse moje misli in besede.

Dobri pastir, Jezus Kristus, moj Bog in moj Gospod! izmed milijonov ljudi si me odbral, ter me pripeljal k luči svetega evangelija. Usmili se vseh zmotjenih in revnih grešnikov, da spoznajo svojo zmoto in revo, da svoje grehe obžalujejo, ter nastopijo pot pokore. Tvoje presveto ime bodi češčeno pri vseh ljudeh, kakor je bilo pri svetem Jožefu, tvojem krušnem očetu.

„O Marija, mati usmiljenja in pribežališče grešnikov! Prosimo te, poglej s svojimi milostljivimi očmi na ljudstva, ktere živijo v krivo-verstvu in razkolništvu. Ti, sedež modrosti, razsvetli temo nevednosti in pregrehe, ktera obdaja njih nesrečna srca, da sveto, rimsko, katoliško, apostolsko Cerkev jasno spoznajo kot edino pravo Cerkev Jezusa Kristusa, zunaj ktere ni ne svetosti ne izveličanja. Dovrši njih spreobrnjenje s tem, da jim sprosiš milost resničnega spoznanja vseh

verskih resnic in otroške vdanosti do rimskega papeža. Vez ljubezni naj jih sklene z nami, da postanemo ena čeda z enim pastirjem, in da zamoremo tebe, o prečastita Devica, vekomaj preslavljati rekoč: Raduj se, devica Marija! ti edina si vse krive vere pokončala po vsem svetu. Amen. Češčena si Marija“... (trikrat).

300 dni odpustka enkrat na dan.
Pij IX. 30. grudna 1868.

Vera,

Verujem vse resnice, ki jih je Bog razodel, Jezus Kristus učil, apostoli oznanjevali, sveta cerkev pridiga, ktere ud hočem ostati do smrti. Odpovem se iz vsega srca hudiču, njegovemu napuhu in vsem njegovim delom. Odpovem se vsi ničemurnosti in krivim naukom sveta. Sklenil sem krščansko živeti. O Bog, potrdi me v mojem sklepu s svojo vsemogočno milostjo. Amen.

Darovanje.

Poglej, nebeški Oče, milostljivo dari, ki ti jih hvaležnega in ponižnega srca prinašamo po rokah mašnika, tvojega služabnika. Kakor je nekdanj svetil Jožef, tvoj služabnik, vse svoje misli in želje in djanja tebi izročil, da je hotel in delal le ono, kar ti hočeš: tako ti izročam tudi jaz vse svoje misli in želje, svoje djanje in nehanje, svoje življenje in smrt. Pokaži mi, kaj je tvoja volja, in potem mi daj moč, da jo veselega srca izpolnim, kakor je to storil svetil Jožef do zadnjega diha. Amen.

„Večni Oče! Darujem ti predrago kri, trpljenje in smrt Jezusa Kristusa, bolečine preblažene Device Marije in svetega Jožefa, v zadosčenje za svoje grehe, v tolažbo ubogim dušam v vicah, za potrebe

naše matere, svete Cerkve, in za spreobrnjenje grešnikov.“

100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 30. mal. travna 1870.

Prosimo te, o Gospod da nam po zasluženju ženina prečiste device Marije dodeliš vse ono, česar potrebujemo na duši in telesu, in česar sami doseči ne moremo. Amen.

„Spomni se, o prečisti ženin Marijin, o moj ljubeznivi varih, sveti Jožef, da še nikoli ni slišati bilo, da bi ga zapustil, ki te je varstva prosil, in se tvoji prošnji priporočal. S takim zaupanjem naudan pridem k tebi, in se ti iz globine srca priporočam. O ne zavrzi mojih prošenj, ti zdetni oče mojega odrešenika, ampak dobrotljivo jih sprejmi. Naj se zgodi tako.“

(300 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 1862.)

Predglasje.

Prav in spodobno je, trojedini Bog, da tebe zmeraj in povsod hva-

limo, ki si vse stvaril, ki vse vzdržuješ in vladaš. Zatoraj se sklepamo s vsemi kerubini in serafini, z vsemi angeli in svetniki, izlasti s svetim Jožefom, da ponižno in spoštljivo hvalimo in častimo trojedinega Boga: Svet, svet, svet si o Gospod, Bog vojnih trum.

Nebo in zemlja ste polni tvoje slave. Čast Bogu na visokem! Blagoslovljen, ki pride v imenu Gospodovem!

„Svet, svet, svet si ti, Gospod, Bog vojskinih trum. Polna je zemlja tvoje slave. Slava Očetu, slava Sinu, slava svetemu Duhu!“

100 dni odpustka enkrat na dan, trikrat pa ob nedeljah, v praznikih presv. Trojice in vsak dar v osmini tega praznika.

Tihe molitve.

Češčen bodi sveti Jožef, ženin božje Matere, milosti si poln, Go-

spod je s teboj, blagoslovljen si med ženini, in blagoslovljen je sad tvoje presvete neveste, Jezus Kristus, ki si nam ga odgojil. O sveti Jožef, Kristusov rednik, Marijina tolažba, prosi za nas grešnike, zdaj in na našo smrtno uro. Amen.

„O častitljivi sveti Jožef, oče in zavetnik devic, zvesti varih, kteremu je Bog nedolžnost samo, Jezusa Kristusa in Marijo, devic devico izročil, o prosim in rotim te po Jezusu in Mariji, teh tebi tako dragih zastavah, zadobi mi milost, da se obvarujem nečistosti, in s čistim, deviškim srcem služim Jezusu in Mariji, in da v njeni službi stanoviten ostanem v popolni čistosti. Naj se zgodi tako.“

(300 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 1863).

Preusmiljeni nebeški Oče, glej me pred teboj klečečega, ki te prosim po Jezusu Kristusu, Sinu tvojem, Gospodu našem, vsprejmi mi-

lostljivo ta dar: za poglavarja svete cerkve, za našo duhovno in svetno gosposko, in za vse spoznavavce svete katoliške in apostolske vere.

Spomni se tudi svojih služabnikov in služabnic, ki jih tvoji milosti in dobroti priporočam. . . . Bodi nam vsem milostljiv in usmiljen po zasluženju in priprošnji preblazene device Marije, svetega Jožefa in vseh tvojih svetnikov, s katerimi smo v občestvu. Iz ljubezni do njih nam dodeluj tvojo milost, svoj božji mir, ter nas varuj večnega pogubljenja, da bomo vredni enkrat izvoljenim prišteti biti; po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

„Premogočni očak, sveti Jožef, varih vesoljne cerkve, ki te je vsikar klicala v svojih potrebah in stiskah, ozri se dobrotno z uzvišenega prestola svoje časti na katoliško cerkev. Tvoje očetovsko srce naj bode ganjeno, ko vidi, da skrivnostno nevesto Kristusovo in njega namešt-

nika žalosté in stiskajo mogočni sovražniki. Po onih tvojih pregroznih bolečinah, ki si jih ti na zemlji trpel, obriši solze častitemu papežu; brani in oslobodi ga, ter izprosi pri delivcu miru in ljubezni, da se razrušijo vse zopernosti in zmote, in da cerkev varno in brez ovir služi Bogu.“

(100 dni odpustka vsaki dan. Leon XIII. 1882).

Marija „vedne pomoči“.

„Glej, o mati vedne pomoči! pred teboj kleči ubog grešnik, ki je k tebi pribežal in v tebe zaupa. O mati usmiljenja, usmili se me! Vsi te imenujejo pribežališče in upanje grešnikov; bodi toraj tudi meni pribežališče in upanje Po ljubezni Jezusa Kristusa te prosim, pomagaj mi in podaj roko padlemu siromaku, ki se tvojemu varstvu priporoča, in se za vselej tvoji službi posvečuje. Hvalim Boga in

častim njegovo usmiljenje, da mi je dodelil to zaupanje v tebe, katero mi je varna zastava mojega večnega izveličanja. Ah, le pregosto sem padel v svojem prejšnjem življenju, ker se k tebi nisem zatekal. Vem, da bom vselej zmagal, ako mi pomagaš; vem tudi, da mi boš pomagala, ako te bom klical; pa bojim se, da bi tega v grešnih priložnostih ne opuščal in vsled tega se pogubil. To je tedaj tista milost, za katero te prosim, kolikor morem: da v iskušnjavah in peklenških napadih precej k tebi pribežim in kličem: Marija pomagaj mi! Mati vedne pomoči, ne daj, da bi še kdaj izgubil svojega Boga!“

100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX.
8. vel. travna 1866.

Povzdigovanje.

Jezus, moj Izveličar, verujem, da si pod podobo kruha ko Bog in človek resnično pričujoč. Molim te svojega

Gospoda in Boga! Jezus, bodi mi milostljiv! Jezus, odpusti mi moje grehe!

Sveti Jožef, prijatelj Božjega Srca, prosi za nas!

100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX. 3. rožn. 1874.

Jezus moj Bog, ljubim te čez vse!
50 dni odpustka vsakikrat. Pij. IX. 7. vel. trav., 1854.

Presladki Jezus ne bodi mi Sodnik, ampak Izveličar!

50 dni odpustka vsakikrat; popolnoma odpustek 20. mal. srpana ali naslednjih osem dni enkrat z navadnimi pogoji, ako se moli celo leto vsak dan. Pij IX. 11. vel. srpana 1851 in 29. listopada 1853.

Moj Jezus, usmiljenje!

100 dni odpustka vsakikrat. Pij IX. 23. kim. 1846.

Presveta kri mojega Odrešenika! Jezus, verujem, da si pod podobo vina resnično pričujoč. Jezus, očisti me vseh madežev! Jezus, naj bom tvoj živ in mrtev.

Večni Oče! Darujem ti predrago kri Jezusa Kristusa v zadosčenje za svoje grehe in za potrebe s. Cerkve.

100 dni odpustka vsakikrat. Pij VIII 22. kim. 1817.

Jezus, Marija, Jožef, vam izročim svoje srce in svojo dušo!

Jezus, Marija, Jožef, pomagajte mi v smrtnem boju!

Jezus, Marija, Jožef, v vaši družini naj se v miru loči moja duša!

100 dni odpustka vsakikrat za vsaki posamezni vzdihljaj.

Prošnje.

Stori s. Jožef, da nam brez škode poteka življenje, in da bode varno pod tvojo brambo.

100 dni enkrat na dan. Leon XIII. 18. mr. 1882).

Zdaj si, o preusmiljeni Jezus, pod podobama kruha in vina resnično na altarju. Z vernimi očmi te vidim, kakor te vidiijo tvoji angeli in svetniki. Molim te, hvalim

in prosim te, ne izpuščaj me, dokler me ne blagosloviš s tvojo sveto milostjo. Ti veš, kako malo spoznam tvojo ljubezen, kako slabo umevam tvojo dobroto. Ti poznaš mojo slabost: kako redko ljubim ono, kar edino je ljubezni vredno; kako redko govorim in delam, kar je tebi dopadljivo. — Potrjuj me toraj v mojih sklepih, podpiraj moje dobre namene, da vselej le tvojo sveto voljo izpolnjujem tako radovoljno, kakor jo je sveti Jožef, tvoj zvesti služabnik. Tega te prosim pri tvojih svetih peterih ranah, in po neskončni ljubezni, ki te je na altar in med nas ljudi postavila: ki z Bogom Očetom in s. Duhom pravi Bog živiš in kraljuješ vekomaj. Amen.

Spomin mrtvih.

Usmili se o Gospod, vseh mrtvih, ki so mi dobro storili v življenju, in ki so z znamenjem vere šli v

večni pokoj. Spomni se tudi vseh mojih sovražnikov, katerim iz srca odpuščam; po svojem velikem usmiljenju jim tudi ti milostno odpusti. — Posebno pa tebe prosim, o s. Jožef, da zmenoj vred prosim svojega Sina milosti in usmiljenja vsem onim rajnim, ki s zaupanjem in svetim hrepenenjem čakajo rešenja iz ognjene ječe vic. Stori, o s. Jožef, da se kmalu združijo s teboj, da bodo s tabo vred hvalile presveto Trojico.

Očenaš,

kteri si v nebesih! Posvečeno . . . Reši nas, o predobrotljivi Izveličar vsega greha in tudi vsake grešne strasti. Ovaruj nas hudega na duši in na telesu. Odvrni od nas in naših vsako nesrečo, ki bi nam ne bila v dušni prid. — Dodeli nam pravi mir, mir, kakoršen ne more dati svojim revni svet, da bomo vsikdar tvoje zapo-

vedi izpolnjevali, tebi zvesto služili, ter si večno plačilo zaslužili v nebesih, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Jagnje božje.

ki si se na križu darovalo za nas in za grehe vsega sveta, ter v odrešenje človeštva vso svojo drago kri prelilo, izprosi mi ponižnost in pohlevnost srca, potrpežljivost v nadlogah, udanost v trpljenju, ki mi ga Bog pošilja v zdravje moji duši. Pridi, o jagnje božje, ki si odvzelo grehe sveta, ter odvzemi tudi moje grehe. Pridi o jagnje božje, ter se sklepaj z nami, in potrjuj nas s svojo milostjo. Pridi, o moj Jezus, s svojo milostjo, in napolnjuj me s svojim duhom, da po tvojem duhu mislim, želim, govorim, delam.

Pomagaj mi, da v dobrem stanovitnem ostanem do konca. Tega te

preponižno prosim po tvojih peterih krvavih ranah. Amen.

Dodeli mir, o Gospod, v naših dnevih, ker nihče se ne vojskuje za nas, kakor ti naš Bog.

V. Bodi mir v tvoji moči!

Od. In obilnost v tvojih stolpih.

M o l i m o.

O Bog, od kterega pridejo svete želje, pravične misli in dobre dela; daj svojim služabnikom tisti mir, ki ga svet ne more dati, da bodo naše serca tvojim zapovedim vdane in časi, brez strahu pred sovražniki v tvojem varstvu mirni, po Gospodu našem Jezusu Kristusu. Amen.

100 dni odpustka vsakikrat; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se moli cel mesec vsak dan. Pij IX 18. vel. travna 1848.

vsprejemem v svoje srce, da mu odkrijem vse svoje slabosti, mu potožim svojo veliko siromaščino, ter ga prosim, česar mi je treba, da morem dolžnosti svojega stanu natančno izpolnjevati, in kakor ti, o sveti Jožef, le Jezusu živeti, enkrat pa v njegovem naročju umreti. Amen.

Gospod nisem vreden,

da greš pod mojo streho, temuč reci le besedo in ozdravljena bo moja duša (trikrat). — Sveti Jožef, ki si bil tako srečen, da si tolikrat v naročju imel Jezusa, svojega Izveličarja, stoj mi na strani in pomagaj mi, da Jezusa, mojega Boga in Odrešenika, tudi jaz po vrednem

Po zavživanju.

„Duša Kristusova, posveti me.
— Telo Kristusovo, izveličaj me. —

Kri Kristusova, napoji me. — Voda strani Kristusove operi me. — Trpljenje Kristusovo, potrdi me. — O dobri Jezus usliši me. V svoje svete rane skrij me. — Od tebe ločiti se, ne pusti me. Hudega sovražnika varuj me. — O smrtni uri kliči me. — In k sebi priti vabi me. — Da s svetniki tvojimi hvalim te. — Na vekov veke vse Amen“.

(Pri svetem obhajilu 7 let in 7 štiridesetnic odpustka — Sicer 300 dni odpustka vsakokrat.)

O Preljubu moj Jezus! Ljubim te iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše, iz vseh svojih moči. O da bi te mogel vsaki hip tako ljubiti, kakor te ljubijo vsi angeli in izvoljeni in sama ljuba mati božja, prečista devica Marija. Kolikorkrat mi srce utripne, tolikrata te želim z vsemi nebeščani hvaliti in ljubiti. To je moja resnična in trdna volja. Neizmerno tvoje usmiljenje naj potrdi to mojo dobro voljo, da bo

kakor zveza med menoj in mojim Izveličarjem.

Spomni se, o sveti Jožef, da te je ljubezen tvojega Sina postavila variha in branitelja ubogim ljudem. Zatoraj prosi za vse ljudi, za vse stanovce, za stare in mlade, za vladarje in siromake. Prosi za otroke in njih učitelje, za zdrave in bolne, za podložne in predpostavljene, za verne in neverne, za žive in mrtve, posebno pa za tiste, ki so se tvojemu varstvu priporočali, da bodo po trpljenju tega sveta sprejeti v veličastvo trojedinega Boga. Amen.

S. Jožef! Ko ženin preblažene device in matere božje Marije, si bil od Boga izvoljen tudi rednik Jezusa Kristusa. O kako neskončno visoka je ta tvoja dvojna čast. Kolike tolažbe in kolike milosti so ti prihajale iz presvetega srca tvojega božjega varovanca Jezusa! Saj je ko dete tolikrat počival na tvojih prsih; kako se je božja ljubezen v

tvojem očinskem srcu iznovič oživljala in užigala! Sveti Jožef po neprecenljivi sreči, ki si jo užival, da si na presvetem srcu Jezusovem živel kakor oče na strani svojega ljubega Sina; po nežni ljubezni, v kateri je bilo tvoje prečisto srce združeno s tem božjim srcem, po vsem kar ti je bilo druzega in ljubega, te prosim: poglej milostivo na moje nečisto in grešno srce. Po svoji mogočni priprošnji mi zadobi milost od svojega Sina Jezusa, da se moje srce greha zmeraj bolj očiščuje, v vsem dobrem pa zmeraj bolj utrjuje. Stori, da svojemu preljubemu Gospodu in Izveličarju vedno zvesto služim, si čednosti njegovega srca zmeraj skrblijvejše prilastujem in Kristusa v vsakem s. obhajilu dobro pripravljen prejemam.

Tudi te prosim že zdaj iz vse duše, izprosi mi milost, da na koncu svojega življenja še enkrat vredno prejmem svojega Izveličarja in pri-

hodnjega sodnika. Spomni se, o s. Jožef, da tebi je bilo dano ločiti se s tega sveta v navzočnosti Jezusovi in Marijini. Pri tej veliki milosti te prosim: pridi mi na pomoč v moji smrtni uri, in ostani pri meni s svojim mogočnim varstvom. Sprejmi mojo ločečo se dušo v svoje roke, pelji jo pred sodni stol Jezusa Kristusa, prosi ji milostne sodbe, da po njegovem usmiljenju pridem v večno izveličanje. Amen.

Zadnje molitve in blagoslov.

Predobrotljivi nebeški Oče! zahvalim se ti, da sem mogel biti pri daritvi tvojega večnega Sinú. Sprejmi ta dar, ki je neskončne cene, k svoji večji časti, v tolažbo vernim dušam, nam pa v večno izveličanje. Kar mi je manjkalo zbravnosti in pobožnosti, to naj popravi in nadomesti zasluženje Jezusovo,

Marijino, s. Jožefa in vseh tvojih svetnikov.

Po mašnikovih rokah pridi name tvoj vsemogočni blagoslov. Blagoslovi in varuj me po vseh mojih potih. Vodi in posvečuj vse moje misli in želje, besede in djanja, zdaj in vse dni mojega življenja, da bom zmeraj v ljubezni s taboj sklenjen. — Blagoslovi me toraj vsemogočni Bog † Oče, † Sin, † in sveti Duh. Amen.

Konec.

Tebi na čast in počeščenje, s. očak Jožef, sem bil pri tej sveti maši. Naj ti dopade moje češčenje, meni pa naj tekne v dušno izveličanje, saj je tvoj Sin, ki sem ga daroval nebeškemu Očetu. — Toda, tudi pri tem najsvetejšem opravilu sem bil mlačen, razstresen! Izprosi mi ti odpuščanje vseh teh mojih pogreškov in napak, ter daruj Bogu namestu mene svojo pobožnost in

svoje goreče molitve, ki si jih storil na zemlji. Bodi iznovič moj varih in moj duhovni oče. Povračam se spet na delo in k svojim opravkom. Po tvojem izpodbudnem uzgledu bom pa le to delal, kar presveta volja božja od mene zahteva. Po tvoji mogočni priprošnji in pod tvojim očetovskim varstvom upam srečno, kakor ti dospeti v sveto svojo domovino. Amen.

Cerkvena molitev.

(Glej stran 266.)

Molitev k s. Jožefu.

(V mesecu oktobru.)

K tebi o s. Jožef, pribežimo v svoji bridkosti. in ko smo na pomoč klicali presveto tvojo Nevesto, s polnim zaupanjem prosimo tudi tvojega varstva. Pri ljubezni, ki te je vezala z brezmadežno Devico, božjo porodnico in pri očetovski ljubavi, s katero si objemal Dete Jezusa, te ponižno prosimo, da se milostno

oziraj na dediščino, pridobljeno s krvjo Jezusa Kristusa, in da nam pomagaj v naših potrebah z močno svojo priprošnjo.

Čúvaj, skrbni varuh svete Družine, izvoljene otroke Jezusa Kristusa! Odvračaj od nas, ljubeznipolni Oče, vsako kugo zmot in spačenostij! Milostno z nebes podpiraj nas, močni varuh v sedanjem boju z močmi temé! In kakor si nekđaj Dete Jezusa iz smrtne nevarnosti otel, tako brani sedaj sveto cerkev božjo zalezovanja sovražnikov in vsakega nasprotovanja ter varuj vsikdar nas vse, da moremo po tvojem vzgledu in s tvojo pomočjo sveto živeti, srečno umreti in doseči večno izveličanje v nebesih. Amen.

Odpust. 7 let iu 8 kvadragen. Leo XIII.
17. avg. 1889.

VII. Sveta maša.

(Počeščenje s. Ane.)

Pripravljanje.

O moj Bog! zdaj hočem biti pri tej s. maši:

1. Da počastim in se ti zahvalim za trpljenje in smrt Jezusa Kristusa.

2. Da zadobim vse milosti in zasluženja, ki nam jih je Kristus na križu pridobil, in ki nam jih v daritvi s. maše deli.

3. Da trpljenje Kristusovo izbriše moje grehe, in Kristusova kri opere in očisti mojo dušo.

4. Da me Kristusov križ in njegovo trpljenje v vsem dobrem potrjuje in vsega hudega varuje.

5. Da bi v vseh bridkosti in težavah iz morja Kristusovega trpljenja dobival tolažbe in potrpežljivosti.

6. Da bi zadobil posebno ljubezen do križanega Jezusa, in da

bi ž njegovo podobo v rokah umiral
in v milosti Božji umrl.

Pristop.

O najsvetejši Jezus! v duhu
svete cerkve želim udeležiti se te
presvete daritve, ktero nekrvno
opravljaš svojemu nebeškemu Očetu.
Napolni me z duhom prave pobož-
nosti, da spoznam tvojo neskončno
ljubezen do nas grešnikov, da te
hvaležno in ponižno molim, da svoje
grehe srčno obžalujem, in po tej
sveti daritvi moč zadobim, grešno
svoje življenje resnično poboljšati.
— Dodeli mi vse zaklade in milosti
svojega trpljenja in svoje smrti, da
bom ž njimi očiščen in posvečen,
in da vreden postanem večnega živ-
ljenja.

Z največo hvaležnostjo se spo-
minjam pri tej s. daritvi, o moj Jezus!
neskončne tvoje ljubezni do nas
grešnih ljudi. Zahvaljujem se ti po

ustih s. Joahima za njo in s. Ane in njene hčere Marije; za božje nauke, ktere si nam dajal; za presvete vzglede, ktere si nam zapustil; za tvojo smrtno bridkost na Oljiski gori; za nepopisljive bolečine tvojega krvavega bičanja in trnovega kronanja; za tvoje presvete rane in grozno smrt, sè katero si na s. križu odrešil svet, in nam zaslužil nebesa.

Iz največe globočine grešnega svojega svojega srca te pozdravljam v tvojem presvetem srcu, o prečastitljiva mati Ana, in s tem prisrčnim pozdravom te blagrujem zavoljo vseh milosti, ki ti jih je podelil neskončno dobrotni Bog.

„Češčena bodi, milosti polna! Gospod je s teboj. Tvoja milost bodi tudi z menoj. Blagoslovljena si med ženami, in blagoslovljena bodi sveta Ana, tvoja mati, iz ktere si bila rojena brez madeža in greha, o devica Marija.

Od tebe pa je bil rojen Jezus Kristus, Sin živega Boga. Amen“.

(100 dni odp. vsakokrat. Popolni odp. na dan svete Ane pod navad. pogoji, ako si je molil vsaj desetkrat v mesecu. Pij VII. 1815.)

Gospod usmili se nas;

po svojem velikem usmiljenju se nas usmili. Oče nebeški, zavoljo tvojega Božjega Sina Jezusa usmili se nas. Kriste, usmili se nas, ki si na svet prišel grešnike izveličevat. Jezu Kriste, Sin božji, zavoljo tvoje neskončne ljubezni usmili se nas. Kriste, usmili se nas, ki si nam še na križu prosil odpuščanja.

Sveti Duh, resnični Bog, zavoljo ran in bolečin telesa Kristu-sovega, ki si ga v Mariji upodobil, usmili se nas. Presveta Trojica, edini Bog, ki si milostno sklenila, po Kristusu Jezusu odrešiti svet, usliši glas presvete njegove rešne

krvi, ki za nas k tebi kliče. S. Joahim in s. Ana, usmilita se nas, in prosita za nas pri Bogu.

Slava

Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji. Vsemogočnemu Gospod Bogu so prijetni, ki so mirni in dobro mislijo. Hvalite Gospoda, ker je dober, in večno njegovo usmiljenje! Pri vsem svojem veličastvu je najljubezniviši Oče. Oče nebeški, Gospod in kralj večne časti, slava ti bodi v svetih višavah, ki svojemu edinemu Sinu nisi prizanesel iz ljubezni do nas, ampak si ga daroval v odrešenje sveta. Hvaljen bodi, Sin božji, Jezus Kristus, naš učenik in izveličar, ki si za nas umrl, ki pa zdaj kraljuješ na desnici svojega Očeta. Jagnje božje, čast ti bodi, ki si bilo umorjeno, ki odjemlješ grehe sveta. Tebe slave vse angelske vrste, tebe časti izvoljena družba svetni-

kov, tvojemu imenu se uklanja, kakoli je v nebesih, na zemlji in pod zemljo. Vse boš k sebi uzal, kateri hodijo zdaj za teboj. Sveti Duh, vir ljubezni in milosti, čast in slava ti bodi, ki vladaš sveto cerkev na zemlji, in ki vernih srca s tvojo lučjo razsvetljuješ. Razlij božji mir v srca vseh. In kader mine to življenje, gledali te bomo v edinosti z Očetom in Sinom na vse veke, kar upamo doseči na prošnjo s. Ane in njene preblažene hčere nebeške. Amen.

Molitev.

O Bog, ki si sveti Ani milostno podelil, da je postala mati porodnice tvojega edinorojenega Sina, daj milostivo, da po varstvu in priprošnji one, ki jo častimo, pri tebi pomoč zadobimo. Po taistem Gospodu Jezusu Kristusu, tvojem Sinu, ki s taboj živi in kraljuje v edinosti s s. Duhom, Bog vekomaj. Amen.

List.

(Besede s. apost. Pavla).

„Ljubljeni bratje, veselite se v Gospodu, še enkrat rečem, veselite se. Vaša spodobnost bodi znana vsem ljudem; Gospod je blizu. Ničesar naj vas ne skrbi, ampak v vsaki molitvi, v vsakem priporočanju in zahvaljevanju naj bodo vaše prošnje znane pred Bogom. Mir božji, ki ves um presega, varuj naša srca in našo pamet v Jezusu Kristusu. Sicer pa, bratje, mislite le to, kar je dobrega imena, kar je čednostnega, kar je hvalevrednega obnašanja. Bog miru bodi z nami“.

Preusmiljeni Bog! Toliko ljudi še blodi po temotah nejeverstva! Toliko je še bratov naših v zmotah ločitve in tud krivoverstva! Zapu- stili so tvojo sveto cerkev, podlago resnice, zato pogrešajo tolažbe in moči, ki jo daje tvoj čisti nauk nam slabotnim ljudem. Gospod, po proš-

njah s. Cirila in Metoda se jih usmili in pripelji jih k pravemu spoznanju. Kako srečen sem pa jaz, da sem se porodil v krščanski veri, katero je Jezus varovati obljubil do konca sveta. Iz srca se ti zahvalim, o Bog, za to nezasluženo milost. Svet mi bo nauk Kristusov, svete mi bodo besede njegove cerkve. Ne bil bi vreden, da me razsvetljuje svete vere luč, ko bi vedno Boga ne prosil, naj me ohrani v živi veri do zadnjega izdiha mojega življenja, po Jezusu Kristusu. Amen.

Evangelije.

Tisti čas so pristopili učenci k Jezusu rekoč: Kdo je večji v nebeškem kraljestvu? Jezus je poklical otroka, ga postavil v sredo med nje, in je rekel: Resnično vam povem, ako se ne izpreobrnate, in niste kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo. Kdorkoli se tedaj poniža kakor ta otrok, on je večji

v nebeškem kraljestvu. In kdor sprejme takega otroka v mojem imenu, mene sprejme. Kdor pa pohujša koga teh malih, ki v mene verujejo, bolje bi mu bilo, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat, in se potopil v globočino morja. Gorje svetu zavoljo pohujšanja! Pohujšanje sicer mora priti, ali vendar gorje mu pa, po katerem pohujšanje pride. — Pripravljen sem po tvojih svetih zapovedih živeti, sveto svojo vero pred vsem svetom spoznavati in tudi za njo umreti, ako bi bilo treba. Spoznam pa, kako sem slab, in kako resnično je, kar si rekel: Brez mene ne morete nič. Prosim te, o moj Jezus, zavoljo tvoje predrage krvi, ki si jo za me prelil, bodi mi ti podpora in moč. Prestvari mi srce, da bo tvoje nauke rado sprejemalo, da jih bo kakor velik biser zvesto hranilo, in v potrpežljivosti stoteri sad prinašalo. Dodeli mi, da s tvojo mogočno mi-

lostjo tvoje sveto evangelije brez strahu spoznam, in da zavoljo tvojega svetega imena rajši vse izgugim, kakor tebe, svojega Boga in odrešenika, zatajim.

O sveta mati Ana, daj mi milost, da svojih otrok in podložnih krščanskih resnic in svetega in pobožnega življenja ne bom učil le z besedami, temuč da jim bom s svojim zgledom tudi sam kazal, kako se hodi po potu izveličanja, ker vem, da beseda brez izgleda nič ne pomaga. Sveti Duh razsvetluj na prošnjo s. Ane mojo pamet, da besede evangelija rad sprejemam in po njih živim.

Vera.

O Gospod, ti edini imaš besede večnega življenja, ker si večna resnica. Zato verujem vse, kar si nam sam razodel, in kar nas učiš po svoji sveti cerkvi, ktero si postavil na skalo, in ktere peklerska vrata

ne bodo zmagala Zapeljivih glasov krivih učenikov poslušal nikdar ne bom, ker dobro vem, da pravi Kristus Jezus živi in govori in dela le v sveti katoliški cerkvi, ki jo je on sam ustanovil s svojo rešnjo krvjo. Sveti trojedini Bog, na prošnje blažene matere s. Ane, ohrani in pomnoži to v meni.

Darovanje.

Sprejmi, usmiljeni Oče nebeški čisti dar kruha in vina, po katerem te častimo in hvalimo ter spoznavamo, da ti si edini Bog, kralj nebes in zemlje, Gospod življenja in smrti, kterega postavi se morajo podvreči vse stvari v nebesih, na zemlji in pod zemljo. Glej dopadljivo, o nebeški Oče, kar se bo po zapovedi tvojega Sina zgodilo s tem kruhom in vinom. Sprejmi ta zahvalni dar, po katerem se ti dostojno zahvaljujemo za vse na duši in

telesu prejete dobrote in milosti, izlasti da si nas ustvaril po svoji podobi, nas odrešil po svojem Sinu, nas posvetil po s. Duhu, nas poklical v s. katoliško cerkev, nas otel pogubljenja, in nas odmenil za nebesa. Sprejmi ta spravni dar, ki izbrisuje naše grehe, očiščuje naše duše, plačuje naše dolgove, in nas grešne otroke spravlja z razžaljenim Očetom. — Sprejmi ta prosivni dar, in spoznaj v njem glas svojega umirajočega Sina, ki za nas prosi milosti in blagoslova. Bolečin in solz in molitve svojega za nas trpečega Sina ne boš zavrgel. Jaz se ti samega sebe prepuščam v dar. Kar sem in kar imam, vse sem prejel od tvoje dobrote. Ti zahtevaš, da vse dobro obračam, in da sem ti v vsem pokoren. Glej, o Gospod, predajam se ti z dušo in s telesom. Hočem te ljubiti bolj ko vse stvari, ker ti edini si vreden največje ljubezni. Ponavljam svoje dobre sklepe,

pobožne namene, hoteč edino le tebi služiti. Ogibati se hočem vsakega greha, in vsake priložnosti v greh. Zatirati hočem svoje hude strasti, grešna nagnjenja. Moj Bog, potrjuj me, in naj ti bo prijeten ta moj dar zavoljo Jezusa Kristusa. Amen.

Sveta Ana, mati božje Matere, prosi Boga za nas, da se njegova milost razlije nad vse stvari, ki ga ljubijo in ne ljubijo; prosi, da verne potrdi, neverne razsveti, da nedolžne ohrani in grešnike izpreobrne, da omahljive krepí in trdovratne mehča, da izkušnjave od nas odganja in brani nesreče, da nam da vsakdanjega kruha, da nam blagoslovi delo naših rok in sad zemlje pomnoži, da se bomo veselili njegovih dobrot, ki zaupamo v zasluženje njegovega Sina Jezusa Kristusa. Amen.

Svet,

svet, svet si, Bog vojnih trum; nebo in zemlja sta polna tvoje slave.

Češčen bodi, ki pride v imenu Gospodovem, slava ti bodi, v nebesih in na zemlji.

Hvalijo te vsi narodi na zemlji; iz ljubezni do njih si dal svojega edinorojenega Sina, da je za nje svojo kri prelil in njim grehe izbrisal. Čast in hvala in poveličanje bodi tudi tebi, o moj izveličar Jezus Kristus! Vzdignil si nas, ki smo tako globoko pali, ter si nas povzdignil, da smo spet otroci božji in tvoji bratje. Ti o Jezus, večna beseda, si se učlovečil, si se ponižal, ter se nam zapuščenim sirotam dal srednika, zagovornika, priprošnika pri svojem razžaljenem Očetu. Naše grehe si na se uzel, ter se zanje na križu hudo pokoril. — Ker si ti umrl, smo mi oživali, in s svojo smrtjo si nam odprl vrata v nebesa. Ko si šel k svojemu Očetu, nas nisi zapustil brez tolažbe. Poslal si nam svetega Duha, ki naj nas razsvetljuje in vodi po pravi poti v sveti

raj. — Čast in hvala in poveličanje ti bodi, trojedini Bog, za vse milosti in dobrote, pa tudi za vse trpljenje, s katerim nas obiskuješ. Amen.

Daritev maše naj podpira vernike na zemlji, tolaži duše v vica, veseli angele in svetnike v nebesih. Zato vas vabim vse izvoljene božje: tebe, Marija, kraljica nebeška, vaju, ss. Joahim in Ana, vas kerube in serafine, in vse božje svetnike in svetnice: pridite, da pojdemo veselo prepevaje Jezusu nasproti, ki se bliža, rekoč: Svet, svet, svet si, Bog, vojnih trum, nebo in zemlja te časti, češčen in slavljen bodi na vse večne čase. Amen.

Pred povzdigovanjem.

Preponižno te prosim, o nebeški Oče, po Jezusu, tvojem Sinu, Gospodu našem, da presveti ta dar milostjivo sprejmeš in blagosloviš. Ozri se toraj, večni Oče nebeški,

na daritev, ki je tebi pripravljena; žnjo ti darujem tvojega Sina, ki ti je najljubši.

Glej, darujemo ti ga za tvojo sveto cerkev, da jo varuješ vsega hudega, in jo vodiš po poti božjega miru; za prednike se svete cerkve za svetega očeta, za vse škofe, izlasti za našega . . . , za vse duhovne in svetovne kristjane. Ohrani jih vse v svoji sveti veri, in potrjuj jih v vseh krščanskih čednostih.

Posebno pa se spomni, o Gospod, teh svojih služabnikov in služabnic . . . in pa vseh, ki so pri tej najsvetejši daritvi.

Dodeli, o gospod Bog, da nam tekne ta presveti dar v dušno izveščanje in v časni blagor. Glej, o večni Bog, na Marijo in Jožefa in s. Ano, na molitve in zasluženja vseh svetnikov, in potem se nas usmili.

Spomni se onih, ki so moji skrbi in varstvu izročeni, in nado-

mesti, kar sem zamudil v svojih dolžnostih. Spomni se tudi onih, ktere sem kdaj pohujšal, ali sem kriv bil, da so tebe razžalili; pripelji jih zopet nazaj na pravo pot, in ne dopusti, da bi se pogubili zavoljo moje hudobije. Ozri se naposled še name, najnevrednišo svojo stvar, ki bi ne smela izreči tvojega presvetega imena, ki bi ne smela prikazati se pred tvoje božje obličje, zato pribežim pod zavetje in priprošnjo preblažene device Marije, ss. Joahima in Ane, ss. apostolov in mučenikov in vseh svetnikov božjih: zavoljo njih priprošnje in zasluženja me usliši.

Sprejmi milostno ta dar, in reši nas po njem večnega pogubljenja, ter uzemi nas v družbo svojih izvoljenih. V to nam pomagaj ta dar svete maše, ki se bo zdaj resnično izpremenil v tvojega Sina pravo telo in pravo kri.

Med povzdigovanjem.

Ponižno te molim, o Jezus, Sin živega Boga, hrana izvoljenih, popotnica umirajočih, poroštvo večnega življenja, tukaj resnično pričujočega. O Jezus, ti pravi kruh nebeški, ki si v podobi kruha resnično pričujoč — v prahu ponižno te molim, kakor so te molili sveti trije kralji, ko svojega izveličarja in prihodnjega sodnika, in hakor te molijo vsi angeli in svetniki v nebesih. Vsega se ti darujem, daruj tudi ti svoje trpljenje v odrešenje moje grešne duše. Tebi izročujem svojo dušo in svoje telo, zdaj in vekomaj. Tebi, o Jezus, živim tebi umrjem; naj bom tvoj ali živ ali mrtev. Amen.

O presveta rešna Jezusova kri, na s. križu za nas prelita, ponižno te molim s vsemi angeli in svetniki. Kliči zame grešnika pred božjim stolom milosti in usmiljenja. Očisti

moje srce in mojo dušo. Pridi nadme, pa ne v zadolženje, ampak v izveličanje. O Jezus, v tebe verujem, v tebe upam, tebe ljubim. O Jezus, tebi živim, tebi umrjem, naj bom tvoj živ in mrtev.

O Jezus, tvojo presveto kri molim in častim. Tvoja rešna kri me operi in očisti vseh grehov in madežev. Naj mi da moč, da bom izkušnjave premagoval, potrpežljivo trpel, bogoljubno živel, srečno umrl. Daj, o Jezus, da se cena tvoja presvete krvi nad manoj ne izgubi. Daj, o Jezus, naj kane tudi ena kaplja tvoje rešnje krvi v ogenj vic, in naj ga pogasi, in reši uboge duše. Amen.

Po povzdigovanju.

Milostivi Oče nebeški, ne glej zdaj na nas, svoje nevredne in grešne otroke, temuč poglej na obličje svojega Sina, Jezusa Kristusa, ki stoji zdaj med taboj in med nami,

kakor naš srednik, zagovornik in priprošnik, kakor viši duhovnik nove in večne zaveze, v rokah držeč krvno daritev svojega trpljenja in svoje smrti, ki jo tebi daruje v našo spravo, v odpuščenje naših grehov in v izveličanje naših duš.

Spet se ti zahvaljujem, o nebeški Oče, da si iz ljubezni do nas ubogih ljudi na svet poslal svojega Sina, ki se je učlovečil, nas podučeval, za nas trpel, in na križu viseč v strašnih mukah umiral in umrl, da nam je pokazal, kako imamo tudi mi delati in trpeti, ako hočemo k njemu priti v raj.

Zavoljo te daritve, usmiljeni večni Bog Oče, se usmili izlasti mene, ki sem pri tej daritvi osebno navzočen, da se obilno udeležim njenega sadu. Kristus je za grešnike umrl, in s svojo smrtjo jim novo življenje zaslužil; zato te prosim, dodeli tudi meni, da svoje grešno poželjenje s Kristusom vred na križ

pribijem, križam in morim, da se moje srce presadi v ss. Kristusove rane, da se tamkaj prenovi, da postane čisto nova stvar, utrjena v pravičnosti in svetosti. Ne dopusti, o Bog, da bi se še kdaj ločil od Kristusovega križa.

Spomni se predobrotni Oče, tudi vernih duš v vicah, svojih otrok, ki so v tvoji milosti umrli, pa morajo vendar še za svoje slabosti v ognju očiščevanja trpeti. izlasti onih, za ktere sem posebno dolžan moliti, ktere nas prosijo, da bi se jih usmilili z daritvijo s. maše. Izpreglej jim milostivo ne še izpokorjene kazni. Naj jim pomaga ta presveti dar, tvoje bridko trpljenje in tvoja smrt. Zapovej toraj, večni Oče, svojim angelom, da naj uzamejo kelih rešne Kristusove krvi, in ga nesejo na kraj trpljenja, ter ga razlijejo nad verne duše, da se ohladi pekoči ogenj, in da se duše po nji očiščene radostno preselijo v

mesto večnega počitka; po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

(Tu pomoli nekaj očenašev in češčenih Marij s pristavkom: »Gospod, daj jim večni mir«, za duše v vicah, izlasti za one, ktere želiš Bogu posebno priporočati).

Vse te prošnje povzamem v ono sveto molitev, ktero nas je Kristus Jezus sam moliti učil, rekoč: Oče naš . . .

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta: Usmili se nas!

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta: Usmili se nas!

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta: Usmili se nas, in daj nam mir! — Resnično, Gospod, dodeli nam svoje prijateljstvo, svojo ljubezen, svoj mir, ki si da iz nebes prinesel, da bomo s taboj in z vsemi ljudmi živeli v miru, prijateljstvu, ljubezni.

Sveto obhajilo.

Gospodova miza je pogrnjena, jagnje božje je zaklano, in nam v

jed pripravljeno. Slišim glas, ki nas vabi k s. večerji, ki pravi: Pridite k meni vsi, ki trpite in ste obteženi, jaz vas bom poživil. O neskončna ljubezen, kako sem mogel biti tolikanj slep in hudoben, da sem nate, o sladki Jezus, tolikrat pozabil, ter te tako grdo in nehvaležno žalil! Iz celega srca obžalujem to slepoto, objokujem svoje grehe, in ponavljam še enkrat sklep: popolnoma in resnično poboljšati svoje življenje. Ker pa, o Gospod, nisem vreden, da v s. zakramentu pod mojo streho prideš, te prosim ponižno: reci le z besedo, in bo ozdravljena moja duša. Pridi k meni v duhu, in skleni se z mojo dušo navekomaj.

Ponižno in skesano sem te prosil, da prideš v moje srce, zato verujem, da si uslišal mojo prošnjo; v meni prebivajočega te prosim: razsveti in potrdi mojo dušo, da nikdar nate ne pozabim, da tvoje

nauke vedno preišlujem, da tvoje uzglede zvesto posnemam, vse križe in nadloge in težave iz ljubezni do tebe voljno prenašam, da za te delam, živim in umrjem. Moj božji Izveličar, omagujočega me podpiraj, izkušanega me brani, očisti in posveti vse moje misli, besede in djanja. Tvojemu presvetemu srcu izročim vsa opravila svojega življenja; vladaj in vodi ja po sveti svoji dopadljivosti. Varuj moje srce in moja usta, da ničesar ne mislim in ne želim, in ne govorim, kar bi bilo nasprotno tvoji sveti volji. Predobra mati sveta Ana, prosi svojo hčer nebeško, da brez madeža potujem po tej solzni dolini, na smrtno uro pa milost najdem pred obličjem svojega Boga. Amen.

Poslednja molitev.

Naj ti dopade, večni Bog! ta s. daritev, ki smo ti jo darovali v imenu svete cerkve, in dodeli nam

vse milosti, ki jih deliš svojim najzvestejšim služabnikom o daritvi s. maše. Daj nam na tem svetu za- naprej tako živeti, da nebes ne po- zabimo, in časne dobrote tako uži- vamo, da večnih ne izgubimo, in da med vsemi izpremembami min- ljivega življenja se naša srca sta- novitno tja obračajo, kjer je edino pravo veselje. To vse nam dodeli, o Bog. po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Blagoslov.

Ker sem bil, kolikor mogoče, pobožno in pazljivo pri tej sveti maši, nakloni nam tudi, o previšnji Gospod Bog, izveličanski sad te pre- svete daritve. Blagoslovi nas z ustmi in roko mašnikovo : Bog Oče, † ki nas je ustvaril, Bog Sin, † ki nas je odrešil, Bog sveti Duh, † ki nas je posvetil.

Blagoslovi nas vsemogočnost Očetova, modrost Sinova, milost s.

Duha. Blagoslovi nas presveta Trojica; blagoslovita nas s. Joahim in s. Ana s s. Marijo; blagoslovi nas Marija s svojim božjim detetom Jezusom zdaj in na smrtno uro. Amen.

Zahvala.

Zahvaljujem se ti, o Bog, za tvoj blagoslov, in žnjim previden pojdem na svoj dom. Ta blagoslov naj me spremlja po vseh potih in pri vseh opravkih, ter naj me varuje vsake nesreče. — Odpusti mi vso mlačnost in vse raztresene misli mojega srca, in kar je manjkalo moji pobožnosti in ljubezni, namesti iz neskončnega zaklada Jezusovega zasluženja. O sveta Ana, danes in vselej bodi ti moja priprošnica in pomočnica. Amen.

Cerkvena molitev.

(Glej stran 266.)

N a u k i

iz svetega pisma in iz spisov svetih mož.

Vodi me po potu tvojih postav,
ker želim po njem hoditi.

(Ps. 118, 35).

Vi majhini, poslušajte, ker govorim o visokih rečeh . . .; volite si rajši nauk ko denar . . .; zakaj boljša je modrost ko vse dragočnosti, in kar si človek želeti more, se ž njo primerjati ne more.

(Pr. 8).

Kdor ljubi strah, ljubi modrost
kdor pa grajo sovraži, je norec.

(Pr. 12, 1).

Strah Gospodov sovraži hudo.
Napuh in preuzetnost, hudobno življenje, dvoježična usta so mi gnusoba.

(Pr. 8, 13).

Poslušaj svèt in sprejemaj strahovanje, da boš naposled še moder.

Pr. 19).

Poslušajte nauk, in govorite modro, in ne zametujte ga.

(S. p.)

Srečen človek, ki me posluša.

(Pr. 8, 33).

Boljše je Bogu služiti, ko svetu zapovedovati. Kako srečen si, če Gospodu služiš! (S. Frančišek As.)

Svojega stvarnika se spominjaj v dnevih svoje mladosti. (Prid. 12, 1).

Dobro je človeku, če nosi jarem od svoje mladosti, (Žal. 3, 25), t. j. če je že od mladih nog svojo dušo privajal trpeti, v pomanjkljaju živeti, ubogati.

Molitev je potrebna, da milost božjo udobimo in večno izveličanje. „Brez mene ne morete nič“, govori božji Izveličar.

Preden moliš, pripravi svojo dušo, in ne bodi kakor človek, ki izkuša Boga.

Bog daje vsem svojo milost, a prosimo si jo po preblaženi devici Mariji.

(Zlatoust).

Kdor ve prav moliti, ve tudi prav živeti. (S. Avguštin).

En sam očenaš izmoljen iz dna srca, izbriše vsaki dan naše male grehe. (S. Avg.)

Pobožna molitev in čisto srce je vir duhovnega veselja. (S. Fran. As.)

V božjih očeh je vsako dobro delo molitev. (S. Fulgencij).

Ne pričakuj dosti od človeka, ki ne ljubi pomenka o Bogu. (S. Vinc. P.)

Noben dar ni prijetniši Bogu, ko gorečnost za duš izveličanje. (S. Gregor).

Vzglede sem vam dal, da delajte, kakor sem jaz delal, (govori Izveličar J. K.)

Naš Izveličar se je vadal v pokorščini od rojstva pa do smrti na križu. (S. Fran. As.)

Kaj je žalostniše kakor pokorščino zanemarjati, zaničevati? (S. Fran. As.)

Pokorščina je varniša in boljša od dovolitve, da smeš kaj storiti ali opustiti, kajti v dovolitvi vlada nekaj lastne volje, v pokorščini pa se omejuješ za voljo višega.

(S. Fran. As.)

Spoštuj očeta in mater, da ti bo dobro na zemlji, in da dolgo živiš. — Kdor svojega očeta žalosti in svojo mater preganja, je grd in nesrečen človek. (Pr. 19, 20).

Božji Izveličar nam zapoveduje, da bližnjega ljubimo, kakor same sebe. Ako nimaš srca, da bi ga ljubil kakor samega sebe, mu pa vsaj ne škoduj, temveč mu dobro izkazuj.

(S. Fran. As.)

Kdor pozna pregrešek svojega brata, naj ga ne ponižuje, in o njem naj niti ne govori, pač pa naj ga pomiljuje in pokriva bratov greh: bolnik je, ki potrebuje zdravnika, ne zdravi.

(S. Fran. As.)

Pohlevno umikanje je najgotovjša varovalka čistosti, ter je na

častnem mestu med najimenoitnejšimi
čednostmi. (S. Fran. As).

Drage obleke, krasne hiše, iz-
brane jedi in pijače, lenoba, spanje,
oslabljajo duha, ter razvijajo nizko
čutnost. (S. Fran. As.)

Kolikor imaš samozataje, toliko
napredka v čednosti. (S. Vinc. P.)

Noben človek na svetu se ne
domore čednosti, če s tem ne začenja
da admira samemu sebi.
(S. Fran. As).

Mir duše je v tem, da si greha
prost. Pobožno življenje je vir pra-
vih radosti. (S. Atanasij).

Gorje mu, kdor se veseli niče-
murnih nekoristnih pogovorov, in
s tem priložnost daje, da se še dru-
gim priljublja nespametno govor-
jenje. (S. Fran. As).

Hudiču in njegovim pajdašem
se spodobi žalostnim biti, mi na-
sproti pa se zmeraj veselimo v Go-
spodu. (S. Fran. As).

Veselite se, in sopen vam rečem: veselite se; veselite pa se v Gospodu. Vaša skromnost bodi znana vsem ljudem. (S. Pavel. Fil. 4, 4).

Veseli se v svoji mladosti . . . , toda vedi, da te bo sodil Bog čez vse. (Prid. 10, 11).

Kdor svojega prijatelja zaničuje, manjka mu pameti; modri mož pa molči. (Pr. 11, 12).

Kdor se hoče ločiti od prijatelja, išče povodov; taki je vsikdar grajav. (Pr. 19, 1).

Boljši je ubogi, ki živi v svoji priproščini, od bogatega, ki ustnice krivi, in je neumnež. (Pr. 19, 1).

Vsaki človek ima od narave željo po izpoznanju; a kaj pomaga znanje brez strahu božjega? Zares, nizki poljodelec, ki Bogu služi, je boljši od napuhnjenega modrijana, ki tek zvezda preiskuje, samega sebe pa zanemarja.

(Tom. K. 1, 2).

Kriva priča ne ostane nekaznjena, in kdor laž govori, ne ujde.

(Pr. 19, 5; Dan. 13, 61).

S takim, ki skrivnosti odkriva, in se z goljufijo peča, in ustnice odprte ima, ki šepeta in se prilizuje, s takim se ne druží. (Pr. 20, 21).

Gospodu je gnusoba dvojna uteža; kriva tehta ni dobra. Poguba je človeku svetnike požirati (t. j. preganjati jih in oplenjati) in storjene obljube preklicevati.

(Pr. 20, 23, 52).

Zlato in srebro je mnoge zapeljalo; prišlo je do srca kraljev, ter jih pokvarilo. (Prid. 8, 3).

Kdor hoče biti popolnoma, mora imeti te tri lastnosti: mora zaničevati samega sebe, nikogar zaničevati, svet zaničevati, in zaničevati zaničevanemu 'biti.

(S. Fran. Boržan).

Dišila širijo duh, kader se zažgo; tako tudi naše čednosti — v poizkušajočem ognju bridkosti.

(S. L. Justinijan).

Satanu je dober vsaki les, da le more iz njega delati strelice, in duše umarjati. (S. Vinc. P.)

Kaj mi pomaga, če ves svet pridobim, svojo dušo pa pogubim. (Mark. 8, 36).

V čast si šteje, če onim ne dopadaš, kterim Bog ne dopada. (S. Pavlin).

Grehov moje mladosti in moje nepremišljenosti se ne spominjaj, o Gospod. (Ps. 24, 7).

Tuje napake naj ti bodo ogledalo lastnih. (S. Ign. L.)

Kaj pomaga nositi obleko svetosti, če pa manjka del svetosti. (S. Volkovoj).

Gospod pozna pot pravičnih, življenje hudobnih pa vodi v pogubljenje. (Ps. 1, 6).

Gospod neče, da bi se kdo pogubil, ampak da se obrnejo vsi na pokoro. (2. Pet. 3, 9).

Obvaruj mojo dušo in reši me;
ne daj, da bi bil osramočen, zakaj
v te sem zaupal. (Ps. 24, 20).

Kaj mi pomaga to za večnost?
(S. Alojzij).

O smrti govore dela vsakemu:
Tvoji otroci smo, pri tebi ostanemo,
ter pojdemo s teboj v sodbo.
(S. L. Justin).

Spominjaj se človek, poslednjih
reči, in vekomaj ne boš grešil.
(Prid. 10, 40).

Kako sladko je umreti, ako si
vedel dobro živeti. (S. Jeronim).

Stavki premišljevanja

za celi mesec.

1. Kedor hoče poznati Marijino
ljubezen, mora vedeti pravo zgodovino
preteklosti in sedanjosti.

2. Čednost zahteva milosti, so-
delovanja, gorečnosti, stanovitnosti.

3. Ne posreči se vsakemu, da bi se odločil od sebe, ker jih je malo ki bi se resnično ljubili.

4. Sveto obhajilo, vredno prejemamo, zedinjuje z Jezusom in Marijo.

5. Mati Božja je bila vedno brez dednega greha in v vedno v milosti Božji — po zasluženju svojega Sina.

6. Marije ne ljubi sedmeri človek: mlačni, napuhnjeni, brezmišljeni, nevoščljivi, uživavni, lakomni, nečisti.

7. Marijine prelepe cerkve po vsem svetu priporočajo njeno češčenje, da je izveličavno in Bogu prijetno.

8. Največe bogastvo Marijino je bilo njeno — uboštvo v duhu, in njeno največe uboštvo — v ljubezni sveta, za kateri čisto nič ni marala.

9. Moč Marijine priprošnje se kaže, — da se izpreobračajo krivo-

verci, grešniki, da ozdravljajo nezdravljivi, nasprotnost in delavnost satanova.

10. Marija je dala tri velike dari: a) sebe, b) svet, c) svoj sklep.

11. Marijino srce lahko umevajo: priprosti, verni, goreči.

12. Premišljuj večkrat, kako je Marija angelu odgovorila, pa boš razumeval, kaj je prava popolnost.

13. Če išče prava ljubezen Marijinega srca, najde pri njem neizmerne zaklade krščanskih čednosti.

14. Le ene milosti potrebuje človek, da drugih dobi: zveste ponižnosti. To se vidi na Mariji.

15. Da je bila Marija skrbna kakor Mati, to je pokazala z besedami in z dejanjami.

16. Veliko reči vzdiguje k Bogu: trpljenje, veselje, ljubezen, izguba in dobiček — treba jih je paziti le od prave strani.

17. Kjer se prava krščanska vera resnično izpolnjuje, tam tudi Marijino ljubezen čislajo in hvalijo.

18. Mnogoteri načini, po katerih se Marija časti, so tolikeri dokazi, da so njenih milosti mnogoteri potoki.

19. Mnogotere čudopolne Marijine podobe, so podpisi da njeno vsmiljenje ne počiva.

20. Z duhom prave „češčene-marije“ se more predišavati celi svet.

21. Mnogotere molitvene oblike, s katerimi se devica in mati Marija kliče in prosi, in ktere je cerkev priznala in priporočila, so oznanjevalke in priče, kolika dobrotnica in pomočnica je *bila* in *je* in *bo* revnemu človeštvu presveta Devica.

29. Pod križem stoječa Božja Mati je pokazala, kaj premore Božja moč v najhujšem trpljenju.

22. Ni pomenljivišega in važnišega za mislečega in podučenega kristjana kakor dolga vrsta značilnih imen, ki so jih Materi Božji dajali vseh časov ljudje.

23. Rožni venec je bil vedno malocenjen in vedno moljen, vedno odrivnan in vedno iskan, vedno prepovedan in vedno priporočevan.

24. Marijini prazniki so dnevi zmagoslavja na križ pribitega njenega Sina.

25. Smrtnik, ki se je v življenju rad zatekal pod plasč Marijine brambe, njemu se treba ni bati preveč ne sodnika ne satana.

26. Lepa in veličastna so dela Božja, polna milosti in dobrote in modrosti, a lepšega ni od Marijine duše.

27. Marija in Jožef spremljata device, prosita za grešnike, pomagata spokornim, tolažita umirajoče.

28. Kedor ima polno glavo sveta, je ves omotičen, kratkoviden, slaboumen, praznega in pustega srca.

30. Pristrčno češčenje Marijino ne ostaje nikjer brez vidnih uspehov dušnih in telesnih.

31. Božje poti so dobre, pa le za tiste, ki so jih potrebni; Marije ne častiš, če na božjem potu iščeš svoje ničemurnosti.

Sveta pokora.

Izpovedne molitve.

Izpoved in pokora nista vse eno. Odkritosrčna izkesana izpoved je del sakramenta s. pokore, pokora sama pa je v resni volji, v gorečem prizadevanju, da se hočeš res poboljšati. — Če se hočeš toraj prav izpovedati, moraš tudi skrbeti, da se prav poboljšaš. Zato moraš pa svojo dušo natančno preiskati, svoje grehe izpoznati, iz srca jih obžalovati, ter resnično poboljšanje skleniti.

1. Prosi Boga pomoči.

O moj Bog! poznaš me ti, poznaš mojo dušo bolj ko sam. Ti veš vse

moje misli, vsa moja nagnjenja, vse moje najskrivnejše želje. Tebi ni nič neznanega, nič skritega, ti ničesar ne pozabiš. Pred teboj se skriti ne morem, ne izgovarjati, ne olupšati. Sodil me boš enkrat ne po zunanjem, ne kakor si jaz mislim, ampak po resnici in pravici. Od vsake ničemurne besede bom moral odgovarjati. Oh, kako bom obstal pred teboj? Pa še mi daješ časa, da morem svoje grehe izpoznati, poboljšati se, in preteči ostro tvojo sodbo. Ali tudi tega ne morem brez tvoje milosti. Zato grem k tebi, preljubi moj Jezus! ki si vir sprave in miru. Prosim te ponižno, oslobodi me dušne slepote in gluhotе. Daj mi svojo milost, da izpoznam svoje grehe, in da se jih resnično kesam. Bog, sveti Duh! stoj mi na strani, da svojemu Izveličarju pripravim vredno stanovanje. Če bo on v meni prebival, dajal mi bo moč, da v njegovi ljubezni stanoviten ostanem.

Razsvetli toraj vse skrivne gube in kote mojega srca, da vidim vse svoje grešne misli, namene, želje, dejanja. Zaupajoč v zasluženje Jezusovo, v priprošnjo preblažene device Marije, svojega s. patrona, pojdem v se, ter hočem resno preiskovati svojo vest, in soditi samega sebe pred tvojimi očmi, ki vse vidijo.

Vsevedni Gospod Bog, ki preiskuješ obisti in srca, ki vidiš najskrivnejše misli in občutke človeške, glej me tukaj pred taboj, ki sem namenjen soditi samega sebe, da me ti ne boš sodil. Zdaj hočem preprašati in preiskati notrino svojega srca, in vse obžalovati, kar je tebi neprijetno. Poboljšati se hočem z zakramentom svete pokore pred tvojim namestnikom.

Pošlji mi, o preusmiljeni Bog, svojega božjega Duha, da me bo v tako imenitnem opraviilu razsvetljal in vodil, da me ne bo slepila ne lastna ljubezon ne druge strasti,

da svoj dušni stan spoznam, kakor je v resnici, da ničesar ne izpregledam, in si ničesar ne prikrivam.

Preusmiljeni Oče, usliši to mojo ponižno prošnjo, po Jezusu Kristusu, našem izveličarju in prihodnem sodniku. Amen.

O Duh ljubezni in milosti! o sveti Duh! razsvitli dušo mojo. Spoznam svojo nezvestobo, svoje pregrehe, s katerimi sem te vnovič zopet razžalil. O moj Bog! kolikrat sem že svoje obljube prelomil, in kolikrat sem v svoje stare pregrehe zabredel! Oh sopet sem grešil — obilno sem grešil! Užgi vendar moje revno srce, da te bom od zdaj z naprej resnično ljubil, da ti zvest ostanem — zvest do smrti! Daj mi, o s. Duh! da pravo žalost, resnični kes, čez vse svoje grehe občutim v svojem srcu. Daj mi milost pravega izpoznanja da, se odkrisrčno — ponižno obtožim vseh svojih grehov. Amen.

2. *Izprašuj si vest.*

Preiskuj se po vseh grehah: po številu, kakošnosti, okoličnostih. Išči jim tudi vir ali začetek. Četudi je potrebno, da se izpoveduješ le smrtnih grehov, je vendar zelo koristno, da naznaniš tudi male grehe, in izkušnjave. Izlasti se prašaj:

1. Česa se največkrat izpovedujem?
2. Ktere izkušnjave so mi najnevarniše?
3. Kaj mislim in govorim najrajše?
4. Kaj me navadno žalosti ali veseli?

Vendar ne delaj tega boječe. Skrbi najbolj za pravo kesanje, trdni sklep, resnično poboljšanje: To je poglavitno in bistveno v izpovedi.

3. *Obudi pravo kesanje in stori trdni sklep.*

Pravo se kesaš, če grehe obžaluješ in jih studiš, ker si prelomil zapovedi božje: toraj — zavoljo Boga in iz ljubezni do njega. To kesanje se ne da kar po knjigi odlomiti ali prebrati, tudi se ne prisiliti; pač ga pa moreš z milostjo božjo obuditi, moreš storiti, da ti pojde iz srca: zatoraj pa moraš Boga te milosti prositi, ter pomisliti, kaj je greh.

Obžalovanje.

O moj Bog! grešil sem, veliko hudega sem storil, ravnal sem soper

dolžnost in vest. Tvoje svete zapovedi sem trmoglavno prelamljal, in tako sem izgubil tvojo milost in tvoje prijateljstvo, izgubil sem pravico na nebesa, vreden sem kazni. Kaj bi bilo, ko bi umrl v takem stanju? kaj bi me čakalo v večnosti. — Vendar pa, o moj Bog! greha ne črtim ko največe hudo, ker se bojim kazni, pekla, črtim ga tudi iz ljubezni do tebe. Žal mi je iz srca, da sem s svojo nepokorščino razžalil tebe, svojega najboljšega dobrotljivejšega Očeta. Več nisem vreden, da bi se imenoval tvojega otroka. — Vendar si mi še zmeraj Oče, vsprejemlješ svojega zašlega in zmotenega otroka, če se resnično izpreobrne. Skesanega srca se obračam k tebi: odpusti mi toraj, Oče nebeški, zavoljo Jezusa, svojega Sina. Pred nebom in zemljo ti obečam resnično poboljšanje, odrekujem se vsakemu grehu, posebno pa onemu, v kateri sem najbolj nagnjen. Ogibati

se hočem vsake bližnje nevarnosti in grešne priložnosti, in posluževati se pomočkov, ki me bodo odvrčali od hudega in vodili k dobremu. Premagovati hočem z božjo pomočjo svojo hudo navado in svoje hudo nagnjenje, in naj bi mi bilo še tako težko. Raje hočem umreti, kakor še enkrat te razžaliti s težkim grehom.

Oh moj Bog! kako slab sem in šibak, pa tudi kako lahkomišljen! Kako zanikaren sem, kader imam moliti, in kako maloskrben, kar se tiče mojega izveličanja! Kako len sem, kader mi je izpolnjevati dolžnosti, in kako počasen, kader mi je dobro delati! Kako nepremišljen sem, kader govorim, kako oster, kader sodim, kako nepotrpežljiv, kader se mi kaj ustavlja! Kolikrat sem trdosrčen do bližnjega, neprijazen in grenak do podložnih, nagel v jezi! Koliko dobrega ne opustim iz zgolj lenobe, ali iz človeškega

strahu, ali iz samopridnosti, ali tudi le na videz, ne pa, ker ti tako hočeš, o moj Bog! Koliko napak in pregreškov sem soper storil, ki sem jih že tolikrat obžaloval, tolikrat se jih že obtožil, in obljubil poboljšati se! — Dolžan sem, da te ljubim nad vse, da tvojo sveto voljo v vsem izpolnjujem; pa kaj sèm delal? delal sem, kar si ti prepovedal, ravnal sem soper tvojo sveto voljo. Oče, preljubeznivi oče nebeški! odpusti, odpusti mi zavoljo Jezusovega zasluženja. Iz srca mi je žal, da sem te kdaj v najmanjšem razžalil. Odslej se hočem res poboljšati. Biti hočem s tvojo pomočjo v vsem svojem govorjenju in dejanju in nehanju previdniši, v vsem dobrem gorečniši. Do bližnjega bom pohlevniši, potrpežljiviši, prijazniši, do tujih napak in slabosti krotkejši in prizanesljiviši, kakor tudi jaz želim, da bi tudi drugi imeli z mojimi vsašdanjimi napakami in pregreški

potrpljenje. Močnejše in odločnejše se hočem ustavljati svojemu slabemu nagnjenju, ter resno odpravljati najnevarnišo napako.

O moj ljubeznivi Jezus! kako se hočem k tebi ozreti! Nezvest sem te zapustil, svoje najsvetejše obljube sem prelomil. Osramoten klečim pred teboj na svojih kolenih, nikar me ne zavrzi, saj si milost sama, saj si tudi prešuštnici odpustil, saj si celo razbojniku na križu večni raj obljubil; Magdaleno, očitno grešnico, si milostivo vsprejel in veliko si ji odpustil, ki te je veliko ljubila. Tudi jaz, ubogi grešnik, te ljubim, oh! in zato mi je žal, da sem te z grehi vnovič žalil. Milost, moj Jezus! milost! Oh, moj Bog! kako se hočem izgovarjati? toliko milosti si mi izkazal, in jaz sem jih zavrgel. Pač se moram sramovati pred teboj. Pa pogled na sveti križ, ta mi še upanje daje; saj si umrl za me, o Jezus! za me pretočil zadnjo

kapljo svoje krvi; prosim te, ne glej mojih hudobij, spomni se le svoje milosti, svojega usmiljenja! Zadeni me, o nebeški pastir, na svoje rame! Ne bom te več zapustil. Raji hočem umreti, ko še kdaj grešiti; to je moj trdni, resnični sklep.

Ti pa, o Marija, moja ljuba mati! spravi me s svojim sinom. Moj trdni sklep milostljivo sprejmi in zapri ga v svoje materino srce. Stoj mi na strani ob uri iskušnjav in isprosi mi milost stanovitosti noter do smrti! O Marija, varuj me; o Marija, vodi, me po pravi poti v s. raj. Amen.

Trdni sklep

je najpoglavitniše. ker za njim hodi poboljšanje. Grešnik mora premisliti, kaj ga je dozdej v greh vodilo. Kaj, kje, zakaj je padel, da ve zanaprej varovati se. Preudariti mora, kake pomočke bo rabil, da se poboljša, ktere zapreke bo odpravljal, da mu ne bodo na poti. Sicer mora biti sklep resen, odkritosrčen, trden, splošen. Pri odpustljivih grehah glej

najbolj na enega, njega obžaluj, njega iztrebljaj.

4. *Izpoveduj se grehov odkritosrčno.*

Obtožba tvoja mora biti cela, resnična, ponižna. Pri velikih grehah moraš povedati število, važne okoličnosti, in le sebe samega tožiti. Kdor ima le male grehe, navadne nepopolnosti in slabosti, naj ne pozabi očitati kateri greh, seveda le splošno, iz poprejšnega življenja, da bota kes in sklep trdnejša, da bo sad izpovedi gotoviši in večji. Kdor se ne izpoveduje greha, ker ga nima in ne ve, ali se izpoveduje le izkušnjav in nepopolnosti . . . ali če očituje svoje grehe brez pravega kesa in sklepa: izpoveduje se brez koristi. Kdor pa vedoma zamolči smrtni greh, ali kdor nima kesa in sklepa, že pred odvezo, ali kdor je namenil, da naložene pokore ne bo opravil: stori božji rop.

b) *Po izpovedi.*

Spominjaj se ljubeznivih besed Izveličarjevih: „Bodi potolažen, moj sin! tvoji grehi so ti odpuščeni“. Bog te spet rad ima. Ne zabi pa tudi njegovega svarila: „Pojdi, in ne greši več, da se ti kaj hujšega ne zgodi“.

Zahvaljevanje.

O Bog! kako se ti morem zadosi zahvaliti za tvojo neizkončno dobroto? Iz ljubezni do tebe, o moj Bog in moj Oče! še enkrat obžalujem iz vsega srca vse moje grehe. Nečem več grešiti, raje hočem umreti, ko Boga tako hudo razžaliti. Zahvaljujem se ti, o moj preljubeznivi Jezus, da si tako prizanašljivo čakal mojega izpreobrnjenja, da si meni, nevrednemu grešniku, milostivo odpustil grehe. Ne zavrzi moje ponižne izpovedi, ter nadomesti iz svojega usmiljenja in trpljenja, v kolikor bi bila obtožba nepopolnoma in nenančna in kesanje pomankljivo. Dodeli, da bom ves čist pred obličjem nebeškega Očeta, da se s tvojo božjo pomočjo greha ogibljem, in tebi zvestejše služim. Usliši me zavoľjo priprošnje tvoje porodnice preblazene device Marije in vseh tvojih svetnikov, zakaj trdno sem sklenil

ravnati se po tvoji sveti postavi. — Vem, da moje prizadevanje in popoljševanje bo našlo veliko ovir, toda nobena naj me ne straši. Vse hočem storiti, da tvoje prijateljstvo, o Bog, sopet zaslužim, in tolažbo dobre in mirne vesti zadobim. Bdeti hočem in moliti, da ne padem v poprejšne grehe. Boril se bom s svojim hudim nagnjenjem, ogibati se nevarnosti in priložnosti v greh, delati po opominu in svetu izpovednikovem, ter večkrat in pogostoma izlasti v izkušnjavah, misliti na te, vsevednega Očeta in mojega prihodnega sodnika. Strah, da bi mogel tebe razžaliti, ki si mi največi dušni in telesni dobrotnik, otročji strah naj me zadržuje od greha. Nečem popuščati, nečem ustopati, četudi bi se mi zdelo od začetka težko ali nemogoče. Gospod! s tvojo pomočjo, s tvojo milostjo mi je vse mogoče. Slab sem, omahljiv, šibak in krhak, to je res, prav zato pa

bom skrbnejši, zaupal bom trdnejše v tvojo božjo pomoč, ter bom gorečniši v molitvi. — Čim skrbljiviši se bom varoval greha, tim gotoviše bo, da sem se prav izpovedal, in da so mi grehi odpuščeni, tako morem po resničnem poboljšanju upati večnega izveličanja. Tega te prosim, o predobrotljivi in preusmiljeni moj Bog, po Jezusu Kristusu, tvojem Sinu, našem Izveličarju. Amen.

O moj Bog! očiščen sem, spravljen sem s teboj. O kako dober si vendar ti, o moj Gospod! Moje hudobije si pozabil, moja duša je v krvi tvojega ljubeznivega Sina, mojega odrešenika, očiščena, oprana. O moj Bog! kako te hočem prav zahvaliti za to milost? To, o usmiljeni Bog! naj bo moja hvala: Tvoj hočem biti, tebi se popolnoma darovati, ti boš moj Gospod, moj Kralj, le tebe hočem iskati, le tebi služiti. Za vselej se resnično od-

povem tu v tvoji pričujočnosti svetu in nečimernosti njegovi, vsem nevarnostim in vsem priložnostim, ki so me v greh zapeljevale. — To je moj resnični, trdni sklep, o Jezus! daj mi milost, da ga nikdar nikoli ne prelomim in pa, da nikoli več ne omadeževam oblačila milosti s katerim sem zdaj oblečen. O kako nehvaležen, kako hudoben bi pač bil, ko bi te še enkrat zapustil, tebe, neskončno dobroto in milost, ki si mi že tolikrat odpustil, tolikrat me milostljivo sprejel! Nikar ne priпусти, da bi se še kedaj ločil od tebe.

In ti, o moja ljuba mati, Marija! glej, sopet sem tvoje posestvo, sopet sem tvoj otrok! Tvoj mili Jezus se me je usmilil, grehe mi je odpustil in zato me je še s svojo milost ozališal, glej, o ljuba moja Mati! Sopet sem lep v tvojih očeh, pa ti, o kraljica mogočna! mi pomagaj, da to oblačilo svete milosti neoma-

dežano ohranim. Res se hočem poboljšati, o pribežališče grešnikov, usmili se me! pomagaj mi! prosi za me!

Sveto rešnje telo.

Človeško življenje je potovanje v večnost. Težavno in nevarno je to potovanje. Kakor se potnik prestopi, zadene na prepreke, nevarnosti, izkušnje, in koliko jih je! Sovražniki zunaj, sovražniki znotraj, greh tako mikaven, tako mogočen, človek tako slab in vedno napadan, oh, kako če srečno dospeti v svojo domovino, če mu Bog ne pomaga! Bog pomaga, Bog svojih ne zapušča. Iz neizmerne ljubezni daje Kristus Jezus slabemu in trudnemu potniku jedi, tako jed, ktera naj ga krepí na potu v večno domačijo, daje se duši samega sebe, svoje meso in svojo kri. Kakor napaja suho zemljo rosa izpod neba, tako prihaja v človeško srce z Jezusom božja milost in tolažba, mir moč in srčnost za boj. Človek pa se prašaj sam, preden je ta kruh, govori apostol. Kakor je velik sad, kakor so obilni blagrivrednega obhajila, tako grozni so nasledki nevrednega. Sveta jed, ki daje pobožnim in pravičnim življenje in izveličanje, ona je hudobnim in grešnikom razjedajoči smrtni strup. Kristijan pomisli to, pa se skrbno

pripravljaj prejemati to svetstvo. Ostro in natanko se preprašuj, kolikor mogoče popolnoma se očiščuj, obujaj živo vero v Jezusa, trdno upanje, gorečo ljubezen, pristrčne in močne želje po njem, ponižuj se kolikor moreš, moli in hvali ga s vsemi angeli in svetniki. S takimi dejanji in čuti si olepšaj srce, če hočeš, da bo v njem prebival in stoloval Gospod nebes in zemlje s vso obilnostjo svojih milosti. Le tako pripravljeno srce bo živelo o tem nebeškem kruhu, ter doseglo večno življenje.

A. Pred s. obhajilu.

Obujanje treh božjih čednosti.

O moj Bog, vse trdno verujem, kar si ti razodel, in kar po svoji sveti cerkvi verovati zapoveduješ.

O moj Bog, po zasluženju Jezusa Kristusa upam od tebe odpuščanje svojih grehov, tvojo milost in večno življenje, ker si nam ti to obljubil, o Bog, ki si vsemogočen usmiljen in zvest.

O moj Bog, ljubim te iz celega srca, in čez vse, ker si moj naj-

boljši Oče, in ker si največe in najljubezniviše dobro. Zavoljo tebe ljubim tudi svojega bližnjega, prijatelje in sovražnike kakor samega sebe.

(Kolikorkrat tri božje čednosti moliš, s kterimikoli besedami, in jih tudi v srcu obudiš, vselej dobiš odpustek 7 let in 7krat 40 dni. — Če opravljaš pa to vsaki dan, dobiš enkrat v mesecu popolni odpustek, ako si bil pri izpovedi in s. obhajilu. — Popolni odpustek tudi v smrtni uri. — V daljši obliki jih dobiš zadaj v „pristavku“.)

Edinorojeni Sin božji ! Z največim hrepenenjem, in kakor otrok želi svoje matere, pričakujem trenutka, ko bom deležen neizmerne velike milosti, da prejmem tebe, svojega Gospoda in Boga, v tem presvetem altarskem zakramentu. Prišla je ura, tu je dolgo zaželeni trenotek. Daleč stopite od mene, vse pozemeljske misli in skrbi in želje ! Duša moja, zberi vse svoje moči, in obrni jih na najviše, na Boga, na tvojega gospoda, učenika, odrešenika, so-

dnika, plačnika. Predobrotljivi Izveličar! prosim te, milost mi daj, da s čistim srcem pristopim k tvoji sveti mizi, da bom deležen vseh milosti tega presvetega pomočka, t. j. da se mi vera potrdi, upanje pokrepi, ljubezen pomnoži. Če pre-mišlujem, kdo si ti, ki si prikrit pod to podobo, in kdo sem jaz, ki te želim prejeti, izpoznam, da sem nevreden. Vendar, ker si tako dober tako milostiv in usmiljen, to me izpodbuja, to mi daje upanje, da mene izkesanega grešnika ne boš odganjal, ker sem te potreben, o moj Bog in moj Izveličar! Pokaži mi svojo ljubezen in dobrotljivost, da vidim, kaj sem dolžan, da ti bom hvaležen, in da te bom ljubil.

— Ves prepričan verujem, in veselega srca izpoznavam, da v podobi kruha si ti sam, o moj božji Odrešenik, kterega namenjam prejeti. Ti sam si rekel: to je moje telo, to je moja kri. Tvoji tej besedi verjamem

ker tvoja beseda je večna resnica. Zatoraj trdno verujem, kar si učil, in moja vera ni omahljiva, ni zmotljiva. Tvoje neizkonečne ljubezni, o Gospod, ne morem doumeti: zato jo verujem, zato jo molim in hvalim. — Ta vera mi vzbuja upanje, da upam, da pričakujem, kar si mi obljubil. Obljubil pa si: kdor je moje meso in pije mojo kri, ima življenje v sebi, ter bo živel po meni. Ti sam si toraj hrana in življenje moji duši, Zato boš tudi dopolnil v meni, kar je začela tvoja ljubezen: očistil boš dušo vseh hudih nagnjenj, potrdil jo boš v dobrem, podpiral in poživil jo boš na potu v večnosti, da ne zajde, in da pride tja, kjer si ti, v večno veličastvo. Ta tvoja obljuba je tako gotova, da bom živel s teboj vekomaj srečen. To moje upanje stoji na tvoji dobroti, na tvoji zvestobi, na tvoji vsemogočnosti. More li goljufati? Ne more! — Ker si popolnoma, ker si tako neizkonečno

dober, ali te ne bom ljubil, ali te ne bom ljubil nad vse? Ti, neizmerni in neobsežni Bog, si se ponižal k nam grešnikom, da bi nas pouzdignil. Umrl si najgrozovitiše smrti, da bi nas obudil v življenje. Daješ se našim dušam v živež, da bi se z nami najtesnejše sklenil. Zgolj ljubezen si do vseh ljudi, in do mene, najmanjšega med njimi, ali ne bom tudi jaz do tebe ves ljubezen? Pre-slabe so moje besede, da bi povedal, kaj čuti moja duša, ko vidi tvojo dobroto in ljubezen. Morem le jecljati: moj Gospod in moj Bog!

Poln trdne vere, otroškega za-upanja, pristrčne ljubezni, izpoznavam stvarnikom, pred Bogom, vsemogočnim svetniki božjimi, da sem le preveč grešil z mislimi, besedami, dejanjami, zato pravim: moj greh, moj greh, moj preveliki greh. Vendar ti, preljubi moj Jezus, prihajaš k meni, dasiravno sem pokrit z napakami

in krivicami, ti, ki tudi grešnika ne zavržeš, če pride k tebi izkesan, poboljšan, izpokorjen. Trdno se zanašam, da sem v s. pokori grehov očiščen, vendar ponavljam še enkrat veliko obžalovanje in kesanje nad vsemi grehi, ker sem ti bil tolikanj nehvaležen in nepokoren, in ker sem tvojo ljubezen tolikrat razžalil. Ustvari v meni novo srce, in obnovi mi duha pravičnosti. Blagoslovi moje sklepe poboljšanja in pokore, da jih bom zmeraj izpolnjeval. Pomagaj mi, da v meni dobro premaguje, da se hudo odpravlja in zatira, in da živim le pravičnosti in svetosti.

Usmili se me vsemogočni Bog; usmiljenje tvoje pokrije naj moje grehe in pelje naj me v večno življenje. Amen.

Vsemogočni in usmiljeni Bog mi dodeli svojo dobrotljivost in milost in popolno odpuščanje vseh mojih grehov. Amen.

Glej, jagnje božje, katero odjemlje grehe sveta!

Kaj me more bolj tolažiti, ko ta klic mašnikov! Ne, moja duša, ne boj se! Kterega boš prejela, ni nepreprosljivi sodnik, ni neusmiljeni plačnik tvoje nezvestobe: tvoj odrešenik je, ki te je odkupil iz sramotne sožnosti, v katero si zabredla z grehom, ki te je odrešil za ceno svoje predrage krvi, krvi, ki presega vse zaklade sveta: tvoj Bog je, tvoje upanje, tvoje izveličanje. K tebi hoče priti, da bi se združil s teboj, da bi ti dal poročstvo svoje ljubezni, sebe samega, da bi sklenil s teboj večno zvezo prisrčnega prijateljstva za čas in večnost.

„Glej, moj predobrotljivi Jezus, kako daleč je dospela tvoja preobilna ljubezen! S svojim mesom in s svojo drago krvjo si Božjo mizo mi pripravil, kjer si m vsega daruješ. O kaj te je vendar nagnilo k taki preobilni ljubezni? Gotovo

le tvoje ljubezni polno srce? O prečastitljivo srce mojega Jezusa, peč ljubezni Božje! sprejmi mojo dušo v svojo presveto rano, da se v tej šoli ljubezni učim njega zopet ljubiti, kateri mi je dal tako prečudne dokaze svoje ljubezni. Amen.“

100 dni odpustka enkrat na dan. Pij VII. 9. sveč. 1818.

Tako pripravljen želim stopiti k tvoji sveti mizi, želim prejeti svojega Gospoda in Boga, svojega izveličarja in odrešenika. Goreče hrepenim, da bi se zedinil s teboj, o Jezus, da bi bil svet in brezmadežen kakor ti, ponižen in krotak kakor ti, tako dobrotljiv in ljubezniv kakor ti, tako neutrudljiv v dobrih delih kakor ti: s takimi mislimi in občutki prihajam k jedi, ki si mi jo ti pripravil.

Tebe, o moj Jezus! tedaj hočem prejeti, tebe o moj Bog! Oh, kako me vendar ljubiš, o moj Jezus! Moj ljubi Izveličar! sram me

je, ker sem ti tolikrat nezvest bil, tolikrat in s tolikimi grehi sem te žalil, ti pa o neskončna ljubezen! si mi vse odpustil, in zdaj hočeš še sam v moje revno srce priti! Vabiš me k angelski mizi, vabiš me, se s teboj skleniti, oh! ali moje srce je tako mrzlo, tako mlačno! užgi o moj Jezus! s svetim, gorečim hrepenenjem po tebi. — Pridi torej, o moj Izveličar! z milostjo pridi v moje bolno srce, zaceli rane moje duše. Pridi, in nikar se ne mudi, moja duši po tebi hrepeni, tebe želi!

Gospod nisem vreden, da greš pod mojo streho; pa reci le z besedo, in ozdravela bo moja duša. — Telo našega gospoda Jezusa Kristusa ovaruj mojo dušo v večno življenje. Amen.

B. Po svetem obhajilu.

„Duša Kristusova, posveti me!
Telo Kristusovo, odreši me! Kri

Kristusova, napoji me! Voda strani Kristusove, operi me! Trpljenje Kristovo, potrdi me! O dobri Jezus, usliši me! V svoje rane skrij me! Od tebe ločiti se ne pusti me! Pred hudim sovražnikom brani me! V smrtni uri kliči me! In k tebi priti pusti me! Da s svetniki tvojimi hvalim te na vekov vse. Amen.“

7 let in 7 kvadragen, t. j. skupaj 2835 dni odpustka po sv. obhajilu; popolnoma odpustek enkrat v mesecu z navadnimi pogoji, ako se moli cel mesec vsak dan. Pij XI. 9. pros. 1854.

Moj Bog in moj Gospod! Blagor mi, zdaj te imam, in s teboj imam vse, karkoli je želeti za nebo in za zemljo. Trdno verujem v tebe, večno resnico; nepretresljivo upam v tebe, neizkonečno dobroto; prisrčno in nad vse ljubim tebe, najpopolniše bitje, svojega stvarnika, svojega Boga, svojega dobrotnika. Z neizrečenim veseljem, nebeško mirnostjo in zadovoljnostjo v srcu te molim, in hvalim tvoje božje veličanstvo,

pred katerim se uklanjajo vsa kolena. Tebi edinemu, predobrotnemu, najvišjemu, trikrat svetemu Bogu gre vsa čast in hvala, vsa molitev in daritev. O da bi te mogel moliti in slaviti s tolikim spoštovanjem in veseljem, kakor te hvalijo in poveličujejo blažene vrste nebeških duhov!

Hvalim te, božji odrešenik za tolažbo tvojega blagoslova in tvoje ljubezni, da si mi dal užiti svoje meso in svojo kri. Kako bi se ti vredno zahvaljeval za toliko dobroto? Ti, ki te še nebesa obseči ne morejo, ti si prišel k meni, ti si stopil s svojega nebeškega prestola, da prideš k meni ubogi slabi stvari. Sopot se kaže nanovo, kar si na zemlji rekel grešnim človeškim otrokom. Prišel sem grešnikov iskat in jih izveličat. Zdravim ni treba zdravnika, pač pa bolnim. O preljubeznivi Jezus, kako nerazumno velika je tvoja ljubezen! Vsakemu iz-

kazuješ največe dobrote, in kako majhina je naša hvala, nas nevrednih ljudi! Imej potrpljenje z menoj, ti, kateri si se mi vsega dal brez mojega zasluženja, in naj ti bo prijetna moja četudi pomanjkljiva hvala.

O sveti angeli! pridite in hvalite mojega Izveličarja, ki zdaj v mojim srcu prebiva. Prišel je k meni, da bo moje, popolnoma moje posestvo. Pridite torej vi nebeški duhovi, ki „sveto“ požete pred njegovim obličjem, pridite in pomagajte mi, ga hvaliti za milost, katero mi je iskazal. O ljubezen moja! kako te hočem hvaliti? kaj ti povrniti? — Jezus je pri meni — moj Gospod, moj Bog! — Tedaj si ti moj, o nebeški Izveličar! Ti studenec vseh milosti! Oh, da bi pač jaz to prav izpoznal, da bi zares iz celega srca zamogel reči: Jaz te ljubim, da, vedno te ljubim na vekomaj te ljubim! Tvoj hočem biti, moj ne-

beški ženin! Tvoj do konca svojega življenja, tvoj skoz celo večnost!

Kaj naj ti vrnem, o ljubi moj Jezus, za toliko dobroto, da si me nasitil s svojim mesom in svojo krvjo, da si mi dal poroštvo večnega izveličanja? Dati ti hočem svoje srce, darovati vse svoje srce s vsemi željami in nagnjenji. Vse, kar imam: svojo pamet, svojo voljo, svoje zdravje, svoje moči, svojo čast in svoje imetje, vse, prav vse bodi zanaprej tebi posvečeno, tebi darovano. Vsprejmi dopadljivo ta moj dar, in ne dopusti, da bi ga uzal sovražnik mojega izveličanja. Ti bodi gospodar mojemu srcu. Zapoveduj po svoji sveti volji, saj vem da želiš le moje dušno in telesno dobro. Ne zanašaj mi s trpljenjem, kader veš, da mi je koristniše od dobrostanja. Nasprotuj mojim željam, kader ne bodo po tvojih svetih sklepih. Pošlji mi britkosti, kader bi mi bili srečni dnevi v pogubljenje. Delaj z menoj,

karkoli hočeš, ker odslej sem ves tvoj z dušo in s telesom.

Poslušaj in usliši, o Bog, Bog mojega srca, v tej slovesni sveti uri tudi moje ponižne prošnje. Očisti mi srce, ne pripusti, da bi me nečimernost tega sveta še kedaj preslepila. Izženi, iztrgaj iz mojega srca, kar je tvoji ljubezni nasproti, stori me popolnoma svojega. Oh, moj Izveličar! moje srce je bilo tako neobčutljivo za te, premalo te je ljubilo, na ta svet je navezано bilo, zato je bilo tebi nezvesto. Pa, o moj Jezus! ne glej več mojih pregreh, glej le ljubezen, s katero te od zdaj na vekomaj ljubiti hočem, ljubiti sklenem. Da, ljubezen ti darujem v zahvalo tolike milosti. — Eno pa je, kar me skrbi, kar mi delā bridkosti! Tolikrat že sem te razžalil, tolikrat pred teboj bežal, ko si me ti iskal, tolikrat sem ti ljubezen obetal, pa tolikrat svojo obljubo prelomil. — Oh, moj Jezus! zdaj je

moja resnična volja, zvest ti hočem biti, zvest do smrti, in da te res ljubim, ti tukaj zdaj darujem vse svoje nagnjenja; kakor si se ti z menoj sklenil z dušo in s telesom, s krvjo in mesom, kot Bog in človek, tako, da te nobena stvar od mene odtrgati ne more, tako, o Jezus! se tudi jaz s teboj sklenem, tudi jaz ti darujem svojo kri in meso, svojo dušo in telo, popolnoma samega sebe. Jaz sem tvoj, in tvoj hočem biti, tebi živeti, tebi umreti. —

Prosim te zase, in kakor hočeš, da prosim, tudi za svoje brate in sestre. Oborožuj me z vedno večjo močjo, da bom mogel krotiti svoje strasti, ustavljati se vsem grešnim vabam. Daj mi pravega veselja za dobro, dodeli mi nepremagljivega studa za hudo. Razderi v meni tisto nagnjenost, ki je zoper tvojo sveto voljo, in ulij mi v dušo tako mišljenje in hotenje, kakor se spodobi pravemu kristjanu. Dodeli mi pomoč,

da bom ljubil svojega bližnjega kakor samega sebe, dabom stopal zmeraj po potu čednosti in popolnosti, ter pridem v nebeški dom, kterega zagotovilo sem danes prejel.

O Bog! Ti hočeš, da so ljudje tudi časno srečni, da imajo, česar potrebujejo za pozemsko življenje. Zatoraj te morem prositi, da mi dobrotljivo uzdrži zdravje in življenje, in da mi podeli vsega, česar mi je treba. Teh pozemeljskih dobrot pa te prosim le v toliko, v kolikor me bodo pospeševale ali vsaj ne zadrževale v tvoji sveti službi.

Tvojem neizkonečnemu usmiljenju priporočam tudi svoje bližnje, posebno te . . . Vem, da taka prošnja ti je posebno dopadljiva. Oče vseh človeških otrok! prosim te, uči vse ljudi, da te bodo izpoznavali, ljubili, da se bodo izveličali. Vodi vse po Jezusu k sebi in po s. Duhu k Je-

zusu. Usmili se vseh nevednih, in razsvetli jih! vseh zmotenih, in pripelji jih na pravo pot; vseh hudobnih, in obudi jim dobrih misli; vseh slabih, da morejo živeti po svojih dolžnostih. Tolaži trpeče, vzpodbujaj izkuševane, poživljaj bolne, potrjuj v veri in upanju vse umirajoče. Daj, da se dobrim posrečijo njih pobožne prizadeve. Dodeli poguma in srčnosti vsem izpovnavcem in braničcem resnice. Blagoslovi vse prijatelje pravice in resnice, čednosti in pravičnosti. Varuj zalezovano, preganjano, zaničevano nedolžnost. Pomnožuj zaupanje siromakom, in razsvetluj jih s pomočjo in podporo dobrosrčnih ljudi. Posebno naj bodo tvoji skrbi pripočene udove in sirote. Glej na one, ki so v nevarnostih. Usmili se tudi jetnikov, da bodo izpoznali svoje zmote in prestopne, da se jih bodo kesali in se poboljšali. Usmili

se vseh preganjanih in krivico trpečih, vseh stiskanih in zapuščenih, vseh, ki si v svoji siročini in jediščini ne vedo pomoči. Bodi jim ti tolažnik, pomočnik, svetovavec, in milostno podeli vsakemu, kar mu je treba. Vodi učitelje na resnico, vladarje na pravico, podložne na pokorščino, duhovne in svetovne gosposke na vestno zvestobo, bogate na usmiljenje in radodarnost — vse pa, da bodo tebe izpoznali, čednostno živeli, in k tebi prišli.

In zdaj se obrnem še k tebi, o Marija! Danes, na ta srečni dan te izvolim za celo svoje življenje, za svojo gospo, kraljico, za svojo mater. Obljubim ti zvest biti tebi in tvojemu in svojemu Jezusu. Iz ljubezni do tebe se odpovem vsemu grehu. Obljubim ti, kolikor premorem, k tvoji časti storiti, tudi druge hočem napeljevati, da bodo tebe ljubili. — Vzemi me toraj za svojega otroka, varuj me v vseh nevarnostih,

stoj mi na strani v vseh nadlogah tega sveta. Posebno v smrtni uri me ne zapusti. O Marija, moja mati! vari me! O Marija! vodi me po pravi poti v sveti raj! Amen.

Naposled te prosim, o pravični in dobrotni Bog, za trpeče duše svojih bližnjih, žlahtnikov, prijateljev, znancev, za njih uboge duše, ki v vicah trpe. Dokončali so potovanje na zemlji, ločili so se pač v tvoji milosti toda ne brez madežev, in zdaj še niso pri svojem koncu, pri tebi v nebesih. Izpolni jim goreče želje, hrepenenje, koprnenje. Očisti jih, posveti jih, izpopolni jih. Hladi jim bolečine, tolaži jih, krepí jih, veseli jih. Tudi te duše si odrešil s svojo smrtjo: dodeli, da najdejo tolažbe in hladila v tisti presveti daritvi, v kateri se nekrvno ponavlja tvoja smrt v izveličanje živim in mrtvim. Okrasi jih z vencem slave, da te bodo gledale od obličja do obličja. Milostni in

usmiljeni Bog usliši mojo molitev, po Jezusu Kristusu, sinu svojem, Gospodu našem. Amen.

Molitev pred razpelom.

„O dobrotljivi in sladki Jezus! Glej, pred tvojim obličjem se vržem na kolena, ter te prosim in rotim z vso gorečnostjo svoje duše: utisni milostljivo v moje srce žive občute vere, upanja, ljubezni, resnično žalost nad mojimi grehi, trdni sklep poboljšanja, ko z globokim sočutjem in srčnim žalovanjem pregledujem tvojih pet krvavih ran, in jih v duhu premišljujem, ter si pred oči stavim, kar je že prerok David od tebe govoril: *Roke in noge so mi prebodli; vse kosti so mi razšteli.*“

(Očenaš, češčenasimarija, petkrat. (Popolnoma odpustek po s. obhajilu.)

Prošnja.

Dodeli mi, o preusmiljeni Gospod Jezus, edino le to milost, da

bom vsaki trenotek in do zadnjega hipa v tvoji ljubezni. Sprejmi to sveto obhajilo za uboge duše v vicah .. Prosim te tudi za svoje stariše .. dobrotnike .. sovražnike .. za naše ločene brate, za vse nevernike in grešnike. Blagoslavljaljaj nas, vodi nas, varuj nas, da ti bomo vselej služili v svetosti in pravičnosti, da bomo vredni sprejeti biti, kjer ti živiš in kraljuješ, Bog vekomaj. Amen.

Opomnja o duhovnem obhajilu.

Silno koristna, blažena, milostna je pobožnost duhovnega obhajila. — Duhovno se obhajaš, če želiš in hrepeniš Jezusa prejeti. — Duhovni učeniki pravijo, da goreče duhovno obhajilo prinaša pogostoma več milosti, ko pravo pa mlačno obhajilo. Gotovo je to: kateri se duhovno obhajajo s živo vero in pravo gorečnostjo, čutijo hitro posebne milosti — poboljšujejo se. Tridentški cerkveni zbor (22 s.) je močno želel, naj se verni, kader so pri maši, obhajajo duhovno, če ne morejo resnično.

Duhovno se obhajaj pogostoma, čim večkrat tim bolje: vsakrat pri s. maši, kader stopiš v cerkev, kader spremljaš s. popotnico — celo doma, zjutraj, zvečer, pri opravkih, kader ura bije, itd.

Obhajati duhovno se utegneš tako le: Obudi v mislih vero v s. rešno telo, kesaj se svojih grehov, obljubi Jezusa, zaželi ga prejeti. — To moreš storiti, kakor hočeš, v mislih ali besedah, morda tako le:

O Jezus, moja ljubezen! Verujem, da si tu, v s. sakramentu resnično pričujoč. Molim te, ljubim te, in ker te tako prisrčno ljubim, želim te prejeti. Obžalujem vse svoje grehe, odpusti mi jih, in pridi v moje srce. —

Nato si misli, da te s presvetim rešnim telesom obhaja Marija ali pa tvoj angel varuh, ter reci: Jezus, ti si v meni. Ljubim te, objemam te. Zahvalim se ti, naj sem ves tvoj, ne zapusti me nikdar.

Različne molitve na čast device in matere Marije.

Molitev

k Trsaški Materi Božji.

O preblažena in prečista devica, kronana nebeška kraljica, in mati milosti, Marija! Jaz, ubogi grešnik, nisem vreden, da se name ozreš; vendar ker si izbrala ta kraj, in ga posvetila s svojo sveto hišico, ter tukaj odprla nevsehljivi studenec božjih milosti: zato pokleknem pred tvoj prestol, trdno upajoč, da bom vslišan. Toraj te prosim ponižno: vsliši tudi mene, in zadobi mi pri svojem ljubeznivem sinu Jezusu najprej odpuščenje grehov in milost poboljšanja; potem pa, o prevsmiljena Mati, vsliši me v tej potrebi . . ., izprosi mi posebno to milost . . . Varuj me vsega hudega na duši in telesu, izlasti pa prosi zame na mojo smrtno uro. Amen.

Sladko srce Marijino, bodi mi rešenje.

(300 dni odp. vsakrat; ob mesecu popolni).

Molitev

s. Alfonza pri obiskovanju s. Device Marije pred njeno podobo.

Presveta, brezmadežna Devica in mati moja, Marija! Ti si Mati mojega Gospoda, kraljica zemlje, besednica, upanje, pribežališče grešnikov. K tebi pribežim danes, jaz najrevniši med vsemi. O mogočna kraljica, tebe častim, in tebi se zahvaljujem za toliko milosti, ki si mi jih doslej izkazovala, izlasti da si me obvarovala pekla, kterega sem tolikokrat zaslužil. Ljubim te, preljuba Gospa, in iz ljubezni, ktera me navdaja do tebe, ti obetam, da ti hočem vedno služiti, in kolikor je le mogoče storiti, da te bodo tudi drugi ljubili. Tebi izročam vse svoje upanje in vsa opravila svojega iz-

veličanja. Vsprejmi me za svojega služabnika, in vzemi me pod svoje varstvo, o Mati milosti. In ker si deležna mogočnosti Božje, reši me vseh izkušnjav, in zadobi mi moč odločne zmage na zadnjo uro. Prosim te pomoči, da bi v resnici ljubil Jezusa. S tvojo pomočjo nadjam se srečne smrti. O moja Mati! po tisti ljubezni, ki si jo ti do Boga imela, prosim te ponižno, stoj mi zmeraj na strani, izlasti pa zadnji trenotek mojega življenja. Ne zapusti me, dokler me ne vidiš že otetega v nebesih, kjer bom preslavljal in prepeval tvoje usmiljenje vekomaj. Amen. Tako upam, tako se zgodi!

(300 dni odpustka vsakikrat; popolni odpustek enkrat na mesec).

Molitev o Marijinih praznicih.

(Poleg s. Efrema).

O Marija, čista in neomadežana Devica, Mati našega Boga! Ti si kraljica nebes in zemlje, upanje v

vsakem upanju, naša pomočnica, polna časti, čednosti in milosti. Čez vse si, kar nebesa obsežejo. Svitloba te obdaja, lepša kakor sončna luč. — Ti si bila edino zaupanje naših očakov, slava prerokov, hvala apostolov, krona vseh devic in svetnikov. Ti si tista mladika Jesetova, ktera je najlepšo cvetlico obrodila. Ta cvetlica je tvoj Sin, kateri je Bog in človek, in ti, ktera si njegova Mati, si tudi Devica — Devica pred rojstvom, v rojstvu, po rojstvu svojega Božjega Sina, vselej neomadežana, vselej čista. — O deviška Mati! po tebi je prišel Odrešenik k nam, kateri nas je z Bogom spravil; po tebi smo zadobili vse izveličanje, milost. Ti si zaupanje grešnikov, pribežališče revnih, pomoč bolnikov, tolažba žalostnih, ti si veselje vsega sveta. Varuj nas pod senco peruti svoje materine ljubezni; usmili se nas! V grehu in velicih revščinah kopravimo; pomagaj nam, o pomoč-

nica kristjanov! V tebe zaupamo, o milosti polna Devica! s solznimi očmi te prosimo, prosi milostljivo za nas, da nas tvoj Sin ne zavrže zavolj naših grehov in nas ne poseka, kakor nerodovitna drevesa, temuč nam čas in milost pokore da. Naša srednica, naša besednica, naša pomočnica! spravi nas s svojim Sinom, priporoči nas svojemu Sinu, postavi nas enkrat po nadlogah tega življenja pred svojega Sina, da se ž njim in s teboj veselimo vekomaj. Amen.

Molitev

k Mariji, ki se lahko uoli na vsaki njen praznik.

O milosti polna Devica in mati božja, Marija! Pozdravim te jezerokrat danes. Veselim se zavoljo časti, ki je bila tebi v nebesih in na zemlji podeljena, in želim ti jo še jezerokrat povišati. Iz celega srca ti srečo voščim zavoljo toliko

milosti, ki ti jih je Bog podelil v življenju, in zavolj slave, ki ti jo je v nebesih podelil. Hvalim, častim in blagoslavljam te, in svojo slabo hvalo zedinjam s hvalo s. katoliške cerkve. Uvrščujem te v vse molitve in pesmi, ki ti jih danes po vsem krščanskem svetu pojejo. Izprosi mi, o dobrotljiva Mati! da bom deležen zaslug tega dne. Vsprejmi me vnovič za svojega otroka, kakor te jaz vnovič svojo mater in besednico izvolim. S skesanim srcem te prosim usmiljenja in odpuščanja vseh zoper tebe storjenih grehov, in obe tam, da ti bom zanaprej z večjo pobožnostjo in pridnostjo služil. Pomagaj mi v vsem dejanju in nehanju in ne zapusti me na mojo smrtno uro. Amen.

Spomni se!

(s. Bernarda).

O premila Devica Marija, da še nikoli ni bilo slišati, da bi bil kdo

zapuščen, ki je pod tvojo brambo pribežal, na tvojo pomoč klical, ter se tvoji priprošnji priporočal. S tem zaupanjem navdan, k tebi hitim, o devic Devica, in kakor vzdihujoč grešnik stojim pred tabo, o Mati večne besede, ne zavrzi mojih besedi, temuč sliši me in milostivo me usliši. Amen.

(300 dni odp. vsakrat. Popolni odp. pa enkrat v mesecu).

Priporočenje devici Mariji.

Bodi češčena premila Mati mojega Izveličarja, vseh devic devica, zemlje in nebes kraljica, Mati čiste ljubezni, veselje in zaupanje moje, bodi češčena! — K tebi vpijem, Evin otrok, k tebi vzdihujem iz te solzne doline, ki je polna nevarnosti in izkušnjav. — Pod tvojo pomoč pribežim, Mati milosti božje, ne zavrzi moje prošnje v mojih potrebah. — Oh, obrni, preljubezniva mati, k meni svoje milostljive oči. S svojim

Sinom me spravi, svojemu Sinu me izroči. O dobrotljiva, o milostiva, o ljubezniva devica Marija, moja gospa, moja srednica, moja pomočnica. Prosi zame sveta božja porodnica, da bom vreden Jezusovih obljubi — O trikrat srečna devica! vzemi me v število svojih služabnikov, ki si me vzela pod križem za svojega otroka. Pokaži mi, da si res mati moja. in napolni me s pravim spoštovanjem do tebe. — O mogočna devica! ki si strla kači glavo, steri v meni vse hudo poželenje in raztrgaj verige mojih pregreh, ktere me vedno vklepajo. — O modra devica! ki nebeške zaklade deliš, dodeli mi milosti, ktere ti, o Mati moja! za me potrebne spoznaš; dodeli mi živo vero, trdno zaupanje, gorečo ljubezen; dodeli mi dar zmernosti, čistosti, ponižnosti, zaničevanja vsega posvetnega; dodeli mi gorečnost za tvojo čast. — O mila Devica! varuj me, brani me; pod plašč

svoje milosti me skrij pred zalezovanjem hudega duha, da bom Jezusu, tvojemu Sinu, vedno zvest ostal, in se s teboj pri njem enkrat vekomaj veselil. O Marija, varuj me, o Marija, vodi me po pravi poti v sveti raj. Amen.

* V svojem spočetju, o devica Marija! si brezmadežna bila. Prosi za nas Očeta, čigar Sina Jezusa, od s. Duha spočetega, si rodila.

Počestvenje sedem radosti Marije.

1. O Marija, spomni se radosti, katero je tvoje srce občutilo, ko ti je arhangel Gabriel poročal, da si od s. Trojice za mater Sina Božjega izvoljena, ko si mati postala in vendar ne devica biti nehala. Po tej tvoji radosti te prosim, dodeli, da bo blaženi sad tvojega telesa tudi meni v časno in večno izveličanje. Amen. *Češčena Marija.*

2. O Marija, spomni se radosti, katero je tvoje srce občutilo, ko si

Božjega Sina brez bolečin ko Devica rodila, poljubila in objela. Po tem presladkem veselju dodeli tudi meni, da Jezusovo ljubezen zdaj in na smrtno uro in vse večne čase veselo uživam. Amen. *Češčena Marija.*

3. O Marija, spomni se radosti, katero je tvoje srce občutilo, ko so trije kralji iz jutrovih dežel prišli, in tvoje ubogo Dete kakor Boga in Kralja molili in mu darovali. Po tem veselju dodeli mi moč, da se tudi jaz Jezusu popolnoma darujem, z dušo in telesom, in v veri, upanju in ljubezni do konca stanoviten ostanem. Amen. *Češčena Marija.*

4. O Marija, spomni se radosti, katero je tvoje srce občutilo, ko si dvanajst let starega izgubljenega Jezusa v templu sopet našla. Po tem veselju te prosim, da Jezusa po smrtnem grehu nikdar več ne izgubim; in ko bi kedaj tako nesrečen bil, da ga po resnični po-

kori sopet veselo najdem. Amen.
Češčena Marija.

5. O Marija, spomni se tiste radosti, katero je tvoje srce občutilo, ko si na velikonočno nedeljo Jezusa v časti vstajenja sopet zagledala. Po tem veselju dodeli mi, da bo tudi moje vstajenje na sodni dan veselo in častito. Amen. *Češčena Marija.*

6. O Marija, spomni se radosti, katero je tvoje srce občutilo, ko si Jezusov častni vnebohod na Oljski gori gledala. Po tem veselju dodeli tudi meni, da se moja duša na smrtno uro brez zamude v nebeško veselje vzdigne. Amen. *Ceščena Marija.*

7. O Marija, spomni se tiste radosti, katero je tvoje srce občutilo, ko je na binkoštno nedeljo s. Duh nebeško tolažbo v tebe razlil, in te s svojimi darovi napolnil. Po tem nepopisljivem veselju dodeli, da ogenj s. Duha tudi moje mrzlo srce razgreje in v meni nikdar ne ugasne. Amen. *Češčena Marija.*

Molitev

*k neomadežanemu in svetemu srcu
Marijinemu.*

O srce Marijino, Božje Matere in naše Matere, preljubeznivo srce, ktereга se raduje neskončnega češčenja vredna Trojica; srce, vredno vse časti in ljubezni angelov in ljudi! srce najpodobnejše Jezusovemu srcu, ktereга najpopolnija podoba si; srce, polno dobrote in prepolno usmiljenja za naše reve: blagovoli otajati led naših src, in stori, da se popolnoma vdajo srcu Božjega Odrešenika. Presuni jih z ljubeznijo do tvojih čednosti, ter vnemi jih s svetim ognjem, ki zmeraj gori v tebi. Vsprejmi pod tvoje varstvo sveto cerkev, varuj jo, bodi vedno njeno sladko pribežališče, in nepremagljiva bramba soper napade njenih sovražnikov. Bodi naša pot k Jezusu, in nakloni nam vse milosti, ki jih potrebujemo za svoje izveličanje.

Bodi nam pomoč v potrebah, tolažba v bridkosti, naša moč v iskušnjah, pribežališče v preganjanjih, varstvo v vseh nevarnostih, posebno pa v zadnjih bojih našega življenja, v smrtni uri, v tistem strašnem trenutku, na katerem stoji naša večnost; takrat, ko se bode vzdignil soper nas ves pekel, da bi požrl naše duše; takrat, o premila Devica daj, da spoznamo ljubezen tvojega materinega srca, in vso oblast, ki jo imaš čez srce Jezusovo, in odpri nam v viru vsega usmiljenja varno pribežališče, da pridemo v nebesa, in ga tamkaj s tabo vred hvalimo od vekomaj. Amen.

„Spoznano, hvaljeno, češčeno, ljubljeno, slavljenno in poveličevano bodi vselej in povsodi Božje srce Jezusovo, in najčistejše srce Marijino. Amen.“

(60 dni odpustka enkrat ua dan. Popolni odp. dobijo o Marijinih praznicah: Pij VIII., 26. sept. 1817.)

Vzdihljaji k srcu Marijinemu.

Tvoje srce, o Marija, odpri se.
 — Tvoja moč, o Marija, varuj me.
 — Tvoja ponižnost, o Marija, ponižuj me. — Tvoje ubožtvo, o Marija, bogáti me. — Tvoja potrpežljivost, o Marija, prenašaj me. — Tvoja pokorščina, o Marija, podvrzi me. — Tvoja nedolžnost, o Marija, izpremeni me. — Tvoja ljubezen, o Marija u-nemaj me. — Tvoja milost, o Marija obdajaj me. — Tvoja ljubeznivost o Marija, zamakni me. — Tvoja lepota o Marija nauduši mi. — Tvoje nag-njenje, o Marija, gospoduj me. — Tvoje solze, o Marija, omečite me. — Tvoje trpljenje, o Marija, presuni me. — Tvoje veselje, o Marija, osre-čuj me. — O devica Marija, usliši me. — V svoje sladko srce, o Ma-rija, zapri me. — V življenju in v smrti, o Marija, brani me. — Da zmeraj bolj ljubim te. — Tukaj zdaj in tam na vèkomaj. Amen.

Sladko srce Marijino, bodi mi rešenje!

(300 dni odp. vsakokrat. Popolni odp. v mesecu pod nav. pog. Pij IX. 1853.)

Neomadežano srce Marijino, prositi za nas!

(100 dni odp.)

Molitev

k Marijinemu spočetju.

„Ta je mladika, na kateri ni bilo ne grče izvirnega, ne skorje dejanjskega greha.

V. V svojem svetem spočetju, o devica, si bila brezmadežna. —

O. Prosi za nas Očeta, čigar Sina si rodila.

Molimo.

O Bog, kateri si po prečistem spočetju device svojemu Sinu vredno prebivališče pripravil: dodeli, prosimo te, da kakor si njo zavoľjo predvidene smrti ravno tega svojega Sina slehernega madeža obvaroval, tako

tudi mi na njeno prošnjo čisti k tebi pridemo. Po ravno tistem Kristusu, Gospodu našem. Amen.“

(100 dni odp. vsakkrat Pij IX. 1876.)

Vzdihljaji k Marijinemu spočetju

Češčeno bodi sveto in brezmadežno spočetje presvete device Marije.

(100 dni odp. vsakrati Pij VI. 1793.)

O Marija, ki si prišla brez madeža na svet, oh, izprosi mi od Boga da pojdem brez greha s sveta.

(100 dni odp. enkrat na dan. Pij IX. 1863.)

V svojem spočetju, o devica Marija, si bila brezmadežna, prosi za nas Očeta, čigar Sina si rodila, Jezusa, od svetega Duha spočetega.

(100 dni odp. vsakrat. Pij VI. 1793.)

Češčeno bodi sveto, brezmadežno, in prečisto spočetje preblazene device in matere božje Marije.

(300 dni odp.)

O Marija brez madeža spočeta,
prosi za nas, k tebi pribežimo.

(300 dni odp. kolikorkrat.)

Pobožni pozdrav Mariji.

Kolikor je kapelj v morju, kolikor zvezdi na nebu, kolikor blaženih duhov krdel, kolikor listja na drevesih, kolikor trav na tleh, kolikor prahov v zraku, kolikor pičic nebeških, kolikor ognjenih plamenčkov, kolikor peska na zemlji, kolikor posebin v vesoljstvu, kolikor mogočih stvari — tolikrat te iz globine srca pozdravljam, o premenitna, o preslavna, o presladka o prelepa, o prevredna, o prevzvišena mati božja in kraljica nebeška, moja gospa, devica Marija! Pozdravljam te pa v edinosti ljubezni in po srcu tvojega preljubega Sina Jezusa, in vseh, ki te ljubijo. Pripočam se ti, ter se ti izročam v otroka in hlapca. Prosim te tudi da me sprejmeš v svoje varstvo,

pri Bogu pa mi izprosi, da bom za Bogom ves tvoj, in ti vsa moja gospa, moje veselje, moja pomočnica, moja presladka mati, in moj preizveličanski venec. Amen.

Pobožna molitev k Mariji.

Pozdravljena bodi, o prevzvišena kraljica miru, presveta Mati božja. Po najsvetejšem srcu Jezusovem, tvojega Sina, začetnika miru, stori, naj preneha njegova jeza, in naj vlada nad nami v miru. Spomni se, o preusmiljena devica Marija, da še nikoli ni bilo slišati, da bi ga bila zapustila, ki se je tvoji prošnji priporočal. S takim zaupanjem nundan pridem k tebi. O mati večne Besede, ne zavrzi mojih besedi, temuč milostno me sliši in usliši, o milostna, o usmiljena, o sladka devica Marija.

(300 dni odp. vsakikrat. Popolni odp. v mesecu pod nav. pog.)

Molitev

*k Mariji v zadobljenje vseh potrebnih
čednosti.*

1. Častim te iz celega srca, o presveta Devica, čez vse angele in svetnike v nebesih, ko hčer večnega Očeta, ter ti darujem in posvečujem svojo dušo z vsemi njenimi močmi.
Češčena Marija.

2. Častim te iz celega srca, o presveta Devica, čez vse angele in svetnike v nebesih ko Mater edino-rojenega Sina, ter ti darujem in posvečujem svoje telo z vsemi njegovimi počutki.
Češčena Marija.

3. Častim te iz celega srca, o presveta Devica, čez vse angele in svetnike v nebesih, ko ljubo nevesto s. Duha, ter ti darujem in posvečujem svoje srce z vsemi njegovimi občutki; prosim te pa tudi, zadobi mi pri presveti Trojici vse potrebne pomočke, da se izveličam.
Češčena Marija.

(100 dni odp. vsakrat. Enkrat v mesecu popolni odpustek, kdor te tri molitvice moli vsak dan, ter prejme ss. zakramente in moli po nemenu s. očeta. Leon XII, 21. oktobra 1823.)

Molitev

k Marijinemu imenu.

O Marija vedne pomoči, dodeli, da vedno kličem tvoje mogočno ime, ki je vsem vernim varstvo v življenju in izveličanje v smrti. O Marija, ti prečista, o Marija ti presladka, daj, da mi bo tvoje ime odslej kakor dihanje, brez kterega ni moči živeti. Ne mudi, o kraljica, pomagati mi, kolikorkrat te kličem; kajti v nobenih iskušnjavah, ki me bodo napadale, v nobenih stiskah in nadlogah, ki me bodo zadevale, ne bom opustil tebe na pomoč klicati, in vedno ponavljati ime — Marija! Koliko tolažbe, koliko sladkosti, koliko zaupanja, koliko pri-srčne pobožnosti ne občuti moja duša, če te le imenujem, če nate le

mislim! Hvalim Boga, da ti je v moj prid dodelil to tako sladko, tako ljubeznivo, tako mogočno ime. Vendar naj mi ne bo zadosti, da te le imenujem, imenovati te hočem iz ljubezni. Hočem, naj me ljubezen opominja, da te neprenehoma kličem — Marija vedne pomoči.

(100 dni odp. enkrat na dan. Pij IX. 1866.)

Vzdihljaj.

O gospa moja, o Mati moja! Pomni, da sem tvoj. Varuj me, brani me, kakor svojo stvar in last.

(400 dni odp. vsakrat.)

Marijina pesen.

Poveličuje moja duša Gospoda. — In moj duh se veseli v Bogu, mojem Izveličarju. — Ker se je ozrl na nizkost svoje deklet; zakaj, glej, odsehdob me bodo blagrovali vsi narodi. — Zakaj velike reči mi je storil, ki je mogočen, in sveto ime njegovo. — Usmiljen je od roda do roda tem, ki se ga boje. — Kaže mogočnost svoje roke, ter razkropljuje napuhnjene v mislih svojega srca. — Mogočne meče s sedeža, in ponižne povzdiguje.

— Lačne napolnjuje z dobrim, bogate pa odpušča prazne. — Sprejel je Israela, svojega služabnika, ker se je spomnil svojega usmiljenja. — Kakor je govoril našim očetom Abrahamu in zarodu njegovemu vekomaj. — Čast bodi . . . . Kakor je bilo . . . .

(100 dni odp. enkrat na dan. Leon XIII. 1879.)

Češčena si Marija milosti polna.

O presveta devica, izmed vseh milijonov Adamovih hčeri izvoljena nebeška kraljica! Pozdravljam te, kakor te je pozdravil angel Gabriel, od Boga poslan, ki ti je oznanil, da si povzdignjena v najvišjo čast. Bodi tisoč in tisočkrat pohvaljena in počeščena, o prečista devica Marija, naša ljubezniva mati, naša največa gospa, naša najmogočnejša pomočnica! Bodi sto tisočkrat počeščena, o prečudna Mati milosti Božje, od vekomaj izvoljena posoda vseh božjih dobrot! Ti si milosti polna, ti si z vsemi milostmi in darimi od Boga najobilniše oblagodarjena! O milosti

polna mati Marija, izprosi tudi meni od Boga vse tiste milosti, katerih potrebujem, da bom mogel lepo živeti, enkrat pa se izveličati. — *Gospod je s teboj.* — O presrečna devica, ki si po milosti zmeraj z Bogom sklenjena bila! Bog je bil zmeraj s teboj. Presveta Trojica je prebivala v tebi kakor v najlepšem templu. Sklenjen je bil s taboj Bog Oče, kakor s svojo preljubo hčerjo; Bog Sin, kakor s svojo deviško materjo; Bog sveti Duh kakor s svojo prečisto nevesto. O Marija, prosi Gospoda, da bi tudi pri meni zmeraj ostal s svojo milostjo, da bi ga jaz nikdar z nobenim grehom ne razžalil, in ga pregnal iz svojega srca. — *Blagoslovljena si med ženami.* — Med vsemi drugimi svojega spola si edino ti od Boga obdarovana z največimi in najimenitniši darmi. Nad teboj je vsemogočni Bog izkazal največe čudeže svoje modrosti in svoje ljubezni. Preden si še luč

sveta zagledala, so bili že čudeži Božjega usmiljenja nad teboj storjeni. Ker si bila od vekomaj od Boga odbrana, da bi bila prečista Mati njegovemu Sinu, te nikdar ni omadežala kača, kateri si glavo strla. O resnično blagoslovljena med vsemi ženami! izprosi tudi nam nebeški blagoslov, da bomo rasli v dobrem, in z bogoljubnim življenjem kazali, da smo poklicani z vsemi blagoslovljenimi nebeškega Očeta posesti večno kraljestvo. — *In blagoslovljen je sad tvojega telesa, Jezus.* — Res, blagoslovljen, čez vse blažen, svet, čez ves svet je Kristus Jezus, naš Gospod in Bog in Izveličar. O Marija, visoko češčena devica, ki si Jezusa spočela od svetega Duha, ti si res božje drevo večnega življenja. Sam Bog te je v raj nebeški usadil, in Jezus Kristus je tvoj sad, od kterega nam prihaja večno življenje. O presveta devica, prosi svojega ljubega Jezusa, kateri nam je odprl

nebeška vrata, da bi jih naše hudobije nam spet ne zaprle, temuč da bi mi s pomočjo njegove milosti tukaj tako živeli, da bi ga tamkaj vekomaj gledati in brez konca uživati zaslužili. — *Sveta Marija mati božja!* — O prečudna mati devica! Devica si nam Jezusa rodila. Po vsi pravici si toraj Mati božja, ker je sam Bog nebeški hotel na svet rojen biti. O nedosegljiva čast in visokost, ktere še nikoli nobena druga stvar dosegla ni. On, ki te je ustvaril, je hotel od tebe rojen biti; tvoj Bog in Gospod je hotel biti tvoj otrok. O visoka nebeška kraljica ozri se s svojega nebeškega sedeža na nas revne stvari v tej solzni dolini, na nas zapuščene otroke Evine, in bodi zmeraj naša ljubezniva in dobrotljiva Mati, kakor te je tvoj Jezus na svetem križu vsem mater izročil. — *Prosi za nas grešnike, zdaj in na našo smrtno vro.* — O Marija, pribežališče vseh spokorje-

nih grešnikov! Jaz grešni človek pribežim v svojih dušnih težavah z vsem zaupanjem k tebi, in te ponižno prosim, o Mati milosti božje, govori zame in za nas uboge grešnike na svetu, pri svojem ljubeznivem Sinu, kateri je na svet prišel iskat in izveličevati, kar je bilo izgubljeno. Izprosi nam od ljubega Jezusa resnično spokornega duha, da bi svoje grehe natanko spoznali, jih obžalovali, božjim namestnikom zvesto razodeli, se vredno zanje izpokorili, in tako od Boga milostljivo odpuščenje zadobili. O Marija, usmiljena pomočnica, ki si s svojimi svetimi prošnjami pred Bogom že tolikanj grešnikom pomagala, da so se resnično izpreobrnili in pravo pokoro storili, o pomagaj tudi nam ubogim grešnikom, ki tako prisrčno zaupamo v tvojo pomoč. Pomagaj nam v vseh nevarnostih našega življenja, pomagaj nam v vseh izkušnjah in priložnostih, pomagaj

nam posebno ob naši smrtni uri, ko bodo naše duše zapuščale ta svet. Takrat nam pridi na pomoč s svojim ljubim Jezusom. Stoj nam zvesto na strani, brani nas, hudobnega sovražnika, in pelji naše duše s tega revnega sveta tja v večno nebeško kraljestvo, kjer se bomo s taboj in z vsemi izvoljenimi vekomaj pri Bogu veselili. Amen.

*Ponižna prošnja do matere božje
Marije.*

O prevzvišena, preslavna, presveta, vselej neomadežena devica Marija, mati našega Gospoda Jezusa Kristusa, kraljica sveta in vsake stvari, ki nikogar ne zapuščaš, nikogar ne odganjaš, ki vsacega potolažiš, ki se čistega in ponižnega srca k tebi zateče: tudi mene ne zavrzi ukljub mojim neštevilnim in prevelikim grehom, ne zavrzi me

ukljub mojim velikim hudobijam, ukljub trdnosti in popačenosti mojega srca, ne zapiraj mi, svojemu služabniku svoje dobrote in ljubezni. Usliši me ubozega grešnika, ki upa v tvoje premilo usmiljenje, pridi mi na pomoč predobrotna devica Marija, v vseh bridkostih in stiskah in potrebah, in zadobi mi od svojega ljubega Sina Jezusa Kristusa, našega vsemogočnega Boga in Gospoda, odpuščenje vseh grehov, milost svetega strahu in ljubezni do tebe, telesno zdravje in čistost, in obvarovanje vseh dušnih in telesnih zli in nevarnosti. Ob smrtni uri mi bodi dobrotna pomočnica, in reši mojo dušo in duše mojih starišev, bratov, sester, prijateljev, sovražnikov in dobrotnikov, vseh živih in mrtvih kristjanov, večne temote in vsega hudega. S taboj naj bo, ki si ga devet mesecev nosila v svojem pre-svetem telesu in s svojimi svetimi rokami v jasli polagala, tvoj sin

naš gospod, Jezus Kristus, hvaljen na vekomaj. Amen.

(100 dni odpustka vsaki dan. — Leon XII. 30. jan. 1828.)

Sedmero prošnja k žalostni materi božji.

V. O Bog, pazi na mojo pomoč.
O Gospod, hiti mi pomagat.

1. O prežalostna mati Marija! Z najprisrčnišim sočutjem se spominjam tiste žalosti, ki jo je čutilo tvoje nežno srce, ko je prerokoval sveti starec Simeon. O preljuba Mati po tem tvojem prežalostnem srcu te prosim, zadobi mi čednosti svete ponižnosti in dar svetega strahu božjega.

(Češčena Marija . . .)

O. O prežalostna mati Marija! Z najprisrčnim sočutjem se spominjam tistega strahu, ki ga je čutilo tvoje rahlo čuteče srce takrat, ko si v Egipt bežala, in ondu prebivala. O preljuba Mati, po tem tvojem

prestrašenem srcu te prosim, zadobi mi čednost svete radodarnosti, izlasti do ubogih, in dar ponižnosti.

(Češčena Marija . . .)

3. O prežalostna mati Marija! Z najprisrčnišim sočutjem se spominjam tistih skrbi, ki jih je čutilo tvoje tako skrbno srce takret, ko si izgubila svojega ljubega Jezusa. O preljuba Mati, po tem tvojem zaskrbljenem srcu te prosim, zadobi mi čednost svete čistosti in dar učenosti.

(Češčena Marija . . .)

4. O prežalostna mati Marija! Z najprisrčnišim sočutjem se spominjam tiste britkosti, ki jo je čutilo tvoje materino srce takrat, ko si srečala Jezusa, s težkim križem obloženega. O preljuba Mati, po tem tvojem ljubezni polnem, bolečin razmesarjenem srcu te prosim, zadobi mi čednost svete potrpežljivosti in dar moči.

(Češčena Marija . . .)

5. O prežalostna mati Marija!
 Z najprisrčnejšim sočutjem se spominjam mučeništva, ki ga je trpelo tvoje hrabro srce takrat, ko si bila pri smrtnem boju Jezusovem. O preljuba Mati, po tvojem mučenem srcu te prosim, zadobi mi čednost svete zmernosti in dar sveta.

(Češčena Marija . . .)

6. O prežalostna mati Marija!
 Z najprisrčnejšim sočutjem se spominjam tiste rane, ktera se je naredila tvojemu usmiljenemu srcu takrat, ko so s sulico preboli Jezusovo stran in njegovo ljubezni polno srce. O preljuba Mati, po tem tvojem prebodenem srcu te prosim, zadobi mi čednost bratovske ljubezni in dar umnosti.

(Češčena Marija . . .)

7. O prežalostna mati Marija!
 Z najprisrčnejšim sočutjem se spominjam bolečine, ktero je trpelo tvoje ljubeče srce takrat, ko so Jezusa v grob polagali. O preljuba Mati, po

tem tvojem svetem največe tuge
polnem srcu te protim, zadobi mi
čednost svete gorečnosti in dar
modrosti.

(Češčena Marija . . .

V. Prosi za nas devica prežalostna.

O. Da bomo vredni obljub Kristusovih.

M o l i m o.

Prosimo te, Gospod, Jezu Kriste,
naj prosi za nas pri tvojem usmi-
ljenju zdaj in na našo smrtno uro
tvoja mati, preblažena devica Ma-
rija, ktere presveto dušo je o tvo-
jem trpljenju presunil meč bolečin.
Po tebi Jezu Kriste, odrešeniku
sveta, kateri z Očetom in svetim
Duhom živiš in kraljuješ vekomaj.
Amen.

(300 dni odp. vsakrat Pij VII. 1815.)

Pesen k žalostni materi božji.

Mati žalostna je stala,
Zraven križa se jokala,
Ko na njem je visel sin.

Dušo njeno, ki vzdihuje,
 V britki žalosti toguje.
 Meč presune bolečin.

O kak' žalostna je bila
 Tista blažena in mila
 Mati edinega Sinu.

Kak' žal'vala, kak' vzdih'vala,
 Kak' je tresla se, jokala,
 Kader strašno je trpel.

Kje je človek, da solzica
 Bridka mu ne zmoči lica,
 Ko bi videl Mater to?

O koga ne bi genilo,
 Ko bi videl mater milo
 S Sinom, ki trpi grozno?

Za pregrehe svojga roda
 Vidiš Jezusa, Gospoda,
 V bolečinah bitega.

V Sina ljub'ga gled upira,
 Kri v bridkosti grozni umira,
 In življenja tek konča.

O Devica, vir ljubezni,
 Daj, da čutim moč ljubezni,
 Da se s tabo posolzim.

Daj, da srce bo goreče,
 Kristusa, Boga ljubeče,
 Da dopasti mu želim.

Sveta Mati, to dodeli,
 Rane Kristusa preseli,
 Utisni živo v srce mi.

Muke Sina, ki v rešenje
 Moje je daril življenje,
 Mati deli z mano ti.

Daj, da s taboj jaz žalujem,
 Da nad križanim togujem
 Vedno, doklerkolj živim.

Zraven križa s taboj stati,
 Združen s taboj žalovati,
 S taboj jokati želim.

Blažena devic Devica,
 Meni sladka pomočnica,
 Daj, da s taboj jokam se.

Daj, da Kristusa trpljenje
 Nosim celo to življenje;
 Rane utisni mi v srce.

Z ranami mi dušo rani,
 S križem Sinovim me brani,
 Sveta kri me naj poji.

Ti boš v varstvo me sprejela,
 Ognju večnemu otela,
 Ko sodnik se oglasi.

Naj me sveti križ tolaži,
 Smrt na Kristusa me blaži,
 Milost me obdaja naj.

Ko pa truplo smrt uzame,
 Daj, da dušo mi objame
 Veče slave srečni kraj.

Amen.

(100 dni odp. vsakrat In. 1681.)

Vzdihovanje k žalosni Materi božji.

O presveta in dobrotljiva de-
 vica Marija! pred tvojimi svetimi
 nogami padam na svoja grešna ko-

lena, in iz vsega srca te prosim po
tvojem bridkem zapuščenju, kader
si svojega preljubega Sina Jezusa
raztepenega, s trnjem kronanega
in križanega, vsega krvavega in
ranjenega vidila umirati, in ko si
od vsega sveta zapuščena bila: oh!
preljubezniva devica Marija! po
tem tvojem bridkem zapuščenju te
prosim, nikar me ne zapusti v
mojih težavah in nadlogah; nikar
me ne zapusti, da bi srčnost izgubil
in omagovati začel; odvrni od mene
vso nesrečo in vse hudo na duši in
na telesu. O žalostna zapuščena
Mati božja! nikar me ne zapusti
v mojem časnem življenju, izlasti
ne zapusti me ob moji zadnji uri.
Nezapusti me, kedar bom na smrtni
postelji od vsega sveta zapuščen.
Ne zapusti me v mojih zadnjih te-
žavah in iskušnjavah, da v obu-
panje ne pridem. Ne zapusti me,
kedar moj slabi jezik že ne bo
mogel več presvetih imen Jezus

Marija in s. Jožef izreči. Oh, ne zapusti me, kader se bo moja uboga duša, polna strahu prikazala pred ostrim sodnikom Jezusom Kristusom. — O Marija, presveta devica! upanje vseh grešnikov, vseh žalostnih in omagljivih kristjanov, in tolažba vseh umirajočih! zadobi mi, da bom po tvoji prošnji na desno stran sodnikovo postavljen, da se bo enkrat moja uboga duša v svetem rajju s teboj in z vsemi izvoljenimi brez konca veselila. Amen.

Molitev k Materi Božji v bolezni.

O Marija, prečista devica! Ti si nam preljuba Mati, vsmiljena pomočnica žalostnih, in zdravje bolnikom. Glej, o Marija, ki si za Bogom najmogočnša pomočnica, poglej o Mati vedne pomoči, Gospodu je dopadlo, uzeti mi zdravje, ktero pa sem obračal tako slabo. Njegovo sveto ime bodi češčeno! Spoznam,

da sem zaslužil to trpljenje in pa še več; spoznam, da sem prav velikrat zaslužil tudi pekel. Poljubljam toraj reko, ki me tepe, o Marija, in hvalim svojega Boga, ki me tukaj pokori, da bi me v večnosti ne strahoval. Studim in črtim vse vse svoje grehe, s katerimi sem razžalil svojega Stvarnika in svojega Očeta, in trdno sklenem, da ga z naprej nočem več razžaliti, ter sem voljan trpeti, dokler bo on to zahteval. Vem pa tudi, o dobra Mati moja, da Gospod ni menj usmiljen kakor pravičen; vem, da noče svojih stvari v bridkostih, ki presegajo njih moč; vem, da si ti, njegova preblažena Mati, pomoč kristjanov in zdravje bolnikov, in da se veseliš, kader jim pomagaš.

V tej svoji težavi in nadlogi, v tej bolezni stavim vse svoje zupanje za Bogom v tebe, o presveta Mati božja. Prosim te, kakor prosi otrok svojo mater, prosi zame

Jezusa, da mi v bolezni pomaga, in mi da sopet ljubo zdravje če je njegova sveta volja. Zatoraj, ako je Bogu dopadljivo in moji duši izve-ličavno, bil bi prevesel, o Marija, ko bi mi ozdravljenje zadobila, da bi se pomnožilo moje zaupanje v tvojo ljubezen, od ktere sem že toliko dobrot prejel, in pa v Jezusa Kristusa, mojega Odrešenika, in da bi svojo žalostno preteklost popravil z boljšim življenjem. Če je pa božja volja, da še dalje v tej bolezni trpim, prosi zame, da jo prenašam, kakor Bog hoče.

Marija, pač bi bilo bolje, ko bi se popolnoma izročil v tvoje roke, in te prosil mi le potrpežljivosti v tej poskušnji zadobiti; prosi zame, da mi da Bog pravo krščansko potrpežljivost, ki je bolnemu tolikanj potrebna. Prosi za me, da se udam v svojih težavah popolnoma pre-sveti božji volji, da prav spoznam, kako Bog res tiste ljubi, ki jih tepe,

ker jim daje priložnost, da si z majhinim trpljenjem veliko zaslužijo. Prosi zame, da bom tudi v velikem trpljenju Bogu vedno zvest, in hvaležen za dobrote, ki mi jih tudi v boleznih izkazuje. Prosi zame, naj mi da tim večo milost, čim hujša bo bolezen; naj mi da pravo žalost nad mojimi grehi, in trdni sklep popboljšanja. Rad trpim in rad umrjem, o preljuba mati Marija, vendar pa, o preusmiljena Mati, imej sočutje z mojo slabostjo, in milostivo vsprejmi ponižno mojo molitev, in usliši jo, ako ni nepremišljena, in hvalil te bom za to vse dni svojega življenja. Amen.

Molitev družinske matere.

O kraljica nebeška, mati mojega Boga in moja mati Marija! Pred tvojimi nogami kleče, se ti danes posvečujem z vsem, kar mi je dragega. Vsprejmi nas, skrij nas

pod svoj plašč, zadobi nam danes in vse naše življenje milost Božjo, Božjo ljubezen in stanovitnost. Stori, da bo moj soprog posnemal prave čednosti tvojega ljubega svetega Jožefa, da bodo moji otroci čisti in svojemu očetu pokorni, kakor Jezus svojemu redniku, in da bom tudi jaz, tvoja nevredna služabnica, imela kaj podobnosti s tabo, ki si čast našega spola, vzgled materam, da bom po tvojem vzgledu ponižna, čista, mojim dolžnostim údana, po božna tiha, podložna, polna ljubezni in potrpežljivosti. Tebi izročam skrb za to hišo in za vse tiste ki v nji prebivajo; bodi prevzvišena Gospa, tej hiši in tej družini prva gospodarica, svetovavka, skrbnica in vedna pomočnica. Naredi, da bomo zmerom v miru in nedolžnosti živeli, da bomo polni upanja in sladkosti počivali pod senco tvojega varstva. Odganjaj od nas bolezn, nejeдинost, prepirljivost, izlasti pa greh, to stru-

peno kačo, začetnico tolikih nesreč. Ne dopusti, da bi moji otroci pred časom osiroteli, izgubivši svoje starše; stori, da bodo rastli, kakor njih Božja podoba Jezus, tudi v modrosti in bogoljubnosti, kakor v starosti; da bodo natanko ispolnivali namene, iz katerih si nam jih podaril; in naj doseže njih oče srečno starost, ter se veseli v svojih otrocih videti vse lepe čednosti. In kader bo kdo izmed nas zapuščal ta svet, takrat, o sladka naša Mati, takrat pridi in vsprejmi ga v svoje naročje, da bomo enkrat združeni vsi z Jezusom in s tabo, ko se nikdar več ne bomo ločili. Amen.

Prošnja k Mariji za srečno smrt.

O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki k tebi pribežimo. O pribežališče grešnikov, o Mati umirajočih. ne zapusti nas ob uri smrti naše, ampak izprosi nam, da

svoje grehe popolnoma obžalujemo, se jih prav kesamo, odpuščenje zadobimo, sveto popotnico vredno prejmemo, rešilo poslednjega svetega olja zadobimo, da se moremo z vsem zaupanjem prikazati pred stol pravičnega pa tudi usmiljenega sodnika, našega božjega odrešenika. Amen.

O ljubezniva, milostiva in od vekomaj izvoljena devica, mati Jezusova, Marija! Prosimo te zavoljo bridkosti in grenkosti, katero sta imela ti pod križem, on na svetem križu, najbolj pa tisto uro, ko se je njegova sveta duša od njegovega telesa ločevala; prosi za nas, da nam na pomoč pride, kedar se bodo naše uboge duše od našega telesa ločevale, da jih vsprejme v svoje milostive roke, in jim večno izveličanje v svetem raju dodeli. Zdaj ti priporočamo svoje duše za tisto uro, ne zapusti nas, o Marija. Amen.

(100 dni odp. enkrat na dan.)

Molitev za krivoverce.

(*Besede s. Klemenca Dvořaka.*)

Gospod Jezus, moj Izveličar! poglej s prestola svojega božjega veličastva in vsmiljenja milostivo na nas. Saj si nas s svojo predrago krvjo, prelito na sramotnem križu, odrešil za večno življenje. Nebeški tvoj Oče je tudi naš Oče, ker ti si naš brat po mesu. Ali naj se toliko duš ve-komaj pogubi? Če hočeš, nas moreš rešiti. Poglej solze svete cerkve, tvoje neveste. Pripelji ji sopet otroke, ki so odstopili od vere, da jo bodo slušali. Razlij čez vse zmotjene vere nebeško luč; ona edino nas more odrešiti in posvetiti. In če vzdíhljaji moje ljubezni ne zaslužijo, da bi bil vslišan, ker sem revni grešnik, o preljubi moj Izveličar, grem pa k tebi, o Marija, mogočna devica, mati vsmiljenja, da ti za nas prosi Jezusa: potem se bodo grešniki izpreobrnili, in vsi te bomo hvalili in častili. Amen.

Lavretanske litanije.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Bog Oče nebeški,*)

Bog Sin, Odrešenik svetá,

Bog sveti Duh,

Sveta Trojica, en sam Bog,

Sveta Marija,**)

Sveta Mati Božja,

Sveta devic Devica,

Mati Kristusova,

Mati milosti Božje,

Mati prečista.

Mati brez madeža,

Mati nedolžna,

Mati presveta,

Mati ljubezniva,

Mati prečudna,

Mati našega Stvarnika,

Mati našega Odrešenika,

Devica modra,

Devica častitljiva,

Devica hvale vredna,

Devica mogočna,

Devica usmiljena,

*) usmili se nas!

***) prosì za nas!

Devica verna,*)
 Podoba pravice,
 Sedež modrosti Božje,
 Začetek našega veselja,
 Posoda duhovna,
 Posoda časti vredna,
 Posoda vse svetosti,
 Skrivnostna roža,
 Turen kralja Davida,
 Turen slonokosčeni,
 Hiša zlata,
 Skrinja mirú in sprave,
 Vrata nebeška,
 Zgodnja danica,
 Zdravje bolnikov,
 Pribežališče grešnikov,
 Tolažnica žalostnih,
 Pomoč kristjanov,
 Kraljica angelov,
 Kraljica očakov,
 Kraljica prerokov,
 Kraljica apostolov,
 Kraljica mučenikov,
 Kraljica spoznavavcev,
 Kraljica devic,
 Kraljica vseh svetnikov,
 Kraljica brez madeža (izvirnega greha) spo-
 četja,
 Kraljica svetega rožnega venca,
 Kraljica kronana,

*) prosi za nas!

Jagnje Božje, ki odjemplješ grehe sveta: — zanesi nam, o Gospod!

Jagnje Božje, ki odjemplješ grehe sveta; — usliši nas, o Gospod!

Jagnje Božje, ki odjemplješ grehe sveta; — usmili se nas, o Gospod!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Oče naš . . . Češčena si Marija . . .

1. K pres. rešnjemu Telesu.

(Kader je izpostavljeno.)

V. Kruh z nebes si jim dodelil.

O. Ki ima vso sladkost v sebi.

Molimo.

O Bog, kateri si nam v prečudnem zakramentu spomin svojega trpljenja zapustil, daj nam, te prosimo, svete skrivnosti tvojega telesa in tvoje krvi tako častiti, da sad tvojega odrešenja vedno v sebi čutimo. (Kteri živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha Bog vekomaj. Amen.)

2. *K sveti devici, materi Mariji.*

Pod tvojo pomoč pribežimo, o sveta Božja porodnica! ne zavrzi naših prošenj v naših potrebah, temuč reši nas vselej vseh nevarnosti. O častitljiva in blažena Devica, naša gospa, naša srednica, naša besednica, naša pomočnica! S svojim Sinom nas spravi, svojemu Sinu nas priporoči, svojemu Sinu nas izroči.

V. Prosi za nas, sveta Božja porodnica!

O. Da bomo vredni obljub Kristusovih.

Molimo.

Dodeli nam, svojim služabnikom, prosimo, Gospod Bog! da vedno zdravje na duši in na telesu uživamo, da bomo do častitih prošnjah presvete Marije vselej Device sedanje žalosti rešeni in večnega veselja deležni.

Pozdrav device Marije.

(Od 1. nedelje po binkoštih do 1. adventne nedelje.)

Češčena bodi, kraljica, mati milosti, življenje, sladkost in upanje naše, bodi češčena! K tebi upijemo zapuščeni Evini otroci; k tebi vzdihujemo žalostni in objokani v tej solzni dolini. Oh, obrni tedaj, naša pomočnica! svoje milostive oči v nas; in pokaži nam po tem revnem življenju Jezusa, blaženi sad tvojega telesa: o milostiva, o dobrotljiva, o sladka devica Marija!

V. Prosi za nas, sveta Božja porodnica!
O. Da bomo vredni obljub Kristusovih.

Molimo.

Vsemogočni, večni Bog! ki si dušo in telo častite device matere Marije, da bi vredno prebivališče tvojega Sina biti zaslužila, s pomočjo svetega Duha pripravil, daj, da bomo, ki se njenega spomina veselimo, po njenih milostivih proš-

njah prihodnjega zlega in večne smrti rešeni.

(Od 1. adventne nedelje do božiča.)

Usmiljena Mati Izveličarjeva, ki ostaneš vrata nebeška in zgodnja danica! pomagaj ljudstvu, ki je padlo, pa želi ustati: Ti, ki si svojega stvarnika prečudno rodila, devica pred in potlej ostala, ko si iz Gabrielovih usti prejela češčenje, usmili se grešnikov.

V. Angel Gospodov je oznanil Mariji.

O. In je spočela od svetega Duha.

Molimo.

Svojo milost, prosimo, Gospod! v naša srca ulij, da, ki smo po angelovem oznanjenju učlovečenje Kristusa, tvojega Sina, spoznali, po njegovem trpljenju in križu častitljivo ustajenje dosežemo.

(Od božiča do svečnice.)

Usmiljena itd. (glej zgoraj).

V. Po porodu si Devica čista ostala.

O. Prosi za nas, Božja porodnica!

Molimo.

Bog, kateri si po rodovitnem devištvu svete Marije človeškemu rodu dar večnega izveličanje dodelil, daj, prosimo, da njo za nas prositi čutimo, po kateri nam je sreča došla prejeti življenje začetnika, Gospoda našega Jezusa Kristusa, Sina tvojega.

(Od svečnice do velicega četrta.)

Bodi češčena, nebes kraljica, češčena angelov gospa; češčena korenina, češčena ti, ki si svetu pravo luč rodila! Bodi pozdravljena, Devica častita, memo vseh lepa; bodi pozdravljena, preljubezniva, in prosi za nas Kristusa!

V. Hvalimo te, Devica presveta.

O. Daj nam moč soper sovražnike tvoje.

Molimo.

Dodeli, milostivo Bog, brambo naši slabosti, da ki svete Božje porodnice spomjn obhajamo, s pomočjo njenih prošenj od svojih grehov ustanemo.

(Od velike sobote do 1. nedelje po binkoštih.)

Veseli se, kraljica nebeška, aleluja! Kterega si zaslužila nositi, aleluja! je ustal od smrti, kakor je rekel, aleluja! Prosi za nas Boga, aleluja!

V. Veseli in raduj se, devica Marija, aleluja!

O. Ker je Gospod res ustal, aleluja!

Molimo.

O Bog, ki si po ustajenju svojega Sina, Gospoda našega Jezusa Kristusa svet razveselil; dodeli, prosimo, da po njegovi materi devici Mariji veselje večnega življenja dosežemo.

4. K s. Jožefu.

Glejte, zvesti in modri hlapec, kterega je postavil Gospod čez svojo družino.

V. Prosi za nas sveti Jožef!

O. Da bomo vredni obljub Kristusovih.

Molimo.

Naj nam, prosimo, Gospod! za služenje ženina tvoje presvete ma-

tere Marije pomaga, da kar naša slabost ne premore, nam bode po njegovih prošnjah dodeljeno.

5. Za vse potrebe.

Gospod ponižno te prosimo, razveži po svoji milosti naših grehov vezi, in ohrani po prošnjah svoje izvoljene matere ljube device Marije in vseh svojih svetnikov nas svoje služabnike, naše dobrotnike in naše pahištvo v vsi svetosti; očisti tudi vso našo rodovino in naše prijatele od hudobe in grehov, in napolni jih z lepimi čednostmi; dodeli nam mir in zdravje, odvrni od nas vidne in nevidne sovražnike, in odženi vse hude željé; daj nam zdravo vreme in dobro letino, iskaži milost našim prijatelom in neprijatelom, in obvaruj to duhovnijo z vsemi, kateri v njej prebivajo, kuge, lakote, vojske, ognja, potresa, povodnji, in milostivo vsem vsem vernim krlstjanom, živim

in mrtvim, v nebeškem kraljestvu
 večno življenje, mir in pokoj. Ob-
 varuj našega papeža I, našega
 škofa I, našega cesarja I, in vso
 našo duhovsko in deželsko gosposko,
 in vse krščansko ljudstvo vseh
 nadlog in vsega zlega. In tvoj bla-
 goslov pridi z nebes na nas, in bodi
 vselej nad nami. Po Gospodu našem
 Jezusu Kristusu, Sinu tvojem, kateri
 s teboj živi in kraljuje v edinosti
 svetoga Duha, Bog vekomaj. Amen.
 V. Božja pomoč ostani vselej pri nas.
 O. Amen.

Oče naš ... Češčena ... (petkrat.)

Litanije vseh svetnikov.

Gospod, usmili se nas!

Kristus, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Oče nebeški, vsegamogočni Bog*)

Sin, vsega sveta rešnji Bog,

Sveti Duh, resnični Bog,

Sveta Trojica en sam Bog,

*) usmili se nas!

Sveta Marija,*)
 Sveta Mati Božja,
 Sveta devic Devica,
 Sveti Mihael,
 Sveti Gabriel,
 Sveti Rafael,
 Vsi ss. angeli in nadangeli,**)
 Vse ss. vrste zveličanih duhov,
 Sveti Janez Krstnik,*)
 Sveti Jožef,
 Vsi ss. očaki in preroki,**)
 Sveti Peter,*)
 Sveti Pavel,
 Sveti Andrej,
 Sveti Jakop,
 Sveti Janez,
 Sveti Tomaž,
 Sveti Jakob,
 Sveti Filip,
 Sveti Jernej,
 Sveti Matej,
 Sveti Simon,
 Sveti Tadej,
 Sveti Matija,
 Sveti Barnaba,
 Sveti Luka,
 Sveti Marka,
 Vsi ss. apostoli in evangelisti,**)
 Vsi ss. učenci Gospodovi,

---

*) prosi za nas!

***) prosite za nas!

Vsi ss. nedolžni otroci,
 Sveti Štefan,**)
 Sveti Lavrencij,
 Sveti Vincencij,
 Sveta Fabijan in Sebastijan,***)
 Sveta Janez in Pavel,
 Sveta Kozmt in Damijan,
 Sveta Gervazij in Protazij,
 Vsi ss. mučenci,*
 Sveti Silvester,**)
 Sveti Gregor,
 Sveti Ambrož,
 Sveti Avguštin,
 Sveti Jeronim,
 Sveti Martin,
 Sveti Nikolaj,
 Vsi ss. škofje in spoznavavci,*
 Vsi ss. učeniki,
 Sveti Anton,**)
 Sveti Benedikt,
 Sveti Bernard,
 Sveti Dominik,
 Sveti Francišek,
 Vsi ss. mašniki in leviti,*
 Vsi ss. menihi in puščavniki,
 Sveta Marija Magdalena,**)
 Sveta Agata,
 Sveta Lucija,
 Sveta Neža,

*) prosite za nas. — **) prosi za nas. — ***) prosita za nas.

Sveta Cecilija,
 Sveta Katarina,
 Sveta Anastasija,
 Vse ss. device in udove,
 Bodi nam milostiv — zanesi nam, o Gospod!
 Bodi nam milostiv — usliši nas, o Gospod!
 Vsega huđega,*)
 Vsega greha,
 Svoje jeze,
 Šibe potresa,
 Nagle in neprevidene smrti,
 Izkušňjav hudičevih,
 Jeze, sovraštva in vse huđe volje,
 Duha nečistosti,
 Treska in huđega vremena,
 Večne smrti,
 S skrivnostjo svojega svetega včlovečenja,
 S svojim prihodom,
 S svojim rojstvom,
 S svojim krstom in s. postom,
 S svojim križem in trpljenjem,
 S svojo smrtjo in pokopom,
 S svojim svetim ustajenjem,
 S svojim čudovilim vnebohodom,
 S svojim prihodom tolažnika svetega Duha,
 Na dan sodbe,
 Mi grešniki,**)
 Da nam zanesi,
 Da nam odpusti,

*) reši nas, o Gospod!

***) prosimo te usliši nas!

- Da nas k pravi pokori pripelji,*)
 Da svojo s. cerkev vladaj in ohrani,
 Da pastirja apostolskega, in vse cerkvene
 stanove v svoji s. veri ohrani,
 Da sovražnike s. vere ponižaj,
 Da krščanskim kraljem in oblastnikom mir
 in pravo enovoljnost daruj,
 Da vsemu krščanskemu ljudstvu mir in edinstvo
 daj,
 Da vse nas v svoji sveti službi potrdi in
 obdrži,
 Da naše misli k nebeškim željam povzdigni,
 Da vsem našim dokrotnikom večne dari do-
 deli,
 Da naše duše in naših bratov, bližnjih in
 dobrotnikov večnega pogubljenja reši,
 Da sad zemlji daj in ohrani,
 Da vsem vernim dušam večni pokoj dodeli,
 Da nas usliši,
 Sin Božji,
Jagnje Božje ki odjemplješ grehe sveta — za-
nesi nam, o Gospod!
Jagnje Božje, ki odjemplješ grehe sveta — usliši
nas, o Gospod!
Jagnje Božje, ki odjemplješ grehe sveta — u-
smili se nas, o Gospod!
 Kriste, sliši nas!
 Kriste, usliši nas!
 Gospod, usmili se nas!

*) prosimo te usliši nas!

Kriste, usmiii se nas!
Gospod, usmili se nas!

Očenaš . . . .

V. In nas ne vpelji v skušnjavao.

O. Temuč reši nas hudega.

K svetemu rešnjemu telesu.

(Kader je izpostavljeno.)

V. Kruh z nebes si jim podelil,

O. Ki ima vso sladkost v sebi.

Molimo.

O Bog, ki si nam v prečudnem zakramentu spomin svojega trpljenja zapustil, daj nam te prosimo, svete skrivnosti tvojega telesa in tvoje krvi tako častiti, da sad tvojega odrešenja vedno v sebi čutimo. (Ki živiš in kraljuješ z Bogom očetom, v edinosti s svetim Duhom, Bog na vekomaj. Amen.)

Za odvrnitev vseh nadlog in nevarnosti.

Vsegamogočni, večni Bog, nebeški Oče! Pogledj z očmi svoje milosti naše reve in nadloge. Usmili

se vseh vernih kristjanov, za ktere se je tvoj edinorojeni Sin, naš Gospod in Izveličar, Jezus Kristus, voljno grešnikom v roke dal, in je tudi svojo drago kri na svetem križu prelil. Po tem Gospodu Jezusu odvrni, milostivi Oče, zaslužene šibe, sedanje in prihodnje nevarnosti, punte, vojske, kugo, lakoto, dragino, bolezni, žalostne in revne čase.

Vsegamogočni, večni Bog! Vsmili se svojega služabnika, našega papeža J. in vodi ga po potu večnega življenja, da bo s tvojo pomočjo, kar je tebi prijetnega, želel in z vso pomočjo storil.

O Bog, pastir in vladar vseh vernikov! Glej milostivo na svojega služabnika, našega škofa J. ki si ga pastirja naši škofiji postavil. Dodeli mu, da tistim, čez ktere je postavljen, z besedo in djanjem k dobremu služi, in tako s čedo, ki mu je izročena, večno življenje doseže.

Bog, varih vseh kraljestev! Dodeli svojemu služabniku, našemu cesarju J. tvojo moč, s katero se sovražnik premaga, spoznati in častiti, da bo, ker je iz tvoje volje cesar postal, tudi v tvojem varstvu vselej mogočen.

Razsvetli in potrdi v vsem dobrem duhovske in deželske oblasti in gosposke, da nas bodo na vse to napeljavali, kar more k tvoji časti, k našemu izveličanju, in k miru in sreči vsega krščanstva pri pomoči.

Prosimo tudi, kakor hočeš, da nam je prositi, za svoje prijatele in neprijatele, za zdrave in bolne, za vse žalostne in revne kristjane, za žive in mrtve.

Vsegamogočni, večni Bog, ki gospoduješ čez žive in mrtve, ter se usmiliš vseh, ktere iz vere in dobrih del za svoje spoznaš, pohlevno te prosimo, da vsi, za ktere smo se namenili moliti, kateri so še pri

življenju, ali pa so se s tega sveta ločili, na prošnje vseh tvojih svetnikov od tvoje dobrote odpuščenje svojih grehov dosežejo.

Dodeli nam, o Bog miru, pravo edinost v veri, brez vsega razdrtja in ločitve. Nagni naša srca k pravi pokori in k poboljšanju našega življenja. Užgi v nas ogenj svoje ljubeuni. Daj nam goreče želje po vsi pravičnosti, da ti bomo kakor tvoji pokorni otroci v življenju in v smrti prijetni in dopadljivi.

O Gospod, tebi bodi vedno priporočeno vse naše djanje in nehanje, naše življenje in naša smrt. Daj nam tvojo milost tukaj uživati, in tamkaj z vsemi izvoljenimi doseči, da te bomo v večnem veselju in izveličanju hvalili in molili. To nam dodeli, o Gospod, nebeški Oče, po Jezusu Kristusu, svojem ljubem Sinu, Gospodu našem in Odrešeniku, ki s tebo živi in kraljuje, v edinosti svetim Duhom, Bog na vekomaj. Amen.

V. Božja pomoč ostani vselej pri nas.
— O Amen.

Očenaš . . . . Češčena Marija . . . . (pet.)

Sveti križni pot

s. Leonarda portomavriškega.

Začni, prosimo, Gospod, s svojim duhom naše djanje, in spremljaj je s svojo sveto pomočjo, da se vse naše misli in dela vselej iz tebe začnó, in iz tebe začete tudi v tebi končajo. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Darovanje.

Moj dobrotljivi Jezus! ljubim te čez vse, ker si večna dobrota in neskončna milost. Iz celega srca mi je žal, da sem tebe največo dobroto razžalil.

Darujem ti ta križni pot k tvoji časti v spomin tistega težavnega pota, po katerem si hodil za voljo mene ubozega grešnika. Želim

se udeležiti vseh odpustkov, kateri so podeljeni temu križnemu potu, in toraj tudi želim, vse tako opravi, kar in kakor je v zadobljenje odpustkov potreba. Prosim te, o Jezus, dodeli mi milost in moč, da si s tem križnim potom v tem življenju tvojo milost, v prihodnjem pa večno veselje zaslužiti morem.*)

1. postaja.

Jezus je k smrti obsojen.

V. Molimo te Kriste, in te hvalimo.

O. Ker si s križem svojim svet odrešil.**)

Premisli prečudno ponižnost svojega nedolžnega Jezusa, s katero je krivično sodbo brez vsega izgovarjanja poslušal in sprejel. Tvoji

*) Z obiskovanjem s. križnega pota, t. j. s premišljevanjem Gospodovega trpljenja je sklenjeno mnogo popolnoma in še več nepopolnoma odpustkov, ktere vse moreš zdaj zadobiti, ako si v milosti Božji, ali ako vsaj kesanje obudiš, in te odpustke je moči priprosilno podeliti tudi dušam v vicah.

** Tako se *pričenja* vsaka postaja.

grehi so tiste lažnive in krive priče, ktere so sodbo podpisale. Hudoba tvojega jezika, s katero si se večkrat soper Boga in bližnjega pregrešil, je sodnika oslepila, da je nedolžnega Jezusa k smrti obsodil. Obrni se tedaj k njemu, jokaj in vzdihni bolj s srcem kakor z ustmi:

O moj ljubeznivi Jezus! kako neizmerna je tvoja ljubezen do mene ubozega grešnika. Boš li za nevredno stvar ječo, vrvi, verige, tepenje trpel? in k tako grozovitni smrti obsojen? Oh, to je dosti, da rani moje srce, da objokujem vse pregrehe, ktere sem storil s svojim jezikom. Obžalujem jih tedaj in kličem k tebi: O moj Jezus, usmiljenje! prosim te, usmiljenje in milost, o Jezus!

Očenaš .. Češčena .. Čast bodi ..

V. Usmili se nas, o Gospod!

O. Usmili se nas!*)

---

*) Tako se končuje vsaka postaja.

2. postaja.

Jezus uzame križ na svoje rame.

Premisli, s kakošnim veseljem, in s kako radovoljnim srcem objame dobrotljivi Jezus sveti križ, in kako potrpežljivo prenaša tepenje in sovanje hudobnega ljudstva. Ti pa, poln nevolje in nepotrpežljivosti, bežiš pred križem, kar moreš. Kaj ne veš, da brez križa se ne more zadobiti nebeško veselje? Oh, objokuj svojo slepoto, obrni se k svojemu Gospodu, vzdihni in reci mu:

Ne tebi, o Jezus, ampak meni se spodobi križ. O težki križ! kateri so ti naložili moji grehi. Ljubeznivi Jezus! dodeli mi svojo milost in moč, da objemam križe, ki sem jih zaslužil s svojimi grehi. Stori, da bom voljno nosil svoj križ, in tako se ločil od sveta; daj mi tako ljubezen do križa, da bom vselej s tvojo služabnico, s. Terezijo, voščil

in želel: ali trpeti ali umreti, ali umreti ali trpeti.

3. postaja.

Jezus pade prvič pod križem.

Poglej in premisli, kako tvoj Jezus, zavoljo tolikanj prelite krvi ves oslavljen, prvič na zemljo pade. Oh, kako je s pestmi bijen, z nogami teptan in sovan! Vendar ni toževanja ali nevolje slišati iz njegovih usti. Ti pa tarnaš in tožiš, če le majhin križ občutiš, ali soperno besedo slišiš. Oh, sovraži svojo nepotrpežljivost, svoj napuh, in svojo ničemernost; vzdihni k Jezusu:

O ljubeznivi Jezus! poglej, jaz najbolj zavržni grešnik, klečim pred tvojimi nogami. Oh, kolikrat in v kolike grehe sem padel, in kolikrat sem se pogreznil v globočino pregrehe! O Jezus! istegni ter podaj mi svoje roke. Pomoči, o Jezus! pomoči iščem pri tebi, da ves čas

svojega življenja nikdar nikoli ne padem v smrtni greh, in da morem tako v svoji zadnji uri upati svojega izveličanja.

4. postaja.

Jezus sreča svojo žalostno Mater.

O koliko žalost in bolečino je čutilo Jezusovo srce! in s kako grenko žalostjo je bilo napolnjeno Marijino srce, ko sta se bila srečala! Poslušaj, o nehvaležna duša! „Kaj ti je storil moj Sin?“ kliče ti Marija; „kaj hudega ti je storila moja Mati?“ praša te Jezus. Oh, zapusti vendar že svoje grehe, zavoljo katerih tako žalost in muko trpiva. O grešnik! kaj porečeš nato? Reci tedaj, in vzdihni iz srca:

O Božji Sin Marijin! o presveta Mati mojega ljubeznivega Jezusa! ves potrt in ponižan klečim pri tvojih nogah. Jaz sem tisti izdajavec, s svojimi grehi sem brusil meč, ki

je ranil vajuno srce. Iz srca mi je žal, prosim vaju, odpustita mi. Milost, o Jezus! milost, o Marija! Po svojem velikem usmiljenju mi dodelita milost, da nikdar več ne bom grešil, temuč da bom vajuno grenko žalost noč in dan premišljeval in objekoval.

5. postaja.

Simon iz Cirene pomaga Jezusu križ nositi.

Pomni, da ti si tisti Simon, ki si ničemernosti sveta in sladnosti svojih počutkov ves udan, ki svoje križe ne iz srca, temuč le ker se jih ubraniti ne moreš, z veliko nevoljo nosiš. Oh, vzbudi enkrat svoje srce, in usmili se enkrat svojega tako obloženega Izveličarja. Sprejmi radovoljno vse križe in nadloge, ktere ti bo poslal tvoj ljubeznivi Oče. Trdno skleni, ne le vse sopernosti potrpežljivo prenašati, temuč

tudi svojemu Bogu se zanje hvalnega iskazovati. Prosi ga tako-le:

O ljubeznivi Jezus! zahvaljujem se ti za toliko priložnost, ki mi jo daješ, da bi zate kaj trpeti, sebi pa kaj zaslužiti mogel. Oh, moj Bog, daj mi to milost, da vse, kar se mi bo v tem življeju težkega prigodilo, s potrpežljivim srcem prenašam, in tako večnega življenja se udeležim. Stori, o Jezus, da bom tukaj s tabo jokal in trpel, potlej pa s tabo v nebesih kraljeval.

6. postaja.

Veronika podá Jezusu potni prt.

Poglej in premisli v tem prtu sveto obličje svojega Izveličarja. Ljubi Jezusa, in s to ljubeznijo si utisni obraz njegov v svoje srce. O kako srečen boš, ako z Jezusovim obrazom v srcu živiš, in ž njim v večnost greš. Da tedaj to milost zadobiš, prosi Boga, in reci:

O moj žalostni Jezus! prosim te, utisni v moje srce sveti obraz svojega obličja, da bom neprenehoma nate mislil, noč in dan tvoje grenko trpljenje imel pred očmi, in svoje grehe objokoval. O Jezus! s kruhom tvojega trpljenja hočem nasitjevati svojo dušo, in moje oči bodo vsikdar solze točile nad mojimi pregrehami.

7. postaja.

Jezus pade drugič pod križem.

Premisli, kako Jezus, tvoj Bog in Gospod, sopet na zemlji leži, ves oslavljen od velike bolečine, zmûčen in zaničevan od sovražnikov. Pomisli, da tvoja prevzetnost je Jezusa potrla, in ga na zemljo vrgla, ker je prenesti ne more. Oh, zapusti svojo ošabnost, ne bodi več tako napuhnjen. Spokori se, in skleni ponižnejši biti. Reci s skesanim srcem:

O prečastitljivi Jezus! akoravno vidim, da na zemlji pod težo križa

ležis, vendar te molim in častim, kakor svojega vsemogočnega večnega Boga. Prosim te, poteri moj napuh, uzemi iz mojega srca vso ošabnost, da bom svojo ničemernost izpoznal, vse zasramovanje s tako tebi dopadljivo ponižnostjo usprejemal, da bom s tem milost zadobil, tudi s tabo v nebeškem kraljestvu povikšan biti.

8. postaja.

Jezus tolaži Jeruzalemske žene.

Premisli in prevdari v svojem srcu, koliko uzroka imaš jokati in žalovati: prvič zavoljo svojega ljubeznivega Jezusa, kir zavoljo tebe tolikanj trpi; drugič sam nad sabo, ker tako nehvaležen ostajaš, in ne prenehaš njega žaliti. Kako moreš, premišljevaje njegove grozovite muke, še trdovraten ostati? Poglej, kako milostivega in ljubeznivega se Jezus iskazuje tem revnim ženam! vanj

stavi svoje zaupanje, in vzdihni s srcem :

O moj ljubeznivi Jezus! kako je to, da se mi srce raztopi solza velike žalosti? Solzá, o Jezus, prosim, solza prave pokore in srčnega usmiljenja mi daj, da objokanih očij in s skesanim srcem se tiste milosti udeležim, ktero si iskazal tem borim ženam. Oh, Jezus! ne obrni od mene svojih milostivih očij: poglej me ubozega grešnika, da bom tudi jaz poln tolažbe na zadnjo uro tebe videti mogel.

9. postaja.

Jezus pade tretjič pod križem.

Oh, s kako veliko bolečino je Jezus že tretjič pod križem padel! Premisli, kako je Jezus, nedolžno in krotko Jagnje, od Judov in nevernikov, kakor od steklih volkov, tepen, sovan, po trdih kamenjih semterje vlačén. O nesrečni greh, ki

samega Sinu Božjega tako grozovitno mučiš. O grešnik, mari ni tvoj ves potrti in strapljeni učlovečeni Bog vreden tvojih solz? Reci tedaj ves objokan:

O vsemogočni Bog! ki nebo in zemljo z enim prstom držiš, kdo te je tako neusmiljeno vrgel na tla? Oh, nobeden drugi ne, kakor moja pregreha, v katero sem tolikrat sopet padel. Moja hudobnost ni je-njala grešiti, in zato se ti je mno-žilo trpljenje. Toda poglej, o Jezus! pri tvojih nogah klečim zdaj ske-sanega srca, in trdno sklenem, konec storiti svoji hudobiji. Z objokanimi očmi ti tisoč in tisočkrat obljubim: nikdar več nočem grešiti. O moj Bog, nikdar več, nikdar več.

10. postaja.

Jezusa slačijo in z želcem napajajo.

Premisli, o duša! kako je Jezus, že zunaj po svojem životu

ves ranjen in stepen, še znotraj z grenkim želčem mučen. Poglej, kako tvojo nesramežljivost, nespodobnost, ničemernost v oblačilu s svojo nagoto plačuje, ž želčem pa tvojo požrešnost. Moreš li svojega Jezusa brez usmiljenja pogledati? Oh, vrzi se mu k nogam, in reci:

O žalostni Jezus: koliki razloček je med teboj in menoj! Ti si ves ranjen, poln grenkosti, in ves s krvjo oblit; jaz pa sem ves ničemer, poln nasladnosti in veselja, ali vsaj taki želim biti. Oh, jaz nisem na pravem potu. O Jezus! vodi me ti na pravo pot. Stori, da mi bodo vse sladnosti tega sveta grenke in soperne, da bom namestu njih želel tvoje trpljenje občutiti, in da tako vreden postanem, s tabo večno veselje uživati.

11. postaja.

Jezusa na križ pribijajo.

Premisli neizrečeno bolečino, katero je dobrotni Jezus čutil, ko so mu Judje meso in kite in žile z žebli prebili. Oh, kako je to, da ti srce žalosti ne počí, ko vidiš, da tvoji grehi tako neusmiljeno mučijo Izveličarja? Saj zdaj toči solze, obžaluj svoje grehe, in reci:

O dobrotljivi, zavoljo mene križani Jezus! ulij v moje srce strah in ljubezen do tebe. In ker so moji grehi tisti žebli, ki so te na križ pribili, stori s svojo milostjo, da bodo vse moje hude želje in občutki na tvoj križ pribiti in tamkaj umorjeni; da bom, v življenju in smrti s tabo v nebesih večno kraljevati mogel.

12. postaja.

Jezus umrje na križu.

Odpri tukaj svoje oči, in pre-mišljuj svojega z žebli na križ pri-

bitega Jezusa. Poglej vse obledelo obličje Božje. Poslušaj, kako prosi odpuščanja onim, ki ga križajo in žalijo. Razbojniku obljubi nebeško kraljestvo, svojo Mater izroči Janezu, svojo dušo priporoči nebeškemu Očetu, naposled pa nagne glavo in umrje. Kaj res je moj Jezus umrl? Res, umrl je na križu, in pa za voljo mene. O moja duša! kaj boš zdaj počela? Oh, ne hodi proč, kakor s ponižnim in skesanim srcem? Objemi križ, in vzdihni k Jezusu:

O moj ljubeznivi Izveličar! vem in spoznam, da moji grehi so tisti rablji, ki so tebe tako neusmiljeno umorili. Nobene milosti nisem vreden, ker sem tebe križal. Pa koliko veselja in upanja čuti moja duša, kader slišim, da prosiš tudi za tiste ki so te križali. Kaj hočem tedaj zate storiti, ker si ti toliko za me storil? Poglej, o Jezus, pripravljen sem in voljan vsem odpustiti, ki so me kedaj razžalili. Daj, moj Bog!

zavoljo tvoje ljubeni vsem odpustim, iz srca jih objamem, ter jim želim iskazati; vse dobrote in po takem tudi upam, ob svoji smrtni uri slišati vesele besede: „Še danes boš z mano v raj“.

13. postaja.

Jezusa s križa snamejo in Mariji v naročje položé.

Premisli, kako oster je bil meč, ki je žalostni Materi prebodel srce, ko je svojga mrtvega Sinu v naročaj jemala. Videla ga je vsega ranjenega in krvavega. O koliko žalost in bolečino je čutila v srcu! Kteri meč pa je bil tolikanj oster, da ji je prebodel srce? Oh, greh je bil, kteri je Jezusu življenje uzal, in Marijino srce tako hudo ranil. Objokuj tedaj ta grozoviti greh. Skleni svoje solze s solzami svoje žalostne Matere, in vzdihni k nji tako:

O kraljica vseh mučenikov!
 Kedaj bom vreden, da bom prav
 zapopadel tvojo žalost in muko?
 Kedaj bom zadobil milost, da bom
 tvojo žalost v svojem srcu nosil, in
 s tabo trpel? O velika gospa! isprosi
 mi to milost, da noč in dan obža-
 lujem svoje grehe, kateri so ti na-
 pravili toliko žalost, da bom ves
 skesan in spokorjen, v zaupanju in
 ljubezni do tebe umrl, po smrti pa
 s tabo večno živel.

14. postaja.

Jezusa v grob položé.

Premisli tukaj žalovanje, vzdi-
 hovanje, jokanje svete Magdalene,
 svetega Janeza in družih pobožnih
 duš, ko jim je bil Jezus uzet in v
 grob položen. Izlasti pa si k srcu
 uzemi težavo in grenko žalost Ma-
 rije, njegove Matere, ko je iz naročja
 izgubila svojega ljubeznivega Sinu.
 Premišljevaje letó njeno žalost in

njeno trpljenje, se moraš res sramovati, da si obiskovaje ta križev pot tako malo usmiljenja čutil. Oh, vzbudi svoje srce saj zdaj pri tej zadnji postaji. Poljubi častito kamen svetega groba, položi v duhu vanj svoje srce, in reci svojemu mrtvemu Jezusu:

O usmiljeni Jezus! ki si storil tako krvavo pot iz ljubezni do mene, v letém grobu ležečega te častim in molim. Želim in voščim v svojem srcu te zaprtega imeti, da bi s tabo sklenjen, po tem križnem potu v novo življenje ustal, in pa v tvoji milosti s tega sveta ločiti se mogel. Po zasluženju tvojega trpljenja, katero sem premišljeval, mi dodeli, da mi bode na zadnjo uro popotnica tvoje sveto rešnje Telo, da moje zadnje besede bodo: Jezus, Marija, Jožef, in da svoje zadnje vzdihovanje sklenem s tistim vzdihovanjem s katerim si ti na svetem križu izdihnil svojo sveto dušo. Daj mi z

vero, s trdnim upanjem, in z gorečo ljubeznijo s tabo in zavoljo tebe umreti, in potlej s tabo živeti na večne čase. Amen.

Končna molitev.

Nebeški Oče, večni Bog! po tisti ljubezni, s katero si svojega Sina Jesusa Kristusa poslal na svet zavoljo mene, in po kateri me je s svojim bridkim trpljenjem in grenko smrtjo odrešil, darujem ti ta sveti križni pot, kateri sem s tvojo milostjo obiskal. Uzemi to pobožno opravilo v povišanje svoje časti, v zahvalo za vse meni in drugim podeljene milosti, v odpuščanje grehov celega sveta, v pomoč ubogim dušam v vicah, izlasti pa za ktere sem v začetku prosil. O milostivi Oče nebeški! poglej na obličje Kristusa, svojega Sinu, in usliši glas njegove svete krvi, in bodi milostiv meni ubozemu grešniku. Amen.

O p a z k a.

Nekateri pristavljajo še 6 očenašev in 6 češčenamarij, dasiravno to, da se odpustki zadobé, ni potrebno, kakor sploh nobena molitev, ampak le premišljevanje Kristusovega trpljenja.

Hvaljen bodi naš križani Izveličar Kristus Jezus, in njegova žalostna mati Marija. Amen.

Večerna pobožnost.

*V imenu Boga † in Očeta in † Sina
in † svetega Duha. Amen.*

I.

Oče nebeški, predobrotljivi moj Oče! Zahvaljujem se ti, da si me današnji dan varoval in branil. Tudi kar se mi je neprijetnega dogodilo, prišlo je iz tvoje ljubeznive roke meni v izveličanje. Kakor si bil milostiv meni, tako tudi vsem ljudem: bodi zatoraj v mojem in vseh imenu

sto in tisočkrat zahvaljen. — Moj Bog in moj Gospod! tudi današnji dan je poln napak in greha. Kako malo dobrega sem storil, in še tisto je slabo; oh kako uboga je moja duša! Žal mi je, da nisem bolje delal. Koliko je bilo že večerov, da sem se moral kesati! in nocoj te moram sopet odpuščanja prositi. Ti veš, kako slab sem; ti si moj Oče in neizmerno vsmiljen; toraj te prosim iz globočine srca: odpusti mi, kar sem te razžalil, vedoma ali nevedoma, danes in vse svoje življenje. Ne kaznuj me, kakor sem zaslužil, pač pa mi daj to milost, da bom od dne do dne boljši in tebi prijetniši. — O moj Bog! tudi meni je odločeno umreti. Ti si Gospod življenja in smrti, kakor je tvoja sveta volja, tako bodi. Le tega te prosim: bodi milostiv. Ne daj mi neprevidoma umreti. Varuj me hudih in nevarnih izkušnjav. Dodeli mi predte stopiti z vero,

upanjem, ljubeznijo. V tvoje roke izročujem svojo ubogo dušo.

Sveta Marija! prosi zame, zdaj in na mojo smrtno uro. — Predobrotljivi nebeški Oče! Meni daješ, da grem počivat, a koliko jih je, ki bodo v skrbeh in bridkosti prebdeli, v bolečinah prejokali! Bodi tudi njim milostiv in vsmiljen; polajšaj jim nadloge in trpljenje. Če jim je pa v izveličanje, da nosijo križ, to jih pokrepi in potolaži, da bodo potrpežljivo prenašali breme, katero jim nalagaš. Vse nas pa varuj vsega hudega na duši in telesu: po zasluženju Jezusa in Marija in vseh svetnikov.

Usmili se tudi ubogih duš v vicah, ki toliko trpe, pa si same pomagati ne morejo. Glej, darujem ti zanje predrago kri tvojega Sina. Pripelji jih v kraj tolažbe in hladu in veselja, kjer te bodo vekomaj hvalile. *Iz globočine...* s. 211. — Sveti moj angel varih! varuj me

nocoj, kakor si me po dnevu, da mi ne škodi hudobni sovražnik. Preblažena devica in mati Marija, sveti Jožef, moj sveti patron! tudi vi mi stojte na strani.

Jezus, Marija, Jožef! vam podarjam svoje srce in svojo dušo. (100 dni odp. vsakrat).

II.

Verujem, o moj Bog, vse, kar si razodel, kar je Jezus Kristus učil, kar so apostoli oznanovali, in kar nam sveta katoliška Cerkev zapoveduje verovati. Vse to verujem, ker si ti, o Bog, večna in neskončna resnica, ki ne moreš ne goljufati, ne goljufan biti.

Upam in pričakujem od tebe, o moj Bog, odpuščenje grehov, vse potrebne milosti in večno izveličanje. Upam to zavoljo neskončnih zaslug Jezusa Kristusa, Sina tvojega, Odrešenika našega; upam tudi zato, ker si nam vse to obljubil, kateri zavoljo

svoje vsemogočnosti moreš in zavoljo svoje zvestobe hočeš izpolniti svoje obljube.

Ljubim te, o moj Bog, iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše, iz vse svoje moči, čez vse, ne le zato, ker si nam zapovedal tebe ljubiti in zažugal, ko bi te ne ljubili, ampak tudi zato, ker si nas popred ljubil. ker si neskončna dobrotā in lepota, toraj vse ljubezni vreden. Do zdaj te nisem zmerom zadosti ljubil. V dokaz, da te zdaj resnično ljubim, pristrčno obžalujem vse grehe, s katerimi sem te dosihmal razžalil, in trdno sklenem, v prihodnje vsacega greha se skrbno varovati. O moj Bog! pomagaj mi; podpiraj mojo slabost; daj mi milost, da te vsaj radovoljno nikdar več ne razžalim, in nikdar več ne neham tebe ljubiti. V tvoji ljubezni hočem živeti in umreti. Amen.

Sveta Marija, neomadežana porodnica božjega Sinu, mati vsemo-

gočnega Boga, prečista nevesta svetega Duha, upanje in veselje vseh angelov, lepota nebeškega raja, razodevenje skrivnosti Božje, morje neizmernih milosti, za sveto Trojico najviša gospa, za srednikom Jezusom prva pomočnica, svetišče Najsvetejšega, ti mati Jezusa Kristusa, mojega Odrešenika! — po zasluženju tvojega presvetega in neomadežanega srca te prosim: zadobi mi odpuščanje mojih grehov, varuj me nocoj vseh nevarnosti sveta in mesa in hudobnega duha, in podpiraj me s svojo blaženo priprošnjo. Zadobi mi, o preslavna Mati mojega Boga! da po neizmernem vsmiljenju tvojega Sina zadobim obilne zaklade tvojih milosti, in po tem revnem življenju dosežem venec nebeškega veselja.

Premili Jezus, ljubivec duš! Po smrtni težavi tvojega presvetega Srca in po bolečinah tvoje brezmadežne Matere zarotim te, operi v

svoji krvi grešnike celega sveta, ki se zdaj nahajajo v smrtnih bridkostih, in bodo danes umrli. O Srce Jezusovo, katero si pretrpelo smrtne težave, usmili se umirajočih!

Odpustki kakor zjutraj (stran 0).

Pod tvojo pomoč pribežimo, o sveta Božja porodnica! Ne zavrzi naših prošenj v naših potrebah, temuč reši nas vselej vseh nevarnosti, o častitljiva in blažena Devica!

V. Naj te hvalim, o posvečena Devica! — Od. Daj mi moč zoper sovražnike svoje!

V. Češčen bodi Bog v svojih svetnikih! — Od. Amen.

(100 dni odp.)

Molitve svetega Alfonza.

Pokrižaj se ter reci:

O vsegamogočni Bog! pred-te padem na kolena in te molim. Kako se ti čem zahvaliti, o dobrotljivi Bog, za vse dobro, katero si mi danes in vsegdar delil. Vi nebeški duhovi

pomagajte mi hvaliti usmiljenega Boga.

Sveti Duh, razsvetli mojo pamet, da svoje grehe prav spoznam, jih iz srca obžalujem in sovražim. Ljubeznivi moj Izveličar, koliko dobrega si mi storil, koliko hudega pa ti jaz povračujem! Odpusti mi, in dodeli mi to milost, da se za svoje grehe spokorim. Predobrotljivi Oče, danes sem te sopeset veliko žalil. Odslej se odpovem vsakemu grehu in grešni priložnosti, da te z nobenim grehom več ne razžalim.

Presveta devica Marija, ki si za Sinom svojim največe upanje moje! sveti angel varih! sveti moji patroni, in vsi ljubi svetniki! prosite zame, varujte me to noč, vse moje življenje, in ob moji smrtni uri.

Presveta Trojica! blagoslovi sorodnike in dobrotnike, prijatele in znance, pa tudi sovražnike. Stoj na strani potnikom in jetnikom, pomagaj žalostnlm, bolnikom, umira-

jočim; ispreobrne grešnike, razsvitli nevernike.

O usmiljeni Bog, bodi milostiv tudi ubogim dušam v vica. Okrajšaj jim trpljenje, ter pripelji vse v večni pokoj in nebeško veselje. Amen.

(Za vsaki vzdihljaj 100 dni odpustka).

1. Jezus, Marija, Jožef! vam darujem svoje srce in svojo dušo.

2. Jezus, Marija, Jožef, pomagajte mi v zadnjem boju.

3. Jezus, Marija, Jožef! naj se loči moja duša z vami v miru.

Očenaš, Češčena Marija, Vera.

Marijine pesmi.

1.

Za Bogom Marijo vsi verni slavijo,
 To pričajo znamenja ti razne vrsté;
 Narodi časté jo, njé varstvo želijo,
 Po njej od Bogá si vsih milost dobé:
 Kjer vera je živa, ljubezen žarí,
 Podoba Marijna se ondi častí.

V katoliški Cerkvi nikjer ni naroda,
 Ki nebi zaupanja imel do Njé;
 Od solnčnega vzhoda pa tje do zahoda
 Navdušeno kliče se njeno Imé
 Še v divji puščavi, kjer črni je rod,
 Se hvali Marija, poznajo njen god.

Morjé neizmerno, ki ladije vozi,
 Nevarno ljudém je čez dan in čez noč;
 Upijejo mnogokrat v stiski in grozi,
 In kličejo k nebu za naglo pomoč:
 V nevihti prestrašni ko moli kermar,
 Že zvezda Marija vtolaži vihár.

Mariji se cerkve pozidajo v slavo,
 Mogočno povzdignejo stolpi glavé;
 Častivcem Marije so v pónos, zastavo,
 Da milosti tukaj na zémljo rosé;
 Glej množico, ki pred Marljo hití,
 Pomoči vsaktere isprosi želí.

Po cesti popotnik utrujen koraka,
 Prenaša s težavo vročino, al mraz,
 Podoba Marijna mu sveta je vsaka;
 Obstane, obrne v njo potni obraz,
 Poklekne, molitev šepeče zvestó,
 Marijo častí in pozdravlja lepó.

Sovražniki v boju stojé si nasproti,
 Zažvížgajo krogle in polnijo zrak;
 Jim pada pogum že in strah se jih loti,
 Povzdihne k Mariji krščanski vojak;
 Glej, moč njega skrivna domú pripelja —
 Svetinjo Marijno na prsih ima.

Po mestih, kjer mnoge učé se umetnije,
 Kjer hiše bogate in lepe stojé,
 Kjer uljca ob uljci prijazno se vije, —
 Tam verni trgovci Marijo časté;
 In da se bolj srečno prodaja blagó,
 Marijina lučka tam sveti zató.

Kjer vera še v hiši ne umira,
 Kjer čednosti lepo cvetó;
 Tam oče o večerih družinico zbira,
 Vsi rožnati venec moliti začnó;
 In kjer ta molitev prijazno šumljá,
 Marija vso hišo pod varstvom ima.

Po gozdu zelenem vse tiho miruje,
 Že tičice milo ti več ne pojó,
 Sekire tu jék se le redko še čuje, —

V samoti še najdeš nebeško Gospó:
 Kapelica v gošči samotno stoji,
 Mariji na čast pa svetilka gori.

Po hribih in dolih, kjer ljudstvo je prosto,
 So stavili znamenja Mariji na čast;
 Pastirčki obišejejo tam jo pogosto,
 Ko čedico mirno spremljujejo past; —
 Še memo prihaja kak tropič ženjic,
 In venčik spletó ji iz lepih cvetic.

Kraljico nebeško častimo, predragi!
 V skušnjavah jo kličimo vselej na glas:
 Da srečno pripelje nas k blaženi zmagi,
 Pripravi prelepe nebesa za nas;
 Borili ko bomo s smrtjo groznó,
 Podobo Marijno naj gleda okó!

 2.

Pred Marijo pritecimo,
 Vsak naj slavi jo goreč;
 Z enim glasom jo častimo
 Nigdar hvale ni preveč.
 Je devica prečeščena,
 Nji enaka ni nobena,
 Nam je bramba, up in cvet,
 Dajmo srečno ji zapet'
 Dajmo srečno ji zapet!

Rožic lepih nabirajmo,
 Vijmo šopke vse časti,

In Mariji darovajmo
 Rožni venec čistosti.
 Tebi, mati, tukaj zbrani
 Ga podamo verno vdani
 Na deviški tvoj altar:
 Prosi nam ljubezni žar,
 Prosi nam ljubezni žar!

Prečastita, o devica,
 Od očeta venčana!
 V žarkih siješ ko danica,
 Zvezda nam obljubljena!
 Sijaj, sijaj nam zvezdica
 Rožnovenska pomočnica,
 Milo nam podaj roko,
 Pelji v sveto nas nebo,
 Pelji v sveto nas nebo!

3.

Ko v jasnem pasu primiglja
 Nam zvezda tam daničica,
 Se sliši milo že zvonjenje
 Mariji čast in počeščenje;
 In zlato zarjo vse časti:
 Češčena si Marija ti!

Ko višej sije sonce že,
 Vzdiguje se, čez poldne gre,
 Se sliši milo spet zvonjenje,
 Mariji čast in počeščenje;

Čez hrib in plan se oglasi:
Češčena si Marija ti!

In keder sonce še ljubo
Nam za goro žari slovo,
Se glasno sliši še zvonjenje
Mariji čast in počeščenje;
V večernem hladu se glasi:
Češčena si Marija ti!

Češčena si Marija ti!
Naj se glasi do konca dni!
Naj vedno sliši se zvonjenje
Mariji čast in počeščenje;
Nebo in zemlja naj glasi:
Češčena si Marija ti!

4.

Tebe, Marija, želim poslaviti,
Šopek cvetlični prinesem ti v dar!
Sklenil sem trdno te večno ljubiti,
O, ne zavrzi darilca nigdar!
Zgornji vršiček je lilija bela;
Čistega srca podobo ima:
Čistost darujem ti; naj bi cvetela
V srcu mi vedno kot lilija ta!

Druga cvetlica, vijolica mala,
Lepa podoba ponižnosti je;
S srcem ponižnim, kot ti si kazala,

Hočem posnemati, ljubljena te!
 Tretja cvetlica kot iskra žareča
 V šopku tak svitlo nasproti miglja!
 Taka zdaj klije ljubezen goreča
 H tebi, devica, iz mojga srca.

Vse, kar premorem, darujem veselo
 Tebi, ki mati vse milosti si;
 Oh, kako rado pač srce bi pelo
 Slavo ti večno iz svojih moči!
 V sreči, nesreči, na sleharnem kraju
 Tebe devica, bom vedno častil,
 Upam pa tudi, da enkrat v raju
 S tabo cvetice veselja bom vil.

5.

Jena zvezda prikazala
 S temnih se oblakov je,
 Lepši kot danica zala,
 Lepši, kakor zvezde vse;
 Clo stvarjenja blišč največi
 Nje lepoti ni jentak;
 Sonca žar svetlogoreči
 Je prot nji le temni mrak.

Glej Marija imenuje
 Zvezda se izvoljena,
 Ktera prihod oznanjuje
 Srečni dan zveličanja;
 Ta je zarja lepa tista,

K' sveti v rajskem žaru se,
 Bolj ko zlato sonce čista,
 Lepši kakor zvezde vse.

Sonce negdaj ni svetilo,
 Zvezd na nebu ni bilo;
 Pride čas in spremenilo
 V prah se zopet vse to bo;
 Njena pa lepota zala
 Vse preseže časov tek,
 Je vse veke presijala,
 In cvetela bo na vek.

Preden oče trikrat sveti,
 Vstvaril je nezmerni krog:
 Niso bili časi šteti.
 Bila večnost je in Bog
 Preden vodam je tečaje,
 Preden luč je zemlji dal,
 In postavil morju graje,
 Še nebes obok ni stal:

Ti, devica, si presveta
 Bila že izvoljena,
 Bila v večnem si spočeta
 Čista vsa, brez madeža.
 Kedar delati naravi
 Je podstavo bil začel,
 Kedar sive v višavi
 Je oblake bil pripel;

Ko nezmerni so svetovi
 Nastopili daljno pot,
 Po besedi so njegovi
 Vse gibalo je povsod:
 Takrat ti pri njem si bila,
 Ž njim ravnala si že vse,
 V njem se vedno veselila,
 In pred njim igrala se.

Blagoslov je ves Gospodov
 Se nad te obilno zlil,
 Blagoslov pa vseh narodov
 Spet iz tebe je priklil;
 Torej vse te srečno števa,
 O, velika ti gospa!
 Tvoja slava naj odmeva
 Po okrajnah vseh svetá.

 6.

O devica, bod' češčena,
 Ti kraljica vseh nebes!
 Ti si vsem nam vir življenja,
 Ti si sladka, mila res;
 Svit bliščobe te obdaja,
 Sončno sije v tvoj obraz,
 Vsa lepota svetih raja
 Služi tebi v večni kras!

Vendar tvoj obraz je mili,
 Mile tvoje so oči.

Vse, kar tebe bi prosili
 Nas poslušáš milo ti.
 Si ponižna in premíla,
 Si nam dobra vsaki čas,
 Si nam mati, kot si bila
 Še na zemlji kdaj pri nas.

Glej na zemlji nas sirote,
 Glej nas revne grešnike,
 Prosi, da nas priti v zmote
 Ljubi Jezus varuje.
 In ko jenkrat že nagnilo
 Se življenje naše bo,
 Tákrat k nam ozri se milo,
 Sprejmi v sveto nas nebo!

Tebi udani hčemo biti,
 Te ljubiti vsaki čas,
 Vedno hčemo te častiti,
 Peti slavo ti na glas:
 O devica bod' češčena,
 Bod' češčena vekomaj!
 Ni podobna ti nobena,
 Tebe slavi sveti raj!

7.

O Marija, lepši svet,
 Ko imel ga kdaj je svet,
 Izmed vseh devic si izbrana,
 Mati milosti nam dana,

Da pred Jezusom stojiš,
Grešnikom pomoč deliš.

Sveta mati vseh dobrot,
Spomni se revnih sirot,
V srcu maternem nas nosi
In pred Bogom za nas prosi;
On z veseljem vse stori,
Kar ga prosiš, mati, ti.

Nam pomoč, Marija, daj,
Da poboljšamo se zdaj;
Prosi božjega sodnika,
Njega milost je velika,
Da nam on odpustil bo
Storil milostno sodbo.

Grešnik, grehe objokuj,
Vedno zanje zadostuj;
Če se bomo spokorili,
Ino Jezusa ljubili,
Bo Marija zadnji čas
Milost klicala na nas.

8.

Veš, o Marija,
Moje veselje!
Veš moje želje?
Ljubil bi te;
Zmeraj pri tebi
Hotel bi stati,

Ljubljena Mati,
Zavrzi me ne.

Kaj pa ti hočeš,
Moja kraljica,
Sladka devica,
Da ti podam?
Drugega nimam,
Prosim pohlevno,
Vzem' srce revno.
Rad ti ga dam!

Pa ti, kraljica,
Si ga že vzela,
In si ga vnela:
Za te gori,
Mati preblaga
Ti ga ohrani,
Hudega brani,
Reši ga ti!

9.

Daj mi vredno počastiti
Tvoje sveto spočetje,
Ker si ti začela biti,
Božja stvar čez druge vse.
O Marija, počesčena,
Ti kraljica angelov,
Ti človeštvu dodeljena,
Vir rešenja grešnikov.

Od začetka bila zbrana
 Mati vsega vsmiljena,
 V spočetju že obdarjena
 Milosti prepolnjena,
 Hči Boga očeta zvesta,
 Deva čistega rodu,
 Svetega duha nevesta,
 Mati božjega Sinu.

Kakor jutrajna danica
 Zvezd svetloba zatemni,
 Tvoja čistost, o Devica,
 Zmaga vrednost vseh stvari.
 Kakor lilij sred osata
 Te je vsadil večni Bog,
 Sama čista prebogata
 Si zmed Evenih otrok.

Kakor sonce v zarji zlati
 V svetlem tronu prisija,
 V tebi, sveta, čista mati!
 Bog častitljiv tron ima.
 V tronu tvojega telesa
 Je presvitli Jezus sam,
 Da bi kazal pot v nebesa
 Nam zgubljenim grešnikom.

O devica čista sveta
 Mati ti brez madeža!
 Bodi tebi hvala peta
 Vedna. neprenehana:

Naša tukaj, v zolz dolini,
 Od nevrednih grešnikov,
 Tem v nebeški visočini,
 Od zveličanih duhov.

 10.

Moj duh iz telesa
 Z Marijo v nebesa,
 Povzdigni se ti!

Gospa je postala,
 Bo tam kraljevala,
 Kjer sin nje živi.
 Moj duh . . .

Brež nje jaz na sveti
 Ne morem živeti,
 Veselja nič ni.
 Moj duh . . .

Oh, hudo ločenje,
 Kdo da mi življenje?
 Kdo pomoč deli?
 Moj duh . . .

Če tudi ločila
 Se mati premila:
 Nas ne zapusti.
 Moj duh .

Je mati skrbljiva,
 Gospa ljubeznjiva,
 Za nas govori.

Moj duh . . .

Otroke v težavah,
 V skrbeh in skušnjavah
 Rešiti želi.

Moj duh . . .

Ga hoče oteti,
 Kdor čisto živeti,
 Srčno hrepeni,

Moj duh . . .

Srce polno sreče
 V ljubezni goreče,
 Za njo pohiti.

Moj duh . . .

11.

Za Bogom častimo
 Marijo najprej,
 Iz srca vzdihnimo
 K svoj' materi zdej,
 K' je danes zè sveta
 Nje duša lepo
 Od angelov vzeta
 Nesena v nebo.

Ta kor apostolski
 Je bil na ta dan
 V veliki bridkosti
 K tej materi zbran.
 Njih jok in zdih'vanje
 Kdo izrekel ga bo?
 Njih silno žal'vanje
 Ker jemlje slovo.

Čemu je jok taki?
 Jim odgovori,
 Moj duh kakor vsaki
 V nebesa želi;
 Bom svet zapustila,
 In pojdem od vas:
 Pa gôri prosila
 Bom sina za vas.

Na to je molila,
 In dušo izroči;
 Je glavo nagnila,
 Zaprla oči.
 Učenci žal'vali,
 Zakrili obraz.
 Usmili so djali,
 Ti mati se nas!

Duhovi šumijo,
 Ti grede nasprot',
 In tebe nesejo
 Med petjem od tod.

Mi bomo zdih'vali
 Za tabo britko,
 Oči povzdig'vali
 Do tebe v nebo.

Tam gori vživala
 Boš krono zares,
 Kraljica postala
 Si zemlje, nebes.
 Clo angelski kori
 So v tvoji oblast',
 In zvoljenih dvori
 Razlegajo čast.

Mi tudi recimo:
 Češčena naj bo,
 Se priporočimo
 Mariji zvesto;
 Če bomo le vredno
 Marijo častil'
 Tud' bomo potrebno
 Pomoč zadobil'.

Pogledaj, o mati!
 Vse voljno srce,
 Ti hvalo dajati
 Od dneva do dne.
 O stoj nam na strani
 V dolini solza,
 Nas grehom ubrani
 Zavoljo Boga.

O daj nam, Marija,
 Bosebno pomoč,
 Ko ura odbija,
 Da duša se loč':
 Pomagaj, da srečno
 Končamo ta svet,
 Da bodemo v večno
 Veselje sprejet'.

Molitev.

Bog, milostiv bodi
 Zavolj hudobij,
 Del naših ne sodi,
 Ker cene v njih ni.
 Saj pros' za nas mati
 Le nanjo poglej:
 Kar nočeš nam dati,
 Naš' materi daj.

Glas iz srca poženimo,
 Mater božjo poslavit,
 Da pusti nam, jo prosimo,
 Jo presrčno počastit;
 Ona je nebes Kraljica,
 Ona naša pomočnica.
 Naj jo hval'jo vse stvari:
 Bod' češčena, D'vica Ti!

Je prišla za nas rojena,
 Lepšat in osrečit svet,

Kakor lil'ja zasajena,
 Lepšal jo je d'viški cvet,
 Je živela le v samoti,
 Le v ponižnosti, tihoti.
 Naj jo hval'jo i. t. d.

Z božjo milostjo navdana,
 Polna od Boga dobrot,
 Mati Božja bila zbrana
 In veselje nas sirot,
 Jezusa nam je rodila,
 Nam zveličanje dobila,
 Naj jo hval'jo i. t. d.

 13.

Češčena Mati in Kraljica,
 Marija, vsmiljena Gospa,
 Nam upanje in pomočnica,
 Češčena, sliši glas prošnja.

Zagrešeni otroci Eve
 Te kličemo, pomagaj nam,
 V dolini solz uboge reve
 Se tebi vržemo k nogam.

Ozri se, naša ljuba Mati,
 Ozri se milostno na nas,
 Po smrti daj nam pokazati
 Zveličarjev častit obraz.

Devica sladka, mila, sveta,
 Pomagaj nam, živet' sveto,
 Ti pros' nebeškega Očeta,
 Da k Tebi pridemo v nebo.

14.

O Marija, bod' češčena,
 Polna milosti, dobrot;
 Teb' podobna ni nobena,
 Bog je s Tabo, Tvoj Gospod!
 Blažena si med ženami,
 Blažen Tvoj presvet sad;
 Jezus Kristus, sam Bog z nami,
 Nam začetnik božjih nad.

Prosi, sveta Božja Mati,
 Za nas grešnike Boga,
 Da nam njega da spoznati,
 In ljubiti iz srca.
 Grešnim milost spokorjenja
 Sprosi nam, Marija, zdaj;
 Zadnjo uro pa življenja,
 Sprosi nam nebeški raj.

15.

Kristjani! Marijo častimo,
 Nebeška je ona Gospa;
 Jo s petjem veselim hvalimo,
 Rodila je Kralja sveta;
 Iz srca jo toraj prosimo lepo,

Da naj nam pri Bogu besednica bo,
 Če človek pomoči želi,
 Pri nji jo gotovo dobi.

Marija presveta Devica!
 Ki polna si božjih darov,
 Preblaga nebeška Kraljica!
 Češčena od srečnih duhov!
 Pogledj nas na zemlji pregrešnih sirot,
 Ki tare nas breme pretežkih pomot,
 Mi kličemo, da bi nas Bog
 Odrešil iz naših nadlog.

O mati nar bolj dobrotljiva!
 Ki revežem pomoč deliš,
 Oči, ki jih solza zaliva,
 Vsa rada tolažiš, vedriš,
 O porosi preljubega svojega Sinu,
 Zveličarja našega, Kralja miru,
 Da milo na nas se ozre,
 In grehe zanese nam vse.

Ko duša se bode ločila
 Od tod iz telesnih slabost,
 O prosi Marija premila!
 Da pride v nebeško sladkost,
 Kjer gleda, kar tukaj ne vidi oko.
 Poslušaj, kar tukaj ne sliši uho,
 Kjer vživa veselje srce,
 Kjer spolni Bog dušne želje.

16.

O Kraljica družb nebeških,
 Mati celega sveta!
 Sliši pesem ust človeških
 Zvirajočo iz srca.
 Sliši mile ti glasove;
 V zgolj slabostih in pogreških
 Prosi tvojih nad darove
 Revna stvar v dolin' solza.

Bodi naša pomočnica,
 Mati večnega Sinu,
 Milosti si porodnica,
 Sladke sprave in miru.
 Daj nam zdravje v duš boleznih,
 Da ne spači nas krivica,
 Da se v nemamo v ljubezni,
 Priporočaj nas Bogu.

Bodi ljubezniva Mati!
 Pribežališe grešnikom;
 Ti nam moreš pomagati
 Vpehanim popotnikom;
 Vsem sovražnikom nas brani,
 Daj nam srečno tek končati;
 Stoj, Marija nam na strani,
 Pred sodnikom Jezusom.

17.

Kako bi dost' storili?
 Marijo počastili?

Hvalite jo
 Povikšano!
 Nikol' ne bo prehvaljena;
 Hvalite neprenehoma!

Stvari ti vse pojejo,
 Duhovi čast dajejo,
 Te tam časte
 Se poklone,
 Nebes kraljica! pred teboj,
 O poj srčneje, jezik, poj.

Te vredno počastiti,
 Se z angeljci skleniti
 Kristjan želi,
 In te časti;
 O bodi vedno hvaljena,
 K si Mati naš'ga Jezusa.

Ti, vseh pobožnih želje!
 Ti, grešnikov veselje!
 Obrni v nas
 Častit obraz.
 O srednica pred Jezusam!
 Pokaži, da si mati nam!

O bodi nam, Devica,
 V potrebah pomočnica!
 Tud zadnjo noč
 Nam daj pomoč:

Pripelji nas v nebeški raj,
Boga tam gledat vekomaj.

18.

Marija, o sladko ime,
Je Tvoje, Mati in Devica,
Stvarem Gospa, nebes Kraljica,
Napolni z upanjem srce,
Marija, o sladko ime!

Marija, o sladko ime,
Si mati milosti nam dana,
Pomoč krist'janov imen'vana;
V potrebah Tebi se zroče,
Marija, o sladko ime!

Marija, o sladko ime,
Ti sprosiš grešnim spokorjenje,
Pred Bogom milim odpuščenje;
V skušnjavah k tebi pribeže,
Marija, o sladko ime!

Marija, o sladko ime,
Ko nam ločenje se oznani,
Nam Ti stojiš zvesto na strani,
Oči mrtvaške zastoje,
Marija, o sladko ime!

19.

O Marija, naša mati,
Tebe ljubi celi svet;

Vse želi ti čast dajati,
 Kar želi in zna umet'.
 Angelji v nebeški službi,
 Pozdrav tebi pojejo,
 In svetniki v tvoji družbi
 Vekomaj veseli so.

Zvezde mično se vrstijo,
 Spleta ven'ce ti njih tečaj,
 Svetlo slavo ti množijo;
 Zemlji ti je podnožaj,
 Solnce, mesec v tebe zreta,
 V te obrača ji nebó,
 Tebi streči poželeta,
 In služiti ti zvestó.

Tu na zemlji rož'ce lepe
 Se ozirajo v meglé,
 Nas ljudi od grehov slepe
 Zavračujejo na té.
 O ti hladno srce moje!
 Kaj te vklepa, moti mar?
 Da ne ljubiš mater' svoje —
 Bolj ko vso minljivo stvar.

Oh raztrgaj vsa vezala,
 Serčno zemljo prah otres'!
 Duša moja! boš li spala?
 Vstani, vstani že zares!
 Sproži, kar te v dušo gine,
 Vzdigni in zaženi glas,

Ko zvonovi z bele line,
Poj Mariji vsaki čas.

20.

Češčena kraljica,
Češčena mi bod',
O čista devica,
Češčena mi bod'!
Pred tebe, Marija,
Na goro hitim,
Pri tebi Marija,
Jaz biti želim.

Pa nekaj, predraga,
Nazaj me drži,
Devica preblaga,
Oh greh me teži.

Odpevek:

Češčena kraljica,
Sem daleč zabredel
Od tebe, moj up!
Globoko je vjedel
Pregrehe me strup.

Kak hočem obstati
Brez tvoje moči?
Usmili se mati,
Oh reši me ti!

Pomagaj, Marija,
 O prosi za me;
 Pomagaj, Marija,
 Da pridem pred te!

Vse upanje svoje
 Postavim na te,
 Le Dete ti svoje
 Poprosi za me.

Kaj ne? o Devica!
 Da upati znam;
 Ke tebe, kraljica!
 Za mater imam.

Saj ti si devica,
 Dobrotljiva vsa,
 Si nam pomočnica,
 Ko nekdej si b'la.
 Zatorej, Marija!
 Češčena mi bod';
 Na veke, Marija!
 Češčena mi bod'!

 21.

S cveticami te venčamo,
 In z lil'jami te kinčamo,
 Naj krog neba bo poln blišav
 In zrak svetá žlahtnih dišav;
 Naj solnčni žar in celi svet

Bo tebi v dar, o rajski cvet;
 Pred tvoj obraz pokleknemo,
 Usliši nas, te prosimo!

Iz src puhti molitev gor,
 Doni naj k tebi petja zbor,
 Naj kvišku gre naš jok globok,
 In vse želje na kraj visok,
 Kjer mati v časti tam sedi,
 In grešnikom pomoč deli;
 Marija ti! pomagaj nam,
 Da bomo skupaj večno tam.

 22.

Nebeška kraljica,
 Darov ključarica,
 Usmili se nas!

Otroci smo tvoji,
 Pa v revščini svoji
 Zdaj kličemo te!
 Nebeška kraljica itd.

Glej, greh nas zatira,
 Da duša umira;
 Pomagaj nam ti!
 Nebeška itd.

Ti hodi pred nami,
 Saj tebi smo vdani;
 Ti kaži nam pot!
 Nebeška itd.

Ti naša si mati,
 Ni treba se bati;
 Saj prosiš za nas.
 Nebeška itd.

23.

Tebi Marija, o mati premila!
 Rad bi jaz pesmico svojo zapel;
 Rad bi razlil ti vsa srčna čutila,
 Revež ne vem le, kako bi začel?
 Veš, o Marija, kako čem začeti?
 Šel bom na griček (goro), in tam bom začel:
 »Slava Mariji, oj slava prelepi!«
 Tak, o Marija, bom tebi zapel.

Klical bom tamkaj na griči (gori) krog sebe,
 Klical bom brate, naj z meno pojó;
 Klical bom sestre, naj slavijo tebe,
 Mladi in stari naj slavo ženó.
 Divje zverine naj tebe častijo,
 Voda v potoku naj tebi šumlja,
 Tički preljubi ti naj žvrgolijo,
 Vetere po gozdu naj tebi pihlja.

Hribje, planine, gorice, doline,
 Travniki, logi, široko poljé,
 Gozdi, ravnine in strme meline,
 Vse naj te z meno, o mati! časte.
 Naj se razlega po silni daljavi,
 Naj se odmeva in vedno glasi,

Krog in okrog po nezmerni višavi
 »Slava Mariji« naj vedno doni.

24.

O devica, pomočnica
 Bila si in boš nam ti,
 Le sladkosti in blagosti
 Tvoja roka nam deli.
 Ko cveteča in dišeča
 Si, Marija, rožica;
 Sem iz raja, svet'ga kraja
 Diješ cvetje upanja.

Ko danica, tolažnica
 V temni noči vodiš nas;
 Mati mila vedno bila
 Si ubogim vsaki čas.
 Pri slabostih in bridkostih
 Rada nam pomagaš ti,
 Pri skušnjavah in težavah
 Pomočnica vselej si.

Čast Marije naj razlije
 Se po svetu krog in krog,
 Njo častimo in prosimo
 Pomočnico vseh nadlog.
 O devica! pomočnica
 Bodi naša vsaki čas,
 V svoje krilo skrij nas milo,
 Ko nevihta straši nas.

Ti nas vodi, z nami hodi,
 Kaži pravo nam stezó,
 Nas obvari, blagodari
 Z roko svojo milostno ;
 In o smrti raj odprti
 Nam doseči milo daj,
 Kjer veseli hvalo peli
 Bomo tebi vekomaj!

25.

Žalostna je mati stala,
 Se pod križem mil' jokala
 Kjer je visel pa nje sin.
 V žalost je srce vtopljeno,
 Vse pobito, prebodeno
 Z mečem dušnih bolečin.

O kaj žalosti prestati
 Mogla je presveta mati,
 Ktere sin je rešil svet.
 Žalostna stoji jokaje,
 Zdiha, gleda trepetaje
 Kaj nje sin trpi razpet.

Kdo bi solz ne jel točiti,
 Če Marijo vglada biti,
 U britkosti ko je ta?
 Kdo prisrčno ne žaluje,
 Če to mater premišljuje,
 Ki trpeti toljko jma?

Grehe ljudstva nase vzeti
 Vidi Jezusa trpeti,
 Šibam vdati se voljno.
 Gleda svojga sina milo,
 Ki je vse ga zapustilo,
 Keder nagnol je glavo.

Mati vzgled ljubezni prave!
 Daj da čutim te težave,
 Daj mi solz pregrenkih dar.
 Stori mi srce se vneti
 In za Jezusa goreti,
 Da mu bom prijetna stvar.

Sveta mati, to te prosim,
 Rane Kristusa naj nosim,
 Vtisni mi jih v srce.
 Naj te rane tvojga sina,
 Nažih grehov bolečina
 Tudi mene v živo skle.

Daj, da stabo rad žalujem
 Svoje grehe objokujem
 Dokler tukaj še živim;
 Poleg križa da prebivam,
 In s teboj solze prelivam,
 S celega srca želim.

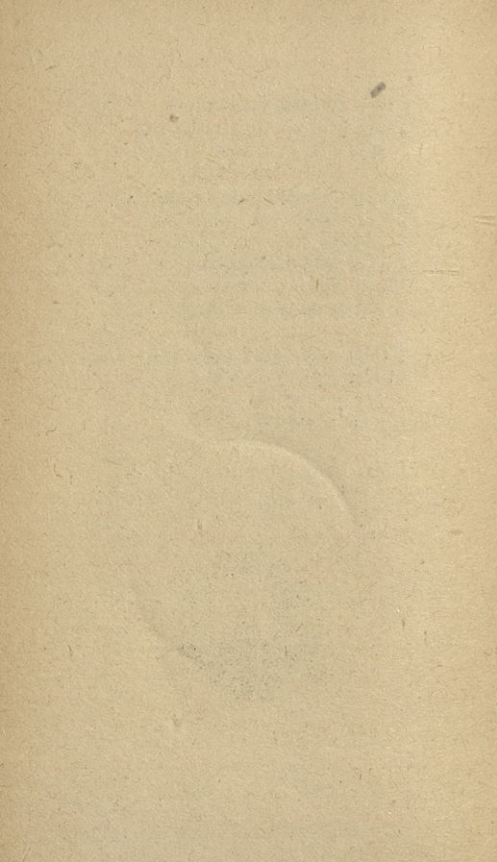
O, devic ti vseh devica
 V žalosti nam tovaršica,
 Daj, da jokam se s teboj;

Smrt da Jezusa ostane;
Meni v srcu, naj tud' rane
Bodo vedno pred menoj.

Naj se svetih ran navzamem,
In od križa ves unamem,
Kristusu da bom udan.
Dušo vneto in gorečo
Varuj mati v nesrečo,
Keder pride sodni dan.

Tvojga sina križ me hrani.
Ino smrt njegova brani,
Mi pomoč in milost daj.
Ko bo smrt telo zadela,
Daj da bo takrat prejela,
Duša moja sveti raj. Amen.

KAZALO.

Božja pot na Trsatu.

	stran
Uvod	1
1. Zakaj zanima Trsat Slovenca	5
2. Domovina s. hiše — Nazaret — opis	9
3. Svetost Marijine hiše — skrivnosti	25
4. Romanje v sveto deželo	43
5. Pomiselki zastran s. hiše — zavr-njeni	56
6. Zakaj se je prestavila s. hiša iz Nazareta	62
7. Kedaj se je preselila s. hiša	67
8. Kam se je preselila s. hiša — in zakaj	70
9. Kako je bila s. hiša prenesena	76
10. Kakošna je bila s. hiša	82
11. Izve se, da s. hiša je Marijina	86
12. Kaj stori Frankopan	91
13. S. hiša se drugič odseli	94
14. Čudežna podoba Matere Božje — nova cerkev in samostan	102

	stran
15. Požar in novo zidanje samostana	108
16. Zvečanje kapelice in cerkve . . .	115
17. Sedanja cerkev	121
18. Slovesno kronanje Marijine podobe	127
19. Čudeži in vslišane molitve . . .	148
20. Odpustki, ki se morejo dobiti na Trsatu	165
21. Nekteri obljubni darovi	169
22. Kapele Marijine cerkve	172

Molitvenik.

Jutranje molitve	185
Vzdihljaji in molitve čez dan . . .	196
Tjeden premišljevanja in molitve .	205
1. Nedelja — namen človekov . . .	205
K Mariji za odpuščanje grehov (odp.)	209
Za duše v vicah (odp.)	210
Psalem 129 (odp.)	211
2. Ponedeljek — vrednost naš nam. .	212
K Mariji za stanovitnost (odp.)	217
Za duše v vicah (odp.)	219
3. Torek — o smrtnem grehu	219
K Mariji za srečno smrt (odp.)	222
Za duše v vicah (odp.)	224
4. Sreda — o smrti	224
K Mariji za njeno varstvo (odp.)	228
Za dnše v vicah (odp.)	230

	stran
5. Četrtek — o sodbi	231
K Mariji za izveličanje (odp.)	234
Za duše v vicah (odp.)	235
6. Petek — o peklu	236
K Mariji za ljubezen do Jezusa (odp.)	239
Za duše v vicah (odp.)	241
7. Sobota — večna muka	242
K Mariji za njeno milost (odp.)	245
Za duše v vicah (odp.)	247

Pobožnost s. maše.

1. S. maša — ob Marijinih praznikih	250
2. S. maša — na čast brezmadežnega spočetja	268
3. S. maša — v počeščenje M. srca .	305
4. S. maša — k Materi Božji vedne pomoči	334
5. S. maša — z besedami svetnikov	354
6. S. maša — na čast svetemu Jožefu	380
7. S. maša — v počeščenje s. Ane .	409
Nauki iz s. pisma in spisov svetih mož	435
Stavki premišljevanja za čeli me- sec	443

Sveta pokora.

A. Molitve pred izpovedjo	448
B. „ po „	459

Sveto rešnje Telo.

A.	Molitve pred s. obhajilom	463
B.	„ po „ „	472

Razne molitve.

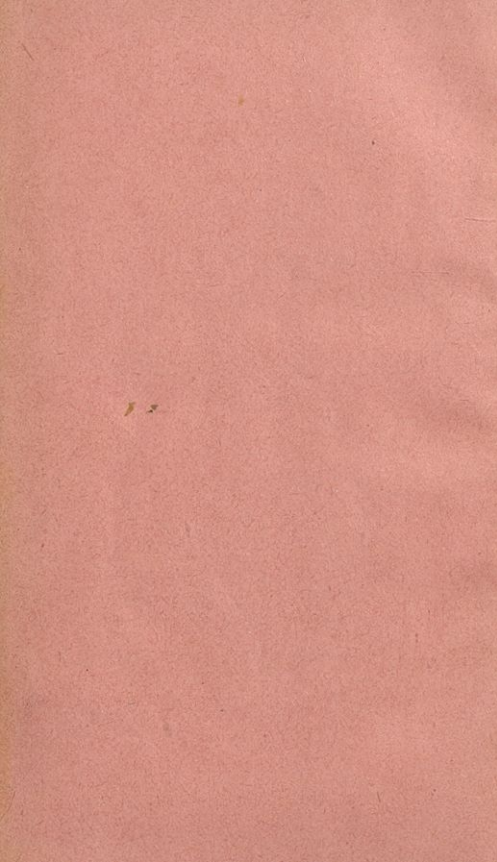
Sveti križni pot	548
Večerne molitve	567
Marijine pesmi	576

Z dovoljenjem prevzvišenega knezoškofa ljubljanskega.

Z odobrenjem v. č. predstojništva hrvaško-slovenske redovne pokrajine.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS

00000320625

